



1398/51

22

AITA S. IGNACIO  
LOYOLA COAREN  
EGERCICIOAC



BEREN

CONSIDERACIO,

TA AFECTO AQUIN.

JAUNGOICOAREN MINIS-  
tro, ta Confessore Jaun celo-  
soai, Animen provechuraco,  
Jesuf-en Companiaco Aita *Agus-  
tin Cardaveraz*-ec esquen-  
tzen, ta dedicatcen-  
dieztenac.



BEHARDAN BEZALA.

Iruñeco Libruguille ANTONIO  
Castilla-ren echean.

1824

1824

De Chuzmucacitua

Armas de la Triguera 2. Cason 26.

MANIFIESTO

del Sr. D. Juan de Dios

Don Juan de Dios

Don Juan de Dios

Don Juan de Dios

Don Juan de Dios

Don Juan de Dios

Don Juan de Dios

Don Juan de Dios

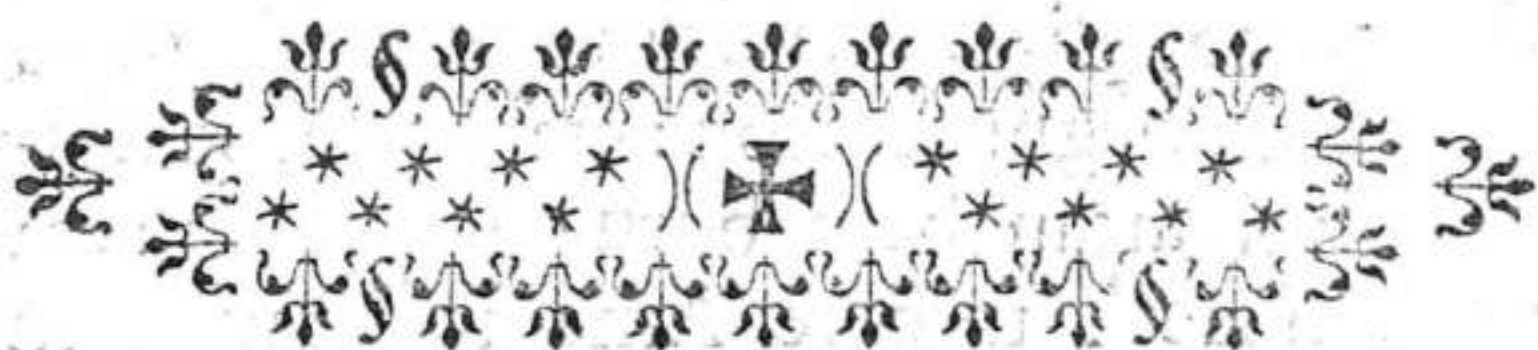
Don Juan de Dios

Don Juan de Dios

Don Juan de Dios

Don Juan de Dios

Don Juan de Dios



AITA SAN IGNACIO LOIOLA-  
coaren Egercicioac , beren  
confideracio , ta afectoa-  
quin.

IRACURLE EUSCALDUNARI  
*Jesu Cristoren paquea.*



Erucio Libru miragarri , mun-  
du guziaren oneraco , Euf-  
caldun bati ceruac emana,  
ta gure Eufquerac noizbat  
icusi bearzuena, Jaincoaren  
graciaz zure escuetan artcendezu. Au da  
ceruco videa Aita San Ignacioc icasi , ta  
munduari eracusteco escribituzuena.

Jesu Cristoren , Ama Virgñaren , ta  
Santu gucien Vicitcetaco Loreen artean,  
ta Hpillu eder orien aurrean , Loiolaco

Eche zori onecoan Ignacio beregantcen Jaungoicoa afizan: bere amoriozco beguiaz Ignaciori beguiratucion: eta Ignacioc Ispillu argui artan bere burua icusizuen: eta Jesus onac, ta bere Ama maiteac escuemanic, lurreco gauza, ta vanidadeetatic jaiqui, ta guztia ceruco gaucetara biurtuzan.

Ama Virgiñaren, ta San Pedroren favorez sendatu, ta bere Loiolaco Echeonetatic Monferrateco Virgiña guciz Santaren Echera joan, ta Soldadu berriaren guifa, an beillaturic, bere Armac, ta aregueiago bere biotz prestua Ceruetaco Erreguiñari aguindu, edo betico eman, ta Manrefaco lecu jaquiñera igarozan.

Emen Lurruspe, edo Cueba famatu artan, arrigarrizco penitencien artean, ceruco Escolan bezala, Espiritu Santuaren argui andiaquin, ta Ama Virgiñac laguntenciola Egercicioen Libru au escribituzuen. Ta ez Parisco Unibersidadean Dotorre, edo Maiuaren Gradua artu ezquero; ezpada estudioric batere etzuela, eta Soldadu baliente, guapoaren armac, bere edadearen lorean escutic utci, ta bereala.

Mirarizco Libru onetan, ta Ignacioren escuetatic au aguertceco moduan, munduari

5

duari Jaincoac aditcera emancion , nola  
erremienta , edo instrumenturic argalenac  
bere gloriaren eguitecoric andienetaraco  
artcencituen ; eta beraren escuetan ambat  
dala alambre , edo ari me bat , nola bur-  
ni balencaric sendoena : gloria gucia Jaun-  
goicoari , berea bezala , biurtu daquion.  
Obrac dira señale , ta Egercicioetaco San-  
tuac muestraric onenac.

Libru onetatic ceruco lecioac Indieta-  
co Apostolo San Francisco Xavier batec  
artucituen. Egercicio oietatic suac , eta  
garrac ateracituen ; ta aiec alacoac , bere  
amar urteco Misioan Gentilen artean, mun-  
du berrian erazaqui , ta zabalducituenac.  
Fedearen arguia aimbeste milla animari  
emateco , eta Jesu Cristoren graciara ecar-  
tceco. Norc contaditzaque Xavier batec  
eguincituen azañac , eta milagroac. Milloi  
bat , eta eun milla anima , ta gueiago ba-  
teatucituela , efan oida. Ta gucia Egerci-  
cio oien frutua izanzan.

Aita Pedro Fabro miragarri , ta beste  
Ignacioren Lagun Santuai ori bera guer-  
tatucitzaien. Egercicioetatic aterazuten ala-  
co animen egarri , edo zeloa , Gentilen,  
ta Heregeen artean aimbeste pecatari erabaz-  
teco. Aita San Ignacioc bere lenengo La-  
gun

gun maite; Aingueru, edo ceruco Mandatari, Aita Fabro au izanzuen, Xavier, ta beste asco irabazteco, ta gucien artean oni Egercicioac ondo emateco aurreneco lecuá ematencion.

- Egercicioen ceruco Eícola au San Francisco Borjaren egemplo, ta celoac chit asco aurretatuzuen. Duque andi orañdic zala Egercicio oiec eguin, ta eguiaren etsai ituai argui eguiteco, eta beren ao loiac ichi, edo seculaco tapatceco, Aita Santu Erromacoaren Ondodagoa, edo Espiritu Santuaren arguia, ta Egercicioen Confirmaçioa, berariazco Buldan, Ignacioren Libru onenzat, dicha andiaz, mundu guciari aguertucion. Ceruco favore asco estimatcecoa, ta Libru guchic duen privilegioa.

- Egercicioetatic San Juan Francisco Regis batec bere Misioetaco ecin esan alaco nequeac eramateco caridade, ta paciencia miragarria aterazuen, eta ala Jaincoaren amorioa aimeste anima écarricituen.

- Ceruco Sutegui Egercicioen onetan, irazaqui, urtu, ta añ laster munduarenzat defegünciran, larrean ceruco Aingueru Santucho gozo biac Luis Gonzaga, ta Estanislao Cosca: au amazazpi urtecoa, ta

Luis

7

Luis Joguei eta iru urtecoa. Libru oneta-  
co lecioaquin, egaca bezala ceruetara igo,  
edo bolatuciran. Ta orrela beste Santu af-  
co, ta justu, ecin contatu ala, Jesu-en  
bide erreal seguru onetatic Cerura joan-  
dira, ta dijoaz beti.

Beste Libru Santuen artean, Jaungoi-  
coac Ignacioren au berea bezala, señalatu,  
ta mundu guciari aguertudio. Lecuric  
esta añ urruti, edo escutaturic, añ atce,  
edo azturic, non Libru onec, Eguzqui  
baten guisan bere ceruco argui eder, ta  
beroac, gucien oneraco banatu ezdituen.

Indietaco Misioneroac escribitcendute,  
ichaso zabal oriec igaro, eta aronzago, an  
Gentilen erri, edo zocoetaraño Egercicio  
fantuen, edo Ignacioren argui, edo fu-  
garrac allegatu, ta barrendudirala: ta abere-  
en guisa, Fede gabe, Legue gabe, ta Er-  
regue gabe len biciciranac, orañ Aita S.  
Ignacioren Egercicioac Indietaco urrutie-  
tan, fede miragari, oracio luce, ta pe-  
nitencia arrigarrizcoaz eguitendituztela: eta  
Neofito, edo Cristau berri oiec Egerci-  
cioen bide, ta ceruco bicimodu au beren  
vorondate osoaz, ta naiera chit biotze-  
coaz artudutela.

Gure errietara gatocen. Eguia da, Ef-  
cola

8  
 cola duten Euscaldun ascoc Egercicioae  
 Gaztelaniaz eguitendituztela ; baña ecin  
 ucatucoda , ascoc orien artean gueiena on-  
 do aditcen , barrentcen , edo bear beza-  
 la penetratcen ezdutela. Beste aldetic orañ  
 dañoco Euscaldunac bacecusten , ta orañ-  
 goac erē badacuste , ta eguia aitortu bear-  
 da : Eusquerac usoareñ faltaz , ceren Li-  
 bru guchi diran , ta orien usoric , eta go-  
 goric ez , Eusqueraz etcribitceco gogoa  
 quentcenduela. Escribitcea , guciac , eta  
 bacoitzac naiduten erara , erraz ezta : edo  
 gure Eusqueran ecin datequean gauza da.

Euscaldunac , ta are gueiago Animen  
 Artzaiac , Gurafo , eta Escola Maisuac go-  
 gotic equin , ta eraguiñaz , iracurtcea , ar-  
 tcen badute , arazo , edo embarazo gu-  
 ciac defeguingo dira. Equiñaz , egun gu-  
 chian , Eusqueraz añ erraz , nola Gazte-  
 laniaz , edo Latiñez iracurricodute. Ani-  
 men onaren zale diranac aitzaquiaric ez-  
 tute izango : ta Indietan neque andiaz eguin  
 dana , Euscaldunetan aisa , ta chit erraz  
 eguingoda. Gogotic asitcean dago , ta be-  
 reala frutu , ta provechua icusicoda.

Escolaco aurrac badira , ta sei urte etci-  
 tuen nescachacho bat icusidet, Gaztelania,  
 Latiña , ta Eusquera berdin , trebe , ta eder-  
 qui



qui iracurtencituena. Baña alaco Maestra  
 zuten : errespeto andicoa , ta gracia one-  
 coa. A. Manuel Larramendic gucien Mai-  
 suac bezala bere artean ondo diona , ira-  
 curten gaitcena diran itzac , *tz* , *ts* , dacar-  
 tenac dira : *Otza* , *gatza* , *itza* , *otfa* , *lotfa* ,  
*utfa*. Baña chit gozo , ta suave eguitendi-  
 rala , dio oriec bioc urrengo silabaren par-  
 teac bezala , eritcen badira.

Nic nainuqueana da , Escola usia duten,  
 ta erdaraz ondo ezdaquiten Euscaldungar-  
 biac beren animen provechuren bat ate-  
 ratcea : eta orretaco Egercicio oiec emen-  
 go gure itzqueraric usatuenean ezarri : ta  
 ez itzez itz erdarazcoai lotu ta ; ezpada  
 cerbaitean A. S. Ignacioren espiritu , fiñ,  
 edo deseoi albaitere jarraituaz , eta lena-  
 go orien berri , icuficodezun bezala no-  
 labait emanaz.

Ezagutcen eztan joia , estimatcen ezta.  
 Egercicioen ceruco joia bere ondotic eza-  
 gutu , ta estimatceco , lau gauza jaquinbear-  
 dira. 1. Egercicioac cer diran. 2. Norc  
 eguin , edo emancituen. 3. Egercicioen  
 frutua , ta orregatic Guizonic andienen ar-  
 tean izanduten estimacioa. 4. Norc , eta  
 nola ondo eguinditzaquean.

**EGERCICIOAC CER DIRAN , EDO CERI**  
*derizten.*

**E** Gercicio espiritualac eztira besteric , ezpada Cristau batec bere memoria , adimentu , ta vorondateaz bere Salvacioaren gañean , ta gaucetan Jaungoicoarequin jardutea , edo tratatcea : bere espiritu , edo barrenean lan , edo eguiteco bear , ta bacar betico oni gogotic equitea , onetan ari , ta aritcea. Ta nola ibiltcea , joca- tcea , edo saltatcea , gorputzaren egercicio , edo corporalac diran , ta derizten: ala Espiritu , edo animaren Equiera oiec Egercicio espiritualac dira , ta derizte , ceren espiritua orietan aritcen , edo egercitatcendan , ta animac jardutenduen.

*Arma espiritualac , ceruco Soldadua*ren itzcuntzan Ignacioc dietcendie Egercicioai , ta arrazoi andiarequin ; ceren guizonaren bicitza lurraren gañean , guerra bicia dan. Escritura Santac dionez : ta ala Ignacioc beti armaturic , edo arma oriec beti escuan cituela , beti peleatceco , prest Cristoren Soldadua icusi naizuen.

Armeria onetan zure anima Ignacioc sar-

tu naidu , emen , ceruco Maisua danez,  
 ango lecio berriaquin , Egercicioetan zu-  
 re etsaien malicia , ta tramparic escutatue-  
 nac zuri eracusteco : espiritu illun gaizto  
 gucien contra , nai , ta bear bezala pelea-  
 tceco , Jaincoaren argui , ta graciaz zure  
 espiritua armatcendu. Etsai gucien artean,  
 andiena dezu cere burua. Ezdezu gaitcic,  
 zugandic ez datorrenic. Zure etsai calte-  
 ric andienecoac dira zure betico defeoac.

Zurequin , ta zure contra , zure arteco,  
 ta zure barrengo , beti celatan , ta gorde-  
 ric dauden etsai echecho oriec dira gaiztoe-  
 nac : era gabeco gogo , grña , edo incli-  
 nacio , Patioac deriztenac : ta orien artean  
 bat nabarbenago , Vicio aguintari , ta na-  
 gusiago , beste gaitz , ta calte guztien buru,  
 fustrai , edo ondoa , besteac errebelatcen,  
 ta armatcendituena. Equiera oietan , bada,  
 etsai oriec Santuac aguertcen , edo argui-  
 tara campora ateratcenditu , zuc obeto icu-  
 fi , ta ezagutceco , orien eriozco gorroto  
 bici bat zure biorcean betico fortceco , ta  
 orien contra , ill artean , peleatceco.

Egercicio oiec Molde berri bat bezala  
 dira , ceñean ceruco Libruan esribituric  
 dauden animac , edo ango gloriara bear-  
 dutenac , emen sartu bearduten. Molde

au da Jesu Cristo : Ceruraco predestinatu,  
ta doatsu izangodiranac , San Pabloc dio-  
nez , onen antcera moldatu beardute , ta  
ori da Egercicio oietan eguitendana.

Jaincoaren Sutegui bat dira Egercicioac,  
Ignacioren icenari dagoquion bezala. Ce-  
ruco Sutegui , edo Su gar bici Jesu Cris-  
toc berequin lurrera ecarrizuenena , ta mun-  
duan erazaqui naizuenena. Amoriozco Labe  
onetan Ignacioc adisquide , ta etsai guciac  
ere , mundu zabal orretan diranac , sartu,  
erre , ta urtu , edo amorioz consumitu nai-  
cituen. Egercicioen Carobi onetan dese-  
guitendira guizon zarra bere culpa , edo  
vicio , ta orien loi , mancha arrasto , ta  
cutsu guciac , Jaincoaren guizon berrigar-  
bia bere virtuteaquin Jesu Cristoren antce-  
ra eguin , ta moldatceco.

Ta nola beste Erreligio guciz fantac,  
animac salvatceco , bacoitzac bere bide,  
arte , ta moduac dituzten : Ala Jesus-en  
Compañiac , mundu gucian animac salva-  
tceco ( inoren invidia gabe ) berariazco  
Egercicioen bide , arte , ta medio guciz  
probatu , ta canonizatu au du , Jaincoac  
emanic.

Egercicio oiec Evangelioeco eguiac , edo  
maximac diranez , Santu , ta Maisu andi

asco-

ascoren Libruetan len, ta guero arquitec-  
 dira; baña ez Egercicio oien erreglac, era,  
 edo metodoa, oriez bearbezala baliatu,  
 ta bici modu santu bat zucentceco. Pare  
 gabeco doai au, A. Francisco Suarez Do-  
 tore Eximioac, beste ascorequin, dion be-  
 zala, Arte berri, ta berariazco Ceruco bi-  
 de bat da, A. S. Ignaciori, ta ez befteri,  
 gucien oneraco Espiritu Santuac eracatfi-  
 ciona: eta aviso, ta erregla eder oietan  
 dago Egercicioen guisa, forma, ta Ceru-  
 co gracia.

Ala ceruco Maisuac bezala, Santuac  
 Egercicio oietan, chit eraz, nola nai, edo  
 nai bezala, eguia, edo paño batetic beste-  
 ra anima darama, indar suave batequin,  
 ta escutic bezala. Bicitzaren Libru oneta-  
 co, edo Evangelioac eguiatic arguienac,  
 ta sustrairic sendoenac icusi, iracurri, auf-  
 martu, edo berriz, ta berriro rumiatu,  
 ta zure biotzean ondo chiquitu, ta ceru-  
 co janari ori lecioan, oracioan, eflamen  
 bietan animari ematen, chit erraz Santuac  
 eracustendu.

Pecatuen carcela illun nazcagarritic ate-  
 ra, orien catea piluac urratu: Vicioen itfus-  
 tafuna, ta viiuteen edertafuna ondo icu-  
 si, eta aietatic igues eguiten, ta oiei jar-

raitcen icastea : ori da Egercicioetan jar-  
dutea : lan oni gogotic biciro equitea , ori  
da Exercicioac eguitea. Cristoren Soldadu  
eguin , onen bandera pean ibilli , bere vo-  
rondate , ta biotzeco soñeco zarra eranci,  
ta Jesus-en librea , edo Cristo guztia bar-  
rendic , ta campotic jantci , ta arma orie-  
quin peleatcea , ta Egercicioac eguitea : eta  
oni deritza , ta oiec dira A. S. Ignacio-ren  
Egercicioac.

## II. §.

EGERCICIOEN LIBRUA NORC EGUIN , EDO  
*emanzuen.*

**S**An Ignacioren Librua efan oida , ta on-  
do : Cerutic oni emana da. Baña Li-  
bru oni , Ignacioren obrari bezala eztiozu  
beguiratu biar. Orren Eguille , edo Auto-  
re berezcoa Espiritu Santua izanzan : eta  
onen argui , ta graziaz Ignacioc Libru au  
bere erregla Jaincoac emanaquin artu , ta  
escribituzuen. Ala Ignacioc berac Aita Die-  
go Lainez , Maifu andi , ta bere Lagun  
estimatuari arguiro efancion : ala Aita Joan  
Polanco bere Secretarioari garbiro aitor-  
tuçion.

Rota

Rota Sagraduco Juez adituac, Jaincoaren arguiac obligaturic, efan, ta azalduzuten, Libru miragarri au escribitceco izancituen arguiac etcirala guizonenac, edo lurrecoac, ezpada Jaincoaren, edo Cerucoac. Errroman Aita Santuac, ta guizonic andienac, Ignacioc chit asco defeatcenzuen bezala, Libru au ondo icusi, ta esfaminatuzuten: ta Espiritu Santuaren Eguia ecin utseguingoduenac bezala, gucia aprobatu, ta canonizatuzuen: eta Aita Santu Paulo Irugarrenac, Cerutic arguituric bere Buldan dio: „ Ignacioc bere Egercicioetan „ dion gucia, ta gauza bacotiza aprobatcen „ dituela: eta Egercicio oiec piedadez, ta santidadez beteac daudela. „ Alabanza andiagoric ecin emanditeque, au baño.

Egercicioen estimacio, ta devocio andiagoa artceco, Iracurlea jaquizu, Ama Virgiana bere Semearequin Libru onen, edo Egercicioen Eguillea izanzala. Ignacioren aotic A. Lainez-ec ala efanzuen: eta Arcangel S. Gabrieleac Ama Virgiana- ren icenean ori bera onen adisquide maitate bati errevelatucion. Beñ batean anima devota au Egercicioac asitceco cegoela, mandatu gozo bat Ama Virgiana- c gatzigtacion: Aren partez Aingueruac efanciozala:

zala : atseguin chit andi bat artcenzuela,  
ceren Egercicioetan sartcenzan , ta jaquin-  
ezala, Jaincoaren Ama bera Egercicioen  
Fundadora , ta Patrona zala , ta Ama Vir-  
giñac berac Ignaciori lagundu , ta orie-  
c eguiten eracatficiola. Ala Aita Baltasar Al-  
varez-en vicitzan Aita Luis de la Puente-  
c eguia au aseguratcendu.

O cer ceruco consuelo gozoa , Eger-  
cicioac urte oro , edo ascotan eguiten-di-  
tuztenzat ! Naiduenac bada jaquin ondo,  
Egercicioac cer diran , ta orien Autore,  
edo Emallea nor dan , jaquin beza , Jesus,  
ta Mariac beren obratzat , ta beren escue-  
taco Librutzat Egercicioena daucatelá. Ta  
baldin Libru , ta obra andiac munduan  
estimatceco , orien Autoreac aditcera ema-  
ten badira : nolacoa , ta ceñ andia izaingo-  
da Egercicioen obra au , ceñaren Autore  
Jesus-ec , eta Mariac beren buruac aguer-  
tzen , eta ematendituzte ?

Orregatic Ignacioc , bera cerura baño  
len , iru gauza , bear bezala ontzat ema-  
nac icusinaicituen. Lenena , Egercicio oie-  
Jaunaren Autoridade Apostolicoaz apro-  
batuac icustea : Bigarrena , Jesus-en  
Compañia confirmaturic: Irugarrena, con-  
titucioac acabaturic. Irurac Santuac icusici-  
tuen



tuen , ta Jaincoac gloria andi ori bicizala , edo lurrean emancion.

Beguirra ondo. Iru gauzac andiac ciran: baña lenena , gueiena naizuena bezala, Egercicioena izanzan. Ta cèrgatic ori? Ah! Ignacioc Jaincoaren arguiaz Cerutic cequiè Egercicioen balioa , ta Jaincoaren, ta Ama Virgñaren beraren elcuetaco obra , ta joia preciofoa bezala , gauza gucien gañean estimatcen-cituen!

Espiritu Santuac gobernatu , ta arguituric Ignacioc , berac bezala , cequien , Egercicioac cer ciran , norenac , ta nola ciran: ta Compañia guztiaren Ama bezala cirala, Jesus onaren beguietaco Niniac , Compañiaren Biotza , bicitza , anima , espiritu , ta izate eguiazco guztia. Ta emendic irugarren gauza.

### III. §.

#### EGERCICIOEN PROVECHUA , TA ESTIMACIOA.

**A** U itz batean erraz esanliteque. Jesus-en Compañiac munduaren lau parte, edo lecu gucietan bere Seme guztiaquin eguinduen provechu , ta ona , duna dala , Egercicioen frutua dala. Ta Arboia,

B

Sal-

10  
Salvadoreac dionez , bere frutu-etatic éza-  
gutcen bada : efanal , ta pensa alditequean  
on gucia Egercicioen Arbola onen frutua  
da. Aita San Ignacioc , Cerura joanzanean,  
amasei urteco Landare , edo Arbola gaz-  
tea bezala , bere Egercicioaquin azi , ta  
utcizuen Compañia ; baña Jesús onac lan-  
datu , ta bere escutic paratua bezala , Ig-  
nacio bére bederatci Lagun santuaquin  
icufizan mundu berriraño bereala lorez,  
ta frutuz beteric.

Baldin Jaincoac Egercicioaquin Ignacio-  
ren biotza Ceruco Sutegui eguin bazuen,  
ortic suac , eta garrac bere Lagun , ta Se-  
meai erantsicizten. Ta Sutegui onetaco  
chingar bat , ta Arbola onen adar , edo  
tantai bacar bat San Francisco Xavier iza-  
nic , berau bacarric asco izanzan mundu  
berri bati bicia , ofafuna , ta Ceruco ar-  
guiac emateco ; eta Jaincoac ara bialdu,  
ango Apostolo eguiñic , ta aimbeste ani-  
ma Jesu Cristori irabaziciozcan. Gentil  
itsuen mundu berria Jaincoac gorderic,  
edo Xavier-en en beguira bezala ceucan,  
Egercicioen frutu , ta arguia guciai eman,  
ta banatceco.

Compañiaco aimbeste Santu miragarri, ta  
beste asco Compañiaren Escolacoac, Eger-

cicioac ceruetara , ta Aldare-eta aldatu,  
edo igo izandituzte. Egercicioac aimbes-  
te Martiri gai , Jesu Cristo-gatic beren bi-  
cia pocic emateco ala animatu , ta arma-  
tudituzte : Egercicioac aimbeste Maifu an-  
di Elizaren favore , ta animen salvãciora-  
co bear bezalaco Libru ecin contatu ala  
escribitceco : Egercicioac aimbeste Obrero  
animen zale , Confessonario , Carcela,  
Hospitale , ta lecu gucietan , oriec peca-  
tutic atera , ta ceruco bide seguruan sar-  
tcera animatudituzte.

Emendic peccatari galdu asco , beguitan  
errietan artuac , ta anima ascoren caltean,  
bicio lotlagarrietan begui bietaraño sartu-  
ric cebiltzanac , Egercicioetan alaco gol-  
pe andico irabia , edo gira eman , ta Jain-  
coagana biurtuciran. Emendic Univerfida-  
de , edo Escola andi jaquin orietan aim-  
beste Guizon , ta Maifu ceruco Escola  
onetan , edo Egercicioetan sartu , ta bici  
modu berria artuzuten. Emen letraz be-  
teric sartenciran , ta virtutez beteago it-  
tetenciran. Emen Eleizaco Preladu santu  
asco beren buruac santuago eguin , ta be-  
ren ardiac , edo animac zuzentceco , ta  
salvatceco arte , ta bideac artucituzten.

Egercicioai , Ignacioren gozo , ta gure

Compañiaren gloria andiarequin , Erligio Sagradu guciac beren Seme prestu , ta Santu asco zordiezte. Cembat munduco esperanza andietaco guizon gazte Egercicioetatic Religioetara , edo salvacioo sagradura erretiratuizandira?

Orregatic , ta orrelaco Egercicioen Paraisuco Arbola onec emandituen frutuac gatic , aimbeste , ta esanal baño gueiago , ta andiago diran alabanzac Aita Santu guciac , Obispo , ta Guizon andi , ta Erligioetaco Maitu , jaquintsu , ta Santuenac Egercicioai emanizandiezte. Erraz ezta , eguia esateco , cer estimacioa onelaco guizon señalatuac eguinduten , contatcea. Religioetaco persona aundiac Egercicioen Libruaz eguinzuten estimacioa , esangodizut , eta dira San Agustin , San Benito , San Bernardo , Santo Domingo , ta San Franciscoren Semeac.

Ludovico Blofio bere Libru ederráz ondo jaquiña , bere asieran Egercicio oiec eguin , ta añ devoto , ta pagatua guertuzan , non da Flandesco bere Monje guciac San Ignacioren Oracio , ta Egercicioen modu au aguinducien.

Luis EstradaMaitu andiac Libru onegatic cion : „ San Ignacioc bere Egercicioaquin , „ sal-

„salvacio ,” edo perfeccioraco Noviciadu  
 „berri bat mundu guciari eman, edo idi-  
 „quiciola.

Agustin de Carbajal Maisu gucziz an-  
 di, ta santuac oguei, ta amar egunean  
 Egercicioac eguincituen, ta San Agustin-  
 en Conventu ascotan eraguin cituen.

Luis de Granada bere virtute, ta ceruco  
 Libruaz ondo ezagutu venegarriac cion:  
 Egercicio oietan Jaincoac bere animan  
 emanciozcan argui cerucoac azaltceco bi-  
 ci gucia asco etzala. Santo Domingoren  
 Seme andi onec, San Ignacioren Egerci-  
 cioac, Santuaren Libru onetatic, ta onec  
 emancituen erreglaquin eguincituen : ta  
 orrez gañera berac cion: Egercicioen Con-  
 sideracio, ta Espiritu Santuaren graciaz S.  
 Ignacioren Libru onetaco argui, bera gue-  
 iena movituzutenetatic, mundu guciaren  
 oneraco, *Pecatarien Guia* deritzan Libru et-  
 timatua berac aterazuela. Ta au da eguiaz  
 Egercicio oien testimonio, gloria, ta ala-  
 banza pareric eztuena.

Alcalaco Catedratico famatu Fr. Man-  
 cio Dominicoac, Egercicioac defenditu,  
 alabatu, ta honra, ta gloriaz bete, ta  
 coroatucituen.

San Franciscoren Seme urte alcoan Jain-

coa Iervituzuen batec , Simancaf-en Noviciadua cegoela , berariaz ara joan , ta Egercicioac eguincituen : ta Novicio gazte aien devocio , ta obediencia icusi , ta arrituric bezala , alabanza andiac guero predicatucituen.

Ori bera San Carlos batec : ta San Francisco Sales ec beti Egercicioac eguiñaz eracutizuten. Orobat Ama Santa Terelac , ta Santa Madalena Pazis , Virgiña , ta Carmeloco Lore eder biac : oiec , eta beste ascoc aterazuten argui , ta frutua beren obra , ta Libruetan munduari guero eracutificioten.

Argatic S. Carlos Cardenalac Mantuaco Duqueari efancion : „ Provechu gueiago „ Egercicioen Librutic ateratcenzuela, munda „ duco beste Libruetatic baño. Argatic Bernaco Cardenalac cion : „ Efcritura Sagraduaz, „ campora Libru oberic etzala, Egercicioac „ baño. Argatic Erromaco Cristoren Vicarioac eztira contentatu Libru au alabatcaarequin, ezipada Indulgenciaquin Egercicioac onratudituzte: ta gure egunetan Benedicto azqueneco A. Santuac , Egercicio oietan zortci egun baño guchiago eguin ta ere, pecatuen Barcacio osoa , edo Indulgencia plenaria ematendu.

## IV. §.

NORC , TA NOLA EGERCICIOAC EGUINDITZAZQUEAN.

**E** Doceñ Cristau eguiaz vorondate ona duenac bere salvacioraco , ta animaren provechu andiraco eguindizaque. Aita San Ignacioc Egercicioac Jaincoaren escutic artu , ta Jesu Cristoren Vicarioac aprobatu , ta mundu guciari encargatuac icusituenean , Jaunari bere anima paquean emateco , testamentuan bezala bere Semelai aguinducien lenengo Asteco Egercicioac Guizon , ta Andre edoceñ estaduracoai ematea.

Alere Cristau batzuec bearrago dituzte besteac baño : eta Egercicioac , bear bezala , eguiteco , Cristau batzuec egoquiago dira bestac baño. Egercicioac dira anima galdu , ta lasaieguiac estutceco , ta Jaincoaren bildurrean sartceco : baita estuegui , ta escrupulo-aquin bildurtiegui diranac lasaitu , ta gozatceco ere.

Ignacioc bere adisquide andi , ta errespetoco Sacerdote bati escriptucion modu onetan. ,, Egercicio oiec dira , nic mundu ,, onetan pensatu , sentitu , ta aditu aldezaque ,, dan gauzaric onena , ala guizon , edo

,, Cris.

„ Cristau batec bere butuaren provechuari,  
 „ nola besteen onari, ta provechuari beguira-  
 „ tceco. Ta Aita San Ignacioc, añ be-  
 guiratua zala, au efatea, testimonio chi-  
 tezco andia da, Egercicio oiec anima gu-  
 cienzat Jaincoaren beraren gauza gucziz be-  
 rezco señalatua dirala.

Lau Astetaraco, edo oguei, ta amar  
 eguneraco gaia bezala Líbru edo Lan san-  
 tu onetaco Equierac San Ignacioc eman-  
 cíuen, ta guztia beren eran, ta berariaz-  
 co Ceruco erreglaquin. Lenengo Asteco  
 Consideracioac, itz batean erraz, ta eguiaz  
 efanditeque Misio andi baten gaia dirala:  
 ta argatic frutu añ andia : ta Misioetan  
 bezala, edo gueiago, ta seguruago Egerci-  
 cioetan, bear bezala artcen, edo eguiten  
 badira, eguin, edo atera oidala.

Ondo oiec eguiteco, chit contuz ar-  
 tu, ta beguien autrean iduqui beardezu,  
 Cristau guciac bearren dituzten iru gauza  
 Egercicioac dacarcitela, edo berenez ef-  
 catcendituztela : ta dira Egercicioen iru fi-  
 ñac. Lendabicicoo, Anima pecatu, ta  
 vicioetatic atera, ta garbitcea. Bigarrena,  
 Ceruco bide seguru batean sartcea. Irugar-  
 rena, bide orretan Jaincoaren voronda-  
 tca gauza gucietan eguitea. i. da culpa  
 gucien



gucien Confessio andi, bear bezalaco bat.  
 2. Animaren salvacioraco bicimoduaren  
 auquera, edo Estaduaren Eleccioa. 3. Fe-  
 debici, esperanza firme, ta Jaincoaren,  
 ta zure Laguna urcoaren amorio irazaqui  
 batez, egunoro bicitza ohea eguitea.

Egercicioen cimendu seguru, ta virtueen  
 iustrai animan sendoro ezarri bearrac oiec  
 dira. Lenengoa da gauza bearra, bigar-  
 rena ez guchiago; baña irrugarrena da bear-  
 rena. Urtean beñ, urte artaco culpen er-  
 revista, edo concienciaren beguirada bat,  
 gauza guciz ona, ta provechuzcoa da.  
 Baña ori asco ezta. Bacqitzac bere estadu-  
 co obligacioac icasi, pensatu, ta ondo  
 Jaincoaren aurrean pifatu, ta erremedioac  
 artcea, ta orretan aprobechatcea bearrago  
 baicic ezta: ta iru gauza oiec beren  
 frutua bezala Egercicioac escatcen, ta ema-  
 tendituzte.

Nola guizona arrazoiaz zulentzen, edo  
 gobernatcendan; ta nola animaren iru es-  
 tadu, edo bide diran: „ Asi berriena, aur-  
 „ rera dabilzanena, ta beren vorondatea  
 „ Jaincoarenaz bar amorioz eguitendute-  
 „ nena: ala Aita San Ignacioc argui chitsua-  
 ve eraguilleaz, estadu, edo bicimodu orie-  
 tan animari laguntcendio, Ceruco erreglae  
 guci-

guciraco emanaz. Era berri oien arquitzalle paregabe bacarra, alde gucieratic zori onecoa Ignacio izanzan.

Egercicio oiec Jaincoac Ignaciori armonia añ ederraz emanciozcan, non da batat bestea dacarren, ta gauza batetic bftera biotz, edo gogoa chit erara darantien. Icusiaz icastenda, ta eguiñaz gusto artcenda. Gauza cierto, ta clara da, gure Jesus-en Compañia Egercicioaquin jaiozala, Egercicioaquin aci, ta bicidala: ta Egercicioaquin Echean, ta Campoan Santu asco emandituela.

Espiritu Santuac, eta Ama Virgiñac Ignaciori eracutficioten, cer dan, ta Jaincoaren Erreinoa gurequico certan dagoen, ta ara nola deitcengaituen: nola gure zori oneco, ta betico bizitza Jesu Cristo ezagutcea, ta berari jarraitcea dan: guri ori eragozteco cer etfai portitzac gure contra ditugun: nola gu ceruco Erreino onetan sartceco, Jesus gure Erreguea bera ceruco Ate, ta Bidea dan: ta berac dionez, Ate onetatic sartcendanac, bere salvacioco bear duen gucia arquicenduela: ta Ate onetatic sartcen eztiranac, aimbeste herege, ta orien lagun itfuac bezala, bidea utleguin, ta galtcendirala.

Mai-

Maifú oiequin , ta Egercicio oietan Ignacioc icasizuen Jesu Cristoren efana: „ Ni, „ naiz munduacren arguia. Ni naiz bidea „ eguia , ta bicitza. Nere ondoren da- „ billena , illun bean eztabil , ta bici- „ tzara daraman arguia izangodu. Nere „ ondoren ibilli naiduenac , bere burua uca „ beza , bere gurutcea arbeza , ta Niri jar- „ raitubizat. Ta orra itz oietan, S. Ignacio- ren Egercicioac cer diran , edo orien izate, ta substancia guztia : orra Egercicio guztiaac certaraco diran , ta orien fin , edo cabua.

Orra Jesu Cristoren aotic Leccio labur, argui , ta gucziz bear , ta bacar batean Egercicioen gaia , espiritu , anima , ta bicitza eguiazcoa. Onetan Ignacioc icusizuen claro , Oracio gabe falvacionic eztagoela: Mortificacio gabe , edo bere burua , ta vorondate gaiztoa ucatu , ta autsi gabe , Oracionic , ta bici onic eztala. Biotzeco consideracio beñ , ta berrizco onen , Egercicio , edo animaco equiera onen faltac mundu guztia galduric daucala. Eta gaitz gucien erremedioraco Jaincoac Ignacioni Egercicio oiec , ta oriec ondo eguiteco modua , eta erreglac emanciozcan.

Orregatic Jesus en Compañia , ta Ignacioc Cerutic arturicaco Oracio modua , ta bici

bici berria eguitèco bide seguru au aimbes-  
 teraño estimatuzuen Santa Teresa batec,  
 eta escribituzuen : „ Compañiarequin , edo  
 „ Jesuitaquin tratatcen ezdet , ezpada aien  
 „ gauzac animan dauzcanac bezala , ta bi-  
 „ citza aiec gatic emangonunque. Limaco  
 Lore eder Jesu-en Biotceco Santa Rosa ba-  
 tec , lau Confessore Jesuita cituela , ta San-  
 ta Madalena Pazis batec:Españaren onragar-  
 ri , Juan de Avila, ta Luis de Granada Maifu  
 veneragarriac , ta beste Santu ascoc , Com-  
 pañiaco Egercicio, Oracio, ta biotceco mor-  
 tificacio onen bidea ceruraco artuzuten, eta  
 anima ascoc beren egemplo Sermoi, ta Li-  
 bruaquin eramancituzten , ta egunoro ara-  
 daramazquite.

Opetaraco Vanes deritzan Franciaco erri-  
 batean dira Eche andi bi , asteoro irur-  
 eun Egercitante cabitecen diranac , ta Eger-  
 cicioac eguiterá , naidutenac sartceco Aita  
 Vincencio Hubij Apostolicoac an beste  
 erri ascotan bezala , eguin , edo fundatuac.

Au da , nere Iracurlea , zure animaren  
 ceruco bidea : ez bildur : seguru sarzaite,  
 ta fede onez bide onetan ibillizaite : ez  
 alde batera , ta ez bestera giratu. Ceruco  
 Ate onetatic sarzaite , ta salvatu nai bade-  
 zu , argui oni , Jesu Cristori beraren

Ora-

Oracio , mortificacio , ta bici modu fan  
tuan biotz ofoaz , zure estaduan jarraiza  
iozu : ta orra zure salvacioa.

Egercicioac A. S. Ignacioc Gaztelaniaz  
escribitucituen. Baña orietan nic dacusdana  
da , animen provechuraco danean , Lati-  
nezco itzac , edo bozac , aleric erreparo  
gabe Santuac artcendituela. Ori bera , ba-  
da , bear danean , ta arrazoi andiarequia  
Euscaldunoc eguin beardegu : ta are gueia-  
go , ta premia andiangoaz , Eleizaco gauza,  
ta Misterio , edo Sacramentuen gañean  
itzeguitean : eta Oracio , edo mortificacio,  
ta espirituco Dotriaren puntu , edo gau-  
zaren bat ondo adierazo naidegunean.

Itzqueraren batzuec orrela artceac , efan  
nai eztu , Eusquerac berariazco itz garbi,  
ta berezcoac gauzenzat ezdituela. Ondo  
daquienarenzat baditu. Efan naidedana da,  
orañ inori Eusqueraz eracustera ez noala,  
ezpada animai nolerebait laguntcera , era  
oriec salvatceco bearren diran gauza on-  
do adierazotcera.

Beste aviso bat: Nola Latin , edo Gaz-  
telaniac , bere itz asi , edo Abreviatura de-  
riztenac , naidana laburrago esateco , usa-  
tcendituen ; ala gure Eusqueran ori bera  
asitcea , orretara oitu , ta eguitea , arra-  
zoi da,

Egem-

Egēmplotzāt : G. J. efan naidu Gure Jauna A. V. efan naidu Ama Virgiña S. San , Santua , edo Santa. A. S. Aita San. Eliza A. S. Ama Santa. Onela beste itz afiren batzuec erraz aditu , ta ateracodi-ranac.

Arreta , edo aplicacioa , equiera , ta uíoa Eufqueraz , Latinez , edo Gaztelaniaz bezala , iracurtceco , ta escribitceco bearda. Equin bada gogotic lan oni. Efcolaco aur-rac egercicio pusca batequin añ erraz icaf-tendutena , oierio zuc eguingoaldezu.

## V. §.

### EGERCICIOAC ONDO EGUITE- co Erreglac.

O Ien artean Santuac batzuei deitcen-die ANOTACIOAC , ta Besteai ADICIOAC. Aurrenecoac dira EGER-cicioac ondo eguiteco : atcenecoac Ora-cio , edo Meditacioa ondo eguiteco. Bear-renac dira.

Egercicioetan sartcean bereala batec Jain-coari bere biotz gucia , vorondate ugari ofoaz ematea , Jainaren vorondatea ba-carric billatu , ezagutu , ta eguiteco. San-

tuac chit naizuen , ta encargatcendu asco,  
Jaincoari berac emandigua libertade , ta  
vorondatea biurtcea.

Jaincoarequin tratatceco erreverencia,  
Aita Espiritualari obediencia , ta oni bar-  
ren guciaren , edo bere biotzaren contu  
ematea : ondo consideratu gabe , ez Vo-  
toric eguitea Egercicioac era onean batetic  
bestera igaro gabe eguitea. Ta onelaco beste  
erreglac ematenditu.

Oraciora , edo Jaungoicoarequin itz-  
eguitera baño len , Cristau batec bere ani-  
nia ondo prestatu beardu , Jaincoa ten-  
tatcéra ez dijoan : ta prestatce oni ORA-  
CIO PREPARATORIA Santuac deitcen-  
dio, Oracioraco maneatce , edo prepa-  
racion au obra on gucietan , ta berariaz  
Oracioan eguin bearda : elan naidu , Jaunari  
Oracioa bere onra, ta alabanzaraco Eleiza A.  
S. ac eracastendigun bezala esqueñtea, zu-  
re biotzetic modu onetan elanaz.

#### ORACIOA ASITCECO PREPARACIOA.

„ **J**Auna : zure Aitari lurrean Zuc ema-  
„ ,, tenciñiozcan alabanza , ta Oracioa  
„ eguitenciñion Jaincozco intencioarequin  
„ batean esqueñtcendizut , ta izan bedi

Ora-

„Oracio au , zure onra , ta alabanzan , ta  
„nic zure vorondatea eguiteco. Amen.

Oracio au egunoroco Egercicioan beti  
bat da. Guero Oracioan sartceco , Jain-  
coaren aurrean beguira ondo , ta Oraciotic  
atera naizun frutua , gogoan artu beardezu.

Onela bat beregan sartu , ta fediaz bere  
erara devocioz egoteco, pauso , edo Me-  
ditacioac escatcenduen lecu modua eguin  
beardu : ta Santuac oni **COMPOSICIOA**  
deitcendio.

Onen ondoren dator Escaria , Egerci-  
cioaren gaiac berez naiduen gracia Jauna-  
ri escatcea , edo **PETICIOA**.

Orrela prestatu , ta dio Santuac , Jauna-  
ren presencian fede biciaz jarri, devocioz  
ciñatu , ta animac oracioan sartu beardue-  
la. Onec asibeardu , memoriaz baliatuaz,  
guero adimentuaz , bere arrazoi , ta con-  
sideracioaquin vorondatea afecto bici , ta  
beroetara movitceco.

Oracioaren azquenean berariazco itzque-  
ta bat Egercicioari dagoquona eguin oida,  
Santuac **COLOQUIOA** esatenduena.

Oracioa bucatu , ta elaminatu bearda,  
edo beguiratu , nola eguindan<sup>o</sup>: ta cer pro-  
posituac , guero cumplieco , atera , edo  
artudituen : Oracioa ondo eguin bada,

Jau-



Jaunari esquerrac emateco, ta faltaric izan badu erremediatceco.

Beste erreglac Santuac beren lecuetan ematenditu : bacartafun, edo biotzeco soledadea, ta erretiro aguintcendu, anima beregandu, ta Jaunaren tratu, argui, ta devocioraco prestago arquidedin. Aviso ematendu, contuz beguiac gordetzeco, argui guchirequin egoteco, farraric ez eguin, ta ez eraguiteco, ta era gabeco alegriaric ez artceco, paquean, sofeguz, ta humillago biotza iduquitceco.

Penitencia modu bi santuac dacarci. Batá biotzecoa, bestea gorputcecoa. Biotzeco, edo barrengo ori da, anima damuaz, ta confesioaz garbitu, ta vicio, inclinacio, edo era gabeco pasioetatic, oiec vencituaz, libratcea.

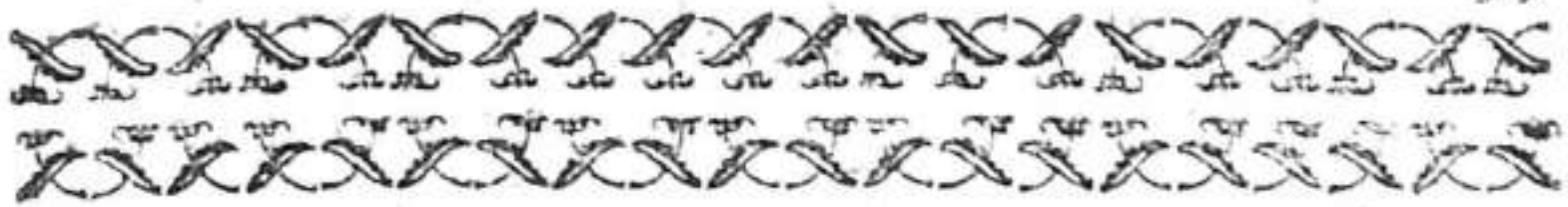
Gorputzaren contraco penitenciac Santuac encargatcenditu, ta ondo beguiraturic, janari, ta edariaren gañean : azote, cilicio, oieco gogortafun, ta lo eguitearen gañean : ta gucietan Santuac billatcendu, batec bere burua ucatu, bere vorondatea autsi, ta Jaincoaren naia, ta vorondatea billatcea. Penitencia oietan Aira espiritualaren efana eguin bearda : ez utseguiteco onen Erreglac artu, ta cumplitu beardira.

Estaduaren eleccioa eguiteco , bere per-  
sona , ta echea , ta bere bicimodu guz-  
tia bearbezala zucentceco beardiran limof-  
nac eguiteco , ta beste onelaco Erreglac  
Santuac ematenditu , animaren pasio , ta  
gueieguiac ebaqui , ta quendu , ta Jaincoa-  
ren vorondatearen neurri justuan gure vo-  
rondatea ipintceco.

Oien artean Santuac aviso bat ematen-  
du : Lenengo Asteco Egercicioetan , obe-  
dala , Erioazaren , Juicioaren , ta orre-  
laco eguien gañean , beste gauza on af-  
cotan baño gueiago pensatcea. Ta nola  
A. S. Ignacio bera Pecatuaren , Infernua-  
ren , ta onelaco Egercicioetan luceago da-  
goen : ala orregatic beragatic onelaco  
Consideracioac guc ere luzaroago ema-  
tenditugu : orrequin ascotan , ta gueiago  
iracurteco gaia izangoda.

Orañ Santua asitcenda , beguien aurrean  
ipiñiaz , Jaungoicoac certaco gu eguin-  
guinduen : ta au beratu da Egercicio gu-  
cien Asiera , edo Cimendua : zure az-  
queneco fiñ , edo cabua.





AITA SAN IGNACIOREN EGER-  
cicioac beren consideracio, ta afec-  
toaquin.

EGERCICIOEN ASIERA, EDO  
*fundamentua.*

**C**Ertaco Jaincoac Guizona eguinzuen,  
edo gure azqueneco Eñaren ga-  
ñean Egercicioa.

Egercicio au, beste guciac bezala, ipi-  
ñizuen Aita San Ignacioc, oracioco dem-  
boran animari meditatceco, edo gogoan  
artu ta pensatceco, gaia, edo materia  
emateco.

Badaquizu, Oracio au eguitea dala Jain-  
coa gana biotza alchatcea, ta zure salva-  
cioraco beardezuna berari escatcea. Ora-  
cioa bearbezala eguiteco, gure Jaunare-  
quin jarduteco, ta zure biotzaz itzegui-  
teco, gorde bear dira contuz, ceruco  
avilo, ta erregla onetaraco Santuac emi-  
ten dituenac, ceñai deitcendie ADICIOAC.

Oracioraco bacoitzac bere memoria,  
adimentu, ta vorondateaz baliatu beardu

ta au da , eta onetan dago biotza jasotzea , escatzea , ta Jaunari oracio mentala eguita , Equiera , edo Egercicio oietan eracusten , ta eguiten dana , edo eguin naidana.

Lenengo , memoriara ecarri , oroitu , ta ondo icusi , edo igaro pauso , edo puntua , ceñaren gañean gogartu , edo mediatu naidezun : ori zure buruan artu .

Bigarrena , adimentuaz billatu , ta ondo beguiratu , cer gauzac , nolaco eguiac , ceñ arrazoi andiac orretan diran , zure biotzean ondo aufinartu , edo rumiatu .

Irugarrena , eguia , ta arrazoi oriequin zure vorondatea muguitu , ta onec bere lanari equin beardio biotzeco gogo , afecto , edo deseio , aldituen beroen , ta bicienac , pauso , edo puntuac berez escatcen dituenac , edo ari dagozquionac aterra , ta eguiñaz , ta lan oni gogotic equiñaz .

Egemplotzat , edo ara nola : Jaincoac eguia zaitu , bera ezagutu , ta servitceco , bera amatceco , ta gozatceco . Aur-rera zoaz , ta zurequico efazu : Cembat nere Jaungoicoari zordiot misericordia , ta mefede onegatic ? Ta cer castigoa merecicoder , ceren amatu bearrean aimbeste bider ofenditu dedan ? Orrela nere biotze-

co damuaz confessatu , ta erremédiatu beardet. Aurrerago zoaz , ta efazu : Aingueruac pecatu batequin galduciran betico : beraz aimbesterequin mereci nuen nic infernua, ta aurrera pecatu eguiten badet urrengo pecatuarequin galdu naiteque betico.

Emendic , fedearen argui bici onequin vorondatea berotcenda , ta biotzeco gogo fendoac ateratcera animatcenda , Jaunari esquer andiac emateco , ceren beretzat eguintzuen , ta sufritu , ta dembora , ta gracia emandion beragana biurtceco , bere culpac ezagutu , eguiazco penitencia, bicitza berria , propositu eraguille indarluaz eguiteco , pecatuen cateac urratceco , ta are gueiago animaren etsairic andiena , ceñadan vicioric aguintariena , ta calte guztiac dacarciena , frustraetic ateratceco , ta orren contra beti , ta bere aleguin guciaz peleatceco.

Ta au da, ta ez besteric , Oracioa eguitea, edo oracio mental , edo biotzecoaren Equiera , edo practica bera.

Egercicio bacoitzac , efandan bezala, bere fin , edo frutu oraciotic atera bear dana du berez : au egunoroco meditacioan beguien aurrean iduqui bear dezu , zure anima pecatu , ta vicioetatic libratu , ta  
gar-

garbitceco , ta orien contraco virtuteai jar-  
raitu , ta bici modu santu paquezco bat  
Egercicio oietatic ateratceco.

Oien Cimendua bezala da , ta A. S.  
Ignacioc ezartcenduen Fundamentua , edo  
Añera , zure azqueneco , ta guauza gu-  
cien gañeco fin cerucoa , edo certaco Jain-  
coac eguin cinduen.

*Habetis fructum vestrum in sanctificationem,  
finem verò vitam aeternam... Gratia Dei vita  
aeterna in Christo Iesu Domino nostro. Rom. 6.*

Jaincoa servitcean , zuen animac egu-  
noro santuago eguitean , daucazute fru-  
tua , ta fin , edo faria guero betico bi-  
citza , Jesu Cristo Gure Jaunaren gracion.

Oracioan sartceco prestaera , edo pre-  
paracioa da beti bat , ta Erregletan elan  
dana bera,

Emen lenengo gogoan artu bearda , ta  
lecuia , edo COMPOSICIOA eguin. Ta  
au izangoda fede bici batequin Jaincoari be-  
guiratcea , ta zure aurean icusten bacen-  
du bezala , Eguzqui eder argui , gauza  
guciac baño arguiago , ta ederrago dan,  
guztien Eguillea , ta Añera , gure Jaun-  
goicoa , bere gloria cabu gabeaz janci,  
ta beteric beregan , bere edertafun gucia-  
ren jarlecuan , bere Aingueru , ta Cria-  
tura

tura gucien erdian , edo gañean , ichaso ondoric gabe , ta ondafunez bets baten guifa. Andic gauza guciac iturriac bezala, fortcendirala. Bera gucien Asiera, ta gucien cabu dala. Argandic asi, ta irten, ta argana biurtcen dirala : ta Jaun andi onec animac ecer ecetic bere itzaz eguin, ta beregana, beren azqueneco fiñera, ta beren eguiazco atseden lecu, edo centro bacarrera dacartciela.

ONEN ONDOREN SANTIAC ERACUSTEN-  
*du bigarren Oracioraco beardan Escari, edo*  
*Petitiona.*

**A**U izangoda, Jaincoari biotz guztic argui andi bat escatcea zure azqueneco dicha, ta zorion au ezagutceco: Ori irabaztean, edo galtcean cembat dijoaquizun : ta emen lurreco gauza guciac galduco badituzu ere, ceruco dicha ori billatceco, ta arquiteco gracia dizula, David Santuarequin esanaz : „ Zure eguiazco argui andi bat bialzadazu, Jauna, „ munduco bide onetan zukanon zucen „ narabilen, ta goico mendi fantura, ta „ zure bici lecura betico naraman.

Zure azqueneco fiñaren gañean iru gauza dituzu chit ondo consideratu bearrac,

1. da , certaco Jaincoac eguin cinduen.
2. fin orretaraco Jaincoac eman diz-  
quitzun arte , edo medioac.
3. Zure atceneco fiñ onen importancia.

LENENGO PUNTUA.

**C**ertaco Jainaoac eguin cinduen. Pen-  
saezazu , nola gauza gucien eguille,  
zure Jaungoicoa , eceren , ta iñoren bear-  
ric ecertaco eztuenac , bere onez , bere  
borondatez , ecer ecetic zu eguin , ta  
mundura atera cinduen. Baña zure Egui-  
lle jaquinsu , ta Jaun andi onec , nola fin  
gabe ecer eguiten eztuen , ta gauza guz-  
tiai , ta bacoitzari bere bide , ta fin , edo  
cabua ematendien , ala bere jaquintafun  
amoriozcoaz zuri ere emantcizun. Ecer-  
ecetic etcinduen alperric atera : etcinduen  
alperric bialdu mundura. Cerbait etaco  
zauzca Jaincoac emen.

Certaco , bada ? Galdezaiozu zure Egui-  
llari : galde cere buruari. Jaincoac cer-  
taco eguin ninduen ? Certaco nago mun-  
duan ? Ta zure Jaunac , zure fedead , zu-  
re conciencia , ta biotzac berac eranzun-  
godizute : Etzaudela vanoan , edo alperric:  
etzaudela bestetaco , ezpada zure Jauna-  
ren gloriaraco , ta zure oneraco. Nola

gau-



gauza guciac Jaincoac bere onra, ta gloriaraco eguincituen, ala zu berari gloria emateco, beraren vorondatea beti eguiñaz.

Au da zure fiña: onetaco, ta ez besfetaco eguin cinduen, ta zuazca Jaincoac. Onetaco bici izancera? Emandiozu zor diozun onra, ta gloria? Zaude zure Jaincoaren vorondatea ezagutu, aren Leguea gorde, ta zure biotz guztiaz bera amatu, ta fervitceco. Onetan dago, dio Jesu Cristoc, zure zori ona: JAINCO bacar eguiazcoa, ta arc bialduzuen Semea ezagutcean: ta salvatu nai badezu, aren Aguinteac gordetcean. *Hec est vita aeterna, ut cognoscant Te solum Deum verum, & quem misisti Iesum Christum. Si vis ad vitam ingredi, serva Mandata.* Ioan. 17. Au da, ta onetan dago Cristau, edo guizon prestuaren izan, ta izate eguiazco gucia: Jaungoicoaren bildur fantuaz, aren Aguinteac ondo gordetcean: *Deum time: Mandata eius observa: hoc est enim omnis homo.* Eccles. 12.

Jaincoac eguincinduen, dio San Agustin-ec: bera ezagutu, amatu, ta gozatececo. Au da zuri zure biotzac, Santuari bereac bezala, esatendiona. Jaincoac beretzat eguin gaituela:gure biotzac atseguin, edo zori ona nai, ta billatuagatic Jaincoaz cam-

pora

pora gogoric arquitecen eztiela. Alperric zabilta batetic bestera : alperric lurreco onra , ondafun , ta atseguinen ondoren, edo billa : or eztago zure zoriona : On, ta ondafun guciac dituen zure Jaungoicoa billaezazu : ta ori bacarric dezu alco, ori da zure guztia. Ori billatceco , amatececo , ta servitceco zaude munduan.

Consideraezazu ondo , zu , ta munduco gauzac eguin baño len , Jaungoicoa orain bezala , beregan cegoela , ta zala beti gucziz aberatfa , gucziz ugaria berez , ta beregan on gucia ceucana:inoren, ta eceren bearric etzuen. Ala zure bearric ecertaco etzuen. Ta orregatic ere , ta jaquinic ondo , nor , ta nolacoa zu izango ciñan, bere borondatez eguin cinduen beretzat, ta bera , zure Eguille , Onguille , ta doai guztien Emalle bacarra servitceco.

Eztago gueiago Eguzquia argui emateco , ta sua berotceco , zu Jaincoa servitceco baño. Eguzquia , ta sua beren jarduera , edo Egercicio orretan daude, ta beti aridira. Ah ! ala Jaincoa servitcen, zure fin , edo jarduera dichofo orretan zaude zu , edo beti aricera ? Nola erantzun diozu zure Jaunaren vorondateari?

Munduan jaiotcen dira guizonac , batzuec

tzuec andi , besteac chiqui izateco : batzuec aberats , besteac pobre : batzuec jaquintsu , besteac jaquiñezac : batzuec erreque , edo aguintari , besteac aien ferveitza-ri izateco. Baña fuerte banacaco orien artean ere , ala aguintariac , nola ferveitza-riac , ala aberatsiac , nola pobreac , ala jaquintsuac , nola jaquiñezac , ala andiac , nola chiquiac , guztiaac , edo diranac , barric Jaincoa ferveitceco : ta fin onetan guciac dira berdin. Ay fuerte doatsu au ezagutcen bacendu : ta nola beste- en artean , bera ferveitceco diña bere vorondatez eguin cinduen !

Confiera-ezazu , bere amorioz Jaunac ecer ez etic eguin cinduen puntu artan bertan , cembat Aingueru , ta Guizon , zu ez bezalaco izango ciranac , ta ain erraz nola zu eguin citzaquean , bere itz , bere vorondate bacarraz. Aiec utci , ta zu eguin cinduen bere ontasunez , zuc escatu , edo mereci gabe , ta onelaco Jaun , ta Jabe Onguillea ferveitceco.

Nola ferveituco zuten Aingueru , ta Guizon aiec , zu bezala eguin balitu ? Nola zuc ferveitu dezu ? Nola favore andi au pagatu diozu ? Misericordia oni nola eranzun diozu ? Ay nere Jabe bacarra!

Bacc-

Bacenequien lenagotic , ta beti , ni nor,  
ta nolacoa oram izango nintzan : cein  
doacabea : cein esquer gaiztocoa : ta or-  
regatic ere , aiec utci , ta ni artu , ta ni  
eguin ninduzun , ta zu servitceco , ta ama-  
tceco ! Ah , Jauna ! Cerequin , edo nola  
zor andi , ta zori oneco au pagatuco  
dizut ?

Confidera- ezazu , nola zu ecer ecetic  
ateratcean , etcegoen zure escuan , edo  
auqueran , ezpada zure Eguillearen escue-  
tan zure fiñ , edo fuertea : eta fuerte  
gucien goiena , ta onena : au da , Jain-  
coa ezagutu , ta servitcea. Bestetaraco  
eguin cintzaquela , onetaco eguin cinduen,  
ta au da , ta ez besteric , bici ceran ar-  
tean , zure lan , ta eguiteco guztia : an  
da furrean zure fin , edo fuerte ecin mu-  
datu , edo aldatuco dezuna. Baña dema-  
gun zure escuan legoqueala , naidezun  
fuerte , edo fiña artcea. Jaincoac eman  
dizuna , bera bacarric servitcea baño obea-  
goric izan , edo artu cenezaquean ?

Ah ! Jaincoa servitcea cer da ? Pisatu,  
edo barrendic beguiratu dezu ondo , gu-  
cien Jauna servitce au cer dan ? Ezta ala-  
co zure etfairic andien bide gabe , edo  
tirano ren bat , zure odola chupatu , ta

bicia quendu nai dizuna servitcea. Ezta zure gorputz lur pulca usteltcen, defeguiten, auts biurtcen dijoan ori servitcea. Ez, ez : gauza andiago etaraco jaio ciñan, edo zuazca Jaincoac, ez gorputz orren esclavo izateco.

Deadar eguin bezate zure vicio, griña, edo gaitceraco inclinacio guciac, gorabite, ta nai duten iscambilla guztia zure artean, zure contra jasobezate : orregatic ere beti eguia izango da, etzaudela emen gorputzaren vicioen, ezpada virtuteen ondoren ibiltceco, ta zure Jaincoa bacarric servitceco.

Ta Jaincoa servitcea, cer da ? Ay ! Itzic, moduric ezta, au bear bezala zuri esclateco, ta zue ondo aditceco ! Gure Jaungoicoa servitcea, eguiatz erreinatcea da : *Servire Deo regnare est. Fecisti nos Deo nostro Regnum, & regnabimus.* O dicha pare gabea ! O suerte dichosoa ! O zori oneco fiña, ta eguiteco bacarra !

Zure mundu chiqui, zugaran, zure gorputz, ta animan dezun erreino orretan Erregue, ta Aguintari izateco, ta orrela Jaincoa servitceco, ta ez beñtetaco zaudemundu onetan. Orain, bada, zugaranonz biurzaite, zuregan lar zaite : zure barrenan

nean contuac ateraitzatzu , ta cere buruari galde zaiozu.

Nere anima , cer da au? Fedeco eguia da , lurrean Jaincoa servitceco zaudela? Bai. Ta munduan zaudela , cembat urte da? Oguei , berroguei , edo onembeste. Ta orietatic , cembat urtetan zure Jaungoicoa bear bezala , servitu , ta amatu dezuz , ori bacarric zure fin , zure jarduera , ta eguiteco gucia izanic? O contu estua , baña eguiazcoa! O lotsa guztien izugarriena!

Ta bear bada , aimbeste urtetatic urte batar bat , ez ill bat , ez aste , edo egun oso bat , Jaincoari zucen bacarric eztiozu eman , ta ez bera billatu. Baña ay ! Cer diot , Jaincoa billatu? Baldin beraren igues , beraren contra , pecatu , ta vicioetan begui bi etarraño sartu , ta beste lan , edo eguitecoric , Jaincoa ofenditcea baicic ezpacendu bezala , bici izan bacera. Ay zure galdua! Ay , ta cer eguia ecin ucatuco dezuna ! Ay calte pareric eztuena !

Munduco besté gauza , joan etorri , artu eman , ta eguiteco enzat dembora izan dezuz : jan , edan , lo , ta alferqueriac , ta are gaiztoago dana , culpa , ta vicioac dembora eramandizute : orretan egunac , asteac , illac , urteac joan zaizquitzu : ta eguia elateco,

teco , guztiraco ezpada Jaincoa fervececo,  
 dembora arquite dezu : guztiraco , ezpa-  
 da zure fin , ta eguiteco bacarreraco : guz-  
 tiraco , ezpada bearren eraco , ceña dan  
 zure Jaincoa bacarric billatu , ta fervecea:  
*Unum est necessarium.* Au da zure gauza ba-  
 carra : au zure eguiteco guztia , ta chit  
 bearra.

Beste gauza , ta eguitecoac munduan zu-  
 reac eztira , ezpada befterenac. Au da zu-  
 rea , ceren beſtec ecin eguingo dizun. Au  
 da bearra , ceren beſte guciac utſeguiñ aga-  
 tic , au acertatcen badezu , zori onecoa  
 ceran ; baña beſte gucietan ondo irtena-  
 gatic , bacar , ta bear onetan uts eguiten  
 badezu , betico galdua ceran. Ta zure ani-  
 ma bacarrac bere Jaungoico bacarra gal-  
 tcen badu , beſte Jaungoico bat non ar-  
 quituco dezu ?

Ay nere Jaun , ta Jabe bacarra ! Ta  
 eguia au jaquiñic , zu bacarric fervececo  
 emen nagoela , orregatic ere zuc orre-  
 taco bacarric eman didazun dembora , zu-  
 re argui , ta gracia guciaquin , zure eſquer  
 gaiztoan , ta nere animaren caltean biurtu,  
 ta gaſtatu det ? Ay ta nola Jauna ? Nere  
 biçiarene parte andibat zuzat azturic , edo  
 zure contra biurturic peçatuetan joanzat;  
 beſte

beste parte andibat zoraqueria , ecer ez-  
queria , edo alperqueria utsean : ta bici  
guztia , ez bear nuena , ezpada bear ez  
nuena eguiten.

Etzaitut zu nere Jaun bacar , ta bearra  
servitu ; ezpada zure , ta nere etsairic an-  
dien deabrua , mundua , ta araguia. Nere  
fedea non zan , nere juicio , ta burua ? Ay  
Jauna ! Cein gaizqui zure amorioa paga-  
tu dizudan ! Ay cein damu andia dauca-  
dan , ta bici naizan artean , zu servitu bear-  
rean , ofendituaz , iduquico dedan !

#### BIGARREN CONSIDERACIOA.

**G**Ogora ecartzu , ta confideraezazu on-  
do , munduan eguin , ta noraco  
Jaincoac zauzcan. Jaun andi ceruan , ta  
lurrean gauza guciac bere efcuan dauzcan  
onec , ta bere jaquintafunaz gobernatcen di-  
tuenac , bere vorondate , ta naiera amorioz-  
coaz , zurequin , ta bestequin mirari andi  
bat eguinzuen : ta au da , emen lurrean  
Jaincoa servitcen duenac , guero betico  
ceruan icusi , ta goza dezala : emen dem-  
bora pusca batean Jaincoa amatu , ta aren  
Legue fantua gorde , ta ceruan betico  
amatu , ta bera saritzat gozatcea , ta ala-  
batcea.

Orre-



Orrela ceruco gloriaraco eguiña cera,  
 ta araco zaude? Bai. O Jaunaren amorio  
 neurri, ta cabu gabea! O misericordia, ta  
 favore efan al guciac baño andiagoa! Non-  
 dic, edo nola zori on gucien andien au-  
 zuc mereci cenezaquean? Ez, ez: Gure  
 Jaun, ta Jabe gucziz aberats, ta ugari onen  
 doaricaco mesede, ta gracia da gucia. Etce-  
 ra lurreraco, ezpada ceruraco eguiña, etce-  
 ra lurreco neque, ta negarrezco quezca  
 oietaraco, ezpada ceruco atfeden bete, ta  
 atfeguin gozoetaraco eguiña.

Au da zure azqueneco dicha, ta goie-  
 neco cabua: *Finem verò vitam eternam*. Ea,  
 nere anima, jafo gora aleguin guciacz zu-  
 re penlamentu, ta gogoac. Gora, gora,  
 nere biotza: gora, gora, nere beguiac,  
 nere intencio, nere nai, edo afectoac: go-  
 ra gora, Ceruta beguira, nere voronda-  
 te, ta animaco indar guciac. Ah lurrez-  
 co biotz pobre itlúa! Lurrean arrastaca  
 ibiltceco eguiña etcera. Emengo anditafun,  
 ondafun, ta atfeguin aizezco utfaquin, orain  
 daño bezala, eroturic, ta emengo bagarela,  
 aurren jostallu, ta niniqueriaquin choratu, ta  
 engañaturic bicitceco etcera.

Contu, ta beguira ondo, galdu nai ez-  
 padezu betico. Munduan zaude Jaincoa

ezagutu, adonatu, , ta seruitceco, ta guero Ceruco glorian bera icusi, gozatu, ta alabatceco. Zure fin miragarria au da. Orretaco, lurrezco gorputz, atsqeria loigucien onci orretan dezu, ta or, carcelan bezala, daucazu Anima bat, zuc guchi ezagutcen, ta argatic guchi estimatcen, dezuna, baña Jaincoac beretzat eguin, ta beretzat naiduena.

Zure abere guifaco bicitzari beguiratu, ta norc esanlezaque, Ceruraco Jaincoac eguin, ta emanicaco Espiritu asco balio duen bat zuc dezula? Zure obrac, ta fedea, zure dacartzun bici modua, ta eguia au nola componalditezque? Ala ere, fedecatic ill obra gabeco batez bada ere, badaquizu, ta illunean bada ere ezagutcendezu, cer ondafun, cer joia estimagarria, cer margarita preciofoa, zure Animam Jaincoac emantcizun. Noiz, edo berriz bada ere, munduco pozaldi ero gucien artean ere, Anima ori galtceco bildurrac artcenzaituzte, ta zure conciencian nai ta nai ez, sentitcen dituzu.

Zaude bada, zaude orain pusca bat: biurtu, ta sartzaitte, peccataria, zure biotzean: fedeco beguiac arguitu, ta zure Anima ederrari, bear bezala estimatceco begui-

ta zaiozu ondo. Jaungoico gucziz Santu,  
 ta jaquintsuac, bera Espiritu, penia al ba-  
 ño, ederragoa izanic, zu ecer ezetic ate-  
 racindueñean, bere antcera Espiritu, edo  
 izate bat eguinzuen: ta ori da zure Ani-  
 ma, berez Aingueruen urrengoa, ta la-  
 guna, gauza alcotaco, ta andietaraco se-  
 ñalatua. O cer Jaunaren obra!

Anima ori ain prestua, ain lurreco gau-  
 za gucien gañecoa Jaincoac eguinzuen,  
 non lurrean gauzaric ezta, ez eta diran gu-  
 ciac ere, zure Animaren diña, edo ori  
 betetceco diña: ori munduan ecin dateque,  
 Espiritu, edo Anima bat Jaunac emandi-  
 zu, bere gai, bere diña dana: Jaungoico  
 guztia baicic ecin beteco duena. Ta Ani-  
 ma ori, aurcho bateatu batean bezala,  
 gracion dagoela, Jaincoac arguitu, ta icu-  
 fico bacendu, aren edertafunaz pocez zo-  
 ratuco ciñaque, ta munduco gauza eder-  
 rac, itfusi pufcac bezala artuco cinduzque.

Beraz gorputz orretan Espiritu, edo  
 Anima bat dezu, Jainco guztia ceruan  
 icusi, ta gozatceco diña dala? O! Cer  
 diot, Jauna? Zu icusteco diña dala? Zu  
 nor cera, ta ni nor, edo cer naiz, Zu  
 nizaz oroitceco? O Jaun andi, ta nere  
 Jabe bacarra! O zure doai gucien, ta

Zu ceran guztiaren Emallea ! Nola, ta non, Jauna , zure naiera gozo , edo amorio eztizcoen pare gabeac orren ugari ifurierazo dizquitzu zure ondafunac , ceran guztia niri onela emateco ?

- Bai, nere anima. Jaincoa servitcen badezu , ta gorputzeco bici labur onetan, aren vorondatea eguiten badezu emen lurrean dan doacabe ena , pobreen , ta aztuena izanagatic , gueroenean cerura igo bear dezu , ta an gorputz , ta anima , Doatsu, Aingueru , ta Santuen artean , orien lagun betico izan bear dezu. Zure fin, eta eguiazco zori ona ceruraño igotcenda , ta an dago. An arpeguiz arpequi zure Animac Jaincoaren edertasuna icusicodu , Espiritu eder berez-dan , izan , edo izate gucien iturri gozo ura , beti ematen , ta beñere aortu gabe ifurtcen dagoena.

Jasoitzatzu , bada , Cristava , zure beguiac , zure biotza , ta gogo guciac lurreco aurquerietatic , zure Aita amoroso, Erregue andi onen ceruco Jauregui , edo Palacio eder artara. An zori oneco auzo, ta Santuen lagun izan bear dezu. An ez icentatu bacarric , ezpada eguiaz Jaincoaren Seme , ta alaba , edo ume izan bear degu.

An zue , eta nic ez emen bezala jaquif-  
 ñezac , edo itñuac izan bear degu , ezpa-  
 da orain eguiazco fedearen illuntafunean  
 fiñisten deguna , an jaquintfu arguiac beza-  
 la , Jaunaren arpeguia claro icusten degu-  
 la , ta beraren arguitafunean arguiro , nai  
 edo bear degun guztia , ispillu bici eder ar-  
 gui artan. *Nunc per speculum in enigmate , tunc  
 autem facie ad faciem. In lumine tuo videbimus  
 lumen. 1. Corin. 13. Ps. 35.*

Emen , zure jaquinez agatic ondo bar-  
 rendic aditcen , edo comprenditcen ez di-  
 tuzun Sacramentu , edo Misterio efcuta-  
 tu guciac , an claro , ta berenez diran bezala  
 icusi , ta adituco dituzu gozotoro. An amo-  
 rioz urtu , ta deleguingo cera , ta zure  
 Jaincoaren antceco , edo guztia-Jaincozco  
 eguin , ta bera dan bezala icusi , ta gauza  
 guciac beragan jaquingo dituzu : *Similes ei  
 erimus, quoniam videbimus eum sicuti est. 1. Ioan. 3.*

An emengo neque , icerdi , gaitz , ta  
 penac irago , ta goie , egarri , ta beste lur-  
 reco quezcaz azturic , zure Jaunac diran  
 nac quenduco dizquitzu , ta zure anima  
 bere gloria bici guztiaz ase , ta betecodu,  
 gainez eguiteraño : *Satiabor cum apparuerit  
 gloria tua. Ps. 16. Emen Anima, ta gorputza,  
 Jaincoaren Temploa bezala, garbiro gorde-*

rcen badezu : an izango dira Jaincoaren Jaf-  
lecu , edo Trono , ta gloriuzco Ceru bici,  
ta or bere atseguin , ta gozaldi guciac Jau-  
nac izango ditu betico. An Anima , ta gor-  
putza bere paquezco ibai gozo , ta bere  
Biotzeco atseguin gucien ujola betico ar-  
tan Jaincoac sartu , ta bere glorian onda-  
tucoco ditu : *inebriabuntur ab ubertate domus tue,*  
*& torrente voluptatis tue potabis eos.* Pf. 35.  
Eta au da , ta onelaco efan al guciac ba-  
ño gueiago , andiago , ta obeago da zure  
ceruco fiña.

Baña cer ? Fede onequin zu bici izan  
cera ? Espiritu onequin ? Zure obrac , itz,  
pensamentu , ta deseocac , ceruraco bici da-  
na renac bezala izandira ? Jesu Cristo zure  
Erregue , ta Maisuaren humiltasun , pobre-  
za , paciencia , paque , caridade , oracio,  
ta mortificacioan ? Edo Cristau antzarequin,  
gentil baten obra , ta bici moduan , lurre-  
co gaucetan sartu , lotu , ta josiric , Jain-  
coric , cerutic , ta animaric ezpacendu be-  
zala ? Ah cer fedea ! Cer bicitza !

Lurreco animali , edo lau oñeco en gui-  
fa sabela , jana , ta edana , ta orien ondo-  
rengo gorputzaren atseguin loiac baitzen,  
beste Jaincoac ezpaliz bezala bici izan ce-  
ra. Ay nere Jaun andi , ta Jainco maitea!

Cer

Cer da au? Era gabe, fede, ta legue gabe, esquer gaiztoan onela zuzaz azturic bici izan naiz! Baña zuri esquerrac: Orain gucia ezaguturic, erremediatu naidet: zure misericordiaz baliatu naidet, gucia utci, ta galdu eztezadan. Zure gracia beardet. Indazu zure arguia, ta zure escua, nere peccatuen penitencia eguiteco, zu bacarric biltateco, zu iervitceco, zuri jarraitceco, ta bici berri santu batean, zu beti amacteco. Amen.

*BIG ARREN PUNTUA.*

**ZU SALVATCECO JAINCOAC EMAN  
dizquitzun Arteac.**

**A**U gogora ecartcea, zure Animari campo zabal, ta gucziz eder bat idiqui, ta aguertcea da. Au zure bici guztico Consideracioen diñaco gaia, edo materia-ric al datequean ngarien, ta gozoena da, lurreco gauza oietatic cerucoctara zu erraz, ta pozic beti igotceco. Escola andi, letra, edo jaquintasunic ezpadezu ere; fede bici, ta biotz ona badezu, atoz ona, ta munduco ascojaquin arrotu aizezco ascoc baño ascoc obeto, Ceruco Libru eder onetan, zure salvacioraco, bear dezun gucia  
ira-

iracurri, ta icafico dèzu : ta San Pabloē dionez, gorputcezcō gauza beguiaz icusten diran oietatic, icusten ezdan, ta gorputcic eztuen Jaincoaren Espiritu garbia, aren virtute, ta Jaincotafuna bera icusi, ta ezagutico dezu.

Sartu, ta jarri zaite, bada, munduco gauzac, edo criaturac icusten : eta Erregina Sabá Salomonen Jauregui, edo Palaçioan baño ere obeto mireti, ta arrituzaitte, zugatic, zuretzat, ta zu salyatceco Jaincoac eguin duena icusiaz.

Lenengo considera ezazu munduaren Eche andi au zuretzat, ain ederqui eguiña, ta alde gucietatic apaindua. Beguira, alcha begui orieç gora crystalezco bobeda ceruco miragarri orretara : ta Indietaco arri precioso guciac baño eder, ta arguiago diran, tisteatcen beti dauden orietara: ta izar arguiz jofiac bezala, beñere erori gabe, nola beti dabilizan. Orien artean, gure Jaunaren begui eder bi bezala, Eguzquia egunaren gaia, ta Illarguia zuri gabaz argui eguiteco.

Cembat urte, ta dembora da, beñere atsedan, ta utseguin gabe, gau, ta egun, zac Jaincoa billatceco, ta arquiteco, bacoitza bere virtuteaquin zuri laguntzen, begen equiera, edo egercicio orretan dabil-  
tzala?



tzala? Ta oiec ceruco Jaunaren arteac, edo medioac, zuc bera billatceco eztira? Bicitzaren Libru argui bat eztira, Ceruco bidea zuc icasteco, ta oietatic gucien Egui-  
llea gana errazago igotceco?

Bigarrena, consideraitzatzu Jaincoaren lau elementuac, sua, ura, aizea, ta lurra, eta orien artean diran miariac: nola zure gorputza oriez eguiña dan, oriec zure bicicari, ceruco Aitaren icenean, diran, ta orietan bici ceran. Beguita aimbeste choricho nabar mota, cantari ederrac airean: aimbeste arrai ichafoan, aimbeste egasti, ta abere lurrean, zure janari, erregalo, ta jantciraco, zu servitceco, zuri ceruco bidean laguntceco, ta diranac zure mendean: *Omnia subiecisti sub pedibus eius, &c.* Ps. 8.

Galdezaiezu: Norc orrela eguin zaituzte? Ta eranzuten dizute: Ez guc gueren buruac, ezpada zu eguin zinduen Criadoreac berac eguin gaitu: *Ipsse fecit nos, & non ipsi nos.* Ps. 99. Zu, ta gu aren escuac, beraren itz, edo vorondateac eguin guinduen: *Ipsse dixit, & facta sunt: ipse mandavit, & creata sunt.* Ps. 148. Guztioac berac eguin gaitu: zuc gurequin bera servitceco; baña gu zuretzat, ta zu beretzat, beia alabatzeco.

Penfaezazu ondo , ceruco , ta lurre-  
co ondaitun oiec gatic zure Jaungoicoari  
cembat zor diozun , emendic aurrera ef-  
quer obeac emateco.

Penfaezazu ondo , nola ceruco escala  
bat bezala criatura guztiac beguien aurre-  
an jartcen zaizquitzun , orietatic , nai ba-  
dezu , zu cerura igotceco : nola bacoitzac  
bere aldetic egoac ematen dizquitzun , aie-  
tatic gucien Jabea gana , ta zure fin , ta  
toquira erazago egatceco.

Penfaezazu ondo , nola guztiac , eta  
bacoitza Jaunaren vorondatea eguiten beti  
aridiran , ta egercicio ori zuri beti eracuf-  
ten : Ceruac beren argui ederrarequin : lur-  
ra bere frutaquin : foroac beren loreaquin :  
choriac beren cantaquin , abereac beren  
nequequin. Losazaite , ta lur peraño hu-  
millatu , icufiric , criatura guciac Jaincoa-  
ren esana eguiten , fin orretara ain zucen  
beti dijoazela : ta zu bacarric , ainbeste  
amoriozco locarriz Jaincoac bereganonz  
tiratcen zaituela , orregatic ere beti ain  
oquer , aren igues , ta aren vorondatea-  
ren contra.

Icarazaitetz , ceren zure Jauna ofenditce-  
co , gauza oriez beraz ainbeste bider ba-  
liatu ceran , era gabe janaz , edanaz , jan-  
tciaz,

tciaz , ofasun , ondasun , edertasunaz , ta beste Jaincoaren doaiatz , gaizqui , edo peccaturaco ufatuaz , ta zure biotzeco atieguin usia batean zure azquen fin , edo dicha itñiaz. O arrigarrizco gauza ! O esquer gaiztoco pagu itlusia!

Oiec guztioac emen icasten diran arteac , edo medioac dira: igozaite orain gorago , sartzaite barrenago.

Irugarrena , zu salvatceco Jaunaren beste arte , onguite , ta bideac considera itzatzu. Oietatic batzuec gucientzat , edo comunac dira , besteac zuri berezquiro eguiñac , edo particularac , batzuec jaquiñac , besteac ezagutu gabe beti artcen zaudenac , ta guciac miragarriac.

Orien artean ceruco Aingueru bat eman dizu zure lagun , zure zai , zurequin gau , ta egun dabilen. Mesede onegatic cer zor diozu ? Beguira ondo , edocein lecu , ta bazterretan Aingueru Santu ori beguira dago quizula. Beguira ondo , ceruco lagun , ta Mandatari orren aurrean nola zabilzan , cer eguiten , cer esaten dezun.

Baña , oiec ecer ezpalira bezala , badezu oraindic cer consideratu , Jaincoac , zu salvatceco , lurrean eguin duen miraritic andiena , ta ceruac , eta lurra seculaco ar-

ritu cituena. Bada zu cerura eramateco,  
 Jaincoa bera jachizan lurrera: Aita Janincoac  
 bere Seme bacar maitea bialdu zuen mun-  
 dura. O mirari gucien miragarriena! Nori  
 seculan gogoraco citzaion onelaco gauza-  
 ric? Nongo munduco buru aizez andituc  
 bere bician onelaco gauzatan pensatuc  
 zuen? Nor orien artean atrevitucozan Aita  
 Eternoari escatcera, zu, ta gucioc salva-  
 tceco, bere Seme bacarra bialtcezala, ara-  
 guíz jantci, aur chiqui, ta guizon eguin,  
 ta guero gurutce batean gugatic illtcedilla?

Ah! Zuc, eta bestec inorc escatu gabe,  
 Jaincoac bere onez, ta zure onagatic obra-  
 ric andien au eguin zuen: ta Jaun andi au  
 onela jachi, humillatu, ta ecer ez bezala,  
 zugatic eguin ezquero, beste aren bicico  
 mirari, egemplo, ta Sacramentuac, pasio,  
 ta eriotza, orren ondore berez bezala da-  
 tozquion gauzac dira. Ill naizuen, ta ill-  
 tzan, pecatua illtceco, ta zuri bere erio-  
 tzarequin bici berria emateco.

Ill baño len zure amorioac bere catea-  
 quin lotuzuen, ta zu uinezurtza bacarra,  
 ta bearra, munduco bide onetan ez utci-  
 tcea gatic, zure janari eguinzan, ta Al-  
 dareco Sacramentuan escutaturic gueratu-  
 zan. Ta au fineza gucien coroa, ta fillua  
 beza-

bezala da. Baña , zure Jaincoaren arte oiez, onelaco misericordiaz , favore , ta amorio, gozoaz zu nola baliatucera ? O Jaunaren amorioa ! Ta , ò zure esquer gaiztoa ! Ay ! ta cembat dezun , cer pisatu , cergatic lotiñatu , ta cer erremediatu ! Alaere , nai badezu , zure Erredentore amorezcoa bera da zure erremedio guztia. Penitenciaz, bicitza berriaz bera billaezazu , ta zure bidea , ta betico bicitza beragan arquiteco dezu.

Emendic zure animaren estimacio , al dezun , andiena atera bear dezu , icuñic zure Jainco , iñoren bearric etzuenac , nola estimatcen duen , bada zu salvatcea gatic aimbeste eguinzen , ta onembeste deseguintzan. Pensa ezazu ondo , ta Jaunaren balantzan , aldezun moduan pisaezazu, cembat Jaincoaren beguietan baliodezun.

Onetaraco jaquizu, Cristau , guizon, edo andrea , mundu onen azqueneco fin , edo cabua, burua , cumpligarria, perfeccio, edo complementua dala Guizona: mundu gucia, ta zuzaz campora , emen Jaincoac eguin duena , zuretzat da. Zu eguin cinduen beretzat , ta Jaincoa bera da zure fiña. Jaincoa da zure Guztia , ta Jaincoaren gauza gucien gañeco amorioada zure betegarri,

per-

perfecio, ta cumpligarri guztia.

Aita San Ignacioren Egercicioen obra andi guztia au da, ta ez besteric: Lan andi onetaraco traza, ta egemplar bicia da Jesu Cristo Jaungoico, ta Guizon eguiazcoa. Orregatic cimendu seguru onetatic Santua asicenda: Ate onetatic, ceña dan Cristo bera, sartcen zaitu, ceruco bidean: Jesus maitearen Vicitzan, egemplo, doctrina, Pasio Eriotza, ta Erreturreccioan, guero beraren amoriora igotceco: Amorio fantu au da' zure betico bicitza: ta onetan San Ignacioc bere Egercicio guztia acabatcen ditu.

Azquenic penfaezazu, zugaran, ta zuzaz compara diran gauzac diranac, beste aimbefte bide, ta lagun Jaincoac aman dizquitzula: Orietz ondo ulatu nai badezu Jaincoaren icenean, edo aren vorondatea eguiñaz, ceruraco escala bat dira. Ta ara nola: Ofauna, ta eritafuna; ondafunac, ta pobreza: anditafuna, ta chiquitafuna: jaquiña, ta jaquiñeza. Cer gueiago? Lurreco neque, ta laceria guciac, munduco etlai gucien perfecucioac, infernuc deabruen tentacio, ta lazo guciac. Ta are gueiago. Cer? Zure peccatuac berac, zure culpac, ta Jaincoaren contraco ofentac, eragabeco traicio,

cio , ta gaitzic lotfagarrienac , zuc nai badezu , orien eguiazco damu , ta proposituaz , Penitenciaco Sacramentu , edo contricio Confesio on batean , erraz zure salvacioco arte , ta bide , diranac , eguingo dituzu , ta cerico escala izangodira.

Ala David batec , ala San Pedroc , San Pabloc , ta beste Penitente ascoc eguinzuten . Oriec beñ betico convertitu ciran . Eta egemplo eder oiec , ta Jaincoaren zurequico ontasuna , zu billatcen , zuri echedeten , ta onelaco era ematen icufiric : cer aitzaquia izan dezaquezu , beraren aurrean , zuc , oriec eguinzutena , ez eguiteco , ta ain aisa bertatic eguin dezaquezula ?

O nere Jaun maite mirari guztien Eguille , ta misericordia guztien Einalle ugaria ! O zure piedadezco naiera , edo cariño gozoa , onela gure anima galduaz cabu gabe zaletu , edo enamoratu zaituena ! Cer zure amorio fin gabeac , ta gucien fiñenac , cer gu salvatceagatic eguin eztu ? Ta orain ondo . Jaincoac , zu salvatcea gatic orrembeste eguin ezquero : orrembeste arte , edo medio eman ezquero : nola zu baliatu cera ? nola bide orietan ibilli cera ? O esquer gaitto beltcen , ta itfusiena ! Zure Jaincoa ofenditceco , ta zure anima

con-

condenatceco, diranaz etcera baliatu? Ay  
cer pagua!

*IRUGARREN PUNTUA.*

**ZURE AZQUJENECO FIÑ ONEN IM-  
portancia.**

**N**Ola consideracio onen faltac zure animari calte andiac ecarri dizcan: ala ondo orain arten badezu, provechu andiac ecarrico dizca. Biurtzaite, bada, nere anima, zure bartenera, ta zure bacarrean gogora ecarzu, cembat, edo cer eguiteco bacar onetan dijoazquizun. Ay! Erremedioric eztago, ta bitarteric ezta. Bi enen bat izan bear dezu. Edo zori onecoa, edo zori gaiztocoa, ta ori betico: edo dichofoa ceruan, edo defdichadua infernuan, ta ori betico. Jaincoac beraren gai, ta zure jabe eguin zaitu: zure libertadean, zure naiean, zure escuan dago gucia. Cer naizu? Beguira ondo, ta ondo pisatu, cer irabaztera, edo cer galtcera zoazen, ta ori betico.

Demagun, bada, Cristau bi dirala: bata chit ona, ta Jaunaren bildur, ta omorioan, bera fede on, ta vorondate guciaz  
bi-



billatcen , ta fervitcen duen justua. Beste  
 berriz chit gaiztoa , fede gabe , legue gabe,  
 Jaincoaren contra pecatuetan begui bi eta-  
 raño sarturic bici dana. Orregatic ere , af-  
 cotan icusten dana , demagun , ona chit  
 perseguitua dala , ta neque , laceria, ta goitz  
 guciac alde gucietatic darraizcala , eta cria-  
 tura , edo guizon , ta deabru guztiac aren  
 contra dirala ; baña gucien artean ere bera  
 firme beti , beti leial , Jaincoa fervitcen,  
 ta amatcen.

Gaiztoa berriz , nai duen gucia, eguiten:  
 eta contu eguizu , munduco anditalun,  
 onra , ta estimacioac darraizcala : mundu-  
 co diru , ta ondafun gucien jabe dala , ta  
 gusto , edo atseguin loì guciac dituela ; ba-  
 ña beti Jaincoaren contra , ta legue gabe-  
 co etsai. Orain demagun , eun , edo milla  
 urte biac orrela bici dirala. Ecuñquizon da-  
 go ori : milla urte iñor bici ezta , ta egun,  
 edo ordu seguru bat ezta. Beñ , edo beñ  
 bataren zori onac , ta bestearen gaiztoac  
 bucatu bear dute. Itceco zorian biac icuf-  
 ten dituzu.

Ordu artan , Cristau on justu orri bere  
 igaroco neque , ta penac gatic cer zaio;  
 baldin ceruco ateac zabal zabal idiqui , ta  
 Aingueruac bere anima ara eramateco da-

torquiola icusten baditu ? O Cristau zori onecoa ! Orain perseguidore , ta etsaien al eguiñac non dira ? Diranac defeguin , ta artuciran , ta anima ori Aingueruaquin ceruco ondafun , atseguin , ta gloria bicira , Jaincoaren edertasuna icustera dijoa . O anima fiel doatsua ! Zure azquen fiñ gloriacoan farzaite ordu onean : *Intra in gaudium Domini tui.*

Beste gaistoac berriz , erioà beguien aurean dacufela , arequin burruca asitcenda . Ay cer larría ! Algaraz , ta ifecaz deabruac datozquo infernura eramateco . Ea , lengo atleguiñac , ondafun , andi nai , adisquideac oraiñ non dira ? Demonioen atzaparretatic , ta infernuaren eztarri zabal artatic libra dezazela . Cer ? Etzan besteric , legue gabe , Jaincoric ez baliz bezala , bildur gabe bicitcea ? Ara anima doatsu Jaincoea billatu zuenari bere etsai guciac instante bateco gloria ecin quendu , ta ez eragotzico diote : ta orra ire anima seculaco galdia emengo guezurrezco adisquide , ondafun , ta atleguiñac infernutic ateraco ezte.

Orain beguira ondo , triste onec mundu gucitic cer provechu aterazuen , ta ortic ezagutuco dezu zuc cer ateraco dezun :

*Quid*

*Quid prodest homini si mundum universum lucretur; anima verò sua detrimentum patiatur.* Matth. 16.  
 Au da Jesu Cristoren sententia, aimbeste anima mundutic atera, ta ceruan fartu dituena: aimbeste Santu eguindituena.

Sententia onen consideracioac Egercicio oietan San Franciscu Xavier Santu añandi aterazuen, ta aren ondoren beste aco. Argatic Santuac naizuen, sententia au, ceruco erremedioric eraguille ena bezala, guciac beguien aurrean beti artu, iduqui, ta biotcetari jositcea. Sententia onen indar, edo virtutez Santuac aimbeste anima galdu Jaincoarenzat irabazi cituen. Santu onez, ta Santuaren egemploaz balia zaitte, ta Santu au bezala zure salvacionaco aprobechatuco cera.

Pensa ezazu, bada, ondo Santuaren guifa: cer baliatucodit niri, irabaztea mundu au, galtcen banaiz ni nerau? Emen lur-reco ondalunetatic cer ateracodet, cerucoac galtcen baditut? Eta nere anima galtcen badet, orren ordaña non arquitucodet? *Quam dabit homo commutationem pro anima sua?* Matth. 16. Eztezu ondo ezagutcen, ceren ondo pensatcen eztezun, cer dan, nolacoa, ta cembat zure fin bacar, ta bear onec balio duen: ta gauza bacar-

ren , ta bearren onetan cer irabaztera , edo gaitcera zoazen. Arrizaitetze ceruac , eta lurra , Cristau asco puntu onez ain aztuac icufiric.

Ah nere Jaun gucien goiena , edo soberanoa ! Ah eguiazco onra , ondafun , ta atseguin gucien causa , ta jatorrizco iturri ugari , beti isurtcen , beti ematen , ta bere nere aortcen etcerana ! Ay ! Ta ceñ laburra , ceñ illuna , ta etan diteque , ceñ illa dan zurequico gure fedea , emen lurrean ! Orregatic , Jauna , asco , edo gueienac zuzaz azturic , emen beguiz dacusten gauzetan nastu , ta choratu , ta arrastaca , nequez , aranzaz beteric orien ondoren dabilitza beti !

Noiz artean , nere Jaungoicoa , noiz artean orrela itsutu , ta guezurren , utfaren , ta vanidade en billa ibilli bear dute ? Noiz artean zuganonzco bidea utseguin , ta beren zori ona guciac nai dutela , ecin arquituco dan lecu , ta gaucetan , añ utfuan beatz topaca , orren billa ari bear dute ? Ta zuzacarric bacoitzaren , ta gucien zori oneco fiñ gozoa , oloro , neurri betean , ta gañez eguite raño izanic , zure argui eder , ta vide zucen etic igues beti dabilitza. Ay cer caltea !

Beguiaz , ta eguiaz , Jauna , zure azque-  
neco zori onen berri munducoac jaquin  
bear-

bear luquee. Zu ondo ezagutu, ta ecin date-  
que ez billatcea. Ceruco Doatfuac bezala,  
albaliz, oiec zure Izan, edo Espiritu ederra,  
bera dan bezala, bear luquee arpeguiz arpe-  
gui icusi, ta orain bertan gozatu, azqueneco  
dicha onen importancia, bear bezala, ja-  
quiteco : orrela munduco eroqueria, ta era-  
gabeco joco, ta gaucetan escu aldi batean,  
cer galtcera, edo irabaztera dijoatcen eza-  
gutuco luquee. Ah Jauna ! Zu pecatnaz  
galtcean, escu batean, pieza batean gu-  
cia galtcenda !

O mundu galduaren Argui, ta erreme-  
dio bacarra ! Zure argui golpe bici bat bial-  
zaguzu, Jauna, gure anima itsuac argui-  
tu ditzan, ta lureco gora bera gucien ar-  
tean, Zu, gure zori on gucia, ta zure  
azqueneco dicha, ta gloria onen balioa  
biciro ezagutu, ta obeto estimatceco. Au  
galtcen badegu, Zu galdu, ta seculaco  
galduac guera. Au irabazten badegu, bes-  
te guztiaac galdua gatic, zu bacarric ira-  
bazi, ta seculaco aberatfac, beti zorione-  
coac izango guera zurequin.

Oriez gañera considera ezazu, zure sai-  
vacioaren guztizco importancia au, nola,  
ta certaraño Jaincoac alde batetic, ta dea-  
bruac berac bestetic eracusten dizaten.

1. Beguira ondo, zure Jaungoico maitea, beste eguitecoric munduan ezpalu bezala, gau, ta egun nola beti zuri beguira dago quizun, zu zaitcen bezala, zu gordetcen, ta amparatcen. Baña nola? Munduco amaric onenac beren fabeleco umecho laztanac ez bezala. Milla bider obeto. Onetan Jaunac berac dionez, pareric eztu, ta bere beguietaco ninia bezala zauzca gorderic. O gure Aita gozoren amorio, besteric ez, ta bera bezalacoa!

2. Beguira ondo, ceruco Aita, ta Erregue andi onec bere eguiazco erregalo, mai, ta afari, gozoz, ta atseguiñez bete, ta betico artara nola, ta cembat amorio-requin convidatcen zaituen, ango bere glorian zure neque, gofe, egarri, ta emengo negarrac quendu, ta betico aztu erazotceco: bere Izan, edo Izate, bere Espiritu, bere arpeguia, bera dan gucia, dan becein ederra, ta gozoa, zuri eman, ta zuc icusi, ta gozatceco: ta emengo illdura, edo mortificacio chiqui, ta penitencia laburren pagu, ta Sari-Jaincoa bera zurretzat izateco: Sari guztizco andia: *Ego ero merces tua magna nimis.* Ay Jauna: ta zure ona, ta zure gueieguia! Ay Cristau on garbia: ta zori onecoa!

3. Beste aldetic gogora ecartzu, Aita maite onec cembat eguiten duen zu irabazteco, ceruco bidean zu empeñatceco. Bidezco argala bezala delmaia etzaitecen, cer arte, ta trazac artcen ezditu. Orretaco Jesus bere Semearen, ta Ama Virgīñaren dolore, ta penac beguien aurrean ipintcen dizquitzu, ta orien ondorengo gloria, zureac zuc ariñago eramateco. Seme, ta Amaren, ta Santuen cer egemplo ederrac, berariaz bezala, zu alaitu, ta animatceco? Cembat ceruco mandatu, dei, ta inspiracio zure biotzean?

Ah! Ate ori zuc idiquico baciñio, aiñ gor eguiten ezpaciña, nola Jaberic maiteen au zure biotzean sartuco litzaquean! Otsez dago quizu: idiqui zaiozula: *Ecce sto ad ostium, & pulso. Aperi mihi soror mea, dilecta mea.* Apoc. 3. Cant. 5. Bigunduco etcera? Onembeste goraintzi erregalatu, onembeste mandatu gozo, onembeste amoriozco deirequin movituco etcera? Arriac baño ere gogorrigo bear dezu izan.

Ay anima fortua! Cer da au? Zure zori onaren igues orrela zabiltza? Cer? Bildur ote cera, zure Jaunari eranzun, atea bereala idiqui, ta bera artuaz, gueiegui servituco dezula? Ah zure itsua! Ta cer  
di-

dicha gueiago : Certaco eguin cinduen, certaco zauzca munduan ? Beste eguitecoric badezu ? Ah bildur, ta atcerapen lotfagarria ! Beguira ondo : orren calte andia zure anima renzat deritzatzu, bertatic, ta beti zure Jaincoa billatcea, ta amatcea ? Ah ! Zure bearric eztuela, Jaungoicoa beti zure beguira, zure zai eztago ? Zure billa eztabill ? Ta badaquizu noiz artean ? Bear bada, eztizu gueiago deituco.

4 Pensaezazu, zure lotfagarrian, zuri burla eguiteco, nola deabruac arrazoi andia daucan. Onec zuc baño obeto daqui zure animaren balioa : Badaqui, cein guchi zuc estimatcen dezun, ta Jaincoac zure, edo bere joia bacar ori cembat estimatcen duen. Badacus, zu salvatcea gatic, cembat aleguiñ, Jaincoa bera lurrera jachi, guizon eguin, ta gurutcean ill arteaña eguin zuen, ta zure amorioz catibu Sacramentuan gueratu, ta beti eguiten dagoen, ta cembat nai dizun.

Badacus deabruac, orregatic ere, zure salvacioa gatic pauso bat zuc eman nai eztezula : ta orretaco, ta Jaincoaren elan, edo vorondatea eguiteco, oin bat mugitcea, carga andi pisutzat daucazula : Jaincoa gueiegui seruitce, ta amatcearen bildur



dur baciña bezala. Badacus arc, zure salvacioa gueroco beti utcitcen dezula : beñere eguiaz, ta gogotic asi etcerala : zure propolitu, ta naiac eraguilleac eztirala, ezpada engaña garri : nai erdi, edo nai ufiac.

Oiec guciac, ta onelaco nai bezalaco era zure animan deabruac icusi, ta cer aleguiñac zu galtceco, ta condenatceco eguiten eztitu? Cer almo, cer traza, edo moldeac, cer intencio biurrac, cer guezurrac, zu choratceco, ta engañatceco? Ta aiñ goi zalea, edo soberbioa deabrua izanic, cer gauza billau, itfusi, nazgagarri etaraño jachitcen ezta, zure anima azpiratu, ta galtceagatic?

Badaqui deabruac, ceñ amore onez Jaincoac beguiratcen dizun : ta batzuetan Aita guciz beraac, ta maiteac bezala, besteetan Juez Justu aferreac bezala erioztaren, ta infernuaren bildurraz avifatcen, ta icaratcen zaituela. Ta orduan, ta beti zure gorrotoz deabruac cer arteac, cer engañuac asmatcen, ta irabiatcen eztitu? Alde gucietatic zure ondoren dabill : bein, ta berriz aren tentacio, ta trampai zuc arpegui eman, quendu, ta ordu gaiztoan arentzat bota agatic ; orregatic ere aren arrabia ezta aspertcen : berriz, ta berriz

ro batetic, ta bestetic zure contra, beñe-  
re negatu gabe, zu tentatcera biurtcen da,  
ta beti pelean cen dago.

Consideratu azquenic, lurrean bici ce-  
ran artean nola auzi, edo leia onetan be-  
ti zauden. Alde batetic zure Jaincoa, bes-  
tetic deabru gaiztoa dauzcatzula. Bien ar-  
tean zaude beti. Zure Jaincoac cerura,  
deabruac infernura eramanaizaitu. Jain-  
coac adisquide maitearen guisa, eguia be-  
ti, deabruac, eriozco etsaiaren guisa, gue-  
zurra beti esaten dizu. Jesus zure Salvado-  
reac bere guisa gurutceac, tormentuac  
emen, ta atseguin, ta contentuac ceruan;  
deabru zure galgariac emen guezurrezco  
atseguin usiac, ta contentuac, ta betico  
pena, ta tormentuac infernuan esqueñi,  
ta eman nai dizquitzu.

Ta cer? Zure fedean, ta biotzean cabi  
diteque au? Cere burua bien artean onela  
beti icusi; ta zure anima, ceren gogoac  
ematen dizun, Jaincoari ucatu, ta quen-  
du, ta deabruari esqueñi, ta ematea? Zure  
Jabe maitearen besoetan, ta biotzeco laz-  
tan gozoetan sartu bearrean, zure etsairic  
gogorren aren atzaparretan cere burua aiñ  
ariñ, gogotic, orren merque, edo doaric be-  
tico infernuan ezartcea? Au izan liteque?

Ah!

Ah ! Ta cembat bider izanda ! Cembat bider ori bera eguin dezu ? Pecatuan sartu ceran gucian. O tragedia tristea ! O truca cada itfusia !

AZQUENECO ITZQUETA, EDO COLOQUIOA.

A Y nere Jaungoicoa ! Ay nere Jabe bacarra ! Cer da au , Jauna ? Cer da au ? Eguia da, pecatu bacoitcean zure amorio guciaren trazac defeguiñ , ta anima dea-bruari betico ematen zaiola ? Bai. Eguia au sinistendet ? Ta ala ere , nere lotfagarri andian , bere guezurraquin eguia au dea-bruac berac onela eracutsi beardit ? Nere anima ezagutcen, ta estimatcen nere etsairic andien demonio agandic icasi beardet ? Ay era gabeco fedearen falta lotfagarria ! Cer eguindet ? Nora biurtuco naiz nere anima galdu , ta calte guztizco au erremediatceco ?

Nora , Jauna , biurtuco naiz , ezpada niganonz , ta alchatu , ta Seme prodigo galduaren guifa , zukanonz : *ad se reversus dixit : surgam , & ibo ad Patrem meum.* Ay Aitaric onena ! Ay ceruco Aita maiteena ! Zu beti izan cera Aita ona ; baña itsu esquer gaiztoco onec , ni jaquin ezter , ta izan eznaiz zure Seme , edo umca ; ez-

pada nere vicio aguintarien, nere oitura galduen, ta nere etsai deabruen mempeco esclavo billan izan naiz.

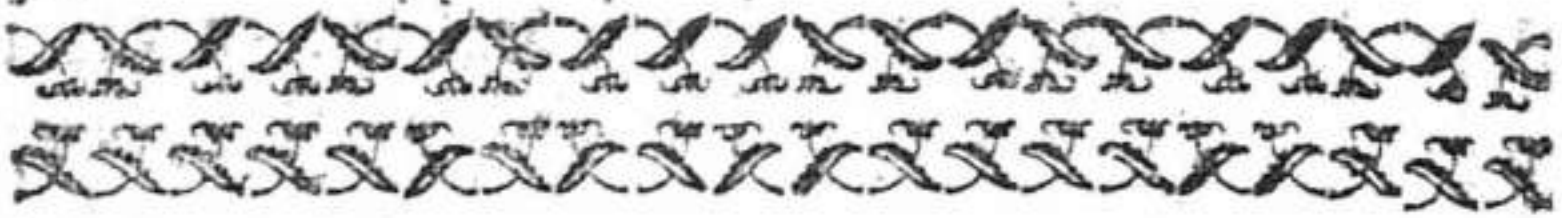
Ay Jauna ! Nere deidichaz onelaco izan banaiz ere, orain nator, ta biurtcen naiz, nere gaitz gucien lotsa, ta danuz beteric, nere culpac zure onetan aitortcera: *Pater, peccavi in caelum, & coram te.* Zure umearen izenic eztet mereci: orren diña ez naiz ni: *non sum dignus vocari filius tuus.* Ay Jauna ! Artuco nazu zure onetan? Bana cer diot, nere Jesus ona? Baldin ainbeste dembora, laztanga ni arteco besoac zabalduric nere beguira bazaude?

Cer artu, cer eman, cer eguin, ta cer eramian eztezu ni salvatceagatic? Nere pecatuac artu cinduen zure gañean. Nigatic zure gorputza, pena, izerdi, negar, odol, ta biciarequin eman cenduen. Mirari, ta bicitzaco aleguin guciac eguin cinduen. Nigatic pobreza, gose, egarri, carcelac, focac, azoteac, arantzac, burlac, ifecac, gurutcea, ta eriotza eramian cinduen, ta guztiaac pocic, ta amorez: ta ala ere guchi ceneritzan. ta merque guztiaquin nere anima erosi, ta salvatce agatic.

Ta cer? Nere escuan dagoela, onelaco anima pecatuaz deabruari saldu, onelaco

laco joia estimatua doaric galdu, ta etfai  
 ari bereaz iteten utzi beardiot? Ez, ez,  
 nere Jaungoico maitea. Zuc eguin nindu-  
 zun zuretzat : zu emen servitceco, ta ce-  
 ruan gozatceco. Ona, bada, Jauna, nere  
 anima zure escuetan, ta betico. Cer naizu,  
 nic eguitea? *Domine, quid me vis facere?* Zu-  
 re vorondate santu gozoa eguiten eracutli  
 zadazu. *Doce me facere voluntatem tuam.* Pf. 142.  
 Zu servitcea, ta amatcea, naizu. Nerea da  
 dicha, ta zori ona. Ori naidet, Jauna : or-  
 du onean, ta amore onez izan bidi orre-  
 la : *Paratum cor meum, Deus : paratum cor meum:*  
 Ona nere biotza prest : ona nere voron-  
 datea zure escuetan, beti zurea eguiteco:  
 nere pecatuen penitencia, confesio on bat,  
 bicitza berria, zu beti amatceco emen, ta  
 guero betico glorian. Amen.





PECATUEN GAÑECO EGERCICIOA.

*Malum , & amarum est , reliquisse te Dominum Deum tuum. Jerem. 2. Gauza gaiztoa , ta miña da zure Jaun , eta Jaungoicoa zuc utcitea.*

*Pecatum meum contra me est semper. Ps. 50. Nere pecatua beti nere contra dago.*

**C**Eruco gure fiñ dichosoac lurrean no-  
la etsai andiagoric eztuen pecatua ba-  
ño : ala Aita San Ignacioc , pecatutic ani-  
ma libratceco , edo infernucoc bidetic ate-  
ra ta cerucoan sartceco , len bicicotic Con-  
sideracio gucz indarttuac , icusico , dan  
bezala , pecatuen gañean ematen diozca.

Meditacio onen fiña , ta frutua da , pe-  
catua alde gucietatic ain gauza itusi , icara-  
garría icusi , ta orren contra gorrotoric al-  
dan andiena biotcean fortu , ta betico ar-  
tcea : eta eriotza , ta infernua bera baño  
gueiago , edocein pecatu aborrecitcea:  
eguiazco danu , ta propositu eraguille ba-  
tequin

tequin culpa gucien confesio oso bat egu-  
teco , pecatuen bide gucieatic , infernutic  
bezala igues eguiteco , ta biciera berri bat  
Jaincoac naiduen bezala arteco.

*Prestaera , edo Oracioraco preparacioa.*

Eregletan efan zan Oracioaz Jaunari er-  
regutu , arguia , ta gracia escatu , Oracio  
au ondo eguiteco , ta zure pensamentu,  
itz , eta obra guciac , Jesu Cristo renaquin  
batean , beraren vorondatea , orain , ta be-  
ti eguiteco , izan ditean.

*Composicio , edo lecu eguitea.*

Contu eguizu , zure beguien aurrean  
daucazula Jesu Cristo , Aingueruen erdian  
bere Tribunalean jarriric bere mende , ta  
magestade guztian , ta arpegui chit afer-  
rearequin : aren jarlecutic luz , ta garrezco  
ibai bat peccatarien contra datorrela : Juez  
onen aurrean zure anima , culpa dun gal-  
du baten guisa icara dacutiula , ta beste  
aimbeste catea , ta grilluz beteric , nola di-  
ran zure peccatuac. Egoera icaragarri one-  
tan Escaria .izango da.

*Escaria.*

Argui andi bat indazu , Jauna , nere pe-  
ccatuac

catuac ezagutu , ta damu biotzecoaz penitencia eguiteco : besteen buruan caltartu , edo escarmentatu , ta nerea libratceco.

*LEMBICICO PUNTUA.*

**IRU PECATU JAQUIÑAC TA ORIEN  
castiguac.**

1. Aingueruen pecatua Ceruan.
2. Gure Gurafo ena Paraisuan.
3. Judas ena Apostoladuan.

*I. CONSIDERACIOA.*

**G**Ogora ecartzu Aingueruen pecatua, ta nola orrec betico galducituen. Jaquizu , fedecac eracusten diguna , ta nola Jaincoac bere ontalunez Aingueruac ecer ecetic eguin , edo criatu cituen , bere aurreneco obra nagusien ac bezala. Espiritu puru , edo grabiac eguin cituen , chit jaquintiu , ta guciz ederrac , libre , indartiu , ill eciñac , edo immortalac : ez gu bezala gorputcen , ta gaitcen azpian. Jaunaren Magestade ari cegozquion seruitzariac eguincituen , doai naturalez , ta are gucia-go , naturalezaz gañeco , edo graziaz chit apainduac , bere ceruco Corte , edo Palacio



cio eder aberats artan bera claro icusi , ta  
Espiritu doatsu beti izateco gaiac , edo  
capazac.

Baña , seculaco gloria bici artan sartu  
baño len Jaunac nai izan zuen, ta eracutsi  
cien , nola Guizona pecatutic libratu , ta  
salvatceco , Jaincoaren Seme bacarra ara  
guiz janci , aur chiqui , ta guero Guizon-  
eguin , ta gurutce batean ilcozan : ta amo-  
riozco obra mirragarri onegatic , Aingueru  
guciac ezagutu , ta adoratu bear zuten.  
Nere vorondatea da , efancien , ta Nic  
aguintcen det : „ Aingueru guciac bera  
„ adora ezazute.

Orduan Lucifer bere Eguilleari obeditu  
nai ecic jaiquizan , ta bere Espiritu eder-  
rarenzat mengoa andia Jaincoa Guizon  
eguin , ta adorateca , ceritzala , soberviaz  
bete , ta atceratuzan. Pecatuaren infernu-  
co izurri au bere Lagunen artean banatu  
zuen , ta Aingueru gucien irugarren par-  
tea berequin peccatura arrastatu zuen. Bé-  
reala setazco batalla aserre andi bat ceruan  
Aingueruen artean afizan.

San Miguel gucien aurrenecoa , humil-  
quiro Jaungoicoa ezagutu , ta adoratcen  
zuela irtenzan , ta efancien : *Quis sunt Deus?*  
„ Nor Jaungoicoa bezalacoric ? Orduan

Jaunac bere juiciora gaiztoac deitu cituen: ta aien pecatu aiñ itsusia icusi, ta bereala ar-raio batzuec bezala, deabruac infernuetan ondatu cituen: ta an daude, ta erremedio gabe betico egon bear dute.

Emen zure provechuraco ondo beatu, ta beguiratu bear dezu: Norc, non, nola, edo cer pecatu eguin, ta gaitz andi orregatic galduzan. 1. Nor? Fedeac esatenditu, Aingueru aditu dituzunac galducirala. O nere Jaungoico guciz justua! Bada pecatuaren eriozco puzonia orrela Aingueru ain Santu, garbi, ta jaquintsu ceruco doaiez beteaquin atrevitu bazan, ta galdubacituen: Nola zu, Cristau lurrezco ontcialgal, autsicor ecer ez bat cerala, seguru egon al zaitezque?

2. Beguira, non pecatu eguin zuten. Ceruan. Jesus milla bider! Beraz ceruan, tentacio, ta tentatzalleric etzan lecuan, Aingueruac berenez, beste gabe, pecatuaren gaitzac onela amorratu bacituen. Ay! Gaitz onetatic nola zu libratuco cera? Etzaude, ez ceruan; ezpada gaitz guciac berez dacartcien lur gaizto onetan: cerez aiñ argala cera: alde gucietatic deabru tentatzallez betea: orieç beren tentacio aquin beti zure ondoren dabilitza: pecatuaren pe-  
ligru

figru gabe , ez beguiac jaso , ez pauso bat eman dezaquezula. O cer icara!

3. Aingueruac cer pecatu eguinzuten. Bat , eta bacarra , beguiac ichi idiqui baño ariñago , pensamentuz bacarric. Bada bat orrequin betico galdu baciran. Ay , nere deídicha ! Ta zure burua , edo anima ainabeste pecatu pensamentuz , itzez , obraz eguin , ta beteric dacutfula , nola arritcen , ta bildurtcen etcera ?

4. Beguira , nola Jaunaren aserre andiac pecatu orrez damutceco , ta erremediatceco lecuric eman etcien. Eta cer ? Aingueruai lecuric eman ez ? Ta zu orren ardura gabe , ez ordu , ta ez instante legururic eztezula ? Pecatuan zaude ? Ay ! Ta orain , beste asco bezala , illtzen bacera ?

5. Aingueruen pecatu au Jesu Cristoren odolaren contra bezala izan etzan : bada oraindic isluri etzuen. Baña zure pecatu guciac , eta bacoitza alde onetatic itzusi , infame ago dira zugan , ceñagatic Cristoc bere Biotceco amorio guztiaz , bere odola atceneco tantoraño Gurutcean eman zuen. O esquer gaiztoa !

6. Beguira ondo , pecatu ori ezquero Aingueruac nola gueratu ciran. Ay ! Len Aingueru eder ciranac , guero deabru itzuli :

len ceruco izar argui, guero infernuco illiti:  
 len edertafunez janciac, guero itsustafunez  
 izugarriac. Ah! nola ote dago zure ani-  
 ma? Pecatuan? Ta begui bi etaraño pe-  
 catuz betea? Ay! ta ceñ illun, beltz, itsu-  
 fi, ta nazcagarria! Orain Jaincoac, aren  
 beguietan dagoen bezala, zure anima eracu-  
 tífico balizu, or bertan, naigabez, penaz, ta  
 damuz, ill otza gueldituco ciñaque.

7. Nola San Pedro dionez: gu ba-  
 ño ascoz indarfuago, ta portitzago Ain-  
 gueruac izanic, ala ere indar, edo que-  
 menic eztute, culpa orren carga; edo tor-  
 mentua eramateco, ta orren pisuaz onda-  
 turic, ta eztanda gaizto eguiten bezala dau-  
 de. Bada, ay zure galdu bearra! Ay! au-  
 icusi, ta pecatuan bazaude! Nola zure  
 pecatu gucien pena, ta tormentuac, aín  
 argal, ta ecer ez, cerala, betico zure ga-  
 ñean eramango dituzu? Bada erremedio-  
 ric eztago, edo penitencia, edo conde-  
 nacioa.

*II.en.CONSIDERACIOA.*

**G**Ure alderagocoa degu au: Adan, ta  
 Eva gure Gurafoen pecatuaren ga-  
 ñean. Gogora ecarri, ta penñezazu, no-  
 la Jaincoac Adan, ta Eva, bete escueta-  
 co obra bezala eguin cituen: lurrezco gor-  
 putce-

putcetan Anima, edo Espiritu gucz ederrac, bere irudi, edo antcera emancizten: doai naturalez bete, ta bere graciaz, adifquide maite, justu, ta Santu eguin cituen. Gaitz gura, edo inclinacioac arrazoiaren, ta aragua Espirituaren mendean, beste dolore, eritasun, gaitz, ta eriotzatic libre izateco privilegio andian utci cituen. Atteguin gucien Paraisuan sartu, ta ango jardiñ ederren Jaun, ta Jabe Adan eguiñzuen, ta an ciran Arbola Lorez, ta fruta gozoz beteac eman ciozcan.

Berenzat, ta ondorengo gucienzat dicha, ta doai oiec cituzten, baldin Jaunaren vorondatea eguiten bazuten. Orretaco Jaincoac efancien: Orra arbola, ta fruta guciac zuen efancietan: bat bacarric (Jaquin-tafunaren Arbola zan): bat ori debecatzten dizutet: beguira orren frutatic ez jan, ceren ilco ceraten.

Orduan deabruac, gure dicha icufiric, ta Jaincoac aimbeste naicigula, embidiaz, ta gorrotoz beteric, sugarrafa, edo fugue batean figura artuzuen, Eva gure Ania tentatceco, ta efancion: Etcedilla bildur-tu, ardura gabe fruta artatic jan cezala, ceren Jaincoa bezala izango ciran. Evac, engañatu, ta frutari beguiratu cioa: chit

zan ederra : artu ta janzuen. Ta ori asco ez-  
paliz bezala , Anrea bera Senarraren ten-  
tatzalle eguin zan : Eva , Adan gure Ai-  
tari fruta debeatua jan erazo , ta peca-  
tu eguin erazo cion.

Jaincoac bereala ots eguin cion : ADAN  
NON CERA ? Deitu , ta beren pecatua  
biai beguien aurrean ifiñi cien : Paraisutic  
bota , ta an sartcea aiei , ta ondorengoai  
debeatu cien : eriotzaren sententia gucien-  
zat emanzen , ta munduan diran gaitz,  
neque , ta desficha guciac pecatu oneta-  
tic datoz. Emen , gure lurrean , ta sallean  
bezala , achurtu , ta ondo beatu bear de-  
gu , ta gauza ascoren gañean.

1. Gogora ecarri, pecatu au norc eguin  
zuen. Escritura Sagraduan fedeac dio,  
Adan gure Aitac eguin zuela. Au cer da?  
Ote cera zu , edo besteric , lur gañean,  
Adan baño gueiago , obeago , edo pres-  
tuago ? Ez. Bada Adan bera baño gueia-  
go ezpacera , zure buruaz ez fiatu. Adan  
erorizan , ta Anrearen gusto , edo esana  
eguite agatic , beste gabe , sagarra jan , Jain-  
coa ofenditu , ta bere anima illtzen. Be-  
guira , bada , Cristau argala : beguira , gui-  
zon , edo andre orren tratu gueieguiac , ta  
orren ondo esanac zoratu , ta pecatuan sar-

tu etzaitzan. Igues, igues, orren aldetic,  
ta pecatuen bide gucietatic. Bestela galdua  
cera.

2na. Beguira, bere animaren, ta gu-  
reen calteco lan gaizto ori Adan-ec non  
eguin zuen. Paraisuan. O nere Jaincoa! Ba-  
da, Jaunaren paquezco lecu eder artan, zu-  
re Aita-jaquinsu, justua seguru egon ez-  
pazan: nola egon zaitezque zu, ez Parai-  
suan, ezpada infernu bici, edo mundu gal-  
du onetan? Or deabruen tentacio, ta zu-  
re etfairic andienac alde guztitic artcen  
zaituzte: munduco gauza guciac beste  
aimbeste deabru, ta tentatzalle dira, ta zu  
cerori zuretzat gaiztoena. Ay! nola bici cera?

3na. Beguira, gaitz andi, edo pecatu  
ori certan cegoen. Beste fruta gozo guz-  
tiac jateco, gure Aitac bere auqueran ceuz-  
can: Jaincoac gucien Jabe emalleac beza-  
la gauza bacar bat aguinducion, ta aiñ er-  
raza, nola zan, fruta debecatu bacar ar-  
tatic ez jatea: ta orretan andrearen efana  
eguite agatic, Jaincoaren aguindea autsi  
zuen: gusto char bat sagar ori jatean ar-  
tce agatic, aiñ erraz pecatua tragatu zuen.  
O! Ta cembat guizon andi jaquinsu, Jain-  
coa requico prestu, ta tantu ciranac, anre  
bategatic, edo itzqueta aurreregui artua-  
gatic,

gatic, deabruac aiñ aisa bide orretatic gal-  
du dituen! Argatic Espiritu Santuac elaten  
dizu, ardoan, ta anreen tratuan sartu etzai-  
teala: „ardoac, eta anreac jaquinſuai ere  
„Jaincoa ucaerazotcen die. Ta berrito ela-  
ten dizu: „Erfugue baten enencontrutic  
„bezala, igues eguizu pecatuetatic. Erioz-  
co luguetzar bat topatueo bacendu, ceñ  
arin igues joango ciñaque? Bada orrela pe-  
cauen bidetic, beatz topa infernucotic  
igues igues. Ta zure erremedio bacarra  
au da.

4na. Nolaco ondorengo, cer calteac  
mocadu gozo, edo obeto elateco, lamiñ  
orrec munduan ecarri dituen, ta egun oro,  
edo puntu oro dacartcien. Cere buruari gal-  
de; zure gaitzac non dic dato? Pecatu  
onetatic. Galde zure auzoai, echeai, caleai,  
erriai, Provincia, ta Erreinoai galde: mun-  
duaren lau parteai galde: bazter gucietan  
galde: Gaitzac non dic zatozte? Gofeac,  
izurriac, alcar eciñ icufiac, leiac, peleac,  
auciac, aferreac, carcelac, ospitalac, ta  
eriac: ſualdi, ta ugalde andiac, ta orie-  
tan, ta beste etan diran calteac, gorpu-  
tzeco gaitz mota, ta zurequico mundua-  
ren acaballa, edo eriotza, bere neque, ta  
lagunaquin: oiec, eta beste icuſten ezdi-  
ran,



ran, ta contatcen erraz ez diranac nondic datoz? Gure galgarriac, norc zacarcite? Fedeac erantzuten dizu: diranac culpa orrec berequin dacarciela.

O gaitz gucien ecarlea! ta gucien buru azcarria! O erfugue izugarri pare gabea! Erenfugue, edo basilitcoa gatic efan oida, orrec zu icusteia, alco dala, zu illtceco. Baña munduan ezta sartu, ta ez jaio erfugueic, icusi ere gabe, artan penlatuaz beraz bacarric, beste gabe, inor illtzen duenic. Bada, arrigarrizco erfugue illgarri ori da berez, ta bacarric pecatua: onetan Jaunaren Leguearen contra gauza pisuan berariaz, ta gustoz penlatuaz, beste gabe, orrec bere tiroa eguitendu, ta betico eriotza zure animari ematendio.

O gaiz efan al gucia baño andiagoa! Zazpi milla urtera dijoa, zure Amac fagar orri beguiratu, ta jan, ta zure Aitari jan erazo ciola. Ta orduan culpa orrez bere buruari emancion estocada orainche odola dariola dago. Ta non nai, munduan orain jaioteen dan umecho, edo aurrac berequin puñalada eriozco ori bere animan dacar, ta orten ondoren, Jaincoaren aferrea, ta bere calte, ta gaitz guciac. O pecatu gaitz gucien iturria, zazpi milla

urteren buruan beti gaitza dariona!

sna. Ondo beguira, pecatu eguin ez-  
 quero zure Gurafoac nola guelditu ciran,  
 eta atseguin arin ori Adan zure Aitari cer-  
 costa citzaion. Len Jaincoaren doaiez, ofa-  
 fun; ondafun, indar, ta virtutez janci, ta  
 apainduric cegoena, pecatuaren puntu ar-  
 tatic, guciaz erantcia, ta larru gorrian be-  
 zala gueratuzan: animan itfua, ta chitez-  
 co itfusia: ta animan, ta gorputcean argal,  
 ta lur pulca baten guifa, lurrian arrasta-  
 ca, neque, icerdi, dolore, edo min, ta  
 lacerien azpian, ta eriotzaren sententia-  
 requin.

Azquenic Adan gure Aitari gusto pis-  
 ca ori costa citzaion. Ta cer? O pecatua-  
 ren icaragarrizco carga pisua! Costa citza-  
 ion, ez guchiago, ezpada bederatzi eun-  
 urte, ta gueiago penitencia, damu, ne-  
 que dolozcoac, ta eriotza. Ta ay! Gu-  
 rafoac nolocoac, umeac alacoac: Aita, ta  
 Ama nolacoac, seme, ta alabac alacoac.  
 Bacoitzac bere buruan dacus: zuc zurean,  
 nic nerean, pecatu ori ezquero nola gueldi-  
 tuc guinan.

*3 en CONSIDERACIOA.*

**J**Udaf-en pecatua gogora ecartzu, ta aren  
 buruan pecatuaren caltea icasi, edo icusi  
 eza-

ezazu. Judas Jesus-en Compañian Apof-  
tolu izanzan : Cristoc berac autetsia , be-  
rac deitua , berac ecarria. Milagroac eguin  
cituen , Cristoren , ta Ama Virgiñaren al-  
dean , Jaincoac bialduen , edo Apof-  
toloen artean orietatic bat izanzan. Jesu Cris-  
toc bere Elizaco Lenen Lagun etatic bat  
eguin zuen : ta Ceraco , edo Elizaco on-  
dahun en tesorero , ta gucien Jabe bezala.

Baña zori gaiztoco guizon galdu nai, edo  
galdu bear onec , alzatequean falsiaric bel-  
tcena azquenean eguin zuen. Saltzalle billau,  
ta infernucoc mercatari aren guisa , ain er-  
raz ondo merque , oguei ta amar diruga-  
tic , doaric etanditeque , ta traicioz , bere  
Maitu , ta Jaberic onena , Jesu Cristo Jain-  
co , ta Guizon eguiazco maitea salduzuen,  
ta erosi seculaco infernua. O ! an dago ura,  
zuc aren buruan escarmientua , aren cal-  
teaz , artceco ! Pecatu , ta condenacio onen  
gañean ondo pensatu bear dezu.

ra. Nor condenatuzan. Judas , Apof-  
tolo bat. Ay nere desdichadua ! Cristo ren  
Discipulo bat baldin badago infernuan : no-  
la bildurten etcera , icusiric nola bici ce-  
ran ? Beguira galdu etzaitean.

zna. Pensatu , Judas non galduzan. O  
Jaunaren juicio escutatatu ondo gabeac ! Je-  
sus

fus, ta bere Amaren aldean, Apostolo en  
 artean. Bada non zu seguratu, ta gor-  
 deco cera, baldin munduan zan, ta alza-  
 tequean lecuric onen: echeric santuen, ta  
 Ceruco eicola artan Judas bat galdu ba-  
 zan? Zu, Judas bezala, etcera bici Jesus,  
 ta Maria, ta alaco Lagunen artean; ezpa-  
 da deabruen artean, ta oiec baño ere gaiz-  
 toago diran, betico tentatzalle adifquide,  
 ta lagun gaiztoen erdian: alde gucitic dea-  
 bruac darraizquitzula: ta pecatuan bazau-  
 de, oriec gau, ta egun zure lagun ditu-  
 zula: ta buruan ille baño, bear bada, de-  
 monio gueiago zurequin dauzcatzula. No-  
 la lo eguiten, nola jaten, nola eguiten-  
 dezu farra, beti orien artean zaudela? O  
 fedearen argala!

3na. Ondo pensatu, nondic Judas asi-  
 zan, ta nola galduzan: eta arquiteco de-  
 zu, onen calte gucia afizala, ceren Jesus,  
 ta onen Ama maitea gandic iguesca, ta  
 alde eguiten afizan: bai, eta aien ceruco  
 jolas, ta itzqueta Santuaz murmuratcen  
 ere, Jesus onaren, sermoi, ta dotrinac  
 gauza gogortzat ceucatciela. Orrez gañe-  
 ra, bolfero zan, ta Jesus bere Maisuari  
 cetorquion limosnetatic lapur charra be-  
 zala silatcen, ta ostutcen afizan: gauza  
 chi-

chiquietatic , oi dana , andietara pasatu zan,  
 ta aimbesteraño , non da bere Mañua sal-  
 du, ta infernua erosi arteraño gueratu etzan.  
 Ah icufgarri tristea , ta ez icusteco obea!

Baña , orra nola animac gaitcen diran.  
 Cristau bat súpitoan , edo batean ezta dea-  
 bru , edo aren lagun eguiten. Gueldi guel-  
 dica Judas afizan , ta orobat aren lagunac:  
 ta zu cerori orrela zaramazqui peccatuac.  
 Gueldiro afiaz , onetic gaitcera páfatcen-  
 da. Ta baldin Ama Virgiñaren , ta bere  
 Semearen eguiazco devocioan , aien vir-  
 tuteai jarraitcean , epeltcen , ta oztuaz ba-  
 zoaz : ta Ama Semeac-billatu bearrean, biac  
 utciaz , iguesca bazabiltza , certara eman-  
 go dezu? Ah! David Santuac diona : „ Or-  
 „ ra , Zugandic urrutitcen diranac galdu-  
 „ co dira.

Orraco, Jaicoaren itza , norc nai efan de-  
 zala , norc nai eracati , edo iracurri de-  
 zala : ori enzuteco zure nazca , edo otz-  
 tafun ori: Jesus-en, Ama Virgiñaren , ta  
 Santuen mandatu gozo , edo ceruco inf-  
 piracioac leccioan ondo aditu , ta medi-  
 tacioan ondo pensatceco naguitafun ori  
 cer da? Asco Libruaquin Santu andi eguin  
 citan : orrelacoac , batez ere bicio , ta in-  
 clinacio gaiztoai lepoa ebaqui , ta bicia  
 quen-

quentcen laguntcen duten Libru onetan iracurtceco atcerapen ori : ta letura eguiten bada ere , beti lasterca , prefaca , itotcen bezala , ta foseguz artceco , zure biotcean sartu nai ez ori , cer señaile da ?

Ay ! Ta ceñ bildur naizan , Judas-en lagun eguin artean , ta bera bezala galdu artean gueratuco etcerela. Orráco lur-reco gaucetan zure biotzaren eransi nai itsu ori , ta gueiegui jan , edan , janci , ta apain-gura , andi nai sobera ori , beste onelaco munduaren itsascun , ta araguiaren gusto zale , ta inclinacio , ta intencio billan oriecer dira ? Certan azquenic emango dute, ezpada Judas-en guisa , zure Jaincoa faldu , anima galdu , ta merque , edo doaric deabruari ematean ?

4na. Beguira ondo , nola gure Jesus onaren egunic defeatuena , ta atseguñena, Judas-ec eguinzen egunic , edo gauric illunen , ta tristeena. Jesu Cristoc gogochit andiaz , ta bere Biotzeco deseoguciaz, pare gabeco egemploac, ta ondasun guztiac, bere buru , edo personan , bera dan guztia guri emateco , egun ori naizuen , ta Judas mercatari , ta faltzaille gaiztoac bere ceruco Maisua etsai infernucoen atzaparretan entregatceco egun ori artuzuen.

Jesus

Jesus bere Apostoloen , ta Judas en oñetan , seculan icusi alditequean humilafun, ta amorioric andienaz , ta bere begui ederretaco negarraquin uraz Judasi oñac garbitcen , ta Judas falsiaz betea , aiñ loafagabe Jesus-en aurrean , edo gañean. Cer esangocion Jesus onac bere Biotzeco suspirio , ta sentimentuaquin. Ay ! norc efan, edo pensa aldezaque , Jaincoac berac baicic ?

Jesus maitea bere atceneco afari artan, ondafun gucien ceruco erregaloric gozoe-na , ta bere Biotzeco amoriozco Sacramentu Santu , edo Comunioan bere Gorputza ematen : ta Judas , etan oi dana, aufardi aiñ andiaz , infernucio otio eguin, ta ceruco arcumea inisten , edo tragatcen, ta bocadiaz batean Satanas bere animan sartcen. Ay nere Jesus maitea ! Ta cembat lagun bera bezalacoac Judas ec beren ondoren ote ditu ? Ta cembat bera baño gaiztoago , orain egun ascotan Ceruco Mai orretan gaizqui comulgarzen diranac ? Ta cembat Judas en guisa , pecatu bacoitzaz , aiñ erraz , edo aisa Jesu Cristo faldu , ta infernucio leiza zuloetan Judas en oñ pean betico daudenac ?

Azquenic Equiera , edo Egercicio onetan

tan Aita San Ignacioc berago zu jachitcea,  
 ta ondatcea nai zuen. Jachizaitez bada con-  
 sideracioaz infernuraño biciric ara guero ja-  
 chi etzaitecen illic. Beguira ondo, dio San-  
 tuac, pecatu bacar bategatic infernuan cem-  
 bat dauden. O Jaunaren juicio estu, ta es-  
 cutatuac! Zu baño culpa guchiago requin  
 cembat ote daude betico? O! Ta cembat  
 Jaungoico maite, ta Aita misericordiaz be-  
 te oni zor diozun! Lenengo pecatua eguin  
 cenduenean, aren justiciac bereala bicia  
 quendu balizu, cembat dembora, edo ur-  
 te da, infernucor zori gaiztoco auzo izan-  
 go ciñala? An daudenai penitencia egui-  
 teco lecuric eman etcien; zuri bai. O mi-  
 sericordia! O dicha!

Ta cer? Itceco, ta bertan condenatce-  
 co zorian zaudela, orain dañocoa bear de-  
 zu izan? Ez, ez, nere anima, ez orrela-  
 coric. Penitencia, penitencia: biciera al-  
 date, bici modu berria artu, oitura ber-  
 riac, biciera santua. Condenatuai eman ez-  
 tien lecu, ta dembora, niri Jaincoac be-  
 re graziaz emandit: onez baliatu naidet,  
 ta bereala, ez gueroco utci. Gueroric izan-  
 go dedan eztaquit. Orain, Jauna, beardet,  
 eta naidet, biciera berria, nere salvacio-  
 co bidea, zu beti emateco. Amen.



## BICARREN PUNTUA.

PECATUA CER DAN , IRU ALDE-  
tara eracustenda.

Gaitzic andien au cer dan , zuri nolabait adierazotceco , orren itsustafun guciaren iru antz , edo semejanza zure beguien aurrean ipiñico ditugu , ta dira iru Consideracio oiec.

1 oa. Nola pecatua, munduan aldatequean traicioric billau , ta itsusiena dan.

2 na. Nola pecatua, munduan aldatequean adulterioric lotfagarrien, ta itsusiena dan.

3 na. Nola munduan aldatequean esquer gaizto beltcen , ta itsusiena pecatua dan.

## LENENGO CONSIDERACOA.

**P**Enfaezazu , nola Cristau batec bere Jaincoaren contra jaiqui , edo biurtu , ta eguin aldezaquean traicioric dolo- ren , ta itsusiena , pecatua dan. Au zuc ondo aditceco , contu eguizu , zuc , eta beste ascoc servitcendezutela Erregue bat mundoco prestuen , aberatsen , ta ugarie- na , ta zuen Jabe maite oni , Gaztelu bat berac chit asco estimatcen duena irabaz-

ren , neque andiaz , ta leialtasun andiangoaz gucioc laguntcen diozutela.

Gaztelu ori irabaci , ta Jaun andi orrec , bere eman naitasuna eracusteco , anche guztien artean zu artcen zaitu , ta bere escuz zu armatu , ta Zaldun , ta Gaztelu orren Gobernari icentatcen , ta eguiten zaituela : orretaco beardiran guciac , edo ondo gordetceco beardan guztia zuri eman , ta esaten dizula : Ea mundu guciaren aurrean onela onratcen zaitut : nere izerdi alco costaricaco joia , edo Gaztelu estimatu au ondo gorde. Zu onela utci , ta beste Gazteluac irabaztera Jaun ori joatenda.

Baldin onelaco honra , ta favoreac zure Erregue orregandic artu , ta burua giratu orduco oriez aztu , ta zure arma , ta aleguin guciaquin , zure Jaun , ta Jabe prefetu orren contra jaiqui , ta biurtuco baciña ; ta berari jarraitu , ta perseguitu , achitu , ta bere Coroa , burua , ta bicia zure escuz quenduco baciño , cer esango litzaque zugatic , edo onelaco traicioa eguiten luquean agatic ? Ori eztala guizona , ezpada infernucoc deabruren bat , edo deabru guciac baño gaiztoago.

Orren contra guciac , ta zu cerori orrelaco aren contra arazoiez aferratu , ta  
biur-

biurtuco ciñaque. Ondo. Bada orain, pe-  
 cataria zure contra fedeaz, ta arrazoi an-  
 diagoaz biur zaite. Gaztelu ori nor, edo  
 cer da? Zure anima. Erregue ori nor da?  
 Jesu Cristo secula gucietaco Jaun, ta Ja-  
 be bacarra. Onec, ez bacarric bere icer-  
 dien, baita ere bere odol guciaren cot-  
 tuan zure animaren Gaztelua irabaci, ta  
 cerura joanzan. Andic cer favore, cer hon-  
 ra, cer gracia, ta doaiac ez dizquitzu  
 eman? Zure animaren Gobernari eguin,  
 ta ori etsaietatic obeto gordetceco, cer  
 mirariac, cer Sacramentuac; bere Ama  
 gucz Santa zure Amatzat, bere Eleiza  
 zure Echetzat, bere Ainguëruac zure zai,  
 Confessore, ta Maisuac Laguntzat, ta  
 beste onelaco asco eguin dizquitzu.

Ta orien paguan zuc cer eguin dezu?  
 O ceruac! O lurra! Burua giratu ordu-  
 co, arraizoigabe, ecer ezegatic, ezpada  
 zure nai utsa, cembat bider zure Erre-  
 gueric justuen aren contra jaiqui, ta biur-  
 tu cera? Ay! Pecatu eguin dezun bacoit-  
 tcean. Zure biotzean demonio, mundu,  
 edo araguiari peccaturaco lecu eman dio-  
 zun gucian zure Jaungoico gucz Aldun,  
 edo Omnipotente aren contra biurtu ce-  
 ra: zure escua jaso, ta Jekus ona, Jain-

coaren Semëa oiñ pean, edo osticoca erabil-  
billi, Gurutcean berriro josi, ta zure al-  
detic illdezu. Job. 15. Hebr. 6. Hebr. 10.  
O traicio esan al gucian baño infame, ta  
andiagoa!

Ta ori, pecatu eguitean, Jauna, ta ori  
nic, ta zure contra eguindet? Ay nere  
desdichadua! Ay! Ta non zan nere fedea?  
Nola damuz, ta penaz illtcen ez naiz? Ez,  
ez, nere Jesus maitea, gueiago peaturic.  
Zure ontasun andiagatic damudet zu ofen-  
dituaz: ill, zu ofenditu baño lenago, zu-  
requin beti bicitceco. Amen.

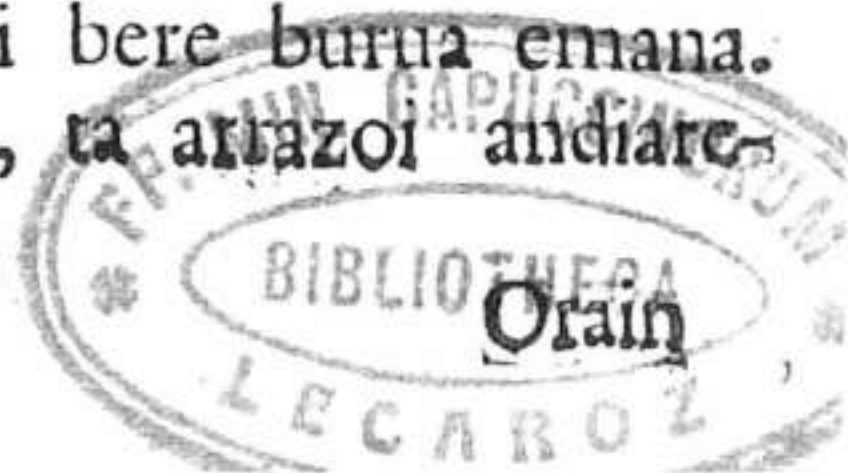
*BIGARREN CONSIDERACIOA.*

**D**A pensatcea, nola Cristau batec eguin  
al dezaquean adulterioric lotfagar-  
tien, ta itsufiena dan pecatua. Au ondo  
ezagutceco, contu eguizu, Erregue gai,  
edo Principe gazte santu, jaquinu, pres-  
tu, eder, ta munduco aberatsena, zure  
auzoco doncella pobrecho batez pagatcea  
dala, ta ez bestegatic, ezpada ceren etor-  
qui, edo casta garbico, odol onecoa dan,  
eta ezcontzaz bere Esposa, edo Emazte-  
tzat artcenduela. Erreguiña bati dagozquion  
Jauregui, apaingarri, ondafun, ta Corte  
bateco aralde, edo comitiva, ta bear di-

ran gauza guciaquin utci, ta Erregue ori  
Indietara joatenda, ta dembora guchiren  
buruan India gucien Jabe arquitcen dala.

An bere emazte Erreguiñaz oroitu, ta  
bereala Oncidi andi, edo flota, galeoiac  
prestatu, ondafun, cillar, urre, ta joiaz,  
munduco galaric ederrenaz beteric bialtcen  
dizcala: Carta gucziz gozo, cariños, ta  
bio tceco naieraz beteac, bere berri on gu-  
cien contu ematen diola, ta laster bera ere,  
edo en persona, Erreguiña berequin erama-  
tera, etorrico zaiola.

Baldin Erregue, edo Senar maite onela-  
coaren finezac, ta amorioa icusi, ta Eípo-  
sa, edo andre ori, ceren bere mempeco  
esclavo billau, itsusi, doacabe, elbarritu  
batequin gazte-limuritu, edo amancebatu,  
ta zoraturic dagoen, ta orrequin adulte-  
rio, ta infamian egoteco, bere Eíposo fi-  
ñaz jazu, ta oni falsa gueiago eguiteco,  
onec bialduricaco soñeco gala, ta joiac ar-  
tu, edertu, ta apainduco baliz; cer esan-  
go luque munduac, ta zuc cerorrec? Ori?  
Eztala andrea, ezpada deabruren bat, an-  
dre guztien gaitzcarra, edo escandalo lo-  
tsagarria, ta deabruai bere burua emana.  
Guciac aren contra, ta arrazoi andiare-  
quin, izangoliraque,



Orain bada arrazoi andiangoaz zure contra biurzaite. Esiפוso ori nor da? Jesus mundu gucico Erregue, ta Jabea, anima garbien Esiפוso maitea. Ta doncella pobre ori nor da? Zure anima: au zu jaio-ciñanean, guztiz pobre apaingarri gabe cegoen; baña etorqui, edo casta onecoa, jancoac berac, eta bere antcera eguiña. Ceruco Erregue Jesus zure animaz enamoratu, ta bateatu ciñan orduan bere biotceco. Esiפוsa eguin cinduen, ta Eireguiña bezala bere Eleizaco Jaureguian sartu, bere ama zure Amatzat, Aingueruac Lagunzar, ta orrelaco beste ondasun asco, daquizun bezala eman dizquitzu.

Bere ceruco Indietara Esiפוso ori joan, edo igozan: An gloriaco ondasun, ta gracia gucien Jabe da. Cer doajezco flota galeoiac andic bialdu ez dizquitzu? Cer Sacramentu, cer gracia zure anima edertu, ta apaintceco? Cer ceruco carta, mandatu gozo, ta cariñozco goraintciac? Nola zu an icusteco miñez bezala dagoen, ta zu an berequin nai zaituen: laster bera zure eriotzaco ordian zure billa, zure deiez, bere gloria, ceruco Erreguiña bezala zu eramatera pocic etorricodan. O dicha paic gabea!

Ta

Ta orien gucien paguan zuc cer eguin dezu? Ay! Pecatu eguin dezun bacoitcean: edocein gauza gatic, ecer ezegatic, arrazoi gabe, ceren gogoac ala eman dizun, cembat bider Esposoric ederren, santuen, maiteenaz aztu, utci, ta orren deaiatz be- ra ofenditceco baliatu cera? Baña cer, edo norgatic? O fedearen falta guztizcoa! Zure ,, Elposo guiza semeen artean ederre- ,, na, ceñean ispillu batean bezala Aingue- ,, ruac beguiratu naiduten ,, ori utci: Nor- gatic? Ay! Demonio, edo Belcebu ga- tic, ceñac Eulien Jaincoa esan naiduen! Deabruai zure anima mempeco, edo el- clava betico emateagatic! Bada pecatu ba- coitza eguitean demonio, edo belcebu re- quin ezcontcen cera. O ezcontza! o adul- terio! ó truçada zori gaiztocoa!

*IRUGARREN CONSIDERACIOA.*

**A**U izangoda, ondo pensatcea, Cris- tau batec eguin aldezaquean esquec beltz, ingratitude ric icaragarrien, ta itsu- siena, dala pecatua. Ori nola dan ezagu- tceco, contu eguin beardezu, zure errian, ta plazaren erdian guizon bat dacutfula chit lastimagarria: oni beguiac, ta arpe- guia, escu, ta besoac, oñac, eta zancoac,  
bere

bere bician icusi eztan bezalaco min bici batec erre, ta defeguin dizcala. Cer icusten zaude? Guizonaren anticic eztuen dolorezco erretrato bat.

Ala bearrez, edo Jaincoac nai, ta anbertan Medicu bat aguertcenda, guciz jaquinsu, cintzoa, chit onguille, edo onguiroa. Eri ori icusi, ta erruquitcenda, ta ori sendatceco bere zañetaco odol puscabat bereala atera, ta contra pozoi edo triaca bat eguitendu, aiñ indarñu miragarria, non alderatu, ta eriarri arrimatu orduco, ematen dizcan begui, ta arpegui munduan icusi diran ederrenac, guztiraco gai diran escu, ta befoac, oiñ, ta zancoric sendoen, ta pijoenac: guizon len eri triste zan ori, orain mirariz sendaturic arquitcenda.

Bere burua orrela icusi, ta bere onguille Medicuac emandion belaun gozoa requin jaiquico baliz: berac emanicaco beguiatz beguiratcen balio: ta ceruo Aingueru bati bezala, belaunico, ta biotz guztitic ari esquerric asco eman bearrean; Medicuac puntuan eman dizcan escu oriequin puñal bat artu, ta gorrotoric amorratuen arequin, jarraitu, itsequi, ta puñaladaz josi, biotza erdiratu, ta illico balu Medicu

ori,



ori , cer esango luque edoceiñec , zuc , eta guztiac ? Diranae arritu , ta zurtuco liraque : itz , edo corde gabe gueratuco ciñaque , ta esango cendunque :

Ori eztala guizona , ezpada deabruren bat , edo deabru guztiac baño gaiztoago , infernucoc guztiac berequin dituena . Aren etsai , aren contra guztioe , ta arrazoi andiaz , ceren alaco pagua , seculan icusi eztan esquer beltza bere Onguilleari biurtcendion . Bada oraiñ aserre guciac , ta arrazoi cabu gabe andiangoaz zure contra biurzaite .

Eri miñ biciaz usteldu , ta galduricaco ori nor da ? Zure anima tristea . Jaio ciñanean , jatorrizco pecatu , edo originalaz gucia usteldua , edo illa cegoen : Jaincoa ezagutceco fedearen begui gabe , itsua : escu gabe , edo obra onac eguiteco maincoa : oñic gabe ceruco bidean pauso bat emateco , Jaincoari jarraitceco , ecertaco gai etzala .

Ta Medicu ori nor da ? Jesus , ceruco Medicu , ta erremedio bacarra , cerutic gu fendatcera jachi zana . Onec bere biotza gure gaitzaz bigunduric Sacramentu etan , bere odol guciac , ta orren merecimentuz , ceruco triaca , ta contra pozoia eguinzen .

Ba-

Bateatu ciñanean , bere graciaz arguia emancizun , fedearen beguiac Jaincoa ezagutceco : escuac , espiritu , edo quemena obra onac eguiteco : oñac , paulo onaquin berari jarraitceco : zure Anima Aingueruen urrengo , almen , edo potencias , espiritu , ta gorputcezo sentiduaquin apaindu cinduen. Oiec , eta beste onelaco on asco , batzuec jaquiñac , besteac zuc jaquin , ta ezagutu gabeco doai andi asco , eman dizquitzu,

Ta orien paguan zuc cer eguin dezu ? O esquier gaizto , ingratitudo ric beltzen , ta itzusiena ! Orietz baliatu , ta zure Jaincoa servitu bearrean , cembat bider zure Onguille bacar Santuaren contra biurtu cera ? Pecatu eguin dezun gucian. Demonio, mundo , edo araguiari gaitceraco zure biotcean lecu emate gucian , Jesus maiteari bere biotza puñaladaz jositceco oriez baliatu cera. Cembat bider begui oriez , escuaz , oñaz , mingañaz , biotzaz , gorputz , ta anima , Jaincoac bera servitceco emancizun graciaz , ceruaren aurrean , ta beraren beguietan , lotsa gabe , bera ofenditceco , baliatu cera ?

Argatic pecatua , guizon bat illtcea , senide , Aita , edo Ana berea illtcea baño  
gucia-

gueiago, edo gaiztoago da ; ceren Jesu  
Cristo Jaungoico , ta guizon eguiazcoa,  
Jaincoaren Seme bacarra Gurutcean josi,  
ta berriro illtcea dan. O ceruac ! O lurra!  
Seculaco arrizaitezte.

O nere Jesus maite biotcecoa ! O nere  
Aita, ta Aitaric onen, Jaungoico guztia  
ona ! Ta nic ori eguindet ? Ay nere itsua!  
Ay nere zoro galdua ! Zu nere Salvado-  
re, ta nere Jauna, Gurutcean josi, ta illic  
icusi arteraño, etzan erraz, pecatua cer  
dan ezagutcea. Baña, azquenic Gurutce  
orretan norc Zuri bicia quendu cizun ? Ay!  
Ay! Norc, ezpada pecatuac ? Nere peca-  
tuac. O Sugulna, edo dragoi infernucoa!  
O erentugue, edo fiera odolguiro nere  
Jesus maiteari bicia quendu ciona !



## IRU ARRAZOI PECATUAREN GOR- rotoraco diranac.

Jaincoac bere escutic bezala, nola gauza guztiac bere jaquintafunaz, beren neurri, pisu, ta numero, edo contuaz maneatu dituen: Sap. 11. ala Cristau peccariac, peccatu eguitean, bere aldetic manerà on gucia urratcen, ta deseguitendu, iru consideracio oietan icusico dezun bezala: ortic zure biotz guztico, ta betico peccatuaren contraco gorrotoa ateratceco.

1a. Jaincoaren aurrean, zure peccatuac conta alditequean gucia baño gueiago dira.

2na. Neurri alditequean gucia baño lu-  
ceago dira.

3na. Pifa alditequean gucia baño pi-  
suago dira.

### LENENGO CONSIDERACIOA.

**Z**Ure peccatuen contu, edo numeroa. Au icusi, ta arritceco, ezta beste-  
ric bear, ezpada zure bacarrean, ta Jau-  
naren aurrean, zure concienciaco Librua

artcea , ta ondo beguiratcea. Sofeguz , bada , edo gueldi gueldi zoaz Amar Aguinte , edo Mandamentu fantuen itpilluan cere buruari beguiratu , ta galdetuaz.

Nere anima , beguira , cembat culpa obraz , itzez , pensamentu , edo gozoz eguin dituzun : Jaunaren vorondate , ta Legue-aren contra , Eleizac aguintcen dituen , ta zure biciera , edo estaduac escatcen dituen obligacio en contra , ta zazpi eriozco pecatu , edo vicioen gañean. Cembat culpa eguindeco , edo comisioco esaten<sup>o</sup> diranac ? Cembat utfundeco , edo omisioco esan oi diranac ? Cembat eguin , ta utseguin , cembat ardura gabe , oarcabe , naguitafunez bear zana utciaz , bear etzana eguiñaz ?

2na. Cembat pecatu gaztetafun-ecoac , orduco zoraquerietan berariaz eguiñac. Pf. 24. Orien artean , cembat ezagutuac , ta cembat ezagun-quizunac , beñere ezagutu gabe , jaquin bearrac , ta jaquinezac ? Cembat zure , edo cerorren pecatuac , ta cembat besterenac : guztiaç zure gañeco , edo zure contracoac , edo itz , ta egemplo gaiztoaquin befteri zuc eraguiñac ajola cabe zure umeai aisa , nola nai bicitcen utciaz , Jaincoac zure contura eman , da daucazun familia,  
edo

edo echecoai, dotrinaren gañean, oitura onetan, Jaunaren bildurrean azitceco, beardan conturic artu gabez: cembat zure biciera lasai, alper orretan? Cembat onelaco, ta cembat bestelaco? contu, edo numeroric bada? O cer trancea! O cer conatua, ta ceñ chea! O cer juicio estua!

Ay Cristau pecatuetan nasturic, ta aiñ aisa orien contu izugarriaz azturic bici cerana! Ay orain pecatuac orren erraz, ur gozoa bezala edaten zaidena, edo tragatcen dituzuna, Job Santuac ciona! (Job, 15.) Ay, alde gucitic oriec biribillatcen orain aleguere zabiltzana! Ay, nola David penitenteac diona, zure pecatuaquin guertatucozatzun! (Psal. 17.) Ibai, edo ujola andi baten guifa arazotuco zaituztela. Contu, edo numeroric eztute, ta arrituric orduan, cere burua ecin icusi dezula, pecatuen erdian ondaturic arquituco cera! Zure buruco illeac baño gueiago dirala icusi, ta corde gabe gueldituco cera. (Psal. 39.)

Ah! Zure betico culpac cembat ote dira? Jaincoaren beguietan, ichafoco ondar aleac baño gueiago. Ta cer? Au ezta zure anima seculaco galtcea? Beguira ondo: ez arren pecatua pecatuaren gañean eguin: contu ori ez aurrera eramán, ez gueiago-

tu, dio Espiritu Santuac. ( Eccli. 3. ) Nola zure biciaren urte , egun , ta orduac Jau- nac contaturic dauzcan , ala zure peca- catuac : oiec bata besteari darraizca : pe- catu batac bestea dacar. Gueiago eguiten badezu , urrengoa atcenecoa izango ote dan , eztaquizu. Izan diteque. Pecatu mor- tal batequin , dituzunaz gañera , conde- natuco ote cera ?

Ta , bildur , ta quezca orien artean or- rela bicitceari , ondo deritzu ? Ez ; ez Cristau baten bici modua au ezta. Peni- tencia , ta biciera berria naidet. Nere Je- sus maitearen deia aditu naiagodet : „ Ez „ pecatu gueiago eguin. (Ioan. 8.) Ez gueia- go , Jauna , ez gueiago. Sobra , ta gueie- gui orain daño ofenditu zaitut. Gucien da- muaz , penitencia eguiazcoa : erremedio bacarra , ceña dan penitencia , propositua , confesioa , bici modu berriazure gracion. Amen.

#### BIGARREN CONSIDERACIOA.

**Z**Ure pecatuen neurria. Pensezazu, no- la pecatu bacoitza dana dala , gaitz bat aiñ lucea , ta ain zabala dan , non ca- buric , eta neurriric eztuen. Gaitz bat be- rez erremedioric eztuena , ta gaitz bat , in- fer-

fernucó pozoia bezala , lecu gucietan banatu , ta zabaldu dana : ta peccatariac ascotan beren vorondatez , beste gabe , ezpada ceren naiduten , gueiago luzatcendutena. Zure fedea bicierazo , ta consideracioaz infernucó izurri onen arrastoai jarrai zaiezu , ta noraño igo , sartu , ta erenfugue onen pozoia zabaldu dan, ondo icutsu.

1a. Cerura igo zaite , ta fedear icusi ezazu , nola Aingueruen irugarren parte, edo ecin contactu ala Aingueru , Espíritu, goien eder aiec peccatuaren pozoi onec zortu, bere lecuetic atera, arrastatu, ta infernuan seculaco ondatu cituen. Au goieneco tiro, ta lenengo caltea da. Beguira ondo , combat urrezco Jarlecu , edo diamantez apainduricaco Silla ceruan utfic puntu artan gueratu ciran. Ta galdetcen badezu : orietan jarri , ta egon bear zutenac , non dira? Fedear eranzuten dizu : Peccatuaren izurriac galdu , ta condenatu cituela.

2na. Cerutic jachizaite Jaincoaren Paradisu , edo atseguñen lecu eder artara: Jabe gabe , utfic, ta bacarra arquituco dezuz. Ta galdetcen badezu : Cer da au , edo Paradisu au norenzat zan? Fedear dio : Zure Gurafoenzat , ta zuretzat zala. Bada utfic nola dago? Ceren peccatuaren pozoia

far-



sartu , ta fruta debecatuaz izurrituac beza-  
 la. Adan , da Eva , ta guztioac andic be-  
 tico bota guinduzten. Ay cer calte luce,  
 ta zabal neurri gabeac bocadu onec gu-  
 cientzat ecarri cituen ! Izurri onen arras-  
 toac dira , egungo eguneraño lurrean icuf-  
 ten diran gaitz , ta calte neurri , ta cabu  
 gabeco guztia. Emendic , munduan lenena  
 jaiozan guizon Cain zori gaiztoco aren bici-  
 tza arrastatu galdua , ta aren condenacioa.

Ori ezquero , beguira , pozoï au nola  
 mundu zabalean bereala banatuzan : ta  
 zortci anima bacarrac ezpazan , lurrean ci-  
 ran beste guciac , ujola guztizco , edo di-  
 lubio icaragarri artan , ondatu cituen. Aur-  
 rerago zoaz , ta beguira : nola Sodoma,  
 ta Gomorra-co bost erri guciz andiac , ecin  
 contactu alaco anima , edo gendez beteac,  
 efan ecin ditequean pecatu itsufiac , beguiac  
 ichi idiqui batean , ciranac erre , ta infer-  
 nuco icatz biurtu cituen. O Jaunaren jui-  
 cioac ! Ta dembora , ta lecu gucietan , er-  
 riz erri , echez echez , beti onela dabil,  
 leoi baten guisa , nondic iñor traga deza-  
 quean , ta pozoï onequin , pecatuaz al-  
 duen calte gucia eguiten.

Berago lurretic infernu zabalera jachi-  
 zaitte , ta beguira , gaitz au , bere su , ta  
 H gar

gar aserre guciaquin nola an banatcendan. Beguira, cembat espiritu, edo Aingueru pecatu bate gatic an dauzcan: cembat anima carcela illun, edo ciega artara eramian, ta emen goi zale ciranac, nola azpiratu, ta betico ondatu dituen: cein luce, ta cein zabal, betico iraupenaz lecu andi artan gaitz ori eguitendan: ta infernuco leoi onen eztarri zabalac nola anima galduac tragatcen dituen.

Orien zori gaiztoco lagun naizu zuc izan. Oriec len bezala zu orain pozoia auedan, da edaten aisa, aisa bici cera. Beguira: trago batequin gaitz orrec asco ito cituen. Tragocho asco, ta gueiegui zuc edan dituzu. Beguira, urrengo trago, edo pecatua azquena izan eztedin. Cer da au, anima nereea? Ez, ez, nere Jaun, eta Jaungoico maitea! Libra nazazu, ta zure graziaz libratu naidet gaitz izugarri onetatic. Eguiaz zugana biurtu naidet, Jauna. Ea bada, penitencia, nere anima, penitencia: pecatutic seculaco libratu: ta zure Jaungoicoa biotz guciaz amatu, ta beti lervitu. Amen.

*IRUGARREN CONSIDERACIOA.*

**M** Unduã dan gauzaric fendoena Eguia da: ta munduan dan gauzaric pi-lue-

suena pecatua da. Biurzaitez bada , nere  
 anima , zure biotzaren barren barrenera,  
 or zure bacarrean , fedearen arguian , ta  
 Jaunaren balanzan eguia sendo au ondo  
 pisatceco , ta orren carga pitutic zure bu-  
 rra libratu , ta arintceco.

- Pecatua da cargatic pisuena , ta pisatu  
 al guciac baño gaitz andiago , ta pisua-  
 go : Jaungoicoaren aldetic , pecatuaren al-  
 detic , peccariaren , ta deabruaren aldetic.

1a. Jaincoaren aldetic beguiratu , ta pi-  
 suric arquitcen ezta , pisatceco , ta jaqui-  
 teco , pecatua cer dan. Ez ala fede : lur-  
 rean bici gueran artean ecin dateque , pe-  
 catua , berez dan bezala , cer dan , inorc  
 ere ezagutcea : pisu guciac orren cargac  
 urratcen , ta defeguiten ditu : ceren Jaun-  
 goico guciz on , justu , santuaren contra-  
 co ofenta , bide gabe , edo aldatequean in-  
 juriaric nabarbenen , ta pisuena dan. Ay  
 nere Jaun andia !

2. Norc , zuri beguiratu , ta pensa , edo  
 pisa aldezaque , zure Santutafun , ta on-  
 tafun guciaren contraco pecatu , edo gaitz  
 icaragarri au ? Ah ! Ecin , Jauna , ecin gui-  
 zon argal itsuac , bear bezala , pisadezaque,  
 zure ontafuna , ta pecatuaren gaiztotalu-  
 na , biac ondo ezagutu gabe. Ta , Jauna,

Zu nor , edo cer cera : ta pecatua cer da?  
Ay ! Eztaquit cer efan.

2na. Pecatariaren aldetic beguiratu, ta norc pisadezaque pecatua ? Cristau peccataria , zu cer cera ? Lur pusca bat gorputz orretan, auts loi utsa, desdicha , ta gaitz gucien ontci bat:arraftacaco, oiñ peccar ar cital bat: Jaincoaren aldean elcho baten zancoa adiña etcerana. Animam berriz ecer ez bat , utsa baño guchiago , ta peccatu agatic ascoc gaiztuago.

Ta zu munduco aizez bete , ta zu griña galduaz anditu , ta zu soberviaz aizatu , ta zu , Jaungoicoa bera adiña , edo bera baño gueiago , ta andiago baciña bezala ; lotsa , bildur , ta errespeto on guciac aztu , ta zure Criadore , Jabe , ta Aita guztizco onaren contra zure escua jasotcera atrevitcen cera ? Peccatu eguitean , fugue , edo cirau infernucó baten guisa , ceruetaco Jaun andiaren contra , aleguin guciac biurtcen, ta armatcen cera. Ah infamia !

3na. Peccatuaren aldetic , edo gaitz oni berari beguiratu : ta cer gauza pisuagoric, peccatua baño ? Peccatuen carga aiñ izugarria da, non bacoitzac Legue on guciac azpiratcē dituen , cintzoide , edo finderefis guciaren contra jarri, ta guizonac berez duen arrazoi, ta argui gucía illundu , ta deseguitendu.  
Cer desdicha andiagoric? Jain-

Jaincoac bere antcera , ta imagiña eguin,  
 ta aimeste doai , gracia , ta virtute , gor-  
 putz , ta animan eman bacizun ere , edo-  
 cein culpa , edo Jaunaren ofentari zure  
 biotz , edo animan oftatu , edo lecu ematean:  
 Ay! Zure ofasun , ondafun , edertafun , indar,  
 ta beste doaiatz , zure cargari pisuena egui-  
 ten dezu : ta Jaincoaren Legue , ta vo-  
 rondotea autsi , ta deseguiteco , ta bera  
 ofenditceco , zure indar gucia artcen de-  
 zu. Ay nere Jaungoico ona , ta maitea!  
 Zoraqueria itsu au cer da ? Ay ! Onelaco la-  
 nic eguin baño lenago milla bider ill baninz!

4n. Deabru aren aldetic pecatuai begui-  
 ra zaiezu , ta orien carga , ta cabu ga-  
 beco indar pisua icusico dezu. Pecatu ba-  
 tac bestea oi dacar , ta batetic bestera er-  
 razago da bidea. Emendic , sentitu , edo  
 uste gabe oitura eguitenda , ta pecatuac  
 luzatcea , berriz , ta berriro erotcea , eta  
 onela pecatuen azpirago beti sartcea,  
 ta ondatcea. Ortic deabruac , aisa , ta nai  
 bezala , bere amarra , catea , edo grillu gu-  
 ciz pisuac eguin , ta beretzat animac lo-  
 tu , ta betico seguracsen ditu.

Contu eguizu , peccataria , zure peccatu  
 bacoitcean , infernucico grillu , edo catea  
 baten azpian sartcen zaituela , infernuraño

macurtu , ta zure anima an ondatceco:  
ta etsaiac onela peccataria engañatcen , ta  
bere betico esclavo eguitendu. Ayanima  
triste! Cer bici modu galgarri dacartzu?  
Cer trucada eguin dezu? Jaincoaren bio-  
tcecoume maite izan bearrean , pecatu ba-  
tegatic deabruen esclavo billau eguiten cera!

Azquenic pecatuen ispillu illun orreta-  
tic , zure fede guztiaz zure erremedio ba-  
carrera biur zaitez. Zoaz , igo zaite salva-  
cioco Mendi santura. Calvarioco mendi-  
ra zoaz : beguiac jaso , ta ceruco Libru  
alde gucitic idiqui bat an icusico dezu : au-  
da zure Jesus maitea , Gurutcean josia , ta  
ceruco Mañua bezala , andic zuri eracu-  
ten dago quizuna. Libru onetan zure pe-  
catuen contra , edo cembatezcoa icasi , ta  
jaquingo dezu ondo , ceñ neurri gabe , ceñ  
pisu andico cargac diran : bada Jaincoaren  
Semea bera ala azpiratu , ta guisa artan utci-  
zuten Gurutcean illic.

Beguiria zaiozu ondo , ondo bici , ta  
salvatu nai badezu. Libru idiqui , barren-  
dic , eta campotic amoriozco , ta dolozco  
letraquin escriptu onetan zure bici guz-  
tico Egercicio , ta Meditacio bearren , ta  
gozoen gucien gaia , ta eguiazco bicitza-  
ren egemplo , dotrina , ta leccioac emen-  
ditu-

dituzu. Beguira Jesus maitearen bici mo-  
duari, zurea zulenteco : beguira onen  
pena, ta tormentuai, pecatuetatic zu li-  
bratceco. Beguira beti Jesus onaren erio-  
tzari, orren Biotzean zuc eriotz on bat  
leguratceco.

*COLOQUIO, EDO ATCENECO ITZQUETA.*

**O** Nere salvadore maitea ! Oranche,  
Jauna, zuri beguiratu ta, oranche  
dacutz ondo, pecatuen gaitza cer, nola-  
coa, ta ceñ andia dan. Oranche, seculan  
ez bezala zure bicitza, ta zure eriotzaren  
Libru onetan icustendet, nere culpac ceñ  
neurri, edo contu gabe, ta ceñ piluac di-  
ran. Ay nere Jaun maite bacarra ! Norc  
au efan cezaquean : zu, nere eguiazco bi-  
cia, orrela illic icusi bearra ? Norc au pen-  
fatu, edo sinistu cezaquean ?

Etzan erraz, Jauna, ez : munduan jaio  
danec ecin ezagu cezaquean ondo, Jain-  
coaren contraco ofensa bat cer dan, Zu  
Gurutce orretan jolitic icusi artean. Baña  
gueroenean, norc Jaincoaren Semeari, norc,  
nere Erredentore maitea, Zuri bicia quen-  
du cizun ? Norc Gurutce orretan josi, ta  
nere Bicitza illtzen ? Ay nere desdicha !  
Norc, ezpada nere pecatuac ? Ay

Ay nere anima arritu , ta pecatuaz for-  
tua ! Arriac baño ere gogorrago eguin , ta  
nola zaude orrela ? Nola zure biotza , ara-  
guizcoa bada, erdiratcen, edo biguntcenezta;  
bada zugatic Jesus illzanean , arriac berac  
pulsatu ciran? Ah ! zure fedea non da? Zure  
esquer ona, zure Jesus en amorioa? Jaun au  
zugatic illicicusi , ta orren amorez , ta zure  
pecatuen damuz , ta dolorez ez zu iltceco?

Ay nere animaren bicitza , Jesus guztiz  
ona ! Nere Salvadore , nere pecatuac ga-  
tic aimeste penarequin illa ! Emen nator  
guero ere zugana. Beranduegui bada ere,  
nere pecatuen damuz , ta lotiaz heteric zu-  
re onetara biurtcen naiz. Zu icusi , ta icas-  
ten , ta ezagutcendet nola zure bicico pau-  
foac , nequeac , icerdiac , aleguiñac : zure  
Pasioco dolore , pena , ta tormentuac zu-  
re amorioac nere culpac gatic artu cituen.  
Zure contraco borrero gogorrac nere pe-  
catuac izan ciran : oiec beren foca , ta ca-  
teaz lotu , ta erainan cinduzten: oiec azotatu,  
aranzaz coroatu , oiec Gurutcean josi , ta  
bicia quendu cizuten.

Nere pecatuac , Jauna , Getsemanico zu-  
re Oracio an zure Biotz gozoa prensa ain  
estuan sartu zutenac : Oiec alaco antsia,  
ta neque aín icaragarria , non zure amo-



rezco indar gucia odolezco icerdi ugari  
batean defeguin zan. Nere pecatuen car-  
ga ain pituac lurrera bota erazo, ta Guru-  
tce aren azpian erori ciñan.

*Ay anima galdua*, zure Biotz amorosoac  
efango cidan orduan! „ O nere anima ef-  
„ timatu maitea! O ceñ garesti nere ani-  
„ mari costatcen zaion zurea infernutic  
„ atera, ta salvatcea! O zure pecatuen-  
„ carga ceñ pitua dan, bada onela azpira-  
„ tcen, ta nere Biotza ill arteraño estutcen-  
„ du. Baña pecatutic zu libratce agatic, gucia  
„ onzat, gucia pozic daramat zu salvatce aga-  
„ tic, nere odola, nere bicia emangodet.

Ta onelaco amorio, ta gueieguizco fi-  
nezac nerequico zugan, nere Jauna, icu-  
fi, ta zurequico nere culpa, ta ofensa  
gueieguiac, ta muguitu gabe, ta zuga-  
na biurtu gabe gueldituco naiz? Ez orre-  
lacoric, Jauna: ez, ez orrelacoric, anima  
nerea. Bertatic, nere Jaungoico maitea:  
bereala eguiazco penitencia eguin naidet:  
biciera aldatu, ta obetu naidet: deabruen,  
ta pecatuen cateac urratu, zure ofensaz  
seculaco ernegatu.

Penitencia, bada, Jauna, damua, pro-  
positua, ta gucien confesio andi bat. Pe-  
nitencia, bici modu berria, zu beti ama-  
tu,

tu, ta servitceco. Nere etsai aguintari, nere vicio, edo grña gaizto andienarequin zure graciaz peleatu naidet. Ez gueiagoren gueiago pecatuari, ta orren bideai nere biotcean lecu, edo ofaturic, ezpada, zuri bacarric, nere Jesus ona. Zuretzat betico nere biotza, nere anima ta gorputza, zure Jarlecu, edo Templo bicia bezala, ta zure vorondatea beti eguiteco. Ill bedi, ill bedi seculaco pecatua: bici bedi beti nigan Jesus maitea. Amen.

*Anima Christi* asitcen dan Oracioa A. S. Ignacioc asco usatcen zuena, emen Santuac aguincendu: ta Euscaldunai obeto dagoquien eran guc modu onetan esan dezaguegu.

Jesus en Anima santifica nazazu.  
 Jesus en Biotza irazaqui nazazu.  
 Jesus en Gorputza salva nazazu.  
 Jesus en Odola graciaz bete nazazu.  
 Jesus en Biotzeco ura garbi nazazu.  
 Jesus en Pasioa senda nazazu.  
 O Jesus ona! Enzun nazazu.  
 Zure Llaga en artean gorde nazazu.  
 Zugandic apartatcen utci ez nazazu.  
 Etsai gaiztotic libra nazazu.  
 Nere eriotzaco orduan deitu zadazu.  
 Zugana etortcea aguindu zadazu.

San-

Santu guztiaquin zu alabatceco.

Secula gucietan beti betico. Amen.

Pecatuaaren gañean luzaro dago A. San Ignacio bere Egercicio , ta Consideracio etan: beñ, ta berriz , ta berriro naidu Egercicio au eguitea, emendic ateratcen dan provechuagatic: Lau Egercicio errenca onetan aguintcenditu, eta iru Coloquio, edo itzqueta amoroso. Bata Ama Virguñarequin, bestea Jesu Cristorequin , ta irugarrena Aita Eternoarequin: ta guciac iru gauza , edo gracia escatceco.

Jaincoaren Ama maiteari erregutu bear diogu, bitarteco izan dedin, ta guretzat bere Semeari elcariozan: 1a. gure peccatuac ondo ezagutceco, ta orien contraco bear dan biotceco gorrotoa artceco gracia.

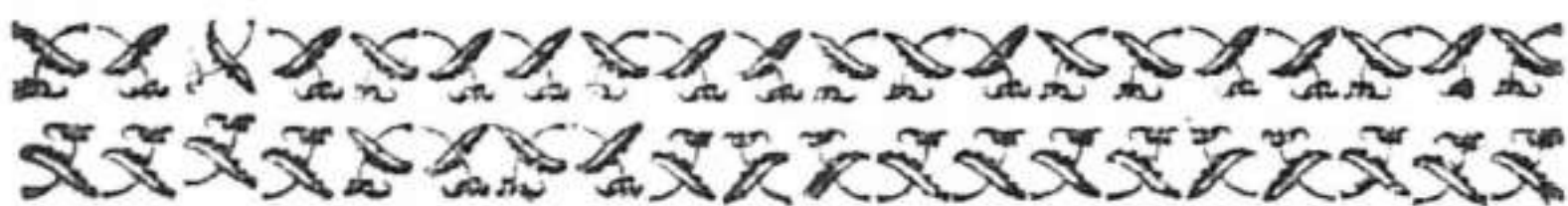
2na. Orain dañoco gure biciera, ta obra gaiztoac ezagutu, ta era gabeco peccatuen bide etatic igues eguiteco, ta aurrera Jainnaren vorondatea gure bici modu, ta gauza gucietan eguiteco gracia.

3na. Mundu onetaco gaitzac ondo beguiratu, ta orren bide gaizto, ta vanidade uts lurrecoetatic apartatceco gracia.

Ori bera, edo iru gracia oiec bigarren Coloquioan Jaincoaren Seme Jesu Cristo gure jaunari, ta bitarteco bere Aitarequin orretaco izan dedin.

Iru-

Irugarren Coloquioan era orretan bertan iru gauzac Aita Jaincoari escatu bear zaizca : ta azquenean AITA GÜREA esatenda.



## ERIO TZAREN GAÑECO

Egercicioa.

*Memor esto , quoniam mors non tardat. Eccli. 14. Acordazaite , contuan zaude , eriotza laster datorrela. Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius. Ps. 115. Mors peccatorum pessima. Ps. 33. Nola Santuen eriotza , Jaunaren presencian preciosoa dan: ala peccatarien eriotza gucziz gaitoa da.*

### EGERCICIO ONEN FIN , ETA FRUTUA.

**E** Gun onetaco consideraciotic gauza biatera beardira. Bata lurrean zuzaz campora dituzun gauza gucien biotceco menosprecio andi bat. Ta bada diranac añ laster utci beardituzu , ta nai , ta nai ez, diranac zu utcico zaituzte , obe dezu aurea artu , ta berac zu utci baño len , Jaincoa gatic diran guztia zuc utci.

Bestea da : orañ aimbeste erregalatcende-

dezun gorputz ori, ta zure sentiduac castigatuaz illerazotcea, zure anima berico ill ezdezaten, San Pabloc dion, ta eguizenzuen bezala: emendic aurrera gorputz ori mortificatcea, contuz ibiltcea, ta jan edanean, itzeguitean, beguiratcean, jancian, ta beste gaucetan moderatcea. Oroizaitetz, autsa cerala, ta auts biurtuco cerala. Gen. 3.

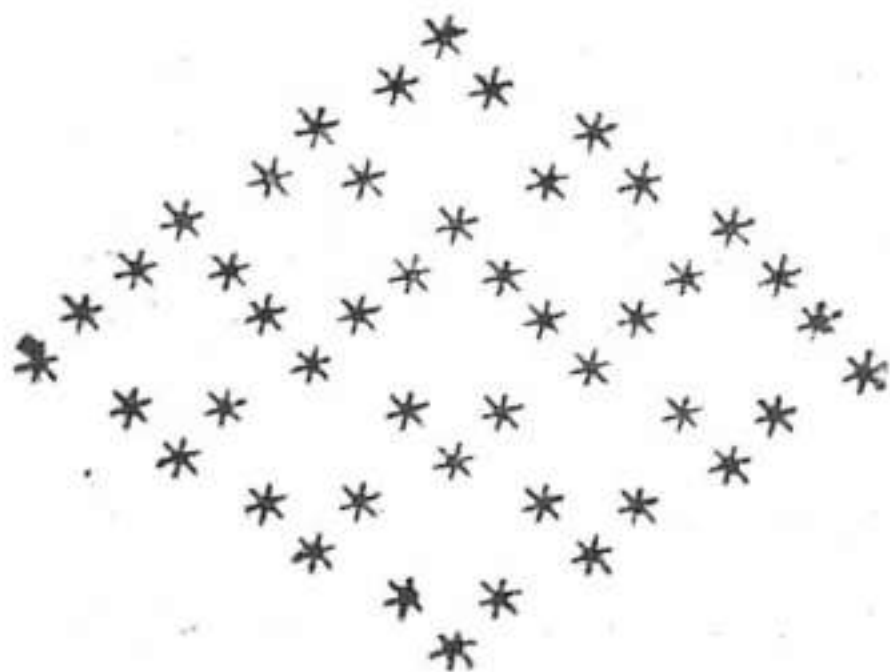
*Composicio, edo lecu eguitea.*

Demagun etcerala zu illtzen, egunoro afco bezala, beñgoan, edo abere baten guifa, Eleizaco, ta munduco gauzac eguiteco lecu gabe, supitoco eriotza batequin: ez, ezpada jaquiñic, ta cere burua oi batean eriozco gaizarequin icufiric, medicu, ta erremedioaz etfiric, ta Eleizacoac mugonez arturic. An zure biotzean aditcendezu Jaunaren sententia: „Ea, manezaitz, te, zure eheco gauzac prestaitzatzu, ceren ill beardezun. Santo Cristo bat, ta eriotzaco candela escuetan dituzula, eriotzaren beguira zaude: atceneco antzia, ta erio sugarrac ematendizute: bularra jaiqui, begiac illundu, añafea estutu, ta zure gaitza baicic ezdacutfula: ecertaco egon ez, ta munduan dan lan, edo eguitecoric andie-

dienean sarturic : esaten dizutena esan , ba-  
ña cer eguiten , edo esatendezun ezdaqui-  
zula. Ta azqueneco afnaseetan ( Jesus, Je-  
sus , esatendizutela ) eriotzarequin burru-  
can asitcencerala. O pauso estu , icaragar-  
ria ! Era triste onetan cere burua laster icu-  
si beardezu.

*Escaria.*

Biotz gucitic Jaunari escazaiozu gracia,  
cere burua pauso onetan ondo icusi , ta  
ezagutceco : ordu artan munduaz sentitu,  
ta juzgatudezun bezala , orain zure zo-  
raqueria , edo vanidade utiaz sentitu,  
ta juzgatceco , argui andi bat dizula , bici-  
moda berri bat demboraz artceco , ta or-  
duan naicodezun gucia , orain aleguinaz  
eguiteco. David santuarequin esaiozu : „ Jau-  
na, nere azqueneco fin, edo cabu au eracu-  
fizadazu ondo : Zure eriotza tanta gatic, erio-  
tza on bat indazu.



## LENENGO PUNTUA.

IRU GAUZA DITU ERIOTZAC BE-  
requin : iru circunstancia, edo aldeco  
lagunac bezala beti darraiz-  
canac.

1. da eriotza ciertoa, ta jaquiña.
2. eriotzaren ordu ciertoez, ta jaquiñeza,
3. eriotza beñgoa, ta bacarra.

## I. CONSIDERACIOA.

**E**Riotza ciertoa, ta jaquiña. Munduan ezta eguia ciertoago, ta jaquiñagoric, ill bearra, edo ill beardezula baño. Eguia au fedeac eracustendizu, ta zure beguiaz dacutu. Eguia au da Jaincoaren legue bat, jaiodiran gucienzat. Iñor ere libratu ezta, ta iñorc ere escaperic eztu, ez igues eguiteco bideric eriotzagandic. Erremedioric eztago : guciac ill beardute. Non dira zure ašabac, ta lenagocoac? Izanciran, ta ezdira, edo illiciran. Non dira fama andico, edo paper andia armetan, letretan, diruetan eguinzuten guizonac? Non dira Alexandro, ta beste Erregue andiac, Aristoteles, ta beste Maisu jaquinſuac? Izan, ta illiciran. Ta orrelacoac alabatuac dira  
emen

emen lurrean, eztiran lecuan; ta dira erre, ta tormentatuac, dauden lecuan, betico infernuan.

Eriotzaren Legue au añ ichia da, ta guztiaquicoa, non da Jaincoac ez bere Semeari, ez onen Amari barcatucien, biakin beste gauza alcotan mirari andiac eguinbacituen ere. Illzan Jesus, ta onen Ama Santa illzan.

Orrela zuc ere ill beardezu? Bai: ta beti illtcen, edo illaz zoaz, ta eriotzaronz beti pauso ematendezu. Au iracurtcen, edo enzuten dezun instantea, guchiago dezu munduan: zure biciaren afnase bacoitcean illtcen cera. **GUCIOC ILLCENGUERA**, dio Escritura Sagraduac, „ta urac nola icha-„fora, gu ala goaz eriotzara.

Beraz au etorricoda? Ay! ta ceñ cierto dan, egun, edo gau bat zu acabatceco etorrico dala! Beraz etorricoda? Ay! ta noiz, non, ta nola ordu ori etorrico oteda! Beraz etorricoda? Ay! ta guchien uftedezunean, munduac, araguiac, deabruac beren guezur utfaquin aizatu, ta choratuc zauzcatenean! noiz, ta eriotzaz aztu, ta engañatuena zauden! Beraz etorricoda? Ay! ta zure ill bear, ta galdu bearra! Etorricoda atceneco egun, ordu, ta puntua,  
ceñe-



ceñean, munduco personaric andien, bearren, ta billatuena len izan baciñan ere, paperic batere eguingo ezdezun. Etorricoda instante bat, ceñean ecer ez bat izangoce-  
 ran : munduan ecer balioco ezdezu : ecer-  
 tan ere ez munduac zuri, ta ez zuc mun-  
 duari, servituco ezdiozute.

Ah lurreco andi, edo altu nai aizezco  
 utfac ! non cerate ? Ah munduco aberats  
 pobreac ! Non dira ondafunac ? Ah atfe-  
 guin loien ondoren, lau oñecoen guisan,  
 arrastaca zabilitzatenac ! Non dira zuen atfe-  
 guin nequezcoac ? Ay cer ordua au ! Au  
 da mundua servitcea ? Aimbeste dolore, ta  
 nequerequin lurreco gaucen ondoren ibi-  
 lli, ta orien pagua au da ? O eriotza, erio-  
 tza ! Ceñ gauza famiña, latza, ta garra-  
 tza dan zu beguien aurrean icustea, ta are  
 gueiago munduco gaucetan bere uste gu-  
 cia ceucanarenzat.

Orrez gañera. Eriotzaren Legue au gu-  
 cienzatizanic, da penazco Leguea, edopeca-  
 tuaren castiguan. Ala illtzen dagoen bat icuf-  
 tean, deritzat, Erregueren contra traicio itfusi  
 andi bat eguinduen infame zori gaistoco bat  
 icustendedala. Baña, oneiaco culpādū traidore  
 bati, nola bicia quendu baño len, bere onra,  
 dignidade, ta beste anditafun, ta gauzac quen-

incendiozcaten : ala eriotzac , Jaunaren justiciaren borrero gogorrac bezala , lurreco gauza guciac , biotzaren erdian josiric badauzcatzu ere , diranac quenducodizquitzu.

Ay ! diot berriz ! Ay munduco aberats pobreac ! Cer ordua icusquizun zauten ! Ay pecatari tristea ! Len zure biotzeco naiera, edo cariño gucia andinai , edertzale , atseguiñetan , urre , ta lurreco irabacietan eranfiric , josi , ta bezala zeneucan ? Bada jaquiñic zaude erioaren borreroac diranac arancatu , ta ateraco dizquitzula : gucietic eranci , ta foilduco zaituela. Ay defeguiñ bear gogorra ! Ay naigabe famiña ! Biotcean josiric dagoena , ezta erraz , miñgabe ateratzea. Larridiquitcea baño ere gueiago sentitucodezu , zure biotz ori munduco gauzaquin oraiñ añ bat eguiña , orduan beñgoan defeguitea.

Ta cer ? Au fedeaz jaquiñic , zure beguiaz besteen buruan icusiric ; orregatic ere , ordu artaraño zure biotzac orrela egon beardu ? Lurreco gauzai otren eransia oraiñ , ta nai , ta nai ez orduan diranac utci bear ? Ez , ez , nere anima , ez arren orrelaco eraqueriaric. Ea gora , fedearen arguiaz baliazaite , gucien vanidade , ta utsa icusteco. Ea gora , lo pisu ori  
quen-

quendu , begui oriec arguitu , ta loturic daucazun vorondate ori beñ , edo beñ af-  
catu , pecatuen catea gogor oriez urratu ,  
ta zure anima libraezazu.

Ay ! ta ill bearra daquidala , nere Jain-  
coaz , ta nere animaz onela azturic bici-  
naiz ? Lurreco gaucenzat jaio baninz be-  
zala , ta infernucó bidean ? Ay ta cer pe-  
rilla ! Cer erremedio , bada ? Erremedio  
bacarra , ta gucziz bearra da eguiazco peni-  
tencia : ez itzezco , ez gogo utsezco , ez-  
pada obrazco , ta eguiazco penitenciaren  
frutuac eguitea. Ez ofatunean , ondafune-  
tan , ta lurreco beste , eriotzan ecer balia-  
tucó ezdizuten gaucetan fiatcea : ez mun-  
du zoroaren efanetan , baicican bacarric  
Jaunaren itcean. Utcí , bada , oraiñ : utcí  
betico , vanidade , ta guezurrac utcí go-  
gotic , ta vorondatez , guero onen contra  
utcí beardedan gucia. Ea , nere anima,  
adisquide bacar íalva zaitzaqueana arrezaz-  
zu. Au da Jesús ona , besteac utcí ta ere,  
beñere utcico etzaituena : Jesús , zu gatic  
lurreco gauzac utcí , ta zure amorioz Gu-  
rutzean jolia. Eriotzaco orduan ori naico-  
dezu : bertatic arrezazu Jesús orduco , ta  
betico.

## Iten. CONSIDERACIOA.

**E**Riotzaren ordu ciertoez , ta jaquiñe-  
za. Au da bigarren eguia. Ill bearra  
badaquizu , noiz , ta nola ezdaquizu. Lur-  
rean icustendiran gaucen artean , Cristau  
baten eriotza chit izugarria da : baña ill-  
tcea berez dan baño izugarriago eguiten-  
dute aldeco darraizcan lagunac , edo cir-  
cunstanciac. Eguia da , zuc ere besteac be-  
zala , ill beardezula : ala sinisten , ta aitor-  
tcendezu. Eriotza bera instante bateco la-  
na da : ta munduco gaitz , neque , ta do-  
lore guciac batec beregan icufiarren , oriec  
lenago dira ; baña eriotza bera puntu ba-  
tean igarotcendan gauza da. Noiz , non,  
ta nola illococeran ez jaquitea , ori baño fa-  
miñago da.

Ay ! Noiz illococeran eztaquizu : urte  
onetan , edo bestean , ill onetan , edo bes-  
tean : aste , edo egun onetan , edo bes-  
tean : ordu onetan , ala bestean : puntu  
onetan , ala bestean. Ay ! Gucietan asco  
iltcendira : zu ere ilzaitezque. Ah ! ta orañ  
bertan iltcen bacera ?

Non illococeran eztaquizu : eche onetan,  
erri onetan , ala bestean : Oiean , ala cam-  
poan : ichafoan , edo leorrean : urtan , fur-  
tan , edo non. Lecu gucietan gendeac il-

tcen-

tcendira , ta gucietan eriotzac arquitcendu bidea. Ay au quezca , ta arantza ! Non ilco ote naiz !

Nola ilcoceran eztaquizu , edo bat batean , Jesus elateco lecu gabe , edo ezagutu , ta soleguz , icusi ta demboraz prestatu : Elizacoac eguin ta , ala oriec gabe , abere baten guifan : ilcoceran zure barrengo anditu ustel batequin , edo campotic tiro utseguin batez , edo puñaladaz josiric , edo ustez uste gabe , tellatutic erozten dan tella batequin : edo ezur batecitoric , edo negarrez , edo farraz , atseguin andi , edo atfacabez : pecatu loi itsusi bat eguiten , guizon , ta andre alco ill diran bezala , edo bestela. Bada , eriotzac zu , nola nai , arrapatceco , milla modu ditu , ta gueiago. O bicia , bicia , ceñ aizezcoa , ta utsa ceran ! O bicitza ! Bicitza efan baiditeque , aimbeste eriotza modu , ta añ goibelac , ta tristeac puntu oro dacartciena !

Orregatic , Jesu Cristo gure Jaunac gure berri ondo cequienac bezala , ceñ azcorrac gucioc gueran , bearren degun , ta beguiz dacuscun eriotzaren eguia onen gañean esatendigu berac : *Vigilate , &c.* Alerta , alerta : zaute bellari. Ta berriz , ta berrizau berrau alcotan esatendigu : Alerta cergatic erio-

eza darraizquizuten : beguira ondo , contuz  
 bici , ceren eriotza celatan , zuen zai dabi-  
 llen. Beti zaute ernai , beti prest , ceren ez  
 egun bat , ece ordu bat ere eriotzarenzat  
 segururic ezdezuten : *Nescitis diem , neque ho-*  
*ram.* Cristoren itz , edo sententia da au : ta  
 aren beñgo esana alco ezpaliz bezala , ber-  
 riz dio : *Estote parati* : zaute prest , mane-  
 turic , zai dagoena bezala , ceren guchien  
 ustedezuten , ta zuec ezdaquizuten orduan  
 ill beardezuten. Matth. 24. Matth. 25.

O fermoi , ò sententia arrigarria ! Cris-  
 toc ez dio : oar zaite ondo : ez dio , pres-  
 tazeala : ez ezpada eriotzaren zai prest  
 zaudela. Ah zure itsua , ta galdua ! Orrela  
 chit ondo emendic aurrera , santu baten  
 guisan biciagatic , len beti prest egon ezpa-  
 cera , munduco bearrena utseguin , ta gal-  
 dudezu. Ay cer caltea au ! Ay biotceco da-  
 mu , ta odolezco negarren cer gaia au !  
 Noiz eta guchiena ustenuen , eriotza etor-  
 ricitequean. Ta etorri baliz , zuzaz cer  
 izangozan ? O Jaunaren misericordia , niri  
 ascoti ez bezala , eguindidana ! Ah ! Contu  
 artcera orañ etorriditeque ! Ceren begui-  
 ra nago bada , prestatu gabe ? Eriotzaco  
 orduan cer paicodet ? Bada orañ ori eguiñ.  
 Orañ , nai badezu , eguindezaquezu. Naia-  
 gatic

gatic orduan , bearbada eciñ eguingodezu.  
Cer bada? Penitencia , penitencia , bertat-  
tic bici modu berria.

*IIIen. CONSIDERACIOA.*

**E**Riotza bacarra , ta beñgoa. San Pabloc  
ala dio , ta zuc ala icustendezu. Sinif-  
tezazu , ta pensatu ondo , beñ illbeardezu-  
la. Au da irugarren eguia latza. Ill bearra,  
ta beñ ill bearra. Beñ orretan utseguiten  
badezu , seculaco galdua cera zu. Ill bear-  
ra gauza garratza da ; baña are garratzago  
beñ baicen ez ill bearra. Edolaric eriotza  
bi cer irago bacindu , gaitz erdi. Bata gaiz-  
qui irtenagatic , beste , edo bigarren erio-  
tza onaz gaitz ori erremedialiteque. Baña  
eriotza bat baicen zuretzat eztago. Gure  
Jaunac begui , belarri , ta escu bi eman-  
dizquigu : escu bata galtcen bada , besteaz  
baliatceco , ta belarri , edo beguietan oro-  
bat. Baña eriotza bacarrean orrelaco con-  
tu , ta erremedioric ezta. O contu portítza!

Beñ ill beardezu , edo ongui , edo gaiz-  
qui : ta gaizqui iltcen bacera , seculaco er-  
remedio gabe galdua. O sentenciaren estua!  
Zuretzat munduan aldatequean gauzaric an-  
diena , nola dan iltcea , beñ baicen izan  
bear ezta! Emen dezun eguitecoric an-  
dien,

dien , ta bearrenac , pruebaric , edo saia-  
tceric lenago bear eztuela ! Ta puntu batean  
betico eriotza bacar au eguin beardala !

Goacen , bada , contuetara. Fedez ori gu-  
cia daquizula , cembat egun , edo dembo-  
ra zure biciaren urteetan igarodituzu , or-  
du , ta puntu larri , eriotza bacar oneta-  
raco prestatcen? Cembat urte eriotza ona-  
ren Escolan icasten ? Cembat estudio san-  
tuen jaquintafuna , ondo , oiec bezala iltce-  
co , leccioac artcen ? Cembat aleguin atce-  
neco pauso ori , salto andi ori ondo ema-  
teco saiatcen ? O ichumen aitzaquia gebe-  
coa ! Añ argui , añ chorroch , añ meac lur-  
reco gaucetan , ecer ezquerietan : ta añ lo-  
tu , añ nagui , añ fator itsu eguiteco an-  
di bacar , ta bearren onetan , ceñean guz-  
tia , ta betico dagoen !

Ah losagarrizco munducoen gauza era-  
gabea ! Gazteac pareja batzuec zaldin ibilli,  
danza bat plazan atera , saldu , erosi , artu,  
eman , ta beste joan etorrietan aimbeste sa-  
iaquera , ta contu ondo irteteco , seguru  
jocatceco ; eta animaren salvacioco tratu  
bearren onetan añ ardura gabe , ecer ez-  
palijoa bezala ! O fedearen ill otza ; ta ani-  
maren calte paregabea ! Ay cer larriac or-  
du artan artucozaituzten ! Ta orañ Jaincoac  
ema-



ematendizquitzun dembora , ta argui oiez  
cer contu emangodiozu ? Ta mandatu amo-  
riozco oiez orañ ondo baliatcen ezpacera,  
orduan zuzaz cer izango da ? Ea bada , pe-  
cataria , bertatic fede ori bicitu , ta berea-  
la afizaite penitercia , confelio , ta bicimodu  
berri santu batequin , eriotzaco orduan nai-  
codezun bezala.

### BIGARREN PUNTUA.

ERIoTZACO ORDUAN BERTAN DI-  
tuzu beste iru gauza , edo eguia icaragar-  
riac , candela illun arc arguituco dizquitzu-  
nac : iru oroipen , edo memoria  
bata bestea baño tritea-  
goac.

1a. igaroco gauzen oroipen , edo me-  
moria.

2na ordu artaco bertaco gaicena.

3na. gueroco etorquizun diran gauzena.

### I. CONSIDERACIOA.

**P**Enfatu bear dezu ondo , zure igaroco  
bicitzaco gauzaz oroitcean , ta guciac  
banan banan añ arguiro gogoratu , ta or-  
du artan icustean , cer estutafun , cer larría,

no-

nolaco lantu tristea zure animac artucoduen. Gaizqui bici izan bacera, argui goibel artan zure pecatu guciac, diran bezala, aguer-tu, ta icusficodituzu. Orañ culpa arinzat dauzcatzunac, ta añ aisa ajolacabe pauso oro tragatcendituzunac: Ah! ta ceñ andi, ta pisuac orduan aguertucodiran!

Arritucocera, zure pecatu obraz, itzez, gogo, edo pensamentuz zuc eguiñac, edo befteri zuc eraguiñac alde gucietatic erdian artcenzaituztenean. Ceren aserre, ta zacur amorratuen guisa. David santuac dionez, erafocodizute: zure pecatuac, dio, ujo-la andi baten guisa, turbatu, ta azoratu-cozaituztela. Cembat culpa confesazu-zunac: Cembat damu, ta propositu gabe confesatuac: cembat chiqui, edo ecerez-queriac bezala artu, ta alacotzat etceneuz-canac, ta erraz igaroac, zure animaren ga-ñera orduan etorricodira, ta ecin gueiago ala estucodute? Ay cer pena, cer larria, baña orduan erremedio gabea!

Cer izangoda bada, icustean zure bician Jaincoac bere ontasun, ta misericordiaz, zuc mereci gabe, eguin izan dizquitzun mesede, ta favore, ta emandizquitzun gracia, ta ondasunac? Cer golpe icaragarria zure biotzari emangodio oiec guztioç, bat  
ba-

batean zure beguien aurrean icusteac? Bertan, ta chit claro icuficodezu, zure Jainco maiteac, zure bearric etzuela, zu salvatceagatic, cembat eguinzuen, ta nolaco bideac artucituen. Cembat gentil triste fede gabe daudenac, zuc bezalaco argui, ta doaiac, zuc adina misericordia artu bali tuzte, Jaunaren graciaz baliatu, salvatu, ta santu eguingociran?

Ta au beste pensamentu gogoangarri bat izangoda. Fedeco eguia oiec zuc jaquin, ta aimbeste bider lenago aditu, ta bearbada ezagutu, ta pensatu: ta orregatic ere zure ontasun, ta naguitasun utlagatic, aimbeste dembora precioso, nola Jaincoac emancizun, gucia gaizqui igaro, ta gastatcea! O calte pisu negar eraguitecoa! Igaroco urteai beguiratu, ta cer icustenda orañ?

Eguia aitortu bearbada, munduco gueienai biciaren parte andi bat, Jaincoa ofenditcen dijoaque, pecatua pecatuaren gañean eguiten igarotcenzaie: beste parte andi goa ecerecean, edo utsa eguiten: azquenic bici gucia, beardutena ez eguiten, edo bear ezdutena beri eguiten: bearren dutenaz artu, Jaincoa servitcea gueroco utci: ta bera bacarric servitceco ezpalira bezala, Jauna ofenditcen bici gucia igaro: O abereen

reen guifaco , edo lotsagarriago dan Cris-  
 tau ascoren bicimodua ! Cer erremedio , ba-  
 da ? Jardun bertatic , ta ori da Egercicio  
 onen frutua : jardun , ta equin : DEMBO-  
 RA DEGUN ARTEAN , dio San Pabloc,  
 OBRA ONAC EGUIN : bicitza berria.

## II. CONSIDERACIO A.

**E**Riotzaren orduan bertaco gancen oroï-  
 pen , edo memoria. Beguirezazu on-  
 do , nola arquitucoceran , ta cer golpea  
 emangodizun , ordu estu , ta trance larri  
 arc artcenzaituenean. Itcen dagoenean bat,  
 aguirian dago , icustenda , nola dagoen.  
 Orrela , bada camporonz , ta barrenonz zu  
 arquitucocera. Besteetan icustendezuna, zu-  
 gan icuficodezu. Batetic gaitzac azpian ar-  
 tu , ta puntu oro argalaco , ecertaco ez bat  
 eguiñic , quemen gabe icuficocera : fucar  
 biciac erre , ta irazaquitcen zaituela. Beste-  
 tic , dolorezo erremedio garratzac , bici-  
 tceco lagundu bearrean , bearbada bicia la-  
 burtcendizute : etsiric zaude.

Bitartean , eriotza zure ondoren posta-  
 ca dator : bularra estutu , ta atceneco af-  
 nase luceetan izerdi otz defeguin batec ema-  
 tendizu. Bestetic , nai , ta nai ez , seculaco,  
 ta bereala utci bear zure echea , ta eche-  
 coac,

coac, zure erria, aide, adisquide, ta eza-  
gunac, ondafun, gusto, ta lurreco beste  
gauzaric laztanen, ta maiteenac. Ay pecca-  
tari galdua! Au munduaren pagua!

Gucia utci bear! Zure irabaci, anima ori  
galtceco, nequez bilduac, odol, ta aragui,  
zure biotzarequin bat eguiñac: dan eran-  
tsiena, ta josiena badago ere zure biotza,  
alcatu, urratu, ta seculaco defeguin bear!  
Ay cer animaco larria! Ay cer despedita  
illuna! Ay cer adio, cer atceneco agur trif-  
tea! Ago seculaco mundua: au da azque-  
neco ire pagua. Ta oiec dira orduan cam-  
poronz aguiridiran penac.

Baña, ilcer dagoen baten, animan bar-  
renonz cer pasatcendan, norc esangodi-  
gu? Ez inorc. Illac, eguiaren mundura, au  
icusi, ta joanciran. Guc icusi edo igaro ez-  
tegu. Alere, cer ansiaquin anima egongo-  
dan, iguerri, edo barruntaditeque. Ay ne-  
re desdicha, esangodu! Ay nere zori gait-  
toa! Non dira nere andinai aimbeste tor-  
menturequin billatuac? Non dira nere on-  
dafun añ nequez biribillatuac? Non dira ne-  
re gusto loy aimbeste aranzarequin goza-  
tuac? Ay joanciran, igarociran: oriec quen-  
du, ta nereac eguindu. Ay au larria: ta  
larrua ere utci bear! Eten, ta defeguin bear

gorputz laztan; adísquide maite , ta anci-  
ñaco lagun onegandic ere ! Ay cer golpe  
latza , ta garratza ! Banoa mundu onetatic:  
Ago or , azquen Juicioraño , auts eguiñic:  
nere gorputz zori gaistoan ezagutu, ta gueie-  
gui erregalatua !

Onelaco pena , ta beste esan al baño an-  
diagoaquin zure anima goibelduric arqui-  
tucoda : gucia nasturic , cer esan , cer eguin,  
nora biurtu , ta nondic igues eguin ezta-  
quiela : ez Jaincoaz , ez bere salvacioaz  
oroitceco , ecertaco ez , edo ecer ez utía  
eguiñic dagoela. Orañ ofasunaz , ta sendo  
zandela , icustendezu , baldin buruco , edo  
aguiñetaco miñ pusca batec ematen badi-  
zu , AVE MARIA bat errezatceco etzau-  
dela.

Nola , bada , aimbeste gaitzen artean or-  
duan egongocera ? Ah ! Orduan erreme-  
diatceco dembora ezta : orañ bai. Orañ  
lurreco eraqueria guciac fultraietic atera,  
biotza penitenciaz garbitu , ta cerua billa-  
tu , ta arquitceco. Orañ Jaincoac naidu:  
orañ deitzen , ta escua ematendizu . zure  
gauzac confesio oso eguiazco batez , ta bi-  
ci berriaz bertatic zucentceco. O ! ta cer  
poza orduan , ori eguiten badezu orañ ! Ea  
bada , asi bereala : *Hoc fac , & viues* : ori eguin,  
ta betico bici.

Men.

## III. CONSIDERACIOA.

**G**Ueroco , etorquizun diran gaucen  
 oroipen , edo memoria. Itceco zau-  
 dela , guerora , edo aurrera beguiratu , ta  
 cer golpe , cer bildurrac artucozaitu ? Erioa  
 bertan beguien aurrean egon , zure gañe-  
 ra erorteco zorian , ta eciñ igues eguin. Ay!  
 Atceneco trance gorri artan sartcean , go-  
 goraco zatzu. Ay! Ay! Emendic beste mun-  
 dura salto arrigarri bat eman beardet : eta be-  
 ñere saiatuez ! Ay! ta an cer ostatu begui-  
 ra dagoquidan jaquiñ ez !

Jaungoico Juez justuaren aurrean aguer-  
 tu bear , ta ondo prestatu ez ! Bici guztico  
 contu che chea eman bear , ta beñere con-  
 turic ondo artu , edo atera ez ! Ay! ta be-  
 tico sententia bereala , ta erremedio gabe  
 artu bear : ta ceren gañean , ezpada nere  
 bicitza galduaren gañean ! Aimbeste urtean  
 nere Jauna , ta orañ nere Juez izangoda-  
 na añ guchi servitu , ta servitu bearrean be-  
 ti ofenditu , ta onen aurrean orañ aguertu  
 bear ! Ay! ta ori guztia ecer ezta : non da  
 gaitz pare gabe , ta calte gucien azcarria,  
 Jaincoaren arpegui eder gozoa , ta onen  
 gloria bicia galtcea !

Ah ! bildur arrazoiézco justua ! Orren  
 diñaco culpa eguindezula jaquin , ta orren  
 diña-

diñaco penitencia eguindezula ez jaquin! Ta cer izangoda , pecatuac baizen eguin eztezula , icusten badezu ? An gogoraco-zaizquitza , deabruaren , munduaren , ta araguiaren ondoren puntu artaraño eguiñicaco zure arrastacac , artudituzun nequeac, emandituzun icerdiac , eguindituzun aleguiñac. Ta cergatic ? Cerbait , edo ecer ez bat lurrean izateagatic. Ta orañ zure anima galtcen badezu , cer baliatucodizute ?

Etzan befteric , zure griña , ta vorondate gaistoaz beti Jaincoaren contra irten, bera seruitceco paulo bat eman nai ez, ta bere beguien aurrean alaco aufardiaz ofenditcea ? Etzan befteric Cristaiaren icenaz gentillac baño gaizquiago bicitcea , ta alaco garbo , ta bizarriaz zure etlairic andien deabrua , berac nai bezala seruitcea ? Ta Jaiunaren aurrean orañ aguertceco , cer baliatucodizu orrec ? O pensamentu portiza ! O dolozco nequea ! O tormentu gogorra!

„ Ta lengo gauza , edo lan orietatic , ce-  
 „ ñetan orañ lotsa baicen eztezun , cer fru-  
 „ tu ateradezu, dio San Pabloc ? Bacene-  
 quien , edo aditucenduen , ez ondafun , ta beste munduco etan , esumacio , ta eraque-  
 rietan etzala cer fiatu. Bacenequien, guizona-  
 gan , edo lurreco gautcetan fiatcenduena,

ma-



madaricatua dala , Jaincoac dionez , ta argala , edo utfa dala emengo ustea. Bace-nequien emengo gozoen pagua , edo laria miña , ta garratza zala. Ta orien gañean cer contu eman aldezaquezu orañ?

Ay , nere anima bacarra ! Ta bici modu , ta estadu char onetan iltcea , ondo deritzatzu ? Zure Juez justu aserrearen eriotzco etlai eguiñic , zauden bezala , arquitu , ta arrapatcea ? Ondo , orañ gaizqui bicitcea , ta orañ ecin ondo illococeran bezala egotea ? Ah ! Ta orañ eriotzac azpian artcen bazaitu ? Cer erremedio , bada , neretzat ? San Pabloc berac esatendizuna : *Ergo dum tempus habemus , operemur bonum.* Jaincoac dembora ematendizun artean ondo baliatu : „ dembora dan artean obrac onac eguin. „

Ona bada , dio Apostoloac : „ ona ar- „ ditequean dembora , orañ bertan. *Ecce nunc tempus acceptabile* : „ ona bertan ofasunaren , „ ta salvacionen egunac : *Ecce nunc dies salutis.* Nai bezalaco dembora , nai bezalaco egunac : Egercico Santuac , ascori , ta aimbeste condenaturi Jaincoac eman ez dizcanac. Ona , nai bezalaco ceruco feria , zure animaren salvacioa , ta ondo merque , zure pecatuen confesio on batez , ta bicitzaberriaz ceruco gloria erosteco.

**AZQUENECO ILTCEN ZAUDENECO**  
 orduan zure lanic icaragarriena izangoda:  
 ta aurea artu , ta emendic araco ondo be-  
 guiratu , ta bertatic prestatu beardezu. Lan  
 au deabru gucien atceneco erafoa izango-  
 da: ta bateria arrigarri ecin efan alacoa:  
 ta au iru aldetatic.

1. Deabruen beren aldetic.

2na. Jaincoaren aldetic.

3na. Zure , cerorren aldetic.

1. **B**Eguira ondo , ta pensezazu emen,  
 zure atceneco ordu artan infernuco  
 etsai guciac emangodizuten erafo , ta des-  
 carga etsia. Lucifer gucien aguintariac gure  
 esieran , infernu guztico batzarre , edo jun-  
 ta general bat eguingodu. Ea , deabru guz-  
 tiai esangodie : ea laster , lagunac , laster  
 eguizute. Beguira : urlia iltceco zorian da-  
 go , ta arenac eguindu. Ea , erafo gucioc  
 gogotic : zuena da. Ecertaco eztago : que-  
 menic eztauca. Tentezazute laster , ta alde  
 gucietatic. Orañ zuen atzaparretatic efcapa-  
 tzen bada , seculaco , libre , ta zori one-  
 coa da. Baña orañ arrapatcen badezute,  
 betico zuen presa da. Ea

Ea zoazte : jarrai , jarrai deabru guciac :  
 „ persegui , ta arrapezazute , zerren zuen  
 „ atzaparretatic norc libratu eztuen. Orduan  
 conjuro onequin deabru guciac , eta bacoitza  
 , dembora gueiago tentatceco izango  
 eztala jaquiñic , beren , alduten aferre , ta  
 gorrotoric andienaz armaturic zugana da-  
 roz , Escritura Santac dion bezala , zu ten-  
 tatcera. Zu itcen zauden lecura biribillatu-  
 codira diranac , ta infernucoc etfai guciac  
 artucocozaituzte erdian. *Omnes inimici eius ap-  
 prenderunt eam inter angustias.*

O cer angustiac , cer ansiac , cer estura,  
 cer litio , cer pelea , cer trancea au ! Ah  
 conciencia aizatu , zabal , ta lasaiac ! Ordu  
 onetan , lance larri onetan icusi bearrac ce-  
 rate ! Ay ! Ay ! Cer deabruzco iscambilla-  
 zure gañean izangoda , ta zure contra gu-  
 ciac ateracodute ? Bada batetic , bestea bef-  
 tetic , ta guztia alcarrequin , infernucoc  
 itcen laguntzalleac bezala aticodira deadar-  
 rez. Ay ! Ta nola arquitucocera zu ?

zna. Jaungoicoaren aldetic armatucodi-  
 ra zure contra demonoiac. Len zure ofa-  
 funean , zu obeto engañatceco , Jaunaren  
 misericordia añ andi , ta zabala eguitenzu-  
 ten demonio aiec berac , chit estua , ta  
 laburra orañ eguingodizute : ta Jaunaren  
 sentenciaz baliatucodira. K 2 Ba-

Batac deadar eguingodizu; ,, Baldin justua otza otza salvatcen bada; peccatari galdiaz cer izangoda? Doi doia gauza onic eguindezu zuc, edo peccatuac baiten eguin eztezu. Bada salvacioric eztezu. Galdua cere, galdua. Nola bici, ala ill. Gaizqui zu bici izan-cera, gaizqui illcocera. Jaun justua, betor zure justicia, zure sententia. Au gurea zan bicitzan, gureac beardu eriotzan. Ill bedi, galdu bedi, demonio guztiaquin betor infernura.

Beste demonioac oju eguingodu. Baldin Jaunaren justiciac Jesus bere Seme bacarrari, befteren culpacgatic ezpacion barcatu, ta illtceco eman bazuen: nola zu orrez baliatu bearrean, bera aimbeste bider ofenditu, ta zure peccatuaz zuri barcatucodizquitzu, edo galduco etzaitu? Aitzaquia, ta erremedioric eztezu: galdua, ta condena-tua cera. Goazen, goacen, betor gurequin anima au infernura.

Beste deabruac deadar eguingodu: *Si in viridi haec faciunt, in arido quid fiet?* Baldin Cristoren gorputz Santu, frutuz betericaco Arbola ederrean alaco aserrea Jaincoac eracutsi, ta alaco castigua eguin bazuen, zure peccatuac gatic: zu egur igar infernucosu, ta garretan erretceco prestatua, ta illitibat beti izanic, cer castigu zukan eguingo eztu?

eztu? Ah zori gaistocoa! Betor anima au, gure lagun au : betor infernuco egur sorta au.

Besteac esangodu : *Iustus es Domine, &c.* Justua cera, Jauna, zu; ta zure Juicioa zucena da. Anima au peccatari oquer galdu bat izanda : beti onelaco, ta alaco peccatuetan sartu, zugandic igues, zu ofenditcen. Ea bada, Jauna, betor gugana : pagadezala. Gure esanac beti eguinditu, betor : guc bere saria emangodiogu infernuan.

3na. Armaturcodira beste deabru asco zure aldetic. Batac ojuca esangodu : *Clausula est janua : in inferno nulla est redemptio.* Cer etzan besteric, Jaungoicoari burla, ta peccatua peccatuaren gañean eguin : bada orra oriec ceruco atea, oriec misericordia ichi, ta infernuco atea zabaldudizute : ta infernuan erremedioric eztago. Contentu cera orañ? Betor, Jauna, betor zure sententia aserrea, betor condenacioa : Zu ofenditu, ta galdu naizuen : condenadedilla, ta betico infernuan pagadezala.

Beste deabrua asicoda : *Ecce sto ad ostium, &c.* Ola, ola : cembat bider zure bician zure biotceco atetan deituzizun Jaincoac? Cembat dembora, ta urteetan echedencizun? Cembat aldiz, bere amorio, ta graziaz, otsez, ta ate joca, bere cariños, ta

ongui naiez , zure animan fartceco zai egon-  
zan? Ta zuc , lotía , ta fede gabe , atondo-  
an iduqui , nai ez idiqui , ate aquin bere ar-  
peguian eman? Ta cergatic ori? Lurreco  
ecer ezqueria , choraqueria , ta gusto loi  
itsusi bategatic , bestearen azaleco eder anz  
utfagatic? Bada , orra orañ gucia galdu , ta  
condenatu. Zureaz ertencera : betor orañ  
demonioaquin.

Besteac bere aldetic : Bacenequien , esan-  
godizu : Bacenequien Jaincoaren esana : *Vo-  
cavi , & renquistis* : nic deitu , ta zuc ez jara-  
mon. *Ego quoque in interiu vuestro ridebo , &  
subsanabo vobis.* Bada , nic ere orañ , dio Jain-  
coac , zure orduric gaitoen onetan farra,  
burla , ta ifeca eguingodizut. Ta orra Jau-  
nac nola deabruen atzaparretan uztenzai-  
tuen : galdua cera , infernuan zaude.

Cembat dauzcagu , beste demonioac  
esangodu : cembat , zu ez bezalacoac , in-  
fernucó sala , edo zulo illun aietan? Cem-  
bat culpa bacar batequin? Ah zoro itsoa!  
Gorputz , ta anima zuc orañ baño len aien  
oñ pean egonbearcenduen. Betor , Jauna,  
ara betor : ondo mercedu.

Besteac , zure barrenaren , ta biotzeco  
bicioen berri ondo jaquiñic , chit zure erara  
tentatucozaitu , ta bere baza ateracodu: obe-

to zu engañatecco , zure betatic bete be-  
tean emangodizu. Zure gustora , ataca , edo  
parte argalenetic brecha idiquicodu. Orra-  
co zure bicio nagusi , edo aguintari zure  
bician gueiena arrastatu zaituen orretatic;  
gueiena zale izanceran bocadu , edo plater  
erregalatua , beguien aurrean ipiñicodizu,  
jatera emangodizu , ta erraz itoerazoco-  
zaitu. Ay! Ay! Anima gaizqui oitua! Ay  
cer tentacio portitza!

Beste , ta beste deabru ascoc , eta gu-  
ciac nafte , ta batean , milla modutan ten-  
tatu , arrabierazo , ta salvacioaz etsierazo-  
codizute. Gucien erdian , edo azpian alde  
gucietatic etsaiez beteric arqutucocera. *Om-  
nes inimici eius apprehenderunt eam inter angus-  
tias.* Ay conciencia pecaturaco orañ lañai,  
prest , ta ariñ zautenac! Ay cer angustiac  
oiec! Cer pelea latza! Cer trance estua!

Eguia esatera : baldin orañ edadearen lo-  
rean , ofatunaz , indarsu , ta ceregan zaude-  
la , edoceñ deabru tentacio batequin zu gal-  
tceco asco bada : ta ascotan ezta deabruric  
bear , ceren tentatzalle , ta tentacio gabe,  
cerori pecatuetan begui bietaraño sartcen-  
ceran. Ay! Cer eguingodezu , bada? Ta  
aimbeste debruren tentacioetan, ta alaco de-  
monioen iscambillan , zuzaz cer eguingo-  
da?

da? Ta illtceco puntuan ecertaco etzaude-  
la, guerra bici ari nola arpegui emango-  
diozu? Ay tristea! Ay zure zoroa, ta itíua!  
Ay zure galdua, ordu artaraco uzten ba-  
dezu!

Ta gauza oiec eguia bera izan, ta ala  
finisten badituzu, zure fede au zure bici  
modu char orrequin nola compontcenda?  
Nola orren lasai, alaco federic, ta orduric  
ezbaliz bezala, orren ajolacabe bicicera?  
Nondic, edo nola oztafun, ta epeltafun  
orren calte andicoa? *Unde tan perniciosa te-  
piditas? dio San Bernardoc? Nondic, edo  
nola seguridade madaricatu ori? Unde hac  
securitas maledicta? Ay! Gaisto en bidea illu-  
na da, ta ezdaquite non erorten diran, dio  
Espiritu Santuac: Via impiorum tenebrosa: nes-  
ciunt, ubi corruant. Sermo (in Job.) Prov. 4.*

Cer erremedio, bada, demonioen atza-  
parretatic segurura igues eguiteco? Eriotza-  
co tentacio, bildur, pelea, ta gaitz gucie-  
tatic libratceco? Erremedio bacarra, ta se-  
gurnena da Jaincoaren bildurra, Jaincoa-  
ren bildurra, penitencia, confesio on bat,  
ta aurea bici berria. Erremedioa da, San-  
tuac eguitenzutena eguitea: beguien aur-  
rean aiec bezala, eriotzaco ordua, ta con-  
tua beti iduquitcea. Escola onetan icalizur-  
ten



ten ondo iltcen, ta ondo bicitcen. O! atce-  
neco ordua! ò puntu! ó instante! ò momen-  
tu efan al baño icaragarrigoa! Santuric an-  
dienac onec icaratcencituen. Nola zu, peca-  
taria icaratcen etzaitu?

O fedearen illa! Zure biotcean, Jaincoa-  
ren aurrean galdezaiozu San Simeon, Colo-  
maco penitente, mundu guztia arrituzue-  
nari. Pillare baten gañean, gau, ta egun,  
uda, ta negu, aimbeste urtean Oracio, ta  
penitencia eguiten egonzan. Santu miragarri  
oni eriotzaco momentu orrez cer deritzan  
galdezaiozu: *Ingens timor, grande negotium pe-  
ragitur*: erantzuten dizu Santuac: bildur an-  
dico misterio, ta eguitecoa dala, ordu ar-  
tacoa. O momentu eternidade guztiracoa!

Galde San Geronimo bati, ceñac guer-  
ra bicia, ta añ portitza bici gucian bere bu-  
ruari eguincion: zartu ta ere, bere sentidu,  
ta pasioai ecertan ere barcatu gabe, beti  
penitencia gogorren artean: galde, bada,  
Santu andi oni eriotzaco momentu orrez  
cer deritzan? Ta erantzutendizu: pecatuz  
loituric, gau, ta egun bildurrez beti, az-  
queneco marabidirañoco contu emateco zai-  
nago. O momentu eternidadea bere ondo-  
ren dacarrena!

Galde San Agustín bati, ceñen biotza añ  
bera,

bera, ta gozooa zala berez; orregatic ere ateeneco ordu, ta contu onez, ta orren ondoreaz acordatu, ta bildurrez gucia famiñdu, ta elatendizu: *Ignem eternum timeo: ignem eternum timeo*. Betico suaren bildur naiz; betico suaren bildur naiz. O momentu icaragari eternidadeco sua bere ondoren duena! Erremedioa da Santu oiei bildur fantu onetan jarraitcea, bicimodu ceruco bat aien ondoren zucentceco, ta eriotza paquezco bat berac bezala logratceco.

COLOQUIO, EDO ATCENECO ITZQUETA.

**O** Eriotza, eriotza, munduaren, ta pecatuen pagua! O eriotza! Ta ceñ famiña, ta garratza dan zure oroipen, edo memoria! Baña norenzat? Munduco andinai, atseguin loi, lurreco acienda, edo ondafunetan beren biotza josi, ta beren gozo, edo paquea orietan daucatenenzat. Ay! Ta orietatic ni izandu otenaiz? Ay nere itsua, ta galdubearra! Ta orañ eriotzaco ordu illun onetan orietatic cer ateradet, cer arquitecendet, cer daucat nere escuetan? Utsa, vanidadea, ecer ez, animaco tormentua baicic.

Baña, Jaincoa, fede onez, ta biotz gu-  
ciaz

ciaz billatu , ta fervitu badet , ceruco glorian bera icusi, gozatu , ta beti alabatceco defeoquin , nere eriotza ezta famiña izango , ezpada chit gozoa. Ala da beguiatz , ta eguiatz justuen eriotza : gorputceco carcela illunetic libratu , ta ceruco atea erdiz erdi idiquitcea da. O cer pozaldia ! O cer atseguin paregabea !

Orrela , erriozta beguien aurrean beti iduquitcea , da eriotza gozo bateraco prestatcea ? Bai. Ta ez ori bacarric : baita ere paquezco bicitza fanta bateraco : guezurrezco mundu , ta nequezco carcela onetan battec iduqui , ta goza aldezaquean bici moduric atseguinena , ta fosegu eguiatzcoz bete , ta contentuena da , Santuen guisan, beti presente eriotza iduquitcea.

O nere Jesus maitea ! O nere bicitza , ta eriotza onaren ispillu bicia , ta bietaco ceruco Maisua ! Nere bicitza gaistoco pecatuen icaraz azpian artu , ta Zugana nere etsai gucien igues nator. Calvarioco mendira , ta zure gurutcearen oñera nere anima salvatceco biurtcen naiz. O nere Salvadore bacarra , ta nere eguiatzco Maisua ! Zugana nator : arren artunazazu. Zure atce-neco asnaseetan , Zu nigatic ill baño leen, pecatuarenzat ni seculaco illtceco leccio bat

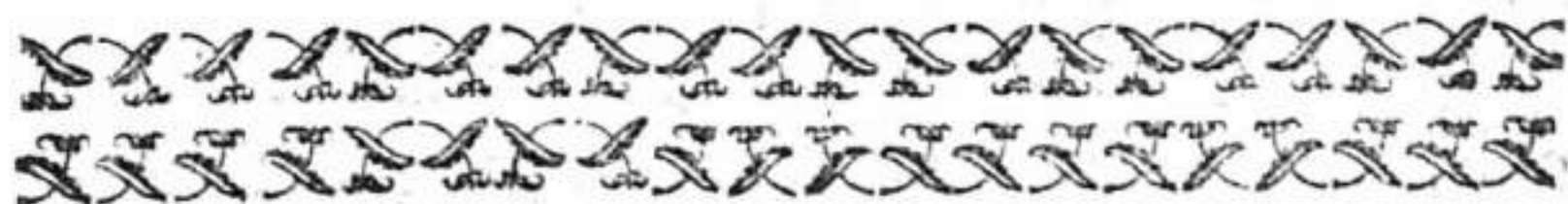
indazu : ondo bici , ta ondo illnadin.

Acordazaite , Jauna , zure agoniaco iru ordu tormentuz , penaz , ta dolorez bete aiez. Orra , Jesus nereia , zure amorioac , ta nere pecatuac certaraño eracarricinduzten. Baña pozic gucia artucenduen , pecatuac niri barcatu , ta zure graciaren bicitza emateagatic. Ta au da zure Biotceco amorioaren Leccioa , eriotza onaren Escola onetan nic icasi bear dedana , ondo bici , ta zuc naidezunean , ondo illtceco.

Zu nere pecatuac gatic , zure amorioz illciñan : ni ere bada zure amorioz illnadin pecatuenzat , ta bicinadin bacarric zuretzat. Ascoc naidute , Jauna , justoen eriotzaz ill; baña guchic justuen guisa eguiatz bici. Nic ondo bici naidet zuretzat , ondo illtceco zurequin. Zure Pasio , tormentu , pena , ta negarracgatic , zure Biotceco amorioagatic , zure eriotza fantagatic arren orañ indazu argui andi bat , lureco vanidade , ta zorraqueric oñ pean utciric , nere biotz gutiaz zu billatceco , ta arquitceco gracia. Indazu manduco catea guciac urratu , ta Zuri , zurequin gurutcean josi , ta jarraitceco , beardedan indar , ta virtutea , nere pasio gucien contra peccatceco , nere vorondatea , Zuc naizun bezala , ucatu , ta zurea  
beti

beti eguin , ta eriotza on bat zure Biotzean eguiteco. Amen.

Aita gurea, Ave Maria, ta Anima Christi.



**JUSTU BATEN , TA PECATARI BATE**  
 ten eriotzaren beguirada : bata bestea-  
 requin pisatcen , edo compara-  
 tcenda.

Icusten dan gauza da , ta argatic asco mo-  
 vitcenduena. Contu eguizu , bada , gue-  
 la bitan eri bi atceneco gaitzarequin bur-  
 ruca , ta illtceco zorian icusten zaudela :  
 biac etsiric , biac Eleízacoac eguiñic , edo  
 eguiteco puntuan delengañaturic.

**B**Eguira justuari : bere gaizaren azpian  
 badago ere , cein beregan , ta bere ja-  
 be : nola Jaincoagana , ta cein erraz biur-  
 tcen dan : nola paciencia escatcen dion , Je-  
 sus maitearequin barean , bere pena , ta ne-  
 queac ondo eramateco : nola Jesus onaren  
 egemploaz , beraren escuetan , ta voron-  
 datean gucia largatcera animatcen dan. Sa-  
 cramentuac beste munduco jornada , ta  
 bide-

bideraco artu biar baditu : ta artu ditzala,  
aguintcean , cer poza oriec artceco dicha  
ceren duen ; ta cer indarra , cer animaco  
alivioa , oriec artu ezquero.

Beste aldetic beguira peccatariari : bere  
gaitzean cer arazoa , cer neque , cer icer-  
di itotcecoac. Ecin foseguric ecertan arqui-  
tu , ta gucian larri estua. Jaincoagana ezta  
biurtcen , ceren oitua eztagoen, ta aren etsai  
dagoen. Erioac beguiac larri : ill bear , con-  
fesatu bear , ta cer eguin , cer esan , edo  
non dic asi jaquin ez. Ay ! bicia nola , erio-  
tza ala : presaca , lasterca , itotcen confesa-  
tu , cer esaten , cer eguiten duen eztaquie-  
la. Artu bear Jesu Cristo Sacramentuan:  
baña nola , cer arpeguirequin , Cristoren  
igues , ta contra oraindaraño ibilli bada,  
ta puntuco aren juicioan aguerta bear ba-  
du? Ay cer tormentu izugarria!

Biac illtzen dijoaz : Santo Cristo bat es-  
cuestan. O , ta cein ederqui ematen duen  
justu baten escuan , ceruco ateac idiquitce-  
co , guiltza segurnac bezala!

Baña peccatari baten escuan cein gaitz-  
qui dirudien Gurutceac , ceren beti bera.  
Gurutce Santuaren etsai bere obretan izan-  
dan , ta Jesus onac bere culpaquin arpe-  
guian Gurutcetic ematendion.

Elei-

Eleizaco Ministroa bacoitzari illtzen la-  
guntzen alicenda, ta Jaincoari encomenda-  
tzen : *Kyrie eleison*. Misericordia, Jauna, ill-  
cer dagoen onezaz. O cer animo, ta con-  
sueloa justuac erregu oiequin artuco duen,  
ta nola biotza cerura jafoco duen!

Ta cer lotia, cer bildarra peccatariac izan-  
go du; bada misericordiaz baliatu ez, ta jus-  
ticiaren aserreat orain azpian artcendu?

*Santa Maria, ora pro eo*, diote Ministroac,  
ta an daudenac: Santa Maria, Jaincoaren  
Ama, ta penitente eguiatzcoen Ama eri,  
edo illtzen dijoan onegatic erregu ezazu.  
O nola biotz gucia urtucō zaion justuari  
devocio gozoz beteric! Cer confianza ala-  
co Ama maiteagan, cer gogoa, aren ar-  
pegui ederra ceruan icusteco, ceren beguiac,  
ta biotza garbiac orretaco gordecituen! Ay  
cein gozotoro bician iduquicion amorioaz  
oroitu, ta bere anima betico emango dion.

Bitartean, Santa Maria enzun, ta cer  
pena, cer larria peccatariac izangodu, Ama  
Semeac ala ofendituric icusi ta? Arritu, ta  
fartu, ta bereala egongoda, ta bere bar-  
renen Ama Virginiaren desdiña sentitucodu:  
Quen, quen nere beguetatic: ez niri otse-  
guin: ezta ori nereā izan: dijoala ordu  
gaiztoan nigandic, orain daño bezala bere

adisquide etara. Cer etzan befteric ni utci,  
nizaz aztu, ta naizuena eguitea? Ta nor-  
gatic? Itfusi pufca, autfezco eder anz, ecer  
ez bategatic? Nere Semea, ta ni ofenditu,  
ta orrela utci? Bada orra orain, ez tet nai  
aditu, ta ez icufi: ez niri deitu orrenzat. Ay  
cer despedida trifte! Nora, norgana pe-  
catari galdua trance onetan biurtucoda.

Eleizaco Ministroac otseguingo die Ain-  
gueru Santuai, erregu dezatela. Ta justua-  
ren anima Aingueruen adisquide izan dana,  
nola poztuco da, ceren bidera datoizquion  
laguntcera, ta aiequin batean cerura igo-  
tceco! Biribillatuco dira Aingueruac pozic,  
ori bere oiean ill artean gordetcera, ta an  
prest, orren anima artceco egongo dira.  
O cer dicha pare gabea!

Pecataria gatic ori aditcean, igues Ain-  
gueruac joango dira. Ez, ez, efangodute,  
ez guri orregatic deitu. Eztu gurequin cer  
icufiric: ezta gurea izan; ezpada deabru  
guztien: orien guftoac, ta efanac, ez gu-  
reac eguinditu. Larga, larga: goacen emen-  
dic, madaricatu ori deabruen prefa utci ta.  
Ay cer adio feculacoa! Aingueruac joan, ta  
demonioac sartu, ta aren jabe eguingo dira.

*Sancte Abel, ora pro eo: aurrera efangodu*  
Jaincoren Ministroac. Abel Santua, ta lur-



reco justu gucien aurrenecoa, ilceco zorian dagoen onegatic erreguezazu. Ta era onetan, Apostolo, Martiri, Confessore, ta Virgñai, Ceruco Santuai otseguingo die eriotzaco orduan. *Intercedite pro eo.*

O! nola justuac Santuen favoreta bereala sentitaco duen beregan! Cer consueloa, alaco Bitarteco seguru, ta ain prestuac Jaincoaren aurrean iduquitcea! An daude prest justu beren adisquidearen deia aditceco, Jaunari pocic erregutceco, ta anima ori ceruco, gloriara berequin artceco.

Pecatariari, berriz, erregu oiec enzun, ta cer infernucio illuntafunac bere biotcean emango dio! Icustendu eriotzaren argui illun artan, santuac imitatu, ta aien Egenploac artu bearrean, contrara bici gucian ibilli dala: etciela amorio, ta devocioric, ta ez Santuai deitzen, ezpazan itz oro deabruai, ta oiei jarraitenciela. Argatic Santuac eranzungo dute: Ez, ez: ezta gurequin parteric izan: etzuen, guc bezala, Jaincoren Legue, ta vorondatea bere zori gaiztoco bici moduan, billatu: bada guc ere orain nai eztegu orregatic erregutu. Ay desamparo icarragarria!

Azqueneco ansia, edo agonian sartcean: *Proficiscere, Anima christiana de hoc mundo: esan-*

godu Sacerdoteac : zoaz , Anima cristaiña;  
zoaz mundu onetatic , Aita Jaincoaren  
izenean , ceñec ecer ecetic eguin cinduen,  
ta orrela efanaz joangoda.

Berri onac , berri onac anima justua: zoa-  
zela , zoazela , ordu onean. Ta nondic,  
eta nora? O cer dicha ! Gorputz orreta-  
co carcela doacabetic zuri dagoquizun glo-  
ria bicira. Eten , ta urratu dira munduco  
catea gogorrac : Jaincoac ascatu ditu , ta  
gucietatic libratu zaitu. Zoaz emendic. Au  
da efatea Erregue , edo Erreguiña gai , ca-  
teaz cargaturic ciega batean dagoenari efa-  
tea : zoaz libre , zoaz zure erreinora , zü-  
re coroa artcera zoaz. O cer poza ! cer  
biotceco atseguiña ! O cer biaje gozoa!

Baña ZOAZ ori bera peccatariac aditcean:  
Ay ! cer biotceco golpe illuna ! Cer infer-  
nucó sustoa artuco duen ! Zoaz : Ay legue  
garratza ! Zoaz : baña , nondic , eta nora?  
Zure lurreco anditafun , ondatun , ta atse-  
guin gucietatic. Ay ! Orrela gucia utci bear-  
da : guztiaç quentcen dizquidate , ta beti-  
co ? Cer da au ? Amengo atseguiñac quen-  
du , ta cerucoac galdu ? Ay cer damu fa-  
miña ! Orrela nereac eguindu : joan bear,  
erremedioric onec eztu. Ta nora ? Ay ! Ay!  
Emen , itfaso illun onetan ondatucoda. Ah!

ta cer contuac ateraco dituen seculan ez bezalacoac, baña seculan baño argui gueia-gorequin!

*Hodie, esangodu Sacerdoteac, sit in pace locus tuus, & habitatio tua in sancta Sion.* Zoaz, igarozaita, anima zure paquezco lecura: aldazaita Sion fantaco bicitzara. O mandaturic gozoena! Cer descantua justuarena izangoda, Sion, edo Ceruco Palacio, Eche eder artara, Jaincoaren arpeguia icusi, ta gozatcera, dijoala aguintcen diotenean.

Bitartean ori enzun pecatariac, ta bere burua ispilluric arguien artan icusi, ta cer pensa dezaque, baldin beti Jaincoaren igues, ta infernucos bidean, ta deabruac, araguia, ta mundua servitcen arrastaca ibilli bada? Cer ustecodu? Non paquea arquitucodu, guerra bician beti bere jaunaren contra ibillit bada? Ay cer quezca, cer bildurra!

*Deus misericors, Deus clemens... miserere gemituum, miserere lacrimarum eius:* Sacerdotea dijoa efanaz. Jainco misericordiazcoa, Jainco biotz beraa, zure misericordiaz beguizaiezu onen negar, ta onen adiai. Justuaren negarrac onela Eleiza Ama Santaren erreguaquin dijoaz atceneco zori artan Jaungoicoaren beguietara. O cer poza daucan atceneco negar malco orietan, ceren fe-

deac, ta esperanzac esatendion, laster beguiac leortu, ta garbituco dizcala Jaincoac, bera icusteco, ta ceruan gozatu, ta alabatceco.

Pecatariac ere negar eguingodu; baña cer da antsi: ta cer balioco dio? Baldin negar oriec, ez Jaincoaren ofensen damuz, ezpada mundua utci bearraren penaz, badira? Negar oriec eztira, ceren Jaincoa ofenditu duen, ezpada ceren pecatuen dembora acabatcen zaion: ta damu du, ceren pecatu gueiago ecin eguingo duen. Ta ala Cristoc dion bezala, bere pecatuan illcenda.

*Agnosce, Domine, creaturam tuam, non à dijs alienis creatam, sed a te solo Deo vivo, & vero.* Ministroac dio azquenic: Ezaguezazu, Jauna, zure criatura au, ez beste Jaincoc, ceren besteric eztan, ezpada zuc Jainco eguiazco bacarrac ecer ecetic eguin cenduena. Orduan justuari, bere biotceco amorio guciaz Jaincoac beguiratuco dio, bere antceco, ta bere escuetaco obra preciauari bezala. Bai, esangodu Jaun misericordiazcoac, bai: nerea izanda, ta nerea izangoda. Baiezco gozo ori Anima justuac; bere penen artean sentitcean, cer esquerac Jainco guciz onari emango diozca? Ta onetan bere espiritua entregatuco dio Jau-

ñari eriotza on batequin. O cer dicha ! Jain-  
na , zure escuetan ematendizut nere es-  
piritua.

Ta peccatariac bere burua eguiazco ispi-  
llu artan icusi , ta cer esangodu ? Arritu,  
ta fortugoda gueiago. Ta erregu orri Jain-  
coac cer eranzungo dio : Non da nere an-  
tza , peccatari orretan ? Nic , nere antcera  
eguin nuen : nere Semearen odolarequin  
garbiru , ta edertu nuen , nere , ta beraren  
imagiña izan cedin. Non da imagiña ori ? O  
cein itsusia , cein beltza , cein nazcagarria  
daucan ! Deabrua baño itsusiago dago.  
Quen , quen nere beguetatic betico. Naia-  
go zuen deabruen izan, nerea baño. Cembat  
bider , ta ecer ezegatic , ni utci , ta demo-  
nioen ondoren arrastaca ibillida ? Ayena da,  
ta ayenabidi aiequin. Ez erregutu : eztec  
nai enzun : ezdiot beguiratu ere nai. O ar-  
rigarrizco despedida ! Ta Jaincoac beguira-  
tu nai ezpadio , nora joangoda ? Onetan  
illco da bere peccatuan : ta deabruac aren  
animaren jabe eguingo dira. Ay seculaco  
galdua!

Au da justuaren , ta peccatariaren eriotza,  
edo ilceco modua : ta orra ceñ bestelacoa  
dan , ta ceñ antz guchicoa peccatariarena jus-  
tuaren aldean.

**B**Eguiz icustendan eguia andi onen frutua da, eriotza on bateraco presta- tceco animo andi eraguille bat. Ezta casic gauzaric, Jesu Cristoc gueiago, ta berariago aguintcen, ta beñ, biarretan, ta asco- tan encargatcen duenic, eriotzara ondo pres- tatzea baño. Naidu beti prest egotea : be- ti gure gañean, ta gure contra sententia degunac bezala : egun onetan, ordu, edo puntu onetan ill bearrac bezala.

Gucioc ezagutcen degu ill bear au, ta illce- co prestatu bearra. Ta gucioc ori bear beza- la eguitendegu? Cembat condenatuen ar- tean arquitcen dira ori bera, guc beceñ ondo icusi, ezagutu, ta pensatu zutenac? Ta pensamentu orrec cer baliatcendie orain? Ta cer baliatuco digu guri, aiec eguinzu- tena pensatu, ta eguiten badegu?

Orregatic Cristoren mandatu aiñ encar- gu andicoac artu, ta Jaincoaren bildurrez- co Cristau on asco, urtean bein erretiro onetan, ta beren biotcetān sartcen dira, Egercicio oiei gogotic equin, ta bicitza- ren cabuco contuac balira bezala, illceco baleude bezala, guciac ajustatceco. Egui- tendute confessio andi bat : ta Jaincoari

con-

contu ona emateco , bici guciaren , edo gauzaric bearrenen errevisa bat , bere obligacioen gañean , orrela zucen , ta garbiro eriotz on bateraco , ordu artan naicodan bezala , prestatceco.

Beste alco eztira orrequin contentatcen: ta seguruago jocatceco, ta bearren dan eguitceco bacar onetaraco prestatuic beti , Cristoc aguintcen duen bezala , egoteco , ill oro , falta gabe , egun bat illaren len bici-co libreena artcen dute , erretiro santu batean igarotceco : bere echeco , estadu , edo bicimoduco contuac obeto icusi , beguiratu, ta Jaunarequin atcenecoac bezala, garbitceco : eguitendute ill artaco culpa gucienc confessio bat , ilceco baliz bezala. Ta au da Egercicio gucienc frutua : au da ondo ilceco prest beti egotea: au da eguiatz ondo bicitceco , ta lurrean aldatequean ceruco bici moduric gozoen , aleguereen , ta atseguinena izateco bidea.

Ill artaco , edo erretiroco comunioa artcendute Cristau zori oneco oiec, ilceco , ta atceneco Comunioa baliz bezala, ta janari ceruco onequin bidezcoen guisan , betico jornada luce , edo eternidaderaco , animatcen , ta indarra artcendute , Jesu Cristo guciatz janci , ta prestatu-

ric. Ah cër pöza , eriotzaco orduan , onela lenazdanic faiatu , ta maneatuaz ! Criftau onela bere ofanunean , beregain dala prestatcen danari , eriotzaco orduac , datorrenean , eciñ susto andiric emango dio. O cer consueloa onela bicitea , ta onela illicea !

Baldin bestè gauza demboralen gañean , artu emanic izan badu , edo orain cer eguin badauca , bere atceneco contuac atera beartitu , ta garbitu. Argatic ceruco avifo , alcocchit bearduena , zuri Aita San Agustín andiac ematendizu: *Fac testamentum tuum, dum sanus es, dum sapiens, dum tuus es: in infirmitate blanditijs, & minis duceris, quo tu non vis.* De Cura Animæ Iern. 45. Zure testamentua , dio Santuac . eguizu ofasunean , burua dezunean , ceregain ceranean : azqueneco gaitcean , beguira , besteen erreguz , edo borchaz , gauza onic eztezu eguingo : ez zuc naidezuna , ezpada besteac naidutena : ezta zure vorondate , ta testamentua izango , ezpada besteac berac naidutena.

Ah ! Ta cembat bici dira ajola gabe cargu , ta obligacio estua testamentua eguiteco dutenac , ta beren zor arteco , artu emanac , condenatu nai ezpadute , demboraz aguertu , ta zucendu bear dituztenac ,



nac , ta Jaincoac avisoac emanagatic , gor  
 eguin , ta lafai lafai , alacoric ezpaliz be-  
 zala , bici diranac ? Cembat , gueroco be-  
 ti utci , ta luzatu , ta ustez ustegabe erio-  
 tzac garbitcen dituenac ? Cembat , corde,  
 ta buru gabe daudela , bestec testamentua  
 eguin , edo eraguin , ta pafa , ta illcen di-  
 ranac ? Cembat testamentu oquer onelaco  
 ote dira ?

Ta cerori testigu etcera ? Eztezu icusi,  
 edo aditu , ta jaquin , cer ascotan igarodan ?  
 Ta ori guztia jaquin , ta ascotan icusi , ta  
 edolaric befteren caltean , mundu guezur-  
 ti au cer dan , eztezu icasico ? Testamen-  
 tua ascoç , beren uste guciaz ondo eguin,  
 ta ala ere aimbeste auzi , ta desdicha orien  
 ondafunen gañean , egunoro icusten badira:  
 ta auziai ematean deabruari aimbeste eraba-  
 ci ematen bazaio , nola calte oriec icusi,  
 ta icasten eztezu ? Ay ascoren diru , ta on-  
 dafunac , ta Jaincoac daqui nola biribillatuac  
 nola , ta cein erraz banatcen , ondatcen , ta  
 ecer ez eguiten icusten ditugun!

Ta orregatic zuc quezca , larri , ta des-  
 dicha oiec , ta andiangoac tragatu naiditu-  
 zu , ta aideen , eheco , edo campocoen  
 naigabezco burrucac ordu eslu , bacar , ta  
 bearren artaraco utci naidituzu ? Ha ! be-  
 gui-

guira ondo : eriotzaco ordu preciogabeco artan , zure animari bearbezala beguiratcea dezu lanic asco , ta bearrena ! Bitartean, contuz zaudeque , besteai zure ondatunac uztean , ez zure animaz aztu : elan naidet, Jesu Cristoren pobreaz , ceñac bere ordean utci cizquigun , oiei eguiten zaiena , Cristori eguiña bezala , berac artceco , ta juicio egunean munduaren aurrean ateratceco.

Azquenean eriotzaren pensamentu oneratic atera beardezuna da , ori ondo eguitcea , ta ori beti Jaungoico , Ama Virgiña , ta Santuai escatcea , ta Jaunaren bildur santuaz beti bicitcea.

Nai badezu , mundu onetan aldatequean bicitzaric paquzco gozoena , ta eriotzaric precioso , ta santuena eguin , erreg la oiec biotcean, ta bicimoduan gordeitzatzu ondo.

1. Erregla : Confessore on batec aguintcendizun egunetan , confessatu , ta comulgazaitc.

2. Erregla:goizean egunoro zure obrac, pensamentu , ta izac , neque , ta trabajuac , zure biotza , ceran guztia , Jaunari esqueñi , edo ofrecizaiozu.

3. Erregla : albadezu egunoro iracurri, edo enzun Libru espiritual, Confessorea se-  
ña-

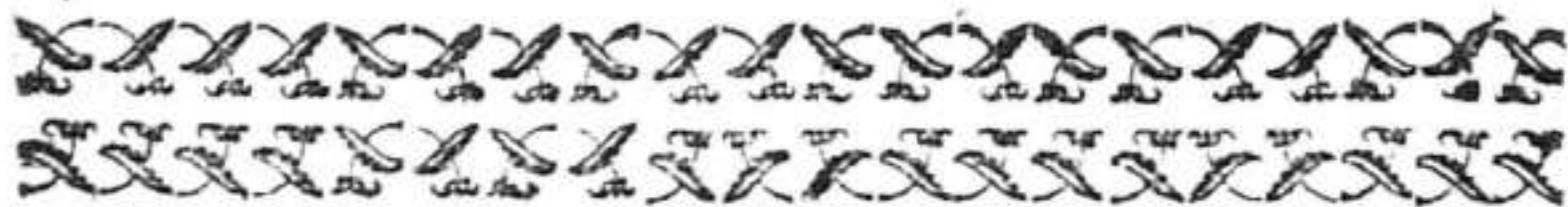
ñalatu bat : ta iracurri aldia au eguin foseguz , ta falta gabe.

4. Erregla : aldezun gucian Meza enzun , ta Ama Virguinaren Errosarioa , edo Eleizan , edo echecoaquin errezatu.

5. Efamen egun artacoa gau oro , falta gabe , A. S. Ignacioc dion bezala eguitu , bere bost puntaquin. 1. Jaincoari egua artan eguindizquitzun beneficioen gracia ematea. 2. Egun artan eguindituzun pecatuac ezagutceco gracia escatcea. 3. Jainqui cinanetic ordu artaraño cere buruari contu artcea : ordutic ordura , pensamiento , itz , ta obretan. 4. Eguin dituzun culpen barcacioa Jaungoicoari escatcea. 5. Beraren gracia requin emiendaren propositua eguitea. Ta Jaunaren ofensen damu , ta aurreraco proposituac eguiten , efamen onetaco demboraric gueiena gastatu bearda.

Onetaraco goizean beti , ta arratsean , ta aldezun gucian , Contriciozco actuac biotcetic eguitera oituzaita , ta zure animac indar andia artucodu.

Baldin Confessore bearbezalaco on bat artu , ta aren efan , edo consejuac , erregla oiequin , fede ta vorondate onaz gordecen badituzu , Jaincoaren Leguea ondo gordeco dezu , ta seguru salvatucocera : *Hoc fac , & viues.*



ERIOZAREN BIGARREN EGERCICIOA, edo Gorputz illaren gañean.

PULVIS ES, ET IN PULVEREM REVERTERIS.  
 Genes. 3. *Lurra, ta autsa cera, ta auts bi  
 urtuko cera.*

**E**Riotzaren consideraciotic atera bearde-  
 gun frutu andietatic bat da, Eriotza-  
 ren antz andico virtuteric noble enaren  
 Egercicioa, ta usoa. Virtute oni Mortifi-  
 cacioa deritza, ta eguiaz ezta befteric, ez-  
 pada gure pasio, ta inclinacio era gabe-  
 coen eriotza baten guisa, ta oriei bicia  
 quentcea, era onean guregan moderatu,  
 ill, ta obiratu, Gorputz illa, ta autsa be-  
 zala. Eta au da Egercicio onen fiñ, eta  
 frutua.

*Composicio, edo lecu equitea.*

Zure Gorputz illari beguiratu, nola ill  
 janciaz, bere ill oean, edo catabuetan far-  
 turic, fala batean, Santo Cristo bat escu-  
 etan, ta argui bi aldamenetan dituela, egon-  
 godan, ta orren igues guciac joangodi-  
 ran, ta bacarric an utcico duten.

*Esca.*

*Escari, edo Peticioa.*

Gure Jaungoicoari argui, bici bat ef-  
 catu, zure bici labur miserablea, ta orren  
 vanidade, engaño, ta ecerez utsa ondo  
 orain ezagutceco, ta gorputz ori bere lur-  
 reco gauzaquin, mereci duen bezala aztu,  
 ta Jaungoicoa bere ceruco gauza beticoa-  
 quin bacar bacarric estimatu, ta emendic  
 aurrera, billatceco. Ay Jauna! Vanidade  
 oietatic nere beguiac apartaitzatzu: lurreco  
 gauzac utci, ta aztu, ta zu ta cerucoac  
 amatcen, ta arquitcen eracutsizadazu.

*Lendabico Puntua.*

**O**netan iru miseria eriotzac gorputz illa-  
 ri dacarcienac consideratu bear dira.  
 Lenengo da nola sentiduen uso gabe, ta al-  
 eric quemen gabe gorputz illa gueratcen-  
 dan: ez icusi aldezaque, ez enzun, ez itz-  
 eguin, ez dagoen lecutic movitu, ez mun-  
 duco gauzaz ufatu, ta ez gozatu: yá ajo-  
 laric eztio, ta ezta len bezala gauza eder-  
 rac icusi, ta zaletcen, ez len bezala mu-  
 fica suaveac enzunaz, ez ufai gozoaz, ez  
 gauza biguñaz, ez janari erregalatuaz,  
 munduan ezpalira baño gueiago, ceren  
 sentiduen ufoa eriotzac quendu dion.

Ta munduco orrelaco gauza gaciac go-  
 za-

zatu, ta bere erara izan balitu ere, orain cer baliatuco lio-que? Non da orain, cer servitcendu araco buru, ta biotz soberviaz, ta aizez andituac, aferrez, coleraz, venganzaz, ta dollorqueriaz beteac? Ecer ez. Non dira, cer servitcendute, penfamentu gaiztoenzat beti idiquiric ceuden leyo, edo beguiac, icusten zuten gucia Jaincoaren Leguearen contra defeatceco? Ecer ez. Non dira, cer servitcendute escu infame, ta mingañ ariñ beti gaitcera-co, escuaz alde ascotara, ta mingañaz iñori barcatu gabe, beti cebiltzanac? Ecer ez.

Non da jale, ta edalea? Cer servitcendiote janari erregalatu, ta ardo gozoac, ceñaz ecin aspertuzan, ta aimbeste eragabeco gueiegui, ta orien ondoren cetozen lujuriaco pecatu loiac, ta Jaincoaren aferrea añ erraz tragatcenzan, ta bere fabela beste Jaincoric etzuela? Ecer ez. Non dira, cer servitcendute oiñ ariñ paufoac nola nai, itsuan, ta lasterca pecatuén bidean, ta paufo oro pecatuac eguiñ, ta eraguiñaz oi cebiltzanac? Ecer ez. Non da, cer servitcendu gorputz, ta biotz ain lazqui, ta bizarria andiaz deabrua beti servitu zuenac? Ecer ez. Ecer ez.

Ta emendic cer aterá beardezu? Cer? Zure erremedio, ta frutu segurua. Ta bada laster, nai ta nai ez, aleric merecimentu gabe, sentidu gucien ufoa eriotzac quendu beardizu: fedeco defengaño onez baliatu. Ta bada fedecac berac dio, „Ja, „incoaren amorioa eriotza bezala portitza dala, ta obia bezala gogorra. „Obedezu Jaunaren amorez, zure vorondate libre, ta merecimentuaz zure sentiduen ufoa, Jaungoicoac naiduela daquizun gauzetan, zere buruati ucatu, ta ill baciña bezala utci.

Ah! Badaquizu, cembat bider, cer peccatuen peligro, bide, edo ocafioetan, cembat Jaincoaren ofensatan zure beguiaz, mingañaz, belarriaz, escuaz gaizqui, ta zure condenacioraco baliatu ceran: baliazaitte, bada, orain biotz orrez damu, ta proposituaz penitencia eguiteco, beguiaz negar eguiteco, ta orrela besteaz: ill ezquero lecuric ezta: orain Jaunac bere piedadez ematen dizunaz baliazaitte: armazaitte pacienciaz, illa baciña bezala, neque, dolore, tratu gaizto, afrenta, ta beste gaiztaz guciac, quejatu gabe ifsilic, Jaincoaren icenean, ta zure culpen paguan, eramateco. Gorputz illa orietan quejateen ezta.

ta. Ay zu eguiaz orrela illa, edo mortificatu, ta illerazoa baceunde!

Bigarren eriotzac Gorputz ill batean eguitenduen gauza da, descoloretu, ichura quendu, ta otza, itsusia, ta nazcagarria utci: ta bereala, len beguiratu, ta zoraczen zuen edertasuna, lasterca ubeldu, usandu, quiratsez bete, ta usteltcen dijoa, ta beguiratu ta icaratcendu. O lurrezco edertasunen faria! Desengaño ascotan icu-si dezun onetatic frutu andi, ta iraupen luceago duena aterezazu. Ta cer da? Lurreco aguiri diran edertasun, atseguin, ta anditasunetan ez zure biotza jositcea:oriez pagatcen bacera, laster beren ondorengo pagua ecer ecequin emangodizute.

Utcu bada, diranac, osticopean betico iduqui: orretaco ez beguiratu oraín dirudienari, ezpada laster oriez izango danari. Ta gauza eder, ta munduco gloria gucia cer da? *Campoco lore, edo belar pisca bat*, Isai. 40. dio Jaincoac: Escuz uqitu orduco, edo aice pisca batequin igartcen dana. Ta onelaco edertasun, lore argal, ta lurpisca eder antzaz estali bati beguiratceac, ta biotza orretan ipintceac, cer calteac munduari, ta Guizonic andienai ecarridiez-te? O! norc daqui, Jaincoac baicen.

Sen-



Sentitcean , bada , zure biotza orrela-  
 co eder nai , ta atseguin , edo gusto fal-  
 foetaronz dijoala , ta zaletu nai duela , bi-  
 ciezzazu zure fedea , ta tira , ebaqui , mo-  
 deratu , ta orrelaco naiera , ta inclinacio-  
 ac sustraetic atera zure biotcetic , begui-  
 az , ta eguiaz ezaguturic , ceñ azalecoac  
 diran emengo edertafunac , ceñ laburrac,  
 ta itfufiac lurreco apaindura , ta orien gus-  
 toac : ta ceñ laster acabatcen , ustel , ar,ta  
 auts biurtcen diran. Oriec gatic orañ da-  
 ño Jaincoa ofenditu dezun guciaz , damu  
 andiaz penitencia eguizu , ta propositu fir-  
 meaz zure biotza Jaincoagan ipintzu,, ce-  
 ,, ñen itzac beti iraungo du. Isai. 40,

Irugarren miseria , lengo bien ondo-  
 ren Gorputzari eriotzac ecartcen diona da,  
 ill , ta bereala bacarric utcitcea : mundu-  
 co estimatuena , ta adoratuena izan bada  
 ere , orduan aren igues dijoaz diranac,gu-  
 raso , edo ume , fenide , aide , ta adisqui-  
 deac : Norcdaqui noren escuetan utcico  
 zaituzte ; eta oiec , nola nai , ta nora nai,  
 zure queja gabe erabillico , ta ill jancia  
 lasterca , ta zure icaraz jancico dizute : ta  
 zure echecoac berac alic ere lasterrena, ta  
 prefaca zure echetic bata nai zaituzte. O  
 munduco ero itsuen pagu ondo merecitu!

Emendic atera bear dezu , ceñ guchi balio , ta servitcen duten munducoen eñanac , eta estimacio aizezcoac : eztute mercei zuc caloric eguitea : ezta importa guizonac zu desamparatcea , ta zure adizquide , ta obligatuenac ere zuzaz aztutcea, Jaincoaren amparo , ta gracion zaudela. Gorputz illa ezta quejatcen guizonen desamparoaz , ta dicha anditzat dauca , David Santuac ciona : „ Beguiratcen cidate- „ nac , igues nigandic joan ciran , biotce- „ tic nizaz aztuciran , illa banengo bezala. Pfal. 30. „ Ontci ausi baten guisa izan nin- „ zan , ceren nere aldean cebiltzan ascoren „ desprecioac aditu nituen. O ! ni nere biotcean onela illa banengo , batere ez sentitceco , besteac ni illa bezala tratatcean ! O ! munduco gauzenzat añ illa , ta crucificatua banengo , non da munduac ere illzat, ta crucificatutzat iduqui nintzaquean ! Jaincoari gracia au esçazaiozu , ta zori onecoa izango cera.

Bidez emen acordazaite , Jaincoa bacarric servitu , lurreco gauzac pisatu , ta gorputza mortificacio , ta penitenciaz itsusitu, ubeldu , ta acabatu dutenen privilegioaz : ta nola Jaunaren siervo , ta adisquideac , ill, ta eztuten beren Gorputzaquiñ icararic ematen:

ten:

ten: orien Gorputz etatic inorc eztu igues  
eguiten, ezpada consueloz, errespeto, ta  
devocioz guciac betecten dituzte,

BIGARREN PUNTUA.

IRU GAUZA GORPUTZ ILLAREN-  
zat prestatcen diranac, eta dira Soñécoa.

Oia, ta Guela.

**L** Enengoa da Soñécoa : eta gauza jaqui-  
na, gueienezan echecho zatarrena, edo  
edocein oida : ill janci pobre, edo bafio  
guchicoa. Ecer gauza eder, edo andiric  
gañean paratcen badiote, ori obiraco, edo  
enterratceco quentcen diote. Ta cer zaio  
zure gorputzari? Pensaezazu ondo mundu-  
coen eroqueria, bada Soñeco precio andico,  
ta ederrac aimbeste estimatu, ta bear bada pe-  
catu ascorequin biri billatcen ditu. Apain  
gura, andi nai, eder zale oietatic izan ote  
cera? Bada laster ill janci batez aspertuco cera.

Orain gorputz ill orri galde : non dira  
modaco Soñeco eder, ta non dira gala ber-  
ri costu andico, aimbeste ansiarequin billa-  
tu, ta zure zoragarri ciranac? Ay! Berti-  
ro gorputz orretara anima biurtuco baliz,  
cer bicomodu berria artuco luquean! Cer

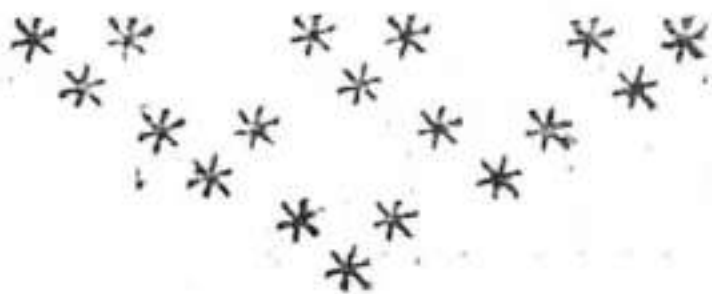
negarrac , cer penitencia , lengo zoraquë-  
rien gañean? Lengo sobra eroac , lengo  
gueieguiac nola jan , edan , jancian mode-  
ratuco lituque , ta biotcetic , ta beguieta-  
tic guciac quenduco? Bada arc ecin eguin-  
goduena , eguizu zuc , ta damuco eztezu.

Bigarren gauza , gorputzari ill ezquero  
prestatcen zaiona , da Oia , ta zulo batean  
lur gogorra. Isaias Santuac diona : „ Zure  
„ colchoiac fitfac , ta zure colcha , edo ef-  
„ talquia arrac izango dira. Isai. 14. Zure  
cortinac, oeco cerua , ta burucoa , len ill ci-  
ranen buruezur, aragui ustel, ta besteen ezur-  
rac alde gucitic izango dira. Ea munduco  
delicaduac : non dira zuen oi biguñ er-  
regalatu , ta ederqui janciac? Ah cer da-  
mua ; baña orduan erremedio gabea ! Orain  
da dembora gucia ondo erremediatce-  
co. Jesu Cristo Gurutceco oe gogorrean  
zure pecatuac gatic icusi , ta cere burua  
oiean ; ta beste gautcetan moderatceco , ta  
orain dañoco gueieguiac cercenatu , ta so-  
braquin pobrei , Cristoren izenean limof-  
na eguiteco.

Irugarren gorputz illari dagoquion gau-  
za , da Guela , eta au zazpi oñeco zulo,  
edo obi , ordu erdi batean eraguiten dan  
bat da. Beste munduco andinaien obi costu  
andi-

andicoac c̄er̄ servitūco, cer baliatuco die?  
 Ecer ez, utsa. Ta orain non dira zuc aim-  
 beste neque, ta costurequin jasocinduen  
 Eche, ta Palacio b̄erriac, ta orien ederta-  
 fun, ta bicitceco convenienciac, beti emen  
 bici bear bacenduen bezala eguiñac? Ay ero  
 andia! Etzenequien Evangelioco Cristoren  
 sententia: „ itsu zoroa: gau onetan ilko  
 „ aiz, edo anima ateraco ditec: ta ire on-  
 „ dasun oriec norenzat izango dira?

Ta cembat onelaco eroqueria itsu egu-  
 noro icustenda? Cembat burutic jausiac be-  
 zala dabilta onelaco gauzac eguiten, on-  
 dasunac biribillatcen, mundu onetan beti  
 bici bear balute bezala? Ta bitartean ani-  
 maz azturic, ta cembat, eta munduco gau-  
 cetan sartuago, ambat animaren peligro  
 gueiago: icustendan onec guciac engaña-  
 tu, ta zoratu, ta Ceruaz, ango gloriāz,  
 Jaincoaz, ta bere berico Palacioaz azturic.  
 Fede ill ori, lurreco gaucen quearequin  
 illundu, ta nasturic daucazuna, bicierazo,  
 ta arguiezazu, ta lurreco gauzac utci, ta  
 cerucoac billa itzatzu.



## ESANDIRAN GAUZAC GORPUTZA:

rentzat prestatu , ta datoz orien ondoren  
beste iru cer consideratu.

1. Eleizara gorputzarequin eguitendan  
jornada.
2. Nola lurra eman , ta obian sartcen-  
duten.
3. Nola an utci , ta guciac aztutcen  
duten.

**L** Enengoa pensaezazu , nola bestec zu-  
re eçhetic ateraco zaituen , ta caja  
batean , edo catabuetan lauren artean ca-  
leac barrena eramango zaituzten Eleizara-  
ño , ill campaiquin , batzuec cantatcen,  
besteac negarrez , ta bacoitzari dagoquion  
bezala , beste asco beren piedadez onrari jar-  
raitcen. Ta lenagoco egunetan cale orie-  
tan ariñ cebillena batera bestera beguira , ta  
Eleizan devocio gabe sartcenzana , orain  
besteen gañean , itlu , gor , ta mutua joan,  
edo sartuco da , guciac dacustela , ta ascoren  
lantu gai dala.

Defengaño onetatic icasí , ta atera bear  
dezu leccio andi bat , eta da , zure brioac

gau-

gauza ascotan moldatcea , ta gucietan moderacioa gordetcea : jaiqui, ta jancitcean modestia , itz eguitean , jatean , edatean , escaliac bera jachitcean , echetic irten , ta calean ibiltcean , ta ere gueiago fede andiaz Eleizan sartcean , bicitafun gueieguiac autli , ta mortificacean : eta acordazaite laster bestecerabilli , ta besteac echetic atera , caleetan eramán , ta Eleizan sartuco zaituztela , beñere ortic ez irteteco. Ah! Jornada au beguien aurrean animan baceneuca , beste moduz zure bicitza zucenduco cenducque!

Ta gorputzarequin , edo ondoren dijoan gende , edo proguco laguntza , ta acompañamentuaz cer zaio? Ecer ez : ta ere guchiago aren anima infernuan badago : onra , ta *gloria ori ezta ara jubico.*

Gauza izugarria da Santa Teresa de Jesus miragarriac paíso onetan bein icufizuena. Ceramaten , esandegun bezala Elizara guizon baten gorputza , ta Jaincoac eracutсион fantari , nola demonio asco cijoacen escutic escura caco andiaquin gorputz ori batac besteari emanaz : araco obian sartu bear zanean , dio Santac , ainbeste demoniozco tropa , ta ifcambilla , gorputza artceco cebillela , non arrituric , corde gabe  
guel-

gueldituzan. Considerateen nuen, dio Santac, aren anima tristeaz cer eguingozuten, ala gorputzaren jabe eguinciranac.

Estadu gaiztoan daudenac onelaco gauza icaragarri bat, Jaincoac nai ta, icusico balute, Santac ciona, asco balioco luque, bicitza obea artceco. Ta mundu zabal orretan egunoroco entierroetan, cembat onelaco icusi litezque? Norc daqui? O Jau-naren juicio jústu, ta estuac, cein urruti orientatic gure juicio guezurti engañuzcoac dabilzan! Ta orrelacoai emengo onrac cer seruitucodie, ezpada infernuan tormentu gueiagoraco?

Bigarren consideratu beardezun gauza da, nola Eleizaren erdian zure gorputza ipiñicoduten, gucien beguietan, ta bere bicico aguiriena: guero officioa, Meza, ta Erresponsoa cantatu, ur bedeicatu, ta incensuaz eman, ta obira eramian, ta an ezurren, arren, ta lur ustelen artean sartu, ta zure lurrezco dagoquizun echean utcico zaituzte, ta zuzaz erraz diranac betico aztuco dira: losa batequin ondo tapatu, ta iñorc gueiago icusico etzaitu. Ta orra certara datorren zure edertasun gucia, zure anditasun: arguitasun, puesto, onra, erregalo, ta lurreco lore, ta gloria gucia. *Sic transit gloria mundi.*

Zure



Zure animari defengaño au ispillua bezala aurrean ipiñi, ta elaiozu : Orra zure zoraqueria certara dan : beguira ceren ganean aicezco torreac zure vanidadeac, guero-roco, ta betico famarenzat jasodituen : orra zure gorputz maitea aiñ beguiratu, ta erregalatua : beguira orain ceñ ederra gueracen dan. Ah ! obe dezu negar eguin, penitencia, humildade, paciencia, modestia, caridadea, obra onac, Sacramentuac, ta Jesus humillaren, pobrearen, despreciatua-  
ren virtuteai jarraitu, ta ceruan Palacio eder betico bat eguin, ta zure escuaz, ta bicitzaz fantuaz, zure eternidadeco eche berria jaso : *Ibit homo in domum eternitatis sue,*

Irugarren pensatu beardezun gauza da; nola zure entierroa bucatu, ta atceneco erresponso, ta campanen ofarequin batean Elizatic guciac dijoazen, ta alacoric ezpaliz bezala, jatara, jocora, ta beren eguitecoetata, ta bereala zuzaz beste munduco andiaz bezala aztuco dira : *perijt memoria eorum cum sonitu : oblivioni datus sum, tanquam mortuus à corde.* Munduan dan guapoena izandu bace-  
ra ere, ta aguintari gogorra, ya iñorc zure bildurric eztu : dan personaric bearrena izan baciña ere, ya zure bearric iñorc eztu. Zuzaz iñor oroitcen bada, murmura-  
tceco

tceco zure faltac , zure tachac , zure peca-  
tuac efateco , izangoda : munduco mingañ  
gaiztoen platilloric erregalatuena au oida:  
zacur amorratuen guifa , illen ezurrac era-  
biltcea , ta gustoç chupatcea.

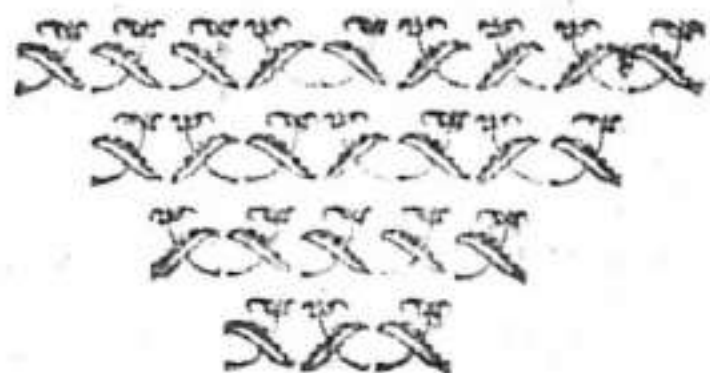
Azquenic , infernuan dauden animai cer  
baliatucodie munduco onrac , ta alabanzac?  
Baña zuc orain humildade biotzecoaz pe-  
nitencia , ta bicitza berria eguin , ta ceruan  
badago zure anima , certaco ditu munduco  
onrac berequin duela Jaincoaren onra , ta  
gloria bicia ?

Orain contu eguizu , zure gorputza sei,  
edo zortci eguncan lur pean egon ezque-  
ro , ateratcendutela , ta an bertan zure ani-  
ma beguira dagoela. Cer icusgarri tristea,  
ta ez icusteco obea ! Beguira cer ichura:  
ceiñ itsusia , ceiñ ustela , arrez , ta quiratsez  
betea ! Icusteac arrilezaque : utfaiac illi leza-  
que , ta gogoratuac berac nazca lezaque.  
O cer defengañoa ! O cer ispillua ! O cer  
buruco , edo almoada , oira zoazenean pen-  
fatu , ta onen gañean obeto zuc lo eguite-  
co ! ta orra zure lengo edertasun aiñ esti-  
matu , billatu , ta zoragarria cer dan.

## COLOQUIOA.

**O** nere Jesus edertasun anciñaco eguiaz-  
co bacarra ! O lurrean aguirri diran,  
ta ceruan gorderic dauden edertasun gucien  
eguillea ! O Aita Eternoaren betico Ispi-  
llu guztiz eder garbia , ceñean Aingueruac  
enamoraturic beguiratu nai , ta naiago du-  
ten ! Zu aiñ ederra izanic nere pecatuac,  
golpez , azotez , arantzaz , ta tormentuz,  
aiñ itsusi biurtu cinduzten , ta Gurutzean illic  
zure Ama gozo , ta orduan penaz betearen  
besoetara icufgarri ichura gabe , aiñ lasti-  
moioa jachi cinduzten.

O nere Jaungoico guztia amoriozcoa!  
Zure Eriotza , ta obia gatic , zure pasio  
gucia gatic , ta zure Ama maiteac orduan  
artuzuen biotceco naigabe efan albaño andia-  
go argatic , indazu , arren , Jauna , argui,  
ta indar andi bat nere biotza eguiaz zuga-  
na biurtceco , penitencia eguiazcoa , ta zuc  
naizun bezala , bicimodu berri santu bat ar-  
tceco, zure amorioan bici, ta ill nadin. Amen.





**JUICIO PARTICULAR , EDO BACOI-  
tza requin eguingodan Juicioaren gañe-  
co Egercicioa.**

*Statutum est hominibus semel mori , & post hoc  
judicium. Hebr. 6. Jaunaren aguinte , edo  
leguea da , gucioc bein illtcea , ta erio-  
tzaren urrena Juicioa.*

**Z**U ill ezquero , zure gorputza , norc  
daqui , noren escuetan utci , ta bi-  
tarteaz zure Anima , edo Espiritu bacarra-  
ri , Jaunaren Juicio onetara jarraidiozagun.  
Egercicio onen fiña , ta emendic atera  
bear dan frutua , da Jaincoaren bildur santu  
bat , propositu indarsu eraguille batequin zu-  
re biotza seguratceco , ta pecatu gucietatic  
betico libratceco. San Juan Evangelistac dion  
bezala , „ Jaincoaren bildurra arrezazu cer-  
„ gatic eldudan , edo aren Juicioco ordua  
„ alde an dezun. Apoc. 14.

*Oracioraco Composicio , edo lecu.*

Illtzen ceran puntu , ta lecu artan , edo  
guelan , eguizu contu , Jesu Cristo G. J. ren  
Tri-

Tribunalean bereala arquitcen cerala, ta Jaun ori bere Magestade guciaz janciric aguertcen dala , Juicioco Tribunalean jarriric , Aingueruen erdian : luz , ta garrezco ibai andibat aren onetatic , peccatarien contra , Daniel Profetac dionez , irteten dala : edo San Juanec icufizuenez , aren Jarlecuia gucia zuria, ta arguitafunez betea, Juezaren jaquintafun, ta beraatafuna justuenzat adierazotceco: bean zure contra demonio asco , ta zure anima aimbeste grillu , ta cateaz , nola diran zure culpa , ta peccatuac , loturic dagoela,

*Peticioa , edo cer escatu bear dan.*

Egoera bacar triste onetan , Jaunari argui bici andi bat escatu bear diozu , ondo ezagutceco , ta zure buru , ta beste lurreco gauza oien gañean , orduan juzgatuco dezun bezala , orain bertan juzgatceco , eta gracia eraguille bat , orduan naico dezun gucia, orain gogotic , ta bicirõ eguiteco. Jauna, zuri contu ona emateco , David santuarequin esaiozu : *Confige timore tuo carnes meas: à judicijs enim tuis timui.* Jauna , nere gorputza , ta biotza zure bildurtafun santuaz jofiezazu , ceren zure juicioen icara andi battec artu nauen. Psal. 118.

## JUICIO ONETAN IRU GAUZA CHIT icaragarriac dituzu.

1. Zure anima Jaincoaren Tribuna-  
lean aguertcea.
2. Zure animaren bici guztico con-  
tuac artcea.
3. Zure animaren betico senten-  
tencia ematea.

### LENENGO PUNTUA.

**F**Edeac eracusten dizun eguia , emen go-  
gora ecarzu , ta nola zure bicitzaren  
atceneco instante , ergai , edo momentuan,  
zure animac salto espantoso bat eman bear-  
duen , bicitza onetatic bestera , mundu one-  
tatic bestera , demboratic eternidadera. Pun-  
tu artan aldatuco da , ta arquituco alderri,  
edo erregio gucziz berri , ta bacar batean,  
seculan , edo inoiz ere icusi gabeco lecuan,  
cabu gabeco soledade , edo eremu triste, za-  
bal , neurri gabeco artan.

Zure espirituac bere burua , dan bezala  
an icusico du , baña bacarric , adisquide , ta  
lagun gabe , ezagun , bitarteco , amparo,  
ta arrimo gabe : urre , ta ondasun gabe,  
onra , ta anditasun gabe : atseguin , ta jo-  
las gabe : bacar bacarric : ezdiote utzico , ez-

ta

ta bere gorputza ere berequin eramaten. Ori, arrac jateco, usteldu, ta loi, ta auts biurtceco emen guelditucoda. Zure obrac barchoric jarraituco dizute: *Opera enim illorum sequuntur illos*; ta oriei dagoquiena, eman-go zaio an bacoitzari: *Unicuique secundum opera eius*. O! Utcitcen dezun munduaz, cer juicio eguingo dezu orduan! Ondo penfaezazu orain bertan.

Jarri zaite pusca bat zure artean consideratcen, cer iritzico diozun ordu artan orain-go Egercicio oietaco erretiro, ain bear onez, ta zure salvacioaren gañean Jaincoarequin jardute, ta tratatce onez? Cer esango dezu orduan, oraingo zure naguitafunaren cateac urratu, munduco arazo, edo embarazo gucien damuan, Jaungoicoari, ta zure anima bacarrari eguncho oiec ematera aufartu, ta animatu ciñan orduaz?

Cer bada, cer iritzico diezu ceruco argui, ta defengaño emen zure biotcean sortu, ta artu cinduenaz? Cer emendic ateracinduen gogo sendo, ta propositu eraguilleaz penitenciaren eguiazco frutuac eguiteco, ta bici modu berri bat aurrera artceco? Ta cer baldin Santu penitente, ta bein berico Jaincoagana convertitu ciranai eguiaz jarraitu badiezu? Ah! Onela San Pedro, San Pablo, Mada-

Madalena, San Agustín, ta beste asco len peccatari, guero Santu penitente, Jaungoicoagana bein biurtu, ta gueiagoren gueiagogo peccatura biurtu etciran: ta beren peccatuen penitencia requin ceruco bidea eguintzen. Au bai propositua.

Cer Santu orieci bezala, peccatu gucien confessio andi oso bat eguin, ta Egercicioen ondoren, Confessore señalatu bat, Aita espiritual jaquinu, ta Jaincoaren adisquide on bat artu badezu, ceruco bidea eracusteco, ta lagun onac bezala zu guidatceco, ta fede osoarequin ari, Jesu Cristori berari bezala obediteco, ta Jaunaren vorondatea gauza gucietan aren esanaz eguiteco? Baldin bide onetan, ta Jaincoac ipiñi zaituen Estaduan, bera zucendari dezula, erregla seguruac artu badituzu, noiz, edo cembat bider confesatu, ta comulgatu beardezun: nola gau oro zure conciencia esaminatu, nola, ta cein librutan zure egun oroco iracurri aldia, faltari gabe, ta sofeguz eguin beardezun.

Baldin Egercicio oietan, Jaunaren graziaz janci, ta Cristoren espiritu, ta virtuteaz armatu bazera zure etfairic andien, edo vicio aguintariena ezagutceco, juramentu, edo birau etan, gueiegui jatean, edo edatean, ta ortic datozen gaitcetan, jocoan, jancian, lo  
egui-



eguitean ; beguiratcean ; itzquetan , ta beste onelaco oidiran era gabeco gauzetan, orien contra berariaz peleatceco , ta sustraie-  
tic ateratceco.

Baldin Gurafoa bacera , nola echeari, ta ehecoai beguiratu , cer egeimpro , cer aviso , cer erreglac ondo bicitceco , obra-  
quin itzaquin baño gueiago eman bear diz-  
tezun : nola Meza enzun , Doctrina erre-  
pasatu , Ama Virginiaren errofario santua  
errezatu bearduten : nola guciaquin paque,  
ta amoria , ez inori gaitzic eguin : nola lur-  
reco gauzaz ondo ufatu , ta ceruco escala  
eguin beardan , alcar ondo eramian , edo fu-  
frituaz : nola munduco esamefac , ta erref-  
peto vanoac oin pean iduqui , ta pisatu bear-  
diran : nola emengo goraberac , beste ne-  
que , ta contraco gauzac ondo eramian , ta  
emengo trabaju gucietan Jaungoicoaren jui-  
cioac , ta vorondatea adoratu , ta chit go-  
gotic eguitera animatu beardan : nola , ta  
certaraño Jaincoac ondafunic eman badizu,  
Jesu Cristori bere pobrechoetan limosna  
eguin.

Onelaco gauzetan, diot , Aita espirituala-  
ren erreglac artu , bici modu santu bat zu-  
cendu , orri equin , ta jarraitu , ta orretan  
eriotzac artcen bazaitu : cer igaro dan bi-

citaz esangodezu ? Orrelaco bicimodu , ta obra onai cer iritzico diezu ? Ay ! Cer poza ! Oriec dira flota , ta galeoiac beste munduan erregistro gabe igarotcendiranac : orieco angoo moneda jaquiña , ta chit estimatua. O cer dicha ! Guchiaz damua. Ah ! Orain eguizu.

Baña contrara : ez orrela , ezpada gaizqui bici izan bacera , asco , edo gueienac mundan bezala vicio , ta pecatuen pauso , charretan , edo naguitasun peligro sobatean , obra on gabeco , fede ill , ta biotceco oztafun lastimoso batean , ta erreligioco , edo Evangelioo gauzen gañean ajola cabe , ta nola nai , animaco gauzac artuaz : Ay cer pena , cer damua , cer naigabe , cer infernucobildur , ta larriac , eriotzaco orduan icusi dezun bezala , artuco zaituen ! Laster , bada , laster , biciro , orain bereala bici modu berri santuori asi , ta orain juicioan naico dezuna , eguin.

*BIGARREN PUNTUA.*

**Z**Ure bici guztico contua artcea. Gorputcetic anima irten , ta bereala bertan , Juicioan Juezaren presencian aurquez aurque arquitucoda. Teatro , edo Biltocqui aguiri , ta icaragarri onetan zure animaren causa , edo aucia justician ihñicoda. Ecin igues  
eguin-

eguingo dezu inora, ceren Jaunaren poderio, anditafun, edo Magestade guciac beregan alde gucitic, bere erdian, edo azpian bezala, gure esferan artu: ta sartuco zaituen. Eztezu Jaungoicoa icusico; baña espantu, efan al guciac baño andiago batean, bere virtute, indar, ta aunditafuna sentierazoco dizu puntu artan. Munduco soledaderic andien, ta triste illunen onetan zure espiritua bacarric a sustaturic, ta icaraz arrituric dagoela, iru testigu aldi, ta acufatzalle zure contra salatcen asicodira: oiec dira demonioa, Ainguerua, ta zure conciencia.

*DE ABRUEN ACUSACIO, TA CARGUAC.*

**O**iec, zure etfairic andienac bezala salatcen asicodira: oiec lembicico acufazalleac izango dira, ta suz, ta garrez, gorrotoz, ta aserrez irazaquiac, ta guztiz itusi, ta izugarriac aguertuco dira. Arrabiaz beteric bereala deadarca asicodira. Jauna, esango dute: au da Urliaren anima, zuc aimbeste estimatucenduena, bada Ceruraco eguin cenduen, ta pecatuaz galdu, ta gure mendean cegoela, infernutic, ta gure atzaparretatic libratceagatic, Guizon, onen amorez, eguin ciñan: ain garesti costaric, zure odol, ta eriotzarequin erosi cenduen: ta

arrezquero ainibeste oneguite , ta gracia zure amoriozco Sacramentuetan eguindizcatsu, ta beste milla modutan.

Baña , orra zure amorio guciari bere bici moduan nola eranzun dion : orra cer esquerrac , ta cer pagua eman dizun. Chiqui, edo gaztetatic pecatuac eguiten afizan , ta guc nai guenduen erara , bide orri beti jarraitu dio. Beguira , Jauna , zure pasio , ta odola nola estimatu, edo certan iduqui duen: ta orren , ta zure vorondate, ta amorioaren contra cer eguin duen. Zure Legue fantua osticopean erabilli , ta milla bider autfidu, edo Legue bague , ta abere baten guisan bici izanda.

Beguira , onelaco sujeto , alaco persona-requin , cer pecatuac itcez, obraz , gogoz: onelaco egun , ordu , ta lecutan , onelaco, ta alaco bazterretan , cer gauzac , cer ofensac, cer pecatu loi itsusi , ecin esan ditezqueanac , ta ecin contatu ala , bere gurariz , edo naiez , beste gabe , zure Leguea urratu , ta eguindituen. Etzuen gure bear-ric:bera, ta berez begui bietaraño pecatuetan, ta ocafioetan fartenzan.

Aingueru fantuen esanai , ta zure mandatuai ez jaramon , ta guc nai guenduena eguiten zuen. Aingueruen inspiracioac baño,  
gure

gure sugestioac pōzicago artcencituen. Guri jarraitcencigun , gure bandera pean beti ibillida : guri naiagocigun , zuri baño : gure lagun , ta adisquide beti izanda. Gurea izanda bicitzan , gure izan biardu eriotzan. Betor , betor gure atzaparretara : betor oraiñ betico gurequin bere saria artcera. An daucagu infernuan onen toquia , beronec bere obraquin eguin duena. Betor, guc emango diogu mereci duen pagua : betor betico infernuetara.

Justicia , Jauna , pecatari galdu onen contra : Justicia , Juez justua , zure etñairic andien onen contra. Beronec eguindu, beronec pagadezala : beronec nai izandu, beronec ardezala. Betor bada , onen gañera zure betico aferrea: betor zure ira, madaricacio, ta condenacioa. Betor , Jauna , demonio guciaquin infernura.

Ay Cristau aditcen zaudena ! Ay ! zure anima tristeac cer eguin , cer esan , cer pensatucodu orduan ? Nora beguiratu , norganonz biurtucoda trance icaragarri artan ? Ay cer infernuco icerlicac , gure esferan , cer penac , cer larriac emango dioten ! Ah ! cer juicio eguingo dezu orduan , oraiñ aiñ aisa, ta aleguere galtcendituzun egun onaz , ainbeste era , ta ordu dichofoz , nola orain, Jaincoac ematen dizquitzun. Dea-

Deabruac , bearbada , eztiran gauza asco  
 efan , edo aunditu naico dituzte : balizaque  
 ori. Baña ay ! Orrelaco gabe , cembat eguia  
 ( bera guezurren Aita bada ere) cembat egui-  
 azco culpa zure contra elanditzaque ? Or-  
 rez gañera , juicio onetan eztira etsaiac ba-  
 carric salatzalle izango : oiec ifsilic baleude  
 ere , beste testigu obeac izango dira , norc  
 itzeguin , ta norc zu acufatu. Eta nor ? Ay!  
 Aingueru santuac.

*AINGUERUEN ACUSACIO, TA CARGUAC.*

**B**igarren lecuan oiec zure adisquideric  
 andienac irtengo dira. Gucien artean  
 zure Aingueru Guardacoa , jaio ciñanetic  
 juicioco puntu artaraño , betico zure lagun,  
 aldeco zure zai , beñere utci gabe , zure  
 pausu gucietañ beguizco , ta icusizco tes-  
 tigu fiela ; ta baldin zure bicitza gaiztoa izan  
 bada , cer efan dezaque lagun onec ?

Ah , Jauna ! esangodu Aingueru Santuac,  
 au da uiliaren Anima , zure vorondate , ta  
 amorio aitarenac gordetceco niri emancida-  
 na. Nic , daquizun bezala , contu artu , ta  
 eguin diot : nic gau , ta egun beguiratu , nic  
 onen beste urtean gorde det : bere animaco,  
 ta gorputceco gaitz , ta peril gucietic lib-  
 ratu det. Nic , ceruco bidean ibilli cedin,  
 zure

zurre mandatu gozo , ta a viso fanturic al-  
co emandiozcat:

Baña , Jauna , chiquitatic arrazoiaren ar-  
guia zuenetic , bereala oquertcen afizan: zu-  
re Leguetic descamiatu , ta bere burua one-  
laco , ta alaco bicioai emancien. Nic deitu  
agatic , gueroago , ta gaiztoago , ta zure  
deienzat gortu , ta fortuzan , ta itsutu , ta  
begui bietaraño culpa , ta bicioetan fartuzan:  
Zaldi gogor brida, edo freno gabe baten gui-  
san, etsiac bezala, emancion zure Legue fan-  
tua autsi ta urratceari , or aguinte bat , emea  
besteaa , gaur bat , biar besteaa , ta egunoro.  
ta gueiago. Deabruen esclavo billau naiago  
zuen bici , gure adisquide baño. Azquenic,  
Jauna , orra nola dagoen.

Puntu artan : Ay cer penarequin ( gure  
esacran ) zure Aingueru Santu orrec aguer-  
tucoditu beraren begui argui , ta garbien  
aurrean orain zuec ain erraz , ain errespeto,  
ta lotsa guchirequin eguin dituzun Jauna-  
ren ofensac , peccaturic loien , itsulien , ta lo-  
tsagarrienac ! Beguira ondo : cer larriac , cer  
antsiac emango dizuten. Munduan cenduen  
Lagunic fantuen , ta adisquideric laztanena  
zure contra onela biurturic icusi ta , cer  
eguin , cer esan , cer pensatuco dezu ? Nora  
biurtuco cera ? Aingueru eguiati baten ca-

gu oiei , ta onelaco bestē ascō , ta andiagoai cer descargu emango diezu ? Ay cer damu famiña , cer pena garratza berari ez jarraituaz iduquico dezun ! Etzan besteric deabru etsai guezurtiari sinistu , ta aren esana eguin ; ta Aingueru eguiazco adisquideari ez sinistu , ta eranzun nai ez ?

Cer erremedio , bada , zuretzat ? Orduan ezta dembora , ta erremedioric : oraiñ bai. Jaincoari milla esquer , ceren ascori eman ezdion dembora au , emandizun : lecu , ta argui au zure erremedioraco , ta Aingueru ceruco Lagun , adisquide maite ori , or , ta lecu gucian zu gordetceco , zu salvatu artean : au zure escuan , zure nai , edo vorondatean dago : ori Jaincoac naidu , ori Aingueru fantuac. Erremedio erraza , ta seguru da , goizean jaiquitcean , zure anima , ta gorputza , zure aleguin , ta pensamentu , itz , ta obraquin , ceran guztia , Aingueru fantu onen escuetatic , Jaincoari presentatu , ta esqueñtcea , aren vorondatea gauza gucietan eguiteco. Erremedioa da , beti , ta lecu gucian beguiratu , Jaincoa dagoquizula beguira.

Beguira ondo , ceruco Aingueru eder ori dagoquizula beguira. Beguira ondo emendic aurrera etzaudela bacarric , ta Ainguerua



rua aldean dagoquizula beguira. Beguira ondo non sartcenceran , nerequin zauden , ta norequin zabiltzan. Beguira cer elaten , cer eguiten dezun Aingueru orren aurrean. Edocein lecu , ta focotan , gau ta egun zurequina dago Ainguerua : oraindaño baño errespeto , amorio , ta devocio gueiago iduquizaiozu. Beguira , beguira , nere , edo edocein en aurrean lotiatuco ciñaqueana eguitea , ez arren orren aurrean eguin.

Adisquide leial baten guifa , legue ona , ta amorio andibat iduquizaiozu , ceruco Aingueruaren lagunac bezala. Ay! Onela eguin , ta beguiratu baciño , beste bicimodu artuco cenduen ! Ay ! cembat pecatutatic libratuco ciñan ! Erremedioa da , egunoro jaiqui , ta bereala Actu contriciozco andibat propofitu firmeaz eguin , ta zure Aingueruari elan.

Ceruco nere adisquide maite , nere biotceco Aingueru fantua : orra nere biotza , nere anima , ta gorputza , naizan gucia gaurco , ta betico , zure escuetan. Ta , bada , zuc naizu nic Jaungoicoaren vorondatea eguitea , aren Legue fantuari , ta nere obligacioai ondo eranzutea. Ea , bada , izan , ta eguinbidi gucia. Zu nere Maistu , nere Lagun , nere Guida cera ceruco bidean : governa nazazu , gorde ta zucendu nere pauso ,

so, obra, itz, ta pensamentu gucietan : eraculi, ta lagunzadazu, ondo erabilli, ta tentacio, ta pecatuen bide gucietatic libranazazu, zuri zucen jarraitu, bicitza berri bat eguin, ta eriotza on batequin zurequin sartceco Ceruco glorian. Amen.

Oracio au, edo onelaco bat goizoro eguiten badezu, nere contu, Aingueruac gorde, ta gaitzetatic ateraco zaituela.

*Zure Concienciaren acusacio, ta carguac.*

**Z**Ure animaren auzi andi onetan Aingueru, ta deabruac ifsillic baleude ere, norc itzeguin izango da, testigu fiel, ta echecho lapurra ren guisa, guciaren berri osoz daquiena. Au da zure Conciencia be-  
ra. O juicio icaragarria ! Ta cere burua zuc salatu bearra ! Orain colcoan escutuan es-  
taliric dauzcatzun culpac nola aguertuco di-  
tu ? Zure bicico paulo oquer chiqui, ta an-  
diac, nola diranac, esango ditu orduan ?  
Cer deadar icaragarriac emango ditu Con-  
ciencia orrec gorderic, ta bear bada, lotiaz,  
bildurrez, maliciaz ondo confeslatu gabe  
or barrenen dauzcan culpac Tribunal artan,  
plazara bezala, gucien aurrera ateratceco ?

Ni naiz, esango du, ni naiz uilia zori  
gaiztocoaren anima, billau falsiaz betea,

Jaincoaren , ta Aingueruen beguietan naz-  
cagarria , ta betico galdu bearra. Lotía , ta  
desventura au , ta andiangoac ondo mereci-  
ditut : bada ordu onetan cer igaroco citza-  
dan , nequiela , orregatic ere eguin nituen  
onelaco , ta alaco pecatu , ta gaiztaqueria,  
loi itsusi , ecin esan ditezqueanac : onela , ta  
ala Jaunaren Leguea aurfi , ta nere Jainco,  
ta Aita amoroso onena aimbeste bider ofen-  
ditu nuen,

Ay zori gaiztoco egun, ordu , ta lecuá,  
ceñean urlia icusi , ta condenatceco ezagutu  
nuen ! Ay pensamentu madaricatuac , ceña-  
quin deabruari, ta pecatuari nere biotcean of-  
tatu emanien ! Ay ill baninz milla bider le-  
nago , nere Jaungoicoa ofenditu baño!  
Trance onetan orain icusico ez ninzan. Or-  
duan erremedioric ezta , orain bai : Borratu,  
bada , ta odolezco negarraquin , albacerdu,  
zure concienciaren Libruan gaizqui eguin,  
ta escribitu dezun gucia korratu , ta peni-  
tencia , ta bicitza berriaren obrac eguin , ta  
escribitu zure Libru orretan.

#### ZURE JUEZAREN CARGUAC.

**J**Uicioac duen pausoric izugarriena au da.  
Cer carguac dauzcatzu zure beguira or-  
duric tristeen onetan? Cer , ta nolacoac Jesu  
Cris-

Cristoc bere aotic eguingo dizquitzu bere aserre guciaren ordu onetan? Esangodizu: Anima galdu, deabruen servitzari billau zori gaiztoco, Cristau fede gabe, ta legue gabeco. Eguindezu, nai dezuna: sufritu zaitut, ta oraindaño ifsillic egon naiz. Baña orain da, ta artu det dembora, zure contra itz eguiteco. Izan cindezquean, ta nic nere amorioz, nere alaba, ta biotceco esposa maite naicindudan eguin, betico nere glorian-ceruco erreguiña izateco.

Nere vorondate ta efana eguin, nere Leguea beste anima justuac bezala gorde, ta ain erraz zure escuan ori ceneucala, etzan besteric, nizaz zure Jaun, ta Jainco, Aita onguilleaz orrela aztu, ni utci, ta deabru zure etsairic andienen bandoco eguin, ta nere contra biurtu, ta zure indar, ta aleguin guciaquin oriei jarraitcea? Nic ecer ezetic eguincindudan, ez deabruac: nic aimbeste urtean bicia, ta animan, ta gorputcean bear cenduena emandizut, ez arc: nic gurutcean ill, ta erosi cindundan, ez arc: nic aimbeste bider infernutic, nola Sacramentuan pecatutic, libratu zaitut, ez arc. Nic aimbeste mirari zugatic eguin ditut, ez arc.

Cer gueiago zu salvatceagatic eguin nezaquean? Ta cer pagu orien ondoren, ta  
oriec

oriecgatic eman didazu zuc? *Quid est, quod debui ultra facere venia mea, & non feci?* Isai. 5. 4. Nere masti zure animaren orregatic cer gueiago eguin nezaquean? Cer a ferrea, bada Juez justu onena izangoda, ta cer atelecac, eguingodizquitzu berriro esatean: *Filios enutrivit, & exaltavit; ipsi autem spreverunt me.* Isai. 1. 2. Nere ume, seme, edo alaba maitea bezala aimbeste costurequin azi cindudan, nere dotrina, egemplo, milagro, ta Sacramentu aquin, nere gorputz, ta odol erregalatuaz, nere biotceco amorio guciaz: zu, lurreco ar ecer ez bat ciñala, alchatu, ta ceruco gaucetara igo cindudan.

Orrembeste onguite, gracia, ta amorio gatic, cer pagu eman didazu? Ta esquerren lecuan, ondo ceneritzan: ta etzan besteric, ni lorqui zatar bat bezala utci, ta oiñ pean erabiltcea? Ta cergatic guero ori guztia, ta aimbeste bider? O ceruac, ò lurra! Etzan cergatic, ezpada ceren ala naicenduen, ala gogoac eman citzun: zure, ta nere etsairic andienaz bat eguin, ta aiec servitu, aien ondoren, ta nere contra ibilli naicenduen. Ah zori gaiztoco deabruen servitzari lotsa gabea, ta lotfagarria!

Bada orain nic ere arguituco dizut zure arpeguian: zure bicitza arguitara atera,

ta zure culpen nazcagarri betico guciaz emango dizut beguietan. *Arguant te, & statuam contra faciem tuam.* Psal. 49. *Ponam contra te omnes abominaciones tuas.* Ezec. 7. Ay ! Cer gauzac plazara ertengo diran ordu onetan, ceñean Jaunac berac dio, bere jaquintafun arguiatz, peccaturic escutatu, ta gordeenac billatu, ta aguertuco dituela. *Scrutabor Hierusalem in lucernis :* Sophon. 1. ta justiciac berac ere juzgatuco dituela : *Ego justitias judicabo.* Psal. 74.

Orrembeste estutafunequin Anima justua, Gerusalen en izenean aditcen dana, artuco badu, ta justiciac, edo obra onac berac orrela esaminatu bear baditu, cer eguingo ez-tu zutgan, peccatari Babilonia nastu bat ceranean, ta zure obretan, ceñac aiñ oquerrac, ta Jaincoaren Legue, ta vorondatearen contra, icusten dezun bezala, izan diran ? Ay cer lotsa paregabea, Cristoren orduco aserrea icustea ! Argatic Santuac diote, infernua bere lu, ta garraquin, ta ango tormentuac baño, infernu, ta tormentu andiagoda, nolere bait, juicio onetan Jesusen arpegui eder gozoa, bere ira justu guciarequin aiñ aserre, ta gogor icustea.

Baldin munduan eguin al ditezquean picardia, ta infamia guciac errian, ta erricoen

contra zue eguin, ta eriotzaren sententia emateco Jueza zure ondoren, ta billa dabilela, beraren echean, ta beguietan gaiztaqueria, lapurreia, ta eriotzaric icaragarrienac eguingo bacindu : ta azquenic bere Tribunalean, mundu guciaren aurrean cereburua cateaz beteric, acufaturic, ta urcamendico sententia artceco icufico bacendu: cer lotia, cer larria, cer naigabea, trance artan artuco cenduque? Sinistu, ta penhezazu, bada, juicio orduan Cristo zure contra icufi, ta infernucio pena, naigabe, ta tormentu andiago izango dezula, ceren bera, ta bere beguien aurrean zue ala ofenditu dezun.

Ta au da David penitentearen biotz presertu, edo noblea sentimentuz jositcen, ta erdiz erdi partitcen cion espata gogorra. *Tibi soli peccavi, & malum coram Te feci.* Ah, nere Jaungoico maitea ! Nic pecatu eguindet zure contra, ta zure beguien aurrean. Pena au berau izangoda, zure anima tormenturic andienaz josi, ta erdiratucoduena, orain erremediatcen ezpacera. Baña Jaunari esquer milla, zure escuan daucazu erremedioa : penitencia, negar, damu, propositu eguiazco, ta bici modu berri santu bat bereala artcea.

## ZURE ANIMARI BETICO SENTEN- cia ematea.

**E** Sandiran gauza , edo carguac igaro , ta penfaezazu , nola zure anima triste baccarra bere sentenciaren beguira egongodan. Au , gure esferan , mundu onetaco auzi batean oidan bezala , izangoda. Importancia andico auzi batean , acienda , ta ondasun ascoren , onra , edo infamia , bicia- ren , edo eriotzaren gañean sententia eman beardanean : cer quezca , cer antfia , cer bildurra dauca auzilariac ? Cer ay biotcecoa? Ez jan al , ez lo eguin aldu.

Alasse , bada , puntu artan zure anima egongoda. Ay , esangodu , ay ! Cer sententia izango ote det , auzi onetan , ceñean dijoaquit , ez guchiago , ezpada ceruco ondasunac , edo infernuco betico pobreza! Ay ! cer sententia izangodet auzi onetan , ceñean dijoaquit , edo Jaincoaren semearen onra ceruan , edo Lucifer , ta Satanaf--en esclavo billau betico izan infernuan ! Ay ! ta cer sententia emango ote zat auzi onetan , ceñean dijoaquit , edo betico bicia ceruco glorian , edo betico erio-



tza infernu gorian ! Yguerricodu bereala, baña, eguizu contu, onela dagoela dudan. Naizu leguratu : naizu jaquin ? Bada zure escuan dago, ez orduan, bai orain, bici-tza berri santu batequin.

Gauza oiec laster igaroco dira an : ta zure salvacio, edo condenacioco sententia Juez guciz justuac bereala emangodu. Baldin condenaciocoa bada : Ay cer desdicha, ta calte beticoa ! Eztu balioco an, ez Jesus-en odol zugatic isuriac, ez Ama Virginiaren, ez San Josef, ez Santuen erreguac. Condenacioco sententia bada, puntu artan Jaincoac largaco zaitu zure etsai deabru gucien presa : ta oiec iscambilla, garralsi, ta ifeca andiaz erafoco dizute : atzapar gori aiequin zure animari itsatico diote, bur-laz, arrabiaz deadarrez, ta algaraz esaten diotela :

Ator ona infernuco alaja, ta esclava : demonio gucien lagun aiz : ator ona, zori gaiztocola. Cer ? Etzan besteric ire gurari guztiaz aspertu, gure naia, ta esanac beti eguin, ta begui bietaraño bicio, ta pecatuetan sartu, ta ondatcea ? Orain ire faria artu, ta alde batera gucia pagatucodet. Jaincoaren doai guciac erancico dizcate, ta Crisma santu, edo Cristauiaren señailea, lotsa

ta tormentu gueiagoraco utcico diote , ta  
puntu artan infernucio leice zulo cabu gabe  
aietan betico beraquin ondatuco dute. Ay  
anima seculaco galdua !

Baña salvacioco sentencia badezu : cer  
Aingueruen pozaldia ! Cer Aleluia cantatuco  
dituzte ! Cer ongui etorri , cer lazta-  
nac emango dizquitute ! Jesu Cristoc bere  
arpegui chit gozoaz beguiratu , ta efango  
dizu : Atoz , atoz , nere servitzari leiala , ne-  
re vorondatea beti eguin naicenduena : atoz,  
anima justu nere Biotceco Esposa maitea  
ceruco Coroa artcera : atoz nigana : secu-  
laco laztan gozo bat indazu : farzaitez beti-  
co nere gloria bician , nere Biotcean.

O anima doatsua ! O espiritu dichosoa !  
Urratu , ta etendira deabruen lazoac , ara-  
guiaren griñac , ta munduaren cate guciac.  
Bitor , bitor , gure lagun cera , Aingueruac  
efango dizute : Ceruco erreguiña izan bear-  
dezu. Atoz cerura , goazen gloriara.

O cer elquerrac Jaincoari emango diz-  
catzun , cer bendicio , ta alabantzac Jesu  
zure Jabe maiteari , Ama Virgiña zure Ama  
gozoari , San Josef , Aingueru , ta Santuai !  
O cer poza lengo neque , tentacio , peni-  
tenciaz , paciencia , humiltasun , caridade,  
ta beste virtute , ta obra onaz orduan oroi-  
tcean!

tecan ! Ta onetan , sartuco ceta Jaincoaren glorian. O ! Cer icusico dezu an ? Norc guriefan ? Ea bada : esperanza onequin bici modu berri orduan naico dezuna , artcera animatu : seculaco pecatuen bide , ta infernucopausoac utci , ta ceruco bidea artu.

Beguirarain ondo bataren dichia , ta zori ona ; ta bestearen desdicha , ta zori gaiztoa. Beguirarain ondo , ta erremedio gabe , iurte bata , edo bestea izango dezula. Beguirarain contu , cein izangodan zurea. O perill , o quezca , o bildurra ! Bat , edo bestea bear , ta ez jaquin cein izangodan zurea. Beguirarain ondo emen biciceran artean , nola goien cerua , ta bean daucazun infernua. Zure atceneco pausoac auzi au , duda au ebaqui , ta betico erabaquicodu. Eztaquizu , pauso orinoiz , non , ta nola emango dezun. Eztaquizu cein izangodan zure atceneco pausoa. O salto izugarri , o pauso icaragarria ! O puntu ! o instante ! o momentu , gucien peligrifuenena , ceñari nere eternidadea dichecan ! Ta ez jaquin niaz cer izangodan.

Naizu bada , nere anizta maitea , naizu jaquin ? Orra bada : zure bicitzac esangodu. Beguirarain , zure obraquin noronz zoazen ? Ceruronz , ala infernuronz ? Noronz beguirarain zauden , aronz joangocera. Arbola bat eba-

quitcean , edo escuietara , edo ezquerretara erori beardu : beguira noronz ceartcen, edo macurtcen dan , ta ara eroricoda. Ala zure anima. Ezquerretara ceartua badago, seguru zoaz betico infernura : *in quocumque loco ceciderit, ibi erit.* Eccl. 11. Bestetic dio Jaincoac:, bacoitza joango dala bere eterni-, dadeco echera: *Ibit homo in domum eternitatis sue.* Eccl. 12. Zure pensamentu , itz, eta obraquin eche au eguiten beti aricera. Cer eguiten dezu ? Noraco aricera ? Ceruraco , ala infernuraco ? Ceren beguira zaude ?

#### COLOQUIO, EDO ATCENECO ITZOQUETA.

**O** Nere Jesus maitea , orduan Juez gu- ciz aferrea, ta orain amoriozco Aita paquetsua ! nere auqueran , nere escuan, nere vorondatean utcididatzu zuc nere salvacio , edo condenacioa : *Apposuit tibi aquam, & ignem : ad quod volueris, porrige manum tuam.* Eccli. 15. 17. O ontasun , ta beraataiun paregabea ! Zuc , Jauna , naidezu gucioc salvatcea ; baña bacoitzari bere vorondate librea naidiotzu gorde : salvaceco , salvatu naibadu , ta bere vorondatez condenatceco, condenatu nai badu. Cer gueiago zure jaquin-

quintafun , ta amorio neurri , ta cabu ga-  
beac gure oneraco eguin aldezaquean , gu  
salvatceco.

Zure partetic seguru gaude : zuc beti nai-  
dezu , beti zaude prest : beti zure escua , zu-  
re arguia , zure gracia ematen dezu , gu sal-  
vatceco , guc nai badegu. Orrela gure alde-  
tic dago peligro , ta bildur gucia. ta gauza  
oiec onela, ta fedeco eguiac izanic, izangoda,  
zu, edo besteric, bere escuan salvacioa, ta ce-  
ruco gloria daucala , condenatu naiduenic?  
Bada orrela Jaincoaren vorondatea jaquin,  
ta guc salvatceco cembat eguinduen , ta  
Cristauric bada pecatu eguin , ta bere ani-  
ma, ta Jaincoa galdu naiduenic, ondo iraba-  
ci , ta ondo merecia du orrelacoac infernu  
bat , ta infernu asco. Condenatceco gogo  
gucizco andia beardu , ori icusi ta conde-  
natu naiduenac.

Ez , ez , nere Salvodorea , ez nic seculari  
orrelaco lanic. Naiago det bicia, lurreco ecer  
ezqueria guciac galdu : ta milla bicitza , ta  
gueiago banitu, guciac eman lenago , zu pe-  
catuaz ofenditu ta galdu baño. Ez , ez , Jau-  
na peaturic gueiago : sobra , ta gueiegui  
dira oraindañocoac : orien damnua daucat,  
ta iduquico det beti. Penitencia eguiazcoa  
eguin naidet , ez gogo erdi , edo nai erdi

otzaquin oraindaño bezala ; ezpada biotz,  
oso guztitic.

O nere Jesus maitea ! Juicioco puntuan  
aferre egongo cera , ta arrazoiez , pecatua-  
ren contra : orain amorioz , ta piedadez be-  
teric : orain , bada San Josefgozoac , orain  
zure Ama maiteac ni gatic erregutcen dizu-  
te : Bitarteco oiec gatic , arren indazu zure  
gracia bicitza berri bat eguiteco. Orretaco  
nere culpa , ta zure contra eguin ditudan  
ofensa andi itfusi guciaquin nere arpeguien,  
diran bezala , indazu , lotfatu , ta humilla-  
nadin , ta gucien penitencia eguiazcoa eguin,  
ta juicioan ondo irten nadin , zu beti alaba-  
tceco. Amen.





## INFERNUCO PENA , TA TORMEN- tuen gañeco Egercicioa.

*Ducunt in bonis dies suos , & in punto ad inferna descendunt.* Beren egunac ondafun etan igarro , eta puntu batean infernura jachitcen dira. Job. 21. *Ibunt hi in supplicium aeternum.* Gaiztoac gaitzondo , edo betico infernura joango dira. Matth. 25.

**F**Edeco eguia andi onetatic , ta infernucopenen pensamentu icaragarri tic atera bear dezun frutua, da zure pecatu, edo Jaungoico aren contra eguin dituzun ofensa gucien gorrotoric aldezun andiena Jainco aren aserre justuaren bildurra , ta aurreraco propositu sendo bat : eta eguiaz eriotzaren, ta infernuaren baño ere , pecatuaren contraco biotceco bildur andiago bat.

*Composicio , edo lecu eguitea.*

Lurraren centro , edo erdian bean pensaezazu lecu andi bat , al dezaquean illunen, tristeen , izugarriena , suez , ta garrez , queez , ta usairic loien , ta nazcagarrienaz betea , ta an betico egon bear duten condenatu zori

gaiz-

gaiztocoac icusten dituzula , alde gucitiñ Jaunaren aserre , ta justiciaren su biciac erretcen dituztela : Labe , edo carobi aietan beguira sartu , ta betico josiric.

*Escari , edo peticioa.*

Fede bici bat Jaincoari esca zaiozu , ta biotceco argui , ta sentimentu andi bat , desdichadu aiec infernuan daramazquiten tormentu icaragarriac ezagutceco : ta baldin Jaincoaren uime ona bezala , aren amorioac zure Aita maitea servitu , ta amatera muguitcen , ta empeñatzen ezpa zaitu; edolaric tormentu gogor oriec atcera erazo , ta ez Jaincoa gueiago ofenditceco bildur santuan sartu , ta betico lotu zaitzaten. Bada , ezpadezu eguiten peaturic , eztezu izango infernuric : quen ezazu zuc peatua , ta nic quenduco det infernua.

## IRU GAUZA INFERNUAN diranac.

1. Infernucolercua , ta betico lagunac.
2. Infernucogorputzaren betico tormētucac.
3. Infernucanimaren betico tormentucac.

### LENENGO PUNTUA.

**S**Arzaite pusca bat zuregan , ta pensezazu infernuan. Ah! Cer pensamentu provecho-



vechofoa ! Ta infernua cer da ? Zoro andi asco dira , infernuaren izenic ere aditu , edo ezun nai ezdutenac. Efan bear etzaie , ez predicatu , ez iracurri , ta ez aitatu ere infernuric , ceren icentatceac berac bildurtcen , ta gueiegui , diote , icaratcen dituen.

Ta ori diotenac , nor dira ? Nor ? Bici modu galdu , ta bicioetan beguietaraño sarturic , ta orregatic biciric beren aldetic infernuan daudenac. Ay zori gaiztoco itlu , deabruac engañatu , ta zoraturic zautenac ! Cer zaio deabruari , ceña zu becein boboa eztan , zuc infernuan penfatcea , edo ez ; baldin penfatu , edo penfatu gabe , postaca aren ondoren infernura bazoaz ? Cer zaio baldin ustez uste gabe , zure obrac ara bazaramazquite ?

Ez , nere Cristava : zu , ta ni , oriec bezala , orren itlu izan ez gaitean. Biciric orain consideracioaz jachi gaitezen infernura , guero illic , edo iltcean jachi ez gaitezen ara. Ar dezagun bioc San Bernardoren conseju autajarraio diozagun San Francisco Boija andiaren egemploari. Santuac , Eleizac dion bezala ordu asco egunoro , sei , zortci , ta gueiago oracioan igarotcencituen ; baña orietatic , dio beraren bicitzac , egunoro faltaric gabe , ordu bete infernuco penen consideracio,

cio, ta gogartuari beti ematen ciola. Ah! Argatic ala bici izan zan, ta Santu ain aundi eguinzan. Ay! Ta pensamentu orren bear-rago nor da? Zu ala Santua?

Jachizaite bada, orain ura bezala infernura, guero bera bezala igotceco Cerura. Cerda bada infernua? 1a. Lur pean lecu bat da gucziz illun, ta icarragarria, ceñean alde gucietatic besteric eztago, ezpada sua, garra, ta quea: su ori Jaun guztiz aferratu justua-ren aiceric portitcenac era batera beti irazaquitcendu, ta su orren berezquiroco gai guciac biribillatcen ditu. Zufre, pique, errefina, ta brea, fucor mota guciac alcarrequin an dira. Baña su bat bere batean beti berdin icequia, beti gartua, beti illuna, edo beñere ez arguitua, beti tormentatcen dagoena; ta beñere illtzen eztuena: beti defeguiten, ta beñere acabatcen eztuena.

Su bat, gu emen berotcen, ta gozatcen gaituena bezalacoa izan agatic, ta gure oneraco; an guztiz da aferrea, ta Jaunaren justicia, ta podore guztia goratcendu suaren gorputz ori, ta anima, edo espiritu an diran guciac, betico aiei eransi, ichequi, ta bat eguiñaz erretcen ditu. Su bat añ cintso, ta jaquin sua, non, balequi bezala, Jaunari obediten dion, ta condenatu bacoitza  
bear

bear dan neurrian , ta bere culpai dagoquien bezala erretcen dituen. Au da infernucosua , ceñaren aldean mundu gucico sugarrac , pintatuac bezala , edo ecer ez bat dira.

2a. Infernua carcela gucziz illun izugarri bat da , loiez , atsez , ta quiratsez betea : an condenatuac sartcen dira , an peccatari galdu, gende infame , canalla , billau , ta emengo picaro guztiac batcen dira : basca artan demonio guciaquin nafte daude , ta betico egon bear dute. Baña alcarrequin guciac ego tea , baten ere conueloa ezta ; ceren alcar ecin icufiric , beti arrabia bician , desesperaturic , ta alcarren contra , etsairic andienac bezala , amorraturic dauden. Ala bataren infernua bestearen tormentua da. Aitaç semea icustean , ta semeac Aita tormentu berria dauca , ta orrela beste guciaquin.

3a. Infernua ciega ciquintafun gucziaz bete bat da. Beñ an sartu ezquero , secula gucietan irteteric , igues eguiteric eztago. An gauza onic , ez onaren cutsu , edo arrastoric eztago. An , gaitz gucien lecuan bezala , gaitzic batere falta ezta. An sartu orduco condenatu tristea artcendute batean , ta betico , gaitz mota guciac : miñac , lomiñac , penac , arrabiac , ansiac , naigabeac , gofeac , egarriac , otzac , beroac , pobrezac , infamiac ,  
gucia-

guciaren bearrac, cargac, nequeac, icerdiac,  
eridac, tristezac, ta beste gaitz guciac be-  
tico eriotza bici artan.

4a. Pensezazu ondo, condenatu bacoit-  
tzac cer Lagunac dituen infernuan. An dau-  
de orain gorputz, ta anima infernuan bi-  
ciric ondatu ciran asco: ta azquen juicio ez-  
quero, guztiac ala egongo dira an. Beste la-  
gunic eztute bada izango, ta ez secula gu-  
cietan, icusico an, ezpada demonio, dea-  
bru, ta condenatuac alde gucietatic. Batec  
gora beguiratcen badu, aguertuco zaizca  
demoniac: bera beguiratcen badu, demo-  
nio, ta condenatuac: demonioac alde bate-  
tic, deabruac, ta condenatuac bestetic.

Lagun madaricatu oriez asco ezpalira be-  
zala, beguira ondo beste, berari dagozcan  
Lagun alde gucitic artu, ta betico tormen-  
tatuco dutenac: Zucarrac, otsoac, arzac,  
leoiaç, basacatuac, musquerrac, fugueac,  
zapoac, armiarmac, basilisco, caiman, edo  
musquertzarrac, eta beste pistia mota guciac.

Oiec, eta onelaco efan al baño gueiago,  
izugarriago diran bidutci, edo monstruo itsusi  
fuz ta garrezco aserre amorratuac izango  
dira condenatuen betico Lagunac: ta nai, ta  
nai ez, aien artean beti egon bear: eciñ igues  
eguin: ecin beguiac ichi: nai ta nai ez beti-

to icusi bear. O cer Lagunac ! O cer tormentua ! O cer infernua !

Pisa ezazu ondo , Cristava , fedearen pifuan , edo Jaincoaren balanza berdiñean ipintzu , cer fuerte peccatariac beretzat autatcen , edo artcenduen. Aingueru , ta Santuen Lagun ceruan izan bear zuena : Jesus maitearen ispillu eder , garbi , ta gozoaren arpeguian bere burua icusi bearzuena , Ama Virgiña Santa , ta ederrena , Cerutar guciaquin icusi , ta betico glorian Lagun bear cituena : bere naiez , ta vorondatez , beste gabe , Lucifer , ta demonio gucien mempeco servitzari billau eguitenda , burniz , fuz , ta garrez estecatu , edo lotu , ta infernuco ciega onetan betico egoteco. Ta au da condenatuen lecu , edo toquia : au da infernua.

Ta zori gaiztoco en lur pecco toqui ori noiz eguin zan ? Mundu aren asieran , cerua , ta lurra bere itzaz Jaungoicoac eguin cituenean. Ta lurpe toqui castigu , pena , ta gaitz guztiaquico ori Jaunac certaco eguin zuen ? Mundua ondo gobernatceco , ta munducoac zucen erabiltceco : ta onez cerua gatic nai ezpazuten , edolaric infernuaren bildurrez oquerric inoroc eguin etcezan ; edo eguiten bazuten , gaitzqui bici , ta gaizqui itcen giranac , infernuan betico paga cezaten.

Eguia

Eguia fedeco au , ta onaren , ta gaitzaren berri fustrai etic jaquiteco , ta dan bezala barrentceco , aditu, ta jaquin beardezu , no-la Jaungoicoac bere jaquintafun guciaz Guizona ecer ezetic bere antcera eguinzuen. Eccli. 15. 14. Mundu onetan bidezco zucena paratu zuen : beregañ, edo bere buruarren Jabe utci zuen : bere Leguea , ta aguinteac eman ciozcan .

Jaunac efancion , ta orain zuri efaten dizu : Orra , libre eguin zaitut : ona , ta gaitza zure vorondatean dago gucia. Ondo eguin nai badezu , ta nere Legue , ta Mandamentuac gorde , doatsua betico eguingo zaituzte : Orra ura , ta orra sua : artu naizuna , zure escuan dago. Orra cerua , orra infernua : naizuna artu. Orra bicia , orra eriotza , ona , ta gaitza : zure vorondatez nai dezuna , emango zatzu.

Jaungoicoaren vorondate fantua au da. Ta erraz emendic ezagutuco dezu , conde-natcen dana , bere naiez , edo vorondatez galtcen dala. Jaincoa guciz justua da , gure Jabe bacar , ta Aita maitea da : zuri , ta beste gucioi libertade au emango digu , ta escua , nai badegu , salvatceco. Zure auquera , ta libertade ori , vorondate libre orren privilegio , erregalia , ta fueroaç oforo gorde

de nai dizquitzu. Orra cerua , salvatu nai badezu : orra infernua , condenatu nai badezu. Jaunac berac, zu, ta gucioc salvatcea naidu. Beraz galtcen bacera , zure culpaz , zure naiez , zure voroudate libreakz condenatuco cera. O Cristau pecatari ittua ! Cer aitzaquia Jaunaren Tribunalean artuco dezu?

Pensezazu , nola Jaincoaren vorondatea virtute , ta ontasun gucien asiera , neurri, ta erregla cierto zucena dan , ala zure , ta beste gucien vorondate libre au gaitz , bicio, ta pecatuen iturri bat beti gaitza dariona , ta culpa gucien fustraiia dala. Argatic Jaincoac berez , ta lenda bicitic Guizona zucena eguin bazuen ere , bereala , edo laster oquertcen, ta macurtcen afizan , ta bere burua cabu gabeco gaitcetan nastu zuen ; ta ez beste gatic , ezpada ceren berac ala naizuen , bere vorondateaz gaizqui valiatu , ta ongui usacezaqueala, bere naiez gaizqui usatu. Eccl. 7.

Jaincoac ala Cain doacabe , bere anaia Abel justuaren Eralle infameari efancion. Bere anaia ecin icufiric gorrotoz iltzuenean, ta pecatu beltz itfusi orrez contu artu cionean : Cain, cer eguin dezu , efancion? Eztaquizu , obra ona , edo ongui eguiten badezu , orren faria artuco dezula ? Baña gaitza , edo gaizqui eguiten badezu , zure pe-  
catua

catua bertan ateetan dezula? Ala ere gaitz eraguille, edo zure apetitua zure vorondate pean egongo da, ta gaitceraco griñari zuc aguinduco diozu.

Au berau zuri, ta guztia Jaincoac esaten die. Cain aurrenecoa infernura joanzan, ta aimbeste milla urte da an dagoela: ta ori ceren berac naizuen: ta orregatic beragatic daude an aren ondoren joan diran, ta egunoro ara dijoazenac, ceren berac beren griña, edo inclinacio gaiztoz, gaizqui eguin, ta infernura nai duten. O pecatuaren itxurafuna!

Ay nere Jaungoico maite, gauza on gucien eguille, ta emalle bacarra! Cer zorakeria, cer itxusqueria infameagoric zurerquico peccatari batena baño? Zure ontasunez bacoitzari zuc eman vorondate librea, zu billatceco, zuri jarraitceco, zu amatceco, ta gozatceco: ta Zu bere On gucia utci, ta mundu, aragui, ta deabruaren ondoren ibilli, ta ori bere naiez! Eguia utci, ta guezurra sinistu: arguia utci, ta illuna billatu: cerua utci, ta infernuan sartu! Ay Jauna! Ta ceñ gaizqui peccatariac darabilen zure antceco anima, Zuc eman ciñion joiaric preciatuen, doairic señalatuen, prendaric baliofoenaz, ceña dan vorondate libre, zuc emana, gaizqui usatuaz! Ta



Ta orra, Cristava, arguiro fedeco eguia  
 andi au, ascoc ondo aditcen ezpadu ere; edo  
 aditu, ta bear dan bezala, ondo finistu nai  
 ezpadu ere. Zuc zure oneraco, beñ, edo beñ  
 ondo finistezazu: ta orretaco ondo icasi,  
 ta fede biciaz ondo beguiratu, barrendu, edo  
 penetratu ondo, ezagutu, ta Jaincoaren  
 aurrean aitortu, zu, ta ni guereñez pecatua,  
 ta gaitza baicic ezguerala: gure vorondatea,  
 bicio utsa, beti berez gaitceronz dijoala, ga-  
 itz eraguille, ta grñaldea baicic ezquerala.

Gure ecer ez, edo gaitz gucien ondora  
 jachi gaiten (ta erremedio bacarra ori da):  
 ta be orretatic David penitente arequin efan  
 diozagun: *Ego verò egenus, & pauper sum: Deus  
 adjuva me.* Ah, Jauna: ni alde gucietatic zu-  
 re bear, atondoco, esqueco pobre bat naiz:  
 laguntzadazu, nere Jaincoa.

Fedeco eguia da, Jaun onen gracia, ta  
 escua beti prest dagoela gu salvatceco: ta  
 guc ez mereci agatic, Jesus onac inereci,  
 ta irabaci digula: gure etsaiac baño adif-  
 quideac gueiago dirala: gure pecatu, bicio,  
 ta deabruen tentacio, ta aleguiñac baño an-  
 diago, ta indarfuago dala Jaunaren gracia,  
 zuc orrez baliatu nai badezu: ta salvatcen  
 eztana, bere naiez dijoala infernucoc carcela  
 orretara. Ta orra munduaren asieratic Jain-  
 coac certaco ori eguinzen. P Ba-

Baña , nola emengo carceletan cembat, eta nolacoac diran guizonen gaiztaqueri- ac, ambat andiago , ta alacoac diran oriei dagozquien penac : ori bera Jaincoaren justiciac eguitendu infernuco carcela artan. Barzuec daude eun milla pecatu gatic , besteac milla gatic , besteac berroquei , edo amare gatic , ta asco culpa bacar bategatic : ta cembat andiago , edo itsusiago diran , ambat tormentuac andiago dira an. Inor oteda, carcela onetan betico sartu naiduenic , ta gorputceco , ta animaco ango tormentuac bere gañean artu nai dituenic ? Bada , nola pecatuan bici cera ?

*BIGARREN PUNTUA.*

**G**Orputz condenatuaren betico tormentuac. Emen gogora ecarri bear dituzu , gorputzac dituen bost sentiduac , ta bacoitzari dagozquion penac.

Lenengoa , beguiatz icustea : condenatuaren vista tormentatuco dute demonioac , ta beste condenatu guciac. An diranac , eta bacoitza etsairic eriotzco enac dira : ta condenatu bacoitzac , nai , ta nai ez guciac icusi bear ditu, ta gorroto ecin efan al batequin. Cer ichurac artuco dituzte demonioac , ta aian izugarri , aserre , illun , ta tristeac , abere,

re, ta gauza icaragarri gucien antcera. Ah! Ta ori guztia beguien libertade, ta pecatuen castiguan! Orañ beguiac gaitzqui darabiltzananac, auts pusca baten edertafuna icusteco, eztu seculan icustico an demonio, ta condenatu itsufiac besteric.

Bigarrena da enzutea. Cer tormentuac izango ditu onetan? Beti enzuten egon beardu deabru, ta condenatu gucien donaberac, adiac negarrac, deadar, garrafsi, zanca, orroa, inciria, nazcac, buroac, ta madaricacio amorratuac. Ah cer musica, ta soñuac! Ta ori gucia, ta gueiago emen enzuten cituen Jaunaren ofensaco itz loy, contu, ta canta itsufi, ta beste itzqueta, edo jolas gaizto, ta zoraqueriac gatic.

Irugarrena ufai eguitea. Munduan indaric ezta, ango condenatuen gorputzac bota, ta banatuco duten ufai nazcagarri, quirats ciquin loia eramateco: ta orien, ta beste infernucopistia liquits, ilgarrien ufai ustel gucien artean cōdenatuac egon beardu beti, ceren emen, lurreco ufai gozoaquin Jaincoa ofenditu zuen. Ay munduco erregalatuac, ta cer tonmentuac ichederen dizuten infernuan betico.

Laugarrena da gustua. Cer gose, cer egarri arrabiatuac izango ditu condenatuac? No-

la deabruac arrezazo , ta traga erazoco dioza-  
 cate infernucosuz , ta garrezco janari , ta  
 edari , ozpin , beazun , afensio , belar , ta  
 beste gauza famin , garratz gucien zucuac:  
 fugueen , zapoen , arratoi , armiamen , ta beste  
 pistien odol ustel , birica quiratstu , izurriac , ta  
 puzioniaz beteac ? Ah munduco jale , ta eda-  
 le itsu era gabe , fabela beste Jaincoric ezde-  
 zutenac ! Ay , ta cer janari , cer trago fami-  
 ñac , berun , ta metal urtu gorizcoac artu bear-  
 rac ceraten deabruen atzaparretatic ! Orrela  
 ase , ta beteco cerate gañez eguin arteraño ,  
 eztanda , ta ler gaizto zuen biricac , eta ez-  
 tarri zabalac eguin arteraño .

Bostgarrena da escuaz uquitcea . Baña , no-  
 la sentidu au gorputz guztian banatua da-  
 goen , ala gucian izango ditu condenatuac  
 bere pena , ta tormentuac . Ta emen sartcen-  
 da Jaunaren justicia aserrea , ta bacoitzaren  
 gorputzari dagozquion penen neurria . Cem-  
 bat , eta andiago , ta guciago izan diran len  
 gorputzaren pecatuzco gusto , ta atseguiñac:  
 ta nondic , eta nola bacoitzac Jainco gaueia-  
 go ofenditu zuen , ambat andiago izango  
 dira deabruac alde artatic emango diozcan  
 gorputzaren pena , ta tormentuac . Escritura  
 fantac ala dio : *quia per qua peccat quis , per hac*  
*torquetur . Sap. 11 .*

Ta cembat eta bat Jaincoaren contra guei-  
iago aufartu, ta gloriatuzan bere gorpu-  
tcean abereen guisa, fede, legue, ta lotsa  
gabe : ambat tormentu, ta lantu gueiago  
Jaunaren aferreac aguintcendu pecatu zale  
nabarben, dellor infame orrenzat : *Quantum*  
*glorificavit se, & in delicijs fuit : tantum date illi*  
*tormentum, & ludum.* Apoc. 18. Ay mun-  
duco jale, edale, ta beste atseguin loien za-  
leac, nola an aspertuco ceraten, ta betico  
damu erremedio gabe arequin !

Sarzaite, arren, Cristava, pauso onetan,  
chit zure barrenen, ta cere buruari galde  
zaiozu. Baldin emengo gaitcetán, ta edo-  
cein gauza zure nai, edo gustoaren contra-  
co etan aiñ senticor bacera : ta Baldin uste  
gabeco edocein neque, pena, edo lurreco  
atfacabe, edo bestec ematen dizun nai ga-  
be chiqui ecer ez bat asco bada, ceregandic  
atera, ta loa gal erazotceco : eta dan valien-  
te ena, ta berez arrotuena euli char, edo  
pistia cital batec batzuetan ala erretcen, ta  
inquietatcea badu, ura quendu artean go-  
zo onic eztuela : cer izangoda, gaitzondo,  
pena, ta tormentu gucien betico lecu artan ?

Emen aguiñetaco oñaze bici bat da asco,  
loa, ta paquea quendu, ta burua gal erazo-  
tceco : atera bada contua, cer izango litza-  
que

que oguei , edo berroquei urtean , gau , ta egun , aguiñetaco miñic andiena eramian bearra? Efateac berac, beste gabe icaratcendu Cristava. Cer izangoda , bada , gorputz guztico miñiac, ta oñaze amorratuac alcarrequin batean , ta betico condenatu bacoitza alde gucietatic artcea? An izango dira buruco miñ arrigarriac, beguietaco , ta belarrietaco , eztarrico , aoco , escu , oñ , saiets , biotz , fabeleco miñ amorratu , ta beste gaitz mota guciac.

Munduco guiza femeric galduen , ta defdichaduena bere pecatuac gatic ondo merceduela ere urcatcen, edo erretcen icusteac berac ascoren biotzac erdiratcen ditu aren erruquiz. Cer pena , ta naigabea izango litzaque , batec nai , ta nai ez , icusi bearra bere adisquideric laztanen , seme , edo alaba maiten , bere tenar , edo emazteric onena bere beguien aurrean eregosten , laurguiten tenaza , edo currica goriaz pulcatcen?

Cer miña , eriotza guciac baño gogor , ta portitzago izango litzaque , lurpeco zulo batean , fugue , zapo , ta pistia puzoniazco en artean , biciric Santa Tecla bezala bat sartcea? Falarif-en metalezco cecen goriarren barrenen , edo Magencio-ren trosetan, ceñetan guizon bici bat gorputz ill batequin

lotutcen zuten , usai ustel , ta pena icaragarri orretan ill cedin ?

Ay nere anima ! Alere au gucia utsa da. Pena oriec , ta beste emen asma alditezquean guciac ecer eztira infernucoen aldean. An condenatu bacoitzac bere burua , ta besteac icusico ditu orrelaco pena mota gucietan betiro. An deabruac burutic , eta beguetatic sartuco diozcate burni gorizco lanzac , ta erlugue izugarrien antcera , ta zucarramorratuen guisa ozca eguingo diote belarrietatic , aotic , eta gorputz gucitic , ceren burua zoratu , ta pensamentuz , beguiatz , aoz , ta orrela Jaincoa ofenditu zuen.

An galda beticoaquin iraquingo diote buruco muñac pensamentu gaiztoaz Jesu Cristori arantzazco coroa ipiñi ciolaco. An erre , ta egosico diozcate beti biricac , erraiac , biotza , ta gorputz gucia , ceren araguiaren gustoaz Jesu Cristori bost milla azote culpa bacoitcean , aĩn aisa fedeaz ori cequie-la , bere naiez emanciozcan. Ay peccatari itsu galdua , ta zure bici modu orrequin no-ra zoaz ? Infernuco tormentuetara. Cer erremedio bada ? Danua , propositua , confessio , ta penitencia : biciera berria , bicitza santua.

**A** Nima condenatuaren betico tormen-  
tuac A. S. Ignacioc banaca ipintcen  
ditu bost gorputzaren sentiduen penac,  
orietatic animarenac ateratceco : ta cem-  
bat dijoan gorputzetic animara , onen pres-  
tutafunez , ambat dijoa aren penetatic onen  
tormentuetara. Animarenac beti meago, an-  
diago , ta miñago dira. Gorputzaren guisa  
animac ere beste bost almen , edo potencia  
barrengoac ditu , ta bacoitcean bere tormen-  
tuac : ta nola ciran emengo pecatuac , ala  
izango dira ango betico castiguac.

An imaginacio , edo irudiguille eroa tor-  
mentatuco dute beti aurrean irudituco zaiz-  
can icusgarriric triste enac , ta secula gucie-  
tan icusfico eztu gusto , ta atsegüñezco gau-  
zatic , ta ori , ceren emengo zoraquerietan  
eroturic nola nai , Jaincoaren ofensan egon  
oizan. An gogoguille , edo apetitua dese-  
guingoda etfiric betico , gustoen lecuac , pe-  
nac , naigabeac , antsiac , ta infernucoc erio-  
tza baicic izango eztuela : ta ori ceren Jau-  
naren bildur gabe , Legue santua urratceco,  
freno gabe ascaturic pecatuetan bere erara  
ibillizan

Memoriac izangodu an bere pena guciz  
andia,



andia , beti gogoratuaz , beñere aztu gabe,  
 Jaincoaren favore , gracia , ta mesede gu-  
 ciac , ceren oriez azturic legue bague bici  
 izanzan:pecatu bici guzticoac beguietan be-  
 ti iduquico ditu , ceren orien penitencia  
 eguin etzuen. Adimentua berriz, ceren Jain-  
 coa ezagutceco ondo ufatu etzuen , an be-  
 ti itsua egongoda, beti argui gabe , bere cul-  
 paz uts eguiten beñere atsedenic eztuela.

Azquenic vorondatea amorraturic , arra-  
 biaz , gorrotoz , penaz beteric , era guzti-  
 etara : ta ceren lurrean Jaincoaren voron-  
 date fantua eguin bearrean , gaitceraco be-  
 rea eguinzuen , bera izangoda bere borre-  
 ro bere buruarén contra , Jaincoaren , Ama  
 Virgiñaren , ta Santuen contraco aferre , ta  
 gorroto amorratu bici batean. Nola gure  
 Legue fantuac amar Aguinte dituen : ala ani-  
 mac , gorputcean dagoen artean , Leguea-  
 ren contra bere naiez pecatu eguiteco, mo-  
 du asco ditu , eta guero gucietan culpac pa-  
 gatcen ditu infernuan.

Baña ay ! Orañdaño eñan diran pena oricc  
 ecer eztira eñan quizunaren aldean. Pena  
 gucien pena , tormentu gucien tormentua,  
 infernu gucien infernua , ta gucien andie-  
 na Jaincoaren gloria , ta arpegui ederra ez  
 icuste. Oni dañuco pena , edo animaren  
 beti-

betico caltea deritza. Bada nic ezdaents (elango dezu) Jaincoaren arpeguiric, ta ezdet orrelaco penaric. Ah nere Cristava! Eguia da. Baña cergatic? Ceren gorputceco carcela orretan zauden artean, itua, ta Sator bat bezala begui gabe ceran.

Carcela orretatic zure anima, edo espiritu libratcean, eriotzaco puntuan, bereala chussen chusē igo bearluque bere toqui, edo centrora, gloria bici artara, ceña dan Jaungoicoa bera beti icusi, ta gozatcea. Contu aterra bada, ta ondo pifa ezazu, albadezu, cer pena, cer calte, cer tormentua izangodan zure Jaungoico guciz eder gozo agandic betico quendu, ta desteguitu, edo dislocatcea zure anima, Jabe maite orrec beretzat, eta bere gai eguin zuena? Anima ori ecerc ere munduan gauzac ecin oforo betecodu, ta ez ontasun gaciaquin beñere seculan bere erara afecoda, ezpada bere Jainco reqnin: onen falta ecin betecoda.

Argatic pena au gucien andiena da: onec neurric, ta caburic eztu, ceren Jaungoico betico an galtcen danac eztuen. Itzic ezta, pena au, dan bezala, zuri esateco: bururic ezta, au, dan bezala, iñorc emen barrentceco, edo comprenditceco. Ara nola bait: zure besoco ezur bat autsi, edo dislocatcen

catcen bazatzu , cer oñaze , cer arrabiac dira zureac orduan ? Munduco ondafun , edertafun , ta atseguin guciac zuri emanagatic, paque , ta gozo onic etcenduque izango. Ta cergatic ? Ceren ezur bacar bat bere lecutic desteguitu, edo ateraric daucazun. On-do. Bada zure anima Jaincoaren Espiritu eder, gozo , santua , ta atseguin gucien toquia icusteco , ta gozatceco eguiña , bere centro, ta lecu orretatic dislocatcea betico , cer tormentu , cer infernua izangoda ?

Ceruco gloria , ta atseguiñac alde onetatic nola diran , ala dira infernucoko pena , ta atfacabeac neurri orretan bertan. Ta nola neurri , ta caburic Santuen contentuac ezduten , ala condenatuen tormentuac ere ezdute. Nola Jaincoa Ontafuna bera dan, ta Espiritu , edo Izate bat , on gucien onena , ta on bacuna , guciz garbia , nas gabe, ta cabu gabe edo infinitoa , ala on ori galtcea da gucia batean galtcea, ta gaitz , ta calte neurri gabea , cabu , edo fin gabea , ta argatic infinitoa , ta beticoa.

Calte onetan sartcendira beste calte guciac, ta seculan ez icufi bearra, Jesus, ta Ama Virgiña guciz doatsua , ta oien arpegui eder gloriac beteac , ta ez Santuen Lagun , ezpada deabruena beti izan bearra. Norc bada, efan

esan al, edo pensa aldezaque pena au, dan bezala :ta nola pecatua gatic añ aisa batec bere anima condenatcen duen seculaco ez icuftera bere Erregue Santu gucien gloriemallea , ta gloria bera , ta bere Aita , ta Jabe guciz maítagarria , ta ez icuftera aren, ta gure , berac Gurutce fantutic eman cigun Ama guciz ona , ta onetan sartcen diran bendicio , doai , ta favore gloriáz beteac ?

Baldin Coroa baten , Erreino baten , ta mundu gucian diran ondafunen Jabe bat izateco , orien diña dala , ta gucien derechoa duela , oriec gucioc quendu , deferritu , ta eriotzaric tristeen , ta lotfagarriena , emango baliote , cer castigu , cer pena izango litzaque ? Ta ceren eriotzac edoceñi lurreco gauzac quentcen diozcan , gauza añ gogor izugarria bada ; cer izangoda infernucoc eriotza bici ura , ceñac Ceruco arreinoa , ta ango gloriázco Coroa ondafun guciaquin condenatuari betico quendu , deferritu , ta eriotza ematen dion ?

Araco azquen juicioeco egunean , nolerebait, condenatuac dacustenean Jesu Cristoren , Ama Virgñaren , ta Santuen gloria, Coroac , doaiac , edertafun , ta atseguiñac, ortic ateraco duté cer dan galdu zuten gloria , ta orrec emango die miñic garratcena,

tā damuric amorratuena : añ erraz falva citezqueala , ta beste doatsuac bezala , penitenciaz , ta biciera fantuaz cerua irabaci , ta goza citezqueala , ori gucia añ aisa ecer eze-gatic betico galduaz.

Pensezazu ondo , esandiran penaz gañera condenatuac dutela beste pena , ta tormentu bat , Jesu Cristoc Evangelioan ponderatcen dizuna : *Vermis eorum non moritur : & ignis non extinguitur* ; Marci 9. aien arra itcen eztala , ta aien sua itzaltcen eztala. Ar onec, beñere utci gabe , defeguingo ditu beti , ta gure esaeran , pufcatu tormenturic portitzenaz. Ah ! añ erraz falva nindequean , ta añ aisa condenatu naiz ! Ay pecatutic , beste al-co bezala , libra nindequean : ta nere naiez pecatuco bide , ta echean sartu ninzan : an sartcea , infernuan sartcea zala jaquiñic ! Ay besteac bezala , gucia confessio on batequin erremedia nezaquean , ta ori eguin nezaqueala , eguin eznaen!

Ay onelaco urte ! Ta ay onelaco dem-bora , ta egunac , edo lecuia , ceñean araco Egercicio etan nere biotcean Jaincoac aimbeste avísu , ta mandatu gozo eman cizquidan , bera gana eguiaz biurtceco , ta nic ez jaramon , caforic eguin ezñion ! Ay orduan cembat pecatutic irten . ta ceruco bi-dean

dean sartu ciran ! Ay , ta cembat gaiztaque-  
riac nerequin eguin cituztenac ! Ay , ta cem-  
bat , nic baño ere pecatu gueiago , andiago,  
ta itsufiago cituztenac ! Ay , ta nic ori bera  
ezagutu , ta nequiela , eta aiec baño obe-  
to , orregatic ere eguin ez nuen , ta betico  
galdu naiz ! Au , ta onela izangoda ar bat  
beñere iltcen eztana , ta condenatuaren bar-  
rena beti orchicatcen , ta chiquitcen duen  
tormentua.

Azquenic beguira, ta pifa ezazu ondo, no-  
la pena , ta tormentu oiec , ta efan al guciac  
baño andiagoac , diran , ta izango diran be-  
ti , ta betico , cabu , edo fin gabe , alivio,  
ta erremedio gabe , Jaincoa , Jaincoa dan  
arte , ta ala beti eternidade guzico. Dema-  
gun , condenatu bati Jaincioac esaten diola:  
Azquen juicioa irago , ta utcico zuela emen  
Choricho bat , ta onec milla urtetic milla  
urtera ur tanto bat ichasotic ateraco zuela:  
ta ichaso gucia choriac orrela aortcean, con-  
denatua pena aietatic libratuco zala. Bertan,  
edo puntu artan aren tormenturic andiena  
uste orrequin acabatuco litzaque.

Baña ay ! Eztu , ta izango ecindu orrela-  
co uste , edo esperanzaric. Ta ala igaroco  
dira milla urte . ta beste milla , ta milla bider  
milla ; ta orregatic egun bat igaro ezpaliz  
beza:

bezala , ta lenda bicico puntuan bezala aren  
betico tormentuac izango dira. O penac!  
O tormentuac ! O infernua ! O gaitz beti-  
coa ! O ! Ta nola da Cristauric , pecatuaz  
Jaincoa añ erraz galdu , ta betico conde-  
natu nai duenic ?

*COLOQUIO , EDO ITZQUETA.*

**O** Anima nerea ! Cer da au , edo non  
zabiltza ? O zure fedearen otza , edo  
guciz illa ! Laster zugana biurzaitez. O ceñ  
gauza latza, ta garratza dan, Jaungoico aser-  
ratu baten escuetan erortcea ! Baña nere Ja-  
be on , ta Salvadore maitea ! Zure aserre  
bici gucia , badaquit , Jauna , pecatariaren  
contra pecatua gatic dala. Ori bada , nere  
Jesus ona , ori bera nigandic betico quen-  
du naidet ; ta sustraietic betico atera , ceren  
pecatuac bacarric zu ofenditcen zaituen. Or-  
ren contra nic ere aserratu naidet , ta nere  
biotcean , aldedan gorrotoric andiena secu-  
laco artu.

Ez , ez , nere anima , zure Jaungoicoa  
añ erraz , ta ecer ez egatic , oraiñ daño be-  
zala , gueiago aserratu , ta galdu. Zure Jaun,  
ta Jabe bacar gozoa ofenditu , ta galdu , ta  
non dago zuretzat erremedio , ta gozo  
onic ? Inon ere ez. Ta cer ? Pecatu batequin  
Jain-

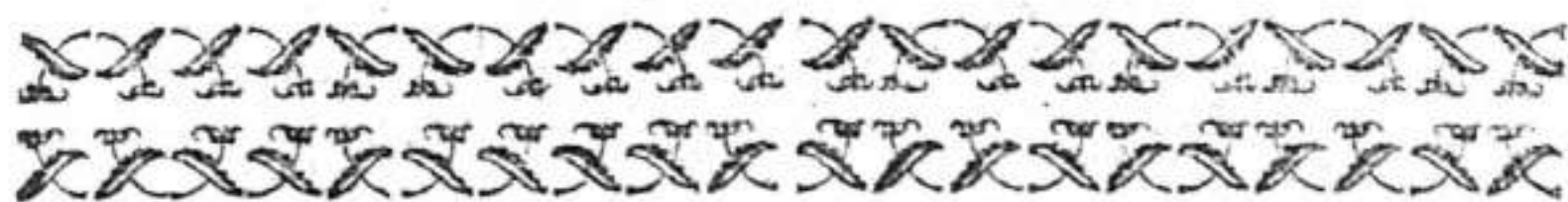
Jaincoa galdezaquezu betico ? Ay ! Ay ! Cer bildurra ! Ay cer quezca ! Ta cer ? Zure animaren caltean deabruari aimbeste atseguin nai diozu eman ? Peligru onetan zaude , ta zure culpaz betico condena zaitezque , ta Jaincoa galdu dezaquezu , ta orren lasai, orren aisa bici cera ?

Ay nere tristea ! Ta izan diteque ori ? Ta zu infernucio su garretan erretcen icusi , ta Jaunaren justicia aserrea orrez beti atseguin artcen dago queala ! Jesus milla bider ! Cer eguia izugarria ! Ez, ez, Jauna. Ez, arren ni pecatuan , ta orregatic infernucioan erortcen utci. Ill , Jauna , lenago : milla bici banitu, lenago guciac galdu , zu ofenditu , ta galdu baño. Ill bedi pecatua , ta bici bedi nigan, nere Jesus , nere Jainco maitea.

Zure pena, ta tormentu guciac gatic, Jauna , zure azote , arantza , ta zure negarrac gatic : zure odolezco bost iturri nere salvacio raco idiqui , ta eman cinduenac gatic efcacçen dizut barcacio, ta paquea. Zure negar malco bat, odol tanto bat asco det , Jauna , nere culpa guciac manchac quendu , ta nere anima garbitceco. Zure odolaz baliatu naidet , penitencia, ta biciera berria eguitceco. Lagun zadazu , arren , pecatutic ir teten , nere bicia zucentcea , zu bacarric,  
nere



nere Jauna , billatceco , servitceco , ta ce-  
ruan beti alabatceco. Amen.



## AZQUEN JUICIOA REN GAÑEAN Egercicioa.

*Congregabo omnes gentes , & deducam eas in val-  
lem Josaphat: & disceptabo cum eis ibi. Joel. 3.*  
Biribillatuco ditut (*dio Jaunac*) gende guztiaç,  
eta Josafateco ibarrera eramango ditut,  
eta an gucien gañean juicioa eguingodet.

**F**Ede bici batequin azquen juicioa gogo-  
ra ecarri , eta munduaren cabu one-  
tatic atera bear dezun frutua da Jaunaren  
bildur andi bat , San Juan Evangelistac dio-  
nez , bacoitzaren , edo juicio particularean  
esanzan bezala , eta bildur santu orrequin  
beti ondo bicitcea , Juicio andi onetan Jau-  
nari contu ona emateco.

*Lecua, edo Composicioa equitea.*

Contu eguizu orañ bertan Josafateco ce-  
laiean , Calvarioco , ta Oliveteco mendien  
artean arquitecen cerala , ta an munduco

Q

gen-

gende guciac , ill ezquero pizturic beren gorputcetan icusten zaudela. An airean odoi zuri baten gañean bere Jarlecu, edo Tribuna-lean dacutfula Jesu Cristo, Evangelioan berac dion bezala: aren escuietic Ama Virgiña gucziz doatsua gloriaco bere Jarlecuan : eta Apof- tolo , ta beste aiei jarraitu cien Santuac beren lecuetan , jarriric. Juicioaren lecua onela eguin ta

*Escaria , edo peticioa.*

Au izangoda , David Santuarequin esca- tcea : Josi itzatzu , Jauna , zure bikdur san- tuaz nere anima , ta gorputza , bada zure juicioac icaratcen naute : Fedea , ta juicioa orañ indazu , orduan bezala orañ juzgatce- co mundua , ta munduco gauzac , ta nere mundu chiqui au : ta orduan bezala orañ lurreco anditatun , ondasun , ta atseguiñac oñ pean eguiatz iduquitceco. Ay Jauna! Mundua juzgatcera zatoztenean , ez arren ni condenatu.



JUICIO

# JUICIO IZUGARRI ONETAN IRU

gauza andi dituzu.

- 1a. Cergatic Jaunac Juicioco egun au eguin naiduen.
- 2a. Orduco munduaren cabuan izango diran señalear.
- 3a. Mundu guciaren juicioa , ta sententia beticoa.

## LENDIA BICICO PUNTUA.

**B**Eguira , ta penezazu ondo , cergatic Jaincoac eguin naiduen Juicioco egun aundi au : egun icaragarri , besteric ez bezalaco , pare gabe , munduan beñere icusi eztan , era bateco mundu guciaren batfari, edo junta aundi au ? Fedeac dio : gauza asco gatic , eta causa asco dituela Jaunac , juicio ori eguiteco berac daquizquienac. Baña guretzat jaquiñenac dira iru.

1a da , ceren bere Seme maitearen gloriagatic Aita Eternoac mundu guciaren aurrean biurtu naiduen. 2a : ceren bere justu, ta servitzari leialen onragatic biurtu naiduen. 3a : ceren bere juicio justu , ta justicia zuce-nagatic munduaren aurrean biurtu naiduen.

1a Evangelioac eracusten dizu. „ Jaincoac bere Semea bialdu zuen mundura,

„ mundua , edo animac salvatceco. *Misit Deus Filium suum in mundum , ut salvetur mundus per ipsum.* Baña mundua añ zoroa , añ juicio gabea cegoen , non ezagutu izan nai etzuen bere On gucia , bere Salvadorea. Etorrizan , dio San Juanec , bereen artera, jaio , ta agertuzan bere aideen erdian , ta berac etzuten artu : *in propria venit , & sui eum non receperunt.* Ioan. 1.

Ta badaquizu cergatic ? Ceren humiltsunaren Maisua bezala , janciera , edo traje humillean Jesus etorrizan : eta mundu ero itsuac humildadearen balioa , ta edertasuna ezagutcen ezdituen. Orregatic, naizuten era-  
ra , erabilli zuten Pilatos egandic Herodes egana , tribunal etic tribunal era , Anas, Cai-  
fas , ta beste en aurrera : ta Jesus-en Perso-  
naz , gucien artean , nai zutena eguin , ta azquenic condenatu , ta Gurutcean illzuten.

Cer bada , dio Aita Eternoac ! Bialdu nic, ta ez guchiago , ta ez besteric , ezpada nere Seme bacar maitea , gucien Maisu izan cedin , ceruco bidea eracusteco , egemploa emateco , eta animac salvatceco : ta mundua añ zoroa , añ juicio gabe , ta ari pagu ori eman ? Bada nic juicioeco egun arrigarri bat eguingodet : orduan gucia aguertucoda, ta mundu itsuac icusticodu nerequin zuen,

ta borro gogor, ta besteac norgan beren  
 escuac ipiñi cituzten, nor oñ pean erabilli,  
 nor azotatu, aranzaz coroatu, ta nor ill-  
 zuten.

Lenengo Jaincoaren Semea gure araguiz  
 janciric lurrean aguertuzanean, gugatic traje  
 humill orretan etorrizan, munduaren juicio-  
 ac igaro, ta munduan juzgatu izatera: ar-  
 gatic munduco itsuac etzuten ezagutu: baña  
 bigarren aldian gloriaz, ta anditasun guciaz  
 beteric etorricoda mundura, munduco gu-  
 ciac juzgatcera: munduari juicioa eman, ta  
 eguingodio, ta orduan, beren damu gaiz-  
 toz icusi, ta ezagutuco dute, len ala trata-  
 tu zutenac.

Ay cer juicio tristea! Ay cer munduaren  
 trucada, ta fuertea! Ay cer esangodute or-  
 duan Anas, ta Caifas batec, Pilatos, ta He-  
 rodes batec? Cer Judas billau falsariaz saldu  
 zuenac? Cer lotsa bada arena, ta aren on-  
 doren, edo Judas en azpian egongo diran  
 Cristau, pecatu bacoitzaz, cequitela, Cristo  
 Gure Jauna añ merque, ta doaric saltcen  
 zutenenac? Cer bada, araco gaitzqui conul-  
 gatu, ta Judas en guisa falsiazco laztanaz,  
 Jesus, arc baño ere merqueago saltcen zu-  
 tenac? Cer esangodu Pilatos, eriotzaco fen-  
 tencia añ oquer, ta gaizqui emancionac, eta

cer Juduac , Barrabas baño ere guchiagoan  
 Jesus gucien Erregue fantua iduqui zutenac?  
 Ah ! cer Cristau galdua ?.....

Bitartean , zuc , nere anima , amoriozco  
 milla esquer biotz guztitic eman bear dioz-  
 catzu Aita Jaincoari , ceren bere Seme guciz  
 humill , ta maite agatic onela mundu gucia-  
 ren aurrean, ta Juicio andi onetan biurtu nai-  
 duen. Ta icufiric zure Salvadore , ta Erre-  
 gue Jesus laztana , bere gloria, ta magestade  
 guztian , biciac , ta illac , ceruco , ta infernu-  
 coac belaunico adoratatu bear dutela , batez-  
 ere bere etfairic andienac , ta nai , ta nai ez,  
 damuz , ta arrabiaz bada ere , len ezagutu  
 nai etzutenac berac adoratcen dutela : bera  
 gatic zuc milla obetari , edo parabien eman  
 bear diozcatzu :

Atseguindet , nere Jaun , ta Jabe biotce-  
 co bacarra : ordu onean , ta zori onean biz,  
 Zu mundu guciaren beguietan ezagutu , ta  
 adoraturic orrela icustea. Atseguindet , nere  
 Jesus maitea , zure gloria guztiaz : guztia  
 zorzatzu, Jauna, ta ordu onean betico izan-  
 ezazu. Ay Jauna ! Ojala milla espiritu , ta  
 milla biotz , ta milloiac , ta izan al guciac  
 banitu : guciac zure oñetan betico ezartce-  
 co , zuri esqueñtceco , zu ezagutu , ta Jaun,  
 ta Jainco , secula gucietaco nere Erregue be-  
 zala

zala beti zū adōratu , ta amatceco !

Ta orra cergatic , ta cer arrazoi andia requin Juicioco egun andi au Jaunac eguin naiduen : bere Seme aren onra , ta gloria gatic biurtceco.

Bigarren Juicio ori eguiteco causa , ta ondo penlatu bear dan gauza , ta eguia da , nola Jaincoac bere justuen onra gatic mundu guciarē aurrean biurtu naiduen. Mundu eroa bere juicio etan , naiduen bezala , ta chit oquer dabil : argatic onari gaiztoa deitendio , arguiari illuna , ta virtute ari bicioa. Beren era , edo modara munducoac oraiñ gauzai deitcendie. Onen gañean dira aimbeste ay triste , ta madaricacio Profeta santuen aoan , ta Jesu Cristoc bere Evangelioan orobat dio juicio oquer , ta gaiztoen gañean.

Munduan asco dira , Jaincoa eguiatz billatu , ta biotz gucitic servitcen dutenac : ta oiec icustendira nequez , ta penaz beteric. Beste asco dira , Jaincoaren etsai eguiñic , peca-tuetan beguietaraño sarturic bici diranac , eta oiec naiduten guciarequin irteten dira. Mēdi arte , ta bazter orietan pobrecho asco dira. Jaunaren Leguea fede andi batequin artcen dutenac. Gordetcen dute lenengo Aguintea , bigarrena , ta amar diranac : eta gueiago balira , guciac gordetceco prest dira : eta oiec  
beti

beti nequearen, ta zorren azpian. Beren gau,  
ta egun etaco icerdi aquin, beren Eleiza, ta  
Jabe en zorrac pagatceco, ozta dute: be-  
ren aleguin guciaquin, doi doia dute, edo  
ascoc ezdute zatarcho bearrenic ere, berac,  
ta beren umeac cerequin estali, edo janci,  
Meza bat, bear bezala icusteco, edo Elei-  
zan aguertceco.

Ta bitartean cembat munduco aberats  
abeeren guisa legue gabe bici dira? Autcitcen  
dute lenengo Mandamentua, bigarrena, ta  
besteac: eta guciago balira, guciac au-  
sitceco prest dira: ta orregatic oiec triun-  
fatcen dute, jan, edan, janci, ta nai dutena  
eguin, necazari pobreen icerdi, ta odola-  
ren costura: beren aunditafun, ta foberviaz,  
necazale garbi, berai jateco ematen dienac,  
lur pean ondatu, ta ostico pean darabilzte-  
la, beñere pobreenzat justiciac balio eztuela,  
ta andi naiaquin ur garbiric ecin atera dute-  
la. Ah! Ta cembat onelaco mundu zoro  
orretan igarotcen ote da?

Ay Jauna! Cer da au? Nola dijoaz gauza  
oiec? „Justua cera zu, ni zurequin argu-  
„imentuan sartceco. Jerem. 12. Baña ala  
„ere eguiatz zurequin jarden beardet: No-  
„la, Jauna zure etsai gaiztoenac, zu ofen-  
„ditcen, nai duten bezala, ta beren erara  
„bici



„ bici dira ? „ Ta justuac zure adisquide mai-  
 teac nequez , ta doloz ? „ Ori , ta orrela-  
 „ co asco dacutfula , nola zaude orren isi-  
 „ llic ? „ Eche , edo Palacioac , soñecoac,  
 ondafunac , ta erregaloac , norenzat eguin  
 cinduen ? Cer da au , Jauna ? Habac. 1.

Oriec gucioc , dio Jaincoac , nic eguin ni-  
 tuen nere servitzari , ta adisquide nere Legue ,  
 ta amorian bici ciranenzat. Nola bada zure  
 etsai , ta munduco andiac guciac jaso dira ?  
 Ea : zaude paquean , dio Jaunac : mundua zo-  
 roa , ta itsua dago : bacoitzari berea emate-  
 co , juicio zucenic eztu orain. Juicioco egun  
 bat nic eguingodet , ta bacoitzari dagoquio-  
 na emangodiot. O nere Jaungoico guciz  
 justua ! O juicio estua !

Cer izangoda , orduan icustea , emen  
 gaizqui tratatu , ta humillatu ricaco pobre-  
 cho asco , an Jaunaren escuieratic , Patriar-  
 ca , Apostolo , ta Ainguernen artean ? Ta  
 emen len aien Jabe , ta Aguintari andi , justia-  
 cia , ta arrazoiaren contra pobreen icerdi , ta  
 odolac añ aisa chupatcen cituztenac , Lucifer  
 en , Astarot en , ta deabru gucienc azpian ,  
 luz , ta garrezco coroza lotfagarriaquin be-  
 tico condenaturic icustea ? Cer oien arrabia  
 amorratua , beste justu on pean aimbeste bi-  
 der emen erabilli cituztenac , alaco glorian  
 icusi ,

icusi , ta beren buruac alaco lotsa , ta infernu  
bician icusteá ?

Ta justuac orduan cer esango dute goi  
artatic ? Ah ceñ pozez cantatuco duten : *Uti-  
que est fructus justo : utique est Deus judicans eos in  
terra. Ps. 57.* Ay Jauna! Ceñ eguia andia zan,  
dembora batean an bean Predicadore, ta Con-  
fessoreac esaten cigutena : Jaincaoren escutic  
bezala, lurreco gaitz , bear , ta nequeac ar-  
tceco : laster igaroco cirala : oguei , edo ber-  
roguei urteco , edo guchiago pena , ta do-  
loreac izango dirala : Zuc, Jauna , andiangoac  
gagatic artu cinduela : Zuri beguiratu , ta  
paciencia iduqui guenezala.

Ango gaizac igaro , ta emen ceruan des-  
cansu osoa , ta betico gloria bicia guendue-  
la. Ay , Jauna , cer eguia , ta cer faria orañ!  
Ara bean munduco gure Aguintari gogor-  
rac , cer lotsan , ta tormentuan dauden orañ!  
Justua cera , Jauna , ta zucena zure juicioa  
m indu eroaren gañean. *Justus es Domine , &  
rectum judicium tuum. Ps. 118.* Onela justuac  
esangodute , ta onela orien onra , ta gloria-  
gatic Janicoa biurtucoda.

Irugarren Juicio andi au eguiteco causa  
da , ceren Jaincoac bere Justicia gatic biur-  
tu naiduen. Emen fede biciaz gogora ecar-  
zu , lurrean beñere ecin ondo barrendu , ta

adi-

aditu oidan eguia andi au, ta Jaincoa ceñ  
 zucen bere juicio, ta gauzetan dabilen. Gure  
 fede illarrequin, fator itfuac bezala guera,  
 ta argatic illun pean beatz topaca, uts egui-  
 ten, ta cenzu gabe gabiltza : dacutscunaz  
 pagatcen guera, irudiaz, ta ez eguiaz. Baña  
 Jaincoac ez orrela : bacoitzaren biotza da-  
 cus, ta barrendic, dan bezala, juzgatcen-  
 du : *Nec juxta intuitum hominum Ego judico : ho-*  
*mo enim videt ea, quæ parent; Dominus autem in-*  
*tuetur cor. Scrutans corda, & renes Deus.* 1. Reg.  
 16. Argatic juicio andi onetan arguiro, ta  
 garbiro nor, ta cer zan bacoitza icuficoda:  
 nor, ta nolacoa lurrean bici zanean, izan  
 zan.

Ay ! Ta cer gauzac arguizco, ta eguiaz-  
 co juicio onetan aguertuco diran ! Cer fal-  
 siac, nolaco traicioac, cer intencio, ta asmo  
 dollorrac : cer choraqueric, cer aicezco  
 lancai eroenac, cer venganza billau, cer pe-  
 catu itfusi loiac : cer gauza lotlagarriac, pen-  
 samentu, ta gusto, abercen guifaco atleguin  
 atfac : cer lagunaren emazte, edo senarraz  
 escutuan eguin daco adulterioac, ta beste or-  
 relaco ecin efan ditezquean gaiztaqueric !

Cer bada ? Etzan befteric : fede, ta Jain-  
 coaren bildur gabe, aisa, aisa cere burua pe-  
 catuai eman, gurari infernucoai lecu eman, ta  
 zale-

zaletcen ciñanā , edo gogōac emana , iñorc  
jaquingo etzuelaco , efcutuan eguin. Bada  
zuc efcutuan eguin cinduen lotfagarri oriec,  
Juan justuac aguirian ateraco ditu gucien  
aurrean , ta beguietan bere juicioan.

Pensezazu, guizon prestu, edo andre onaren  
papera eguin dutenac cembat diran munduan :  
Cristau onzat ascoren beguietan daudenac ;  
baña ez Jaunaren aurrean. Cembat Cristau  
en izena dutenac ; baña gentil , edo  
atheista , Jaincoa ucatcen dutenac bezala,  
bici diranac : campotic erreligio , edo pieda-  
de aren capa , baña barrendic biotcean Jain-  
coac daquien bezala. Bada cer ? Oriec orre-  
la irago beardute ? Ez ori , dio Jaunac : nic  
plazara ateraco ditut : mundu guciac jaquin  
beardu nor, ta nolacoa zan bacoitza.

Ah ! munduaren juicioac ceñ itsu bide ga-  
beac diran ! Ascotan beste guizon , edo an-  
drea , ceren urrea darion, ondafunac dituen,  
urrez , ta sedaz modaco soñeco ederraz  
apaindua : orri Agur andiac , ta Jainco bati  
bezala gurte , edo adoracioac : ta bearbada  
guizon , edo anre ori pecatuan dago : ta  
bere desdichaz , ala badago , orren anima  
da deabruen ciega bat , Lucifer en infernuco  
presa bat bere cateaquin loturic daucana.  
Anima ori demonio guciac baño beltzago,

ta itsusiago dago. Aingueruac orren igues  
dijoaz, infernucó izurritu bategandic beza-  
la, ta deabruac orren beguira, noiz baño  
noiz Jaincoac orren biciaren ari mea eten,  
edo ebaquico duen infernura eramateco. Ah!  
Ta zu orren itsua; ta camporonzco eder-  
tasun orrez pagatua! Bost onelaco irago,  
ta tragatcenda munduan.

Pensezazu, nola bitartean esqueco pobre-  
cho bat, edo beste, zure ondotic igarotcen-  
dan, eta ceren arlote datorren, edo ez añ  
ondo jancia, orri ez jaramon, arpegui ric  
ere eztiozu eman nai. Ta orren anima Jain-  
coaren gracion dagoque: ala badago, da  
Jaunaren jar lecuric ederren, ta gozoena,  
ceru bici bat, ta ceruac baño ederrago: Jain-  
coaren ispillu garbia, Jesu Cristoren Espos-  
ta, ceruco Erreguiña gaia, Aingueruac beti  
lagun dituela. O munduco juicioac! Ta ani-  
ma justu orren balioa ezagutu gabez, orren  
estimacio guchi! O Jaun santu, dana dan  
bezala bacoitcean icusi, ta bere neurri, ta pi-  
suan estimatu, ta gucia juzgatcen dezuna!

Ta emendic, nere Jaungoico gucic jus-  
tua, cer atera beardet nic, ezpada bildur san-  
tu bat, baña ez mundu zoroaren esamesena,  
baicic zure eguiazco juicioena. Cer atera  
beardet, ezpada zure ofensa gucien damua,

ta zure beguietan diran bezala? Cer, ezpada biciera berria, biotz argui, ta garbiaz zure aurrean dagoena bezala, beti bicitceco: nere vorondate orañ daño itsutu nauena, betico ucatu, ta nere aleguiñaz zurea billatu: nereaz defeguin, ta zurea beti eguin. Ay Jauna! Bada nere obra onac ere juzgatu bear dituzu: *Cum accepero tempus, Ego iustitias iudicabo*: zuc añ justuac bezala, bacoitzari berea emateco: contu estu, ta juicio berri onetan sartu naidet, Jauna: penitencia eguin, ta ondo bici naidet, zure juicio andi artan ondo irteteco. Amen.

#### BIGARREN PUNTUA.

### JUICIO BAÑO LENAGOCO SEÑALEAC eta munduaren acaballa.

**E** Men gogora ecarzu Jesu Cristoc bere aoz predicatu zuen eguia au, ta nola juicioraco mundua defeguin baño len, alde gucietatic señale icaragarriac izango diran: *Erunt signa in Sole, in Luna, & in Stellis, &c.* Luc. 21. Señaleac ceruan, bada Eguzquia illundu, Illarguia odoldu, ta Izarrac pulcaturu, ta cerutic erotico dira. Señaleac, bada ceru gucia nastu, ta odei illunez bete, ta dem-

demboral, edo ecachic izugarrienaic icufico dira: chimista, turmoi, ta oñaztarriac erriac, ta errietacoac oñdatcen dituztela. Señalecac, ceren oriequin naste aize bum-bada arrigarriac izango diran, torre, ta palacio munduco andi nai eroac, beren uftez betico ospe, edo famarenzat jaso cituztenac, batean lurpean arrafatceco.

Pensezazu Jesu Christoc diona, cer seña-leac lurpean izango diran: *In terris pressura gentium*: nola ez cerua bacarric, ezpada lur-gucia, ichaso, ta criatura guciac peccatarien contra aferratu, jaiqui, ta beren modura armatuco diran, Escritura dionez, Jainaren etsai burujaucien venganzara, ta oiei guerra bicia ematera: *armabit creaturam ad ultionem inimicorum, & pugnabit pro illo orbis terrarum contra insensatos. Sap. 5.*

Orduan, Lurrac bere gañean peccatariac ecin icufi, edo sufrituric Zalantza, ta icara guciz portitzac emanic, idiqui, ta tragatucoditu. Orduan itsaso zabal ori, orroa chit andiac ateratcendituela, beregandic irten, ta fartucoda leorrean erriac, ta gendeac ondatuaz. Orduan guizon, ta anreac arritu, ta zurtu, ta Jesu Cristoc dionez, corde gabe igartuco dira, soñu izugarriaz, ta erio-tzaco antsia, ta larriaz: *pre confusione sonitus*

*maris...arestentibus hominibus præ timore.* Ordu-  
an gendeac ibillico dira arazo andian , zora-  
tuac bezala , gora bera , cer eguin ez da-  
quitela , ta eriotzaren atceneco gaitzarequin  
etsiric burruca bezala.

Orduan abereac ere arazotuco dira , ta  
basotiac , ta lar abere suminduac , ta pistia  
mota guciac aldarte , ta azqueneco gaitza  
fentitu , ta beren zulo etatic irtengo dira,  
ta erriotzco orroa, ta inciriaquin , izugarriz-  
co moduan errietara , auzoetara , gende tar-  
tera etorrigo dira. O egunic illunenac ! O  
gauric tristeenac ! O culpen ondorengo dem-  
bora ! O Munduaren galdu bearra !

Azquenic beguira , ondo gogartu , edo  
gogoan sartu ezazu munduaren acaballa, ta  
fuz , ta garrezco eriotza portitza. Jaunaren  
aferre juituac aguindu , ta munduaren lau  
alde etatic beñgoan , bat baten fuzco lau ibai  
andi bialduco ditu : oiec era batera futu,  
erre , quiscaldu , defeguin , ta auts biurtu-  
co dituzte echeac , erriac , abereac , ta bici-  
ric arquitcen diran gende guciac : ta orra  
mundu zoro galdua acabatu. Ay cer cabua!

Atozte orañ , atozte nerequin munduco  
eroac : juicio , ta contuan far gaitcan. Andi-  
quiac , aberatsac , atseguin , ta eder zaleac,  
atozte : atozte icustera , dembora bateco  
zuen



zuen biotcen zoragarri ciran edertafun, ta beste gauzac non diran, edo cer eguin diran. Ay peccatarien zoro, edo juicio gabeac! Beguira zuc nere Cristava fedeco argui-az munduaren cabu oni.

Non dira orañ eche, edo Jauregui andi, vanidade, edo andi naiac aimbeste peccatu-requin, ta anima ascoren caltean jaso citue-nac? Non dira baratza, edo jardin eder, ta paseo erregalo raco aimbeste costaric egui-ñac? Non dira joiac, urre, cillar, ta bes-te ondafunac? Non dira galac, edertafun, erregalo, ta beste atseguinac? Autsa, ta que-utsa icustenda. O cer icusgarri illun tristea! O munduco falsia, ta guezurra! O choro en jostallu ichura gabea! Onela gucia igaro-tcenda: onela mundu gucia acabatcenda. *Præterit enim figura huius mundi.* 1. Cor. 7.

#### ILL GUCIEN PIZTIA, EDO ERRESURRECCIOA.

**F**Edeco eguia au pensezazu ondo: munduaren fin lastimagarri ori ezquero, no-la illac piztu bear duten: bacoitza bere len-izan zuen gorputzean, Jaunaren aguintez, biciric jaiquicoda, San Pabloc dionez: *Cænet enim tuba, & mortui resurgent.* 1. Cor. 15. Lau munduaren parte etan juicioco trompe-

230  
taren ots gucziz andia aditucoda, ta Aingueru  
batec deadarrez aguinducodu : *Surgite mortui,*  
*& venite ad iudicium.* Illac piztu zaitezte , ta  
juiciora atozte. Eñan , ta eguin : puntu ar-  
tan mandatu oni diranac obeditucodiote , ta  
bereala biciric jaiquicodira.

Ah ! Beguira cer icusi bear dezun orduan!  
Justuen animac cerutic , ta gaizto enac in-  
fernutic etorri , ta bacoitza bere lengo gor-  
putcean fartuco dira. Gucien gorputzac gue-  
ratuco dira oso, ta bici beren animaquin ; ba-  
ña guciac ideac bezala , Jesu Cristoren urte,  
edo oguei ta ama iru urtecoen guisa : *in men-*  
*suram etatis plenitudinis Christi.* Ephes. 4. Pen-  
sezazu , nola , ta ceñ laster , ta ceñ eder  
argui gloriáz janci , ta beteac fantu , ta doa-  
tsuen gorputzac egongo diran , ta anima an  
fartcean , eguzquia baño claruago jaiquico  
dira , ariñac , alaiac , ta chit ederrac.

Ay ! Cer bendicio , ta graciaç Jaincoari  
emango diozcate , ceren gorputz artan bera  
fervitu , ta aren vorondate fantua eguin , ta  
Leguea gordezuten ! Cer esquerrac animac  
bere gorputzari , ceren garbiro bici izan zan,  
edo argalac bezala, pecatuac eguin bacituen,  
orien penitencia ere eguin zuen ! Cer bada  
gorputzac animari , ceren Jaunaren bildur  
fantuaz ceruco bidean zucen erabilli zuen,  
edo

edo iñoiz lurreco gaucetara oquertu , edo  
macurtu bazan , ondafun, edo atseguin loie-  
tan sartu bazan: oriec ezagutu , ta guero da-  
mu , ta eguiazco propositu eraguilleaz con-  
fessatu , ta Jainco agana biurtu , ta biciera  
berri santua artu zuen , ta eriotzaraño ondo  
iraun zuen ! Ay cer poza ! Cer gloria bicia !

Ta bitartean , norc esan dezaque con-  
denatu en gorputzac nolacoac egongo di-  
ran ? Orien anima zori gaiztocoac etorrico  
dira , nai , ta naiez , infernutic , demonioac  
baño beltzago , ta itsusiago , subici eguiñic.  
Araco beren gorputzac icustean , cer tor-  
mentu amorratua artuco dute ? Ator ona,  
esangodio bacoitzac, ator ona deabru gucien  
laguna , ta nere carcela madaricatua : ator  
ona ire saria nerequin batean betico artcera.  
Ah zori gaiztoco gorputza ! Onēmbeste uf-  
te da igatic ni infernura nintzala. Cer etzan  
besteric , Jaincoaren Legue santua urratu , ta  
ire anima garbia loitcea , abere en guifaco  
atseguin lotsa garrietan , venganza cital , ta  
beste dollorqueria , ta pecatuetan , ta añ  
merque ecerez egatic deabruai saltcea , edo  
doaric anima bacar au ematea ? Ator , bada,  
orain gucia nerequin batean pegatcera.

Oiec,edo onelaco gauza asco esanaz an sar-  
tucoda anima , ta gorputz ori jaiquicoda be-

reala infernucos su gori bici, ta illú eguiñic. Orduan cer madaricacioac gorputzac animari, ta onec ari? Cer negar malco fuz, ta garrezcoac? Cer deadar, ta garrafsiac? Cer biotceco inciria samindu garrazac? Onela asicoda seculaco, ta beñere ezta aspertuco, eternidade gucian.

Ay anima Cristau au iracurtcen, edo enzutenzaudena! Cer izango oteda zuzaz? Orduan mundu guciaren aurrean cere burua naico dezu icusi desdicha onetan, lotsa, pena, ta tormentu orietan? Ez, ez, anima nere, ez Jainco agatic: ez nere gorputza, zure, ta nere onagatic. Ea bada, animo, ta penitencia bereala: eguiazco biurrera, edo conversioa, Jainco agana, : damu, ta negar biotcecoac, proposituac, ta biciera berria. Bai, nere Jainco maitea, bai zure graciarequin. Emen penac, emen tormentuac. Betoz, Jauna, betoz ordu onean, zure escutic bezala, betoz nequeac, gaitzac, betoz emen zure amorioan. Zure escuetan, zure mendean nago: ona nere anima, ona nere gorputza, zure vorondate gozoa beti eguiteco, ta zu oraiñ, ta beti amatceco. Amen.

## IRUGARREN PUNTUA.

MUNDUAREN JUICIOA, TA GUCIEN  
sentencia beticoa.

**E** Men dator fededo eguia. S. Pabloc dio-  
na : munduco gucioc Jesu Cristoren  
Tribunal aren aurrean aguertu bear degu-  
la: *Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Chris-  
ti*: ta an bacoitzac bere merecia artuco due-  
la. Orretaco gucioc pizturic Josafateco Ce-  
laiera joan bear degu. Beguira , nola justuac,  
Jaunaren vorondatea eguite agatic , obedi-  
tuc duten bereala , ta gozo chit andiare-  
quin , beren Arintafun aren doaiatz , efan , ta  
eguin , puntuco ara joango dira airean , Je-  
su Cristori echedetera : *Obviam Christo in aera*:  
2. Cor. 5 . Thesal. 4.

Condenatuac berriz jaun naico eztute lo-  
tfaz, ta icaraz : ernegatcen , ta birauca egon-  
go dira : mendiai ots eguingo die, azpian ar-  
tceco : eriotzari , bertan ondatceco ; baña  
baliatuc etzaie : ta bitartean deabruac joca,  
bulzaca , osticoca , ta arrastaca aramango  
dituzte lanzaquin , eztenaquin , ta beren pe-  
catuen catea pifuaquin. Ay cer carga , cer  
nequea , cer tormentu amorratua eramango  
duten ! Baña ondo merecia : bada añ er-

raz penitencia' eguin cēzaquetela, eguin etzuten, justuac bezala, ariñ, ta aisa joateco Jofafateco ibarrera.

Ara Jesu Cristo jachicoda, mundua juzgatcera. Aurrena San Miguel, edo Aingueru bat etorricoda gure Salvadore aren Guratce, ta gure erremedioaren Estandarte guztizco ederra requin: onec justuac atseguin, ta gloriaz, ta gaiztoac icaraz, ta infernucos penaz beteco ditu. Orren ondoren Aingueruen egerciuac gloriaz janciri jachico dira, gucien Erregue ari gorte eguiten.

Orduan Jesu Cristo Gure Jauna aguertucoda, jarlecu, edo odei zuri ederrezco Carroza batean, bere mende, ta magestade guciarequin: *Cum potestate magna, & maiestate,* eta anche gucien gañean gueratucoda. Ama Virgiña gucien Erreguiña bere Seme aren ondoan trono gucz eder batean esericoda: eta beren lecuetan Apostolu fantuac, ta aien lagunac mundu gucia juzgacéco.

Emen beguira ondo Gure Jesus onaren gloria andia: ceren bere Aita ren onra, ta gure onra gatic aimbesteraño humillatuzan, orregatic juicioan onratua, ta adoratua izan goda: ori bera Ama Virgiña, santu, ta justu

tu gucietan icusficoda. O cer humiltafunaren fari ugaría ! Cer gozaldia Ama maitearen biotcécoa , bere Seme bacar , len Calvario anGurutce an dolorez illtzen icusi zuena , alaco glorian orañ icusteá ! Cer Santuen poza , éeren Ama Virginiari bere dolore etan , ta Jesus onari , bacoitzac bere gurutce , ta emengo neque etan , moderaro , ta pacienciaz jarraitu cioten !

Cer gloria pare gabea , icusteá an , nola munduan izan ciran Erregue , Aguintari , Bidegabe , edo Tirano gogor guciac , belau-nico , nai , ta nai ez , Jesus Erregue , ta Jaun gucien Erregue , ta Jaun becarra confesstcen , ta adoratcen mundu guciaren aurrean ! Ea , animo , nere anima maitea ! Jesus zure Jaunari orañ zure bici moduco gurutce , ta neque en artean jarrai zaiozu : Ea , laster igaroco dira : arc , eta santuac bezala paciencia pusca bat iduqui zazu , eta alcha gora zure biotza : jalo gora zure beguiac , pensamentu , ta gogoac , biciera berriaz , an Jesus en ondoan , ta glorian arquitceco.

*JUSTUEN , TA GAIZTOEN SEPARACIO , EDO berezdea.*

**B**Igarren gogora ecarri bear dezun gauzada , nola Jaunac Aingueruari , Juez ac beza-

bezala , aguinduco dien , justuen artetic atea-  
 ra , bereci , edo aparta ditzatela condenatu  
 guciac , anchumeac arcume etatic , zalquea  
 garitic , ta lastoa aletic bezala : *Exibunt Ange-  
 li , & separabunt malos de medio justorum.* O cer  
 trance estua ! Onac , edo Santu guciac chit  
 eder arguiac Jesus en escuiean gueratuco  
 dira airean : ta gaizto guciac , Aingueruac  
 botaco dituzte ezquerrera , infernuco egur  
 sorta illun irazaquiac bezala. Norc esan de-  
 zaque oien tormentu amorratua deabruen  
 ostico pean ? Aberatsac , andinaiac aguinta-  
 ri era gabeac infernuco lotsa , ta arrabia an-  
 diagoa izango dute , ceren lurrean pobre-  
 choac oñ pean erabilli cituzten , ta an glo-  
 ria andian Aingueru tartean oriec berac icu-  
 sico dituzten. Ay ! Beguira orañ ondo.

Cembat munduaren paper , edo ots an-  
 dia eguin zutenac , an bean ezquerretatic  
 egongo diran , beste en fuerte onaz arrituric!  
 Ah ! Gure zoro itsuac , esango dute , uste  
 guenduen , cerbait guiñala munduan , ceren  
 aberats , andi , estimatuac , nai guenduen  
 eguiten bici guiñan : ta ango pobrecho bear-  
 rac , ta beren icerdi aquin jateco ematen ci-  
 gutenac , ecertan iduqui ez guinduen ! Ay  
 gure zori gaiztocoac ! Ara , ara , goien aiec  
 Aingueru , ta Santu aquin non dauden , mun-  
 duan



duan paperic eguin ezpazuten ere : inorc  
 ezagutu gabe , azturic bici izan ciran , ta  
 orra cer gloria aiena orain ? Gu guinan des-  
 dichadu eroac , aiec ero , ta desdichadutzat  
 iduqui baguinduen ere. Aiec zuten Jauna-  
 ren bildurra , ta juicioa : guc itsu galduoc  
 ez : aiec bezala , Jaunaren bidea jaquin ez,  
 ta utleguin , ta galdu degu gucia : *Ergo er-  
 ravimus à via veritatis.*

Beguirra , cembat gurafo on orduan glo-  
 riaz beteric escuietatic egongo diran , ceren  
 bildur santuaz Jaincoa servitu, ta beren ume,  
 ta ondorengoai ceruco bidea obraz , ta itzez  
 eracusi cien : ta bear bada orien umeac ez-  
 querretatic deabruen artean , ceren gazteta-  
 tic gaizqui , ta beguieta raño pecatuetan far-  
 turic bici izan ciran. Beste ume , edo senide  
 batzuec egongo dira goien santuen artean,  
 ta orien senide, edo gurafoac bean deabruen  
 artean. O,ta cer gauzac icusi bearrac gauden!

Ta cer fuerte izango ote da zurea? Jaquin  
 naizu?Bada beguirra ondo nola bici ceran:No-  
 ron z orain zauden , aronz beti egongo cera.  
 Ceruco bidean , penitencia , ta zure estaduco  
 virtute en bidean zabilta escui eronz ? Bada  
 escuiean arquiteco cera. Pecatuen , bicioen  
 artean ezquerreron zauden? Bada ezquere-  
 ron z erori,ta beti egongo cera. Au zure escua  
 dago

dago orañ , ez orduan. Zuc orañ nai dezuna , ta eriotzaraco artcen dezuna , seguru izango dezu orduan. Ea bada : ceren beguirā na go ? Ceruco bidea ar dezadan , Jaincoaren Leguea biciera tantu bat , escuieco alde tic ceruco gloriara igotceco. Amen.

CONCIENCIACO LIBRUEN IDIQUIERA.

**J**Uicioco egunac aguertuco dizun beste eguia au da : *Libri aperti sunt*. Conciencia gucien Libruac idiquico dira. Eleitza Ama Santac dio , Libru onetan escribituric dagoela gucia, andic juzgatceco mundu guztia. Efan naidu : Jaincoaren argui golpe andi batequin , diran guciac , eta bacoitzac chit arguiro , ta batean icusico dituztela mundu gucian eguin izan dira pensamentu , itz , ta obra onac , eta gaiztoac.

O cer trance lotfagarrizcoa peccatarienzat , ta cer gloria justuentzat ! An culpa loi itfasi escutuan eguiñac aguertuco dira : an basterretan bacarric eguin daco ecin aotan artuditezquean guifaco peccatu nazca garriac : an traicio , falsia , dollorqueria , intencio billau , ta biotceco venganza citalac , ta aicezco beste vanidade , ta buru ariñ ascoren choraqueriac : an confessioan lotfaz utci ciran , edo estali , edo chiquitu ciran peccas-

tuac

tuac ertengo dira. Ay! Ay! Cer lotsa!

Berriz an justuen obra onac aguertuco  
dira : araco escutuan , iñorc etcecucela egui-  
ñac : oien intencio garbi , ta gogo santuac,  
oien limotna , oracio , ta isillic eguindaco  
penitencia, mortificacio , ta beste onelacoac:  
baita justuen pecatuac ere , ta guero Jauna-  
ren graziaz eguin zuten penitencia. Au Jain-  
coaren gloria raco : ta onec onra , ta ederta-  
fun andia justuai, ta lotsa, ta tormentua gaiz-  
toai emangodie.

Baldin emen guchiren artean , falsia beltz,  
infamia era gabe , edo pecatu defonesto itlu-  
fi batean arrapatcea bat, gauza añ lotsa garria  
bada , ta alacoa daquiten enen artetic igues  
bati eraguiteco trancea : mundu guciaren  
aurrean , eciñ igues eguingo duela , orrela-  
co etan bat artcea cer izangoda? O lance  
guztien estuena! Argatic nere anima , Jain-  
coaren aurrean bezala bici gaiten. Beguira,  
Jaunac icusten zaituela. Beguira , Jaincoa  
dagoquizula beguira : Ondo bici , biotz , ta  
biciera ona.

#### SENTENCIA BETICOA.

**A**U da Juicioaren azqueneco pausoa:  
Juezaren sententia , baña sententia  
erabacduna , edo definitiv: Sententia , ba-  
ña

ña guçiz zorrótza , ta zucena : Sentencia;  
baña arguia , ta beticoa : Sentencia onai , ta  
gaiztoai dagoquiena , ta an emango zaiena.

Lenengo , Jesus ceruco Erreguea bere ar-  
pegui chit eder gozo arequin bere justu eta-  
ra biurtu , ta efangodie : *Venite , benediçli Pa-  
tris mei , &c.* Matth. 25. Atozte , nere Aita-  
ren bedeicatuac : atozte , munduaren asie-  
ratic zuenzat dagoen ceruco Erreinoa artce-  
ra : ceren gofe ninzan , ta jatecoa eman ci-  
ñidaten : egarri ninzan , ta edatecoa ere bai:  
ta orrela beste misericordiaren obrac. Atoz-  
te. O cer deia ! O cer poza , ta gloria ! Doa-  
tluac efango diote : Noiz , Jauna , icusi cin-  
dugun gofe , edo egarri , bidezco , ta soñe-  
co gabe , carcelan , edo gafsôric , zuri obra  
on oiec eguiteco ? *Quando te vidimus , &c.* Ta  
Cristoc eranzungo die : Ah ! Araco pobre-  
choari vorondate onez orrela obrac egui-  
tean , niri eguiten ciñizquidan : ta pobreari  
eguiña nic neretzat artcen nuen.

O nere Jesus guçiz misericordiofoa ! O  
nola zure misericordiaz , ta ontasunez mun-  
dua salvatu naidezun ! O ceñ urricalsu , ta  
amoriozcoa ceran : bada nere culpen zor-  
rac añ aundiac dirala , zure izenean nere la-  
gun urcoari eguiten diodan misericordiaz,  
guciac nic añ erraz pagatcea nai dezu , ta nic  
zure

zure misericordia , ta gloria guztia orrela irabaztea ! Icafi ezazu , Cristava , obra onac besteai eguiten , ta zuretzat naidezun gucia zure lagun urcoari : bada erregla onetatic Jaunac azquen juicioan sententia emango dizu.

Guero enean justuac beren saria artu , ta seguru daudela , Juez icaragarria aferre gucien arpeguiaz ezquerrecoetara biurtu , ta sententia emango die esanaz : *Ite: discedite à me maledicti, &c.* Zoazte, madaricatuac, zoazte seculaco nere beguetatic: zoazte infernucosu, ta gar, edo tormentu etara : zoazte betico deabru guciaquin , bada nere misericordiaz etcerate baliatu. Gose , ta egarri nintzan, ta ecer eman etciñidaten. Pobre nintzan , ta carcelan , ta ez janci ninduzuten , ta ez icuf-tatu. Ta orrela beste obra onetan.

Orduan gaiztoac esango diote : Noiz, Jauna , orrela icusi cindugun , obra on oriec eguiteco ? Esango die Cristoc : Nere pobrechoai eguin etciñioten , ta argatic ezta niri ere. *Nescio vos* : Zoazte madaricatuac infernura. Etzan besteric , nere Legue , ta vorondate aren contra nai cendutena eguin ? Bada orañ , ta beti vorondate orrec eguin zuena pagadezala. Ta despedida triste onequin Juez justuac bialdu , ta botaco ditu condena-tuac.

tuac. Orduan demonio, ta deabruen lagun  
gaizto guciac naste, ta batean, puntu artan  
ondatuco dira infernucos leiza zuloetan. Ta  
orra munduaren cabua. Justuac Aingueru,  
ta Santuaquin Jesus, ta bere Ama gozoa-  
requin batean ceruco gloriara: ta gaiztoac  
Lucifer, Satanas, ta beste deabruaquin be-  
tico infernura.

COLOQUIO, EDO ATCENECO ITZOQUETA.

**A** Y nere Jaungoico guztiz ona! Au cer  
da? Nere fedea, nere juicioa non da?  
Ta fediaz zure juicio andi au, nere zorrac,  
ta ango contu estu zorrotzac icusi ezquero,  
nic cer esan, ta cer eguin aldezaquet? Zu,  
nere Jesus maitea añ aserre icusi, ta nora,  
edo norgana biurtuco naiz? Baldin justuenac  
icaraz, ta bildur fantuz ba daude, ta orduan  
ozta seguru egongo badira, nizaz cer izan-  
go oteda? Job santu bat añ justu, ta garbia,  
bere animan peccaturic etceccucena, juicio an-  
di onen arguiaquin lenagotic ala bildurtcen  
bazan, nic, peccatari galdu triste onec cer  
eguingodet?

Zure adisquide leial prestu onec juicioa  
zure aserre aldi añ andia icusiric esancizun:  
*Quis mihi tribuat, &c.* Ay Jauna! Nor lego-  
quean infernuan sarturic, zure aserre sumiñ  
izu-

izugarria igaro artean! Cer esan aldezaquet  
 nic nere anima culpaz beteric dauca dala?  
 Nere pecatuac, Jauna, carga pisu eramane  
 ecin ditequeanac bezala, ondatcen naute  
 infernuan. Baña orregatic ere, nere gaitz  
 gucien, ta infernuaren ondarretic dei, ta  
 ots eguingo diot zure misericordia cabu ga-  
 beari: *De profundis clamavi ad te Domine: Domi-  
 ne, exaudi vocem meam.* Ea, Jaun piadosoa: zu-  
 gan dago nere erremedio gucia: zure mi-  
 sericordia onetaco da, nere pecatu andi gu-  
 cien carga ondagarri au nere animaren ga-  
 ñetic quentceco. Orretaco nere pecatu, ta  
 zorrac zure contura, ta zure gañean artu  
 cinduen: zure pasio, ta eriotza requin Aita-  
 ren justicia aferreari oso ro ciranac paga-  
 tceco.

Ay nere Salvadore, ta erremedio bacar-  
 ra! Juicio artan ez zure neque, icerdi, ta  
 negarrac, ta zure odola, ta eriotza balia-  
 tucozat. Baña oraiñ bai, pecatuetatic libra-  
 tu, ta zure escuiean ni orduan ipintceco.  
 Ona bada, Jauna, ona non dezun mundu-  
 co peccatariric andiena: ona non zure pie-  
 dadea eracutsi, ta nori barcatu: ona nere  
 biotceco miserien gañean zure misericordia-  
 ren jarlecuric onena. Nere calte, ta desdi-  
 chac erremediatcean dago, Jauna,, zure  
 Biotz

Biotz amoroso aren deseo gucien cumplia  
garri betea. Efan dezaquet , zure gloriaraco:  
zure piedade gozoarenzat lecu obeago , ta  
berezco egoquiagoric eztala arquituco , ne-  
re anima triste galdua baño.

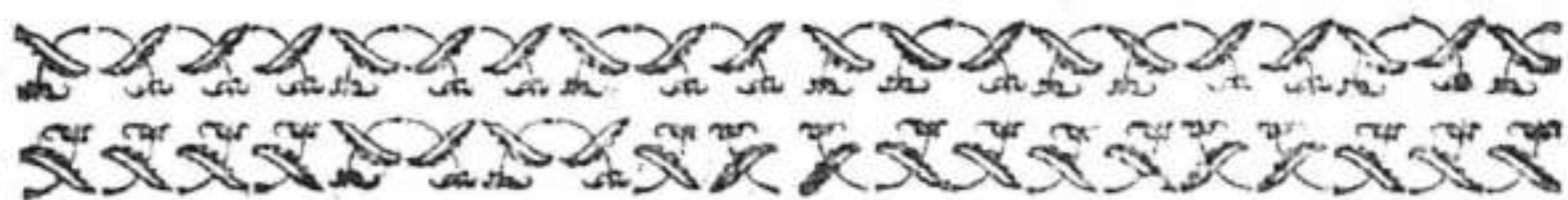
Ea bada , Jauna , barcacioa , erremedio  
nerezat , ea betor zure paquea , zure escuie-  
co aldea nerezat. Zure odol tanto bat, zu-  
re negar malco bat asco det , zure Biotce-  
co asnase bat asco da. Ea beñ , edo beñ aca-  
bite nere gaitzac , ta orrequin zure aserreat:  
betor zure salvacioaren alegria. Orretaco zu-  
re vorondatea bada , betoz oraiñ , Jauna,  
betoz lenago emen zure aserre justuaren cas-  
tiguac : betoz ordu onean , zure misericor-  
diazco azote , neque , ta gurutce zuc , bi-  
ci naizan artean , bialtcen dituzunac : betoz,  
Jauna : diranac dirala , zure escutic datoze-  
nac neretzat onenac izango dira , ta nic be-  
foac zabaldu , ta laztanga artuco ditut. Zuc  
naizuna , ni naidet pocic , guero nere burua  
zure escuiean icusteagatic. Nere pecatuen  
damuz , ta gorrotoz gucien confesio andi  
bat eguin naidet , ta proposito sendo secu-  
lan ez autsitceco batequin: costa dediña, cos-  
ta dedilla.

Ta bada biciera santu zure antceco bate-  
quin zure misericordia orduco irabazteco

ZUC



zuc naizu nic orañ nere gueide , edo lagun  
 urcoai misericordia eguitea , ta zugatic aiei al  
 ditudan obra onac , zuri bezala eguitea : biz,  
 Jauna , ordu onean. Zure amorez eguingo  
 diet aleguin gucia , ta neretzat naico nuque-  
 ana : emango diet egemplo ona : nere al  
 eguiñac lagunduco diet obra onaquin , al  
 ditudan limoñnaquin , conseju on , ta nere  
 erreguaquin , orrela erraz zure misericor-  
 dia seguratceco : paciencia aiequin , ta are  
 gueiago nere burua requin neque , ta traba-  
 juetan iduquico det pocic , zure vorondate  
 fantua beti eguiteco , ta paquezco bicia , ta  
 eriotza on bat : ta zurequin , nere Jesus ona,  
 zure Ama gozoarequin , Aingueru , ta San-  
 tuaquin zure escuiean juiciotic igotceco zu  
 alabatcera ceruco gloriara. Amen.



BICI MODU BERRIA AR-  
 tceco , edo estaduaren eleccioa eguiteco  
 Egercicioa.

**A** Nima pecatuetatic libratu , ta erraza-  
 go Jesu Cristori jarraitceco , Aita San  
 Ignacioc naizuen , Cristau bacoitza , modu

S

sua-

suave batequin , chit bere ta Jaincoaren era-  
 ra virtuteen bide errealean farrerazo , bere  
 vorondate gaiztoa autsi , ta ucatu , ta Jau-  
 naren vorondatea gauza gucietan gogotic  
 billatu , ta eguiteco. Orretaco , bere ani-  
 maren salvacioraco conveni zaion bidea ar-  
 tceco , ta Estaduaren eleccioa , Jaincoaren  
 aurrean , bear bezala eguiteco , Erregla se-  
 guruac beren consideracioaquin Sātuac ema-  
 tenditu.

Jaincoac deituric , beren Estadua artu ta  
 daudenai , ta Jaunaren vorondatea eguno-  
 ro obeto eguin nai dutenai ere , Santuac be-  
 re Erreglaquin laguntcendie , beren bici mo-  
 dua zucentceco , ta ceruco arguiaquin bio-  
 tzac jaso , ta pauso guciac Jaunaganonz se-  
 guru emateco.

Oriec eztute ya beste Estadutan pensatu  
 bear , ceren tentacioa izan oidan ; ezpada  
 artu duten Estaduari ondo equin , beren  
 obligacioai obeto beguiratu , esaminatu , ta  
 animatu fede on osoaz , ta biotz onaz zucen  
 Jaincoari jarraitcera.

Beardute oiec , David Santuac bezala , Es-  
 piritu Santuari bere arguia , ta gracia escatu  
 beren obligacioac ezagutu , ta oriei ondo  
 eranzuteco. *Confirma hoc , Deus , quod operatus*  
*es in nobis : Psal. 67. Confirma me in verbis tuis :*

*Psal.*

Pfal. 118. *Et spiritu principali confirma me.* Psal. 50. Jauna, zuc gugan eguin dezuna, sendo ifintzu. Zure itzetan segura nazazu: eta zurre spiritu principal, edo gueiena bear dedanaz sendo nazazu.

*ESTADUA ARTU NAIDUTENAC, JAINCOAREN aurrean ondo pensatu, ta pisatu bear dituzte Erregla oier.*

**I** **E**Rregla. Eleiza Ama Santac dituen Estadu guciac onac berez izanagatic, batzuec obeac dira besteac baño. Ezcontza, edo Ezconduen Estadua, ceñean asco salvatu, ta Santu izan diran, ona da; baña Ezcongaiena, edo continencia obea da, ta Religiocoa are obeago, ceren onetan arazo guchiago, ta virtuteac, ta salvacioa alcanzateco locorru gueiago diran. Erri bateraco bide asco nola oi diran, baña batzuec obeago besteac baño, ceren lapurric, ta peligroric eztan.

2a. Estadu guciac onac berez izan arren, ta batzuec obeago besteac baño; orregatic artu bearduen edo cein personarenzat orrela eztira. Ceren bat Jaincoaren aurrean bergana deitua sentitcen bada, Religioraco gogo, ta inspiracioquin, ta ori dala Jaincoaren

vorondatea ezagutu , ta beste munduco estaduric artuco balu , ya anima orrenzat ori ezlitzaque bide ona izango , ezpada peligrzcoa.

Contrara : batec bere umore , edo condicio , edade , ta Jaincoac emandizcan prenda , ta doaiac ondo ezagutu , ta Jaunaren aurrean icufico balu , secular izan , ta bide orretatic bera servitcea naiduela , ya persona orrenzat ezlitzaque obeago , ta ez ondo beste Estadu berez obea dana , ceren ori ez dagoquion. Nola janari asco berez onac , ta batzuec besteac baño obeago izan arren , ez datozque estomago guciai ondo , ta batzuei on eguiten dienac , besteai gaitz : ori bere estaduac animetan.

3a. Estaduaaren auquera , edo eleccioa eguin bearda , arazo gucietatic libre , ta paquean anima arquitcen danean : ez aserre , ira , edo uste gabeco beste pasioren batequin gozagaitzturic dagoenean ; ceren orrela ecin gauzac bearbezala pisatu , ta arrazoiai beren lecu , ta indarra eman daquiequen : biotceco solegu , ta Jaunaren paque arguia , acertatceco bearda.

4a. Jaungoicoarequin batean bein ondo beguiratu , consejua artu , ta cer estadu , salvatceco convenizatzun erabaqui ezquero ,  
ezta

ezta atcera erraz edocein gauza gatic bihurtu bear; batez ere animaren tristeza, desfamparo, edo tentacioen demboran; ceren orduan illundu, ta nasturic arquitecendan, ta gauzac diran bezala, iculten ez dituen.

5a. Estadua artu bearduenac, lenengo Jaincoari arguia escatu, ta bere buruaz fiatu gabe, conseju segurua artceco, Aita espiritual Jaincozco, jaquintsu, ta cintzo, edo prudente bat billatu, ta arequin itzeguin, ta guciaren contu eman, ta aren consejuz erabaqui beardu. Humildade onec Jaincoa, bere argui, ta gracia ematera obligatu oida: ta bestetic bacoitza bere gaucetan ez oida Juez ona, bere vorondate, ta amorioaren peligro, ta engañuac gatic.

6a. Orregatic, Estaduaren puntu au, ta Jaincoaren deia, edo vocacio, ta inspiracioac, seglare, ta munducoa quin tratarcea, uts eguiteada, ta peligrozco gauza: orobat aideaquin. Oriec eztira animaraco gaucetan consejari onac; ceren berenez, ta gueie-nean araguiari, ta odolari darraizca, ta icufia da orien intencioa, ceña munduco conveniencia, interes, edo andinaiean daucaten. Orrelacoac beren juicio, ta afectoa itsua, ta galdua daucate, ta virtute, ta salvacioaren  
impors

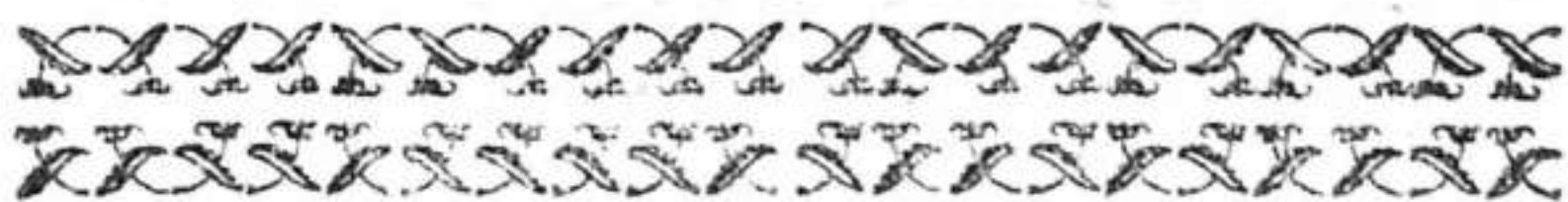
importancia ez tute bear bezala estimatzen.

7a. Ondo iritzi agatic Jaincoa servitceco bici modu bati, ta ori artu naiagatic, ez berealacoan erabaqui, ta ez cere burua, Estadu ori artcera, votoz obligatu, chit ondo contu eman, ta persona virtutezco jaquintu baten conseju gabe.

8a. Jaincoaren escuetan daude gure fuer-teac: andic argui, gracia, ta doai guciac etorri beardute: baña orregatic ere cer bicimodu salvatceco bacoitzari dagoquion, gueie-nean ecin batec jaquin dezaque beguiz icusi ta bezala, edo evidenciaz; ceren Jaincoac, San Pabloc dionez, naidu, „ icara, ta bil-„ dur fantuaz guc gure salvacioa obratcea, „ edo irabaztea. Ta ala, Jaincoaren deian, edo vocacioan, ta zucembide, edo estadu artceco puntu onetan, señaie, ta milagroac billatcea, edo escatcea, gaizto da, ta utseguitea: ta are gueiago, estadu obera, ta salvatceco obeto dagoquionera, bat inclinacioac daramanean.

Emendic atera, ta icusico dezu munduco gendeen engañua: bada, baldin munduco conveniencia andiren bat, escura badatorque estadu secular, ta peligruloan izan arren, bertatic, itsuan conseju gabe, berenzat artcendute, ta besteai aconfejatcendie.

Baña Cristau bat estadu santuagora inclinatua sentitcen bada; orduan consultac consultē gañean nai oi dituzte, ta beguiz icusi, edo evidenciac escatcendituzte. Oiec dira araco Salvadoreac, aferratu, ta efancien nen guifa. *Generatio mala, & adultera signum querit, & signum non dabitur ei.* Cristori jarraitceco, milagroac naidituzte: ta Cristori ez jarraitceco, ta munduari laztan emateco, beren gusto, edo gurari bat asco dute.



BICI MODUA ARTCECO EGERCICIOA, bere consideracioaquin.

*Doce me facere voluntatem tuam. Psal. 142. Jauna, zure vorondatea eguiten eracatsi zadazu. Domine, quid me vis facere. Act. 9. Jauna, cer naizu, nic eguitea.*

COMPOSICIO, EDO LECU EGUITEA.

**C**Onsideratu gure Jaungoico gucien Aita chit amorosoa, guri bacoitzari bere doaiac ematen, ta beren inclinacioac, ta banaca bere deiaz, edo inspiracioaz, beren salvacio, ta ceruco gloria alcanzatceco, cer  
Esta-

Estadu, ta bici modu artu bearduen, bacoitzari señalatcen.

*Peticioa.*

Jaungoicoari escatu bere argui golpe andibat, cer Estadu tan bera servitcea naiduen ezagutceco, ta beraren vorondate, ta graziaz zu salvatceco obeto dagoquizun bidea artu, ta animo andiaz berari jarraitceco, beardezun indar gucia.

*LENDIA BICICO PUNTU, TA CONSIDERACIOA.*

IRU GUIZON MOTA EMEN ICUSI, edo considera itzazu, edo iru Cristau genero, bacoitza bere bidetic dijoazenac.

**B**Atzuec Cristori jarraitu, ta salvacioa alcanzatu naidute; baña fin ori eragozten dioten gauzaz defeguiñ nai eztute, ta ez Jaincoac eraman naidituen bidean sartu, ta beardiran medioaz baliatu. Oiec dira, ofasuna naiduten eri en guifa; baña gaitz eguiten dien janaria utzi nai ez, ta ondo dagozquien, ta beardiran erremedioac artu nai ez diruztenen guifa.

Bigarrenac ere salvacioa naidute; baña ez  
Jain-



Jaincoac deitzen , ta eracusten dien bidetic, ezpada beren erara. Cristoc , lurreco gauzac utzi , ta berari jarraitcea aguintcen , edo esaten die ; ta naidiote jarraitu , baña munduco gauzai itfatsi , ta daudela. Cristoc bideonetatic naidituela ; ta berac leian bestetatic naidutela : ta ori ona dala ustearquin , engañatcen dira : Jaincoac aien vorondateari, ta ez berac arenari , obeditu bear balie bezala. Oiec araco eri-en guisa dira , ceñac ofasuna nai duten, baña ez Medicu jaquintsuac emandaco erremedioaquin , ezpada berac on dirala adituaquin, edo gogoac eman dizcanaquin.

Irugarren Cristau , edo animac eguiaz , ta biotcetic beren salvacioa naidute : oiec erresistencia gabe , ta gogotic beren vorondatea Jaincoari bere escuetan oforic , ta ecer nai gabe , uztendiote : emen dituzten gauzac , edo iduqui , edo utzitceco , ta Jesu Cristori , berac bere onra , ta gloriaraco, naien duen bidetic jarraitceco , prest daude: eri beren ofasuna nai , ta edocein erremediofamiñ , edo garratcena ere artceco prest, beren burna Medicuaren escuetan largatcen dutenac bezala.

Iru Cristau mota oietatic lenengo biac gaizqui daude Jaincoaren deia , edo vocacioa

cioa enzuteco: irugarrenac bai orretaco prest daudela: oiec confiadezaquere, Jaincoac bere argui, ta graciaz lagunduco diela, ta beren animac salvatceco bidea aguettuco diela. contrara lenengoac, Jaunaren vorondateari eguiten dioten erresistenciaz, peligru chitezco andian dabilta, Jaincoaren vorondate, ta deiari eranzun, ta emangocizten focorruac berac, ucatu, ta beren animac galtceco.

Sar zaitez orain zuregan, ta beguira ondo, iru Cristau modu orien artean, ceñetic zu ceran. Baldin, Jaunaren graciaz batean, aren vorondatea ezagutu, ta Berari jarraitceco prest bazaude, gucia beraren escuetan largaric. O cer dicha zurea! Bada orrela zure favore, Jaincoa obligatu, ta empeñaturic daucazu! Bera Piloto izangoda zure ontzia gobernatceco, ta munduco itsoan porturaño seguru eramateco.

Baña zure vorondatea zure erara eguin naibadezu, ta Jaincoaren arguiac señalatcen dizun bide, edo errumboa utci, ta zure gogoz gobernatcen bacera: O cer peligro icaragarria! Cer importa da zure animaren ofasuna defeatcea, baldin ceruco Medicuac ematen dizquitzun erremedioac artu nai ezpedituzu? Ta zuri ondo deritzuna artu naia-  
gatic,

gatic, cer importa da, Jaungoico, zuri  
cer obeto dago quizun, cierto daquienari  
finisten ezpadiozu?

Itfutafuna da, bidea ecin utseguingo due-  
nari ez jarraitzea: zoraqueria itlu bat besteaz  
guidatcea. Itfua cerala ezagutcen badezu,  
bada, nola cere buruaz guidatcera atrevi-  
tzen cera? Jaincoac ecin utseguin badeza-  
que, ta nic, nic nere burua baño gueiago  
amatcen banau: baldin nere salvacioa amo-  
rio guztiz andiaz defeatcen badu: orretaco  
eguin baninduen, ta bere odol prociofoa  
isuri bazuen: nola onen deiari, ta voron-  
dateari jarraitcen ezdiot? Nola onen elcuen-  
tan oforo nere anima uzten ezdet?

O nere Jaun, ta Jabea! Ceren beguira  
nago? Ona, Jauna nere biotza: Cer nai-  
zu nizat? Cer naizu nic eguitea? Emen na-  
go prest, zure deiari jarraitceco. Esadazu, cer  
naizun: ona nere vorondatea prest beti beti-  
co zurea eguiteco.

#### BIGARREN PUNTUA, TA CONSIDERACIOA.

**P**Enfatu ondo, auquera, edo eleccio onen  
importancia: onetan acertatcean, edo  
utseguitean, dago gure onic, edo gaitzic  
andiena. Condenatcen diran gueienac puntu  
one-

onetatic ceruco bidea utzi , ta infernucoa ar-  
tcen asi ciran, ceren pecatu alcoren peligro-  
etaco bici modua artu zuten, ta virtute enzat  
chit gaitza, ta ori Janicoaren vorondatea be-  
guiratu gabe , ezpada beren gustu , ta interes  
Iurrecoac bacarric.

Beguiria bada ondo , bici modu bata , ta  
besteaa , ta duda orretan , cein convenizai-  
tzun. Beguiria ondo , alde gucietatic gauzac  
pifatu ta, zure salvacioraco cein obeto dago-  
quizun. Ta baldin pasio gabeco considera-  
cio argui au ezquero ezagutcen badet Esta-  
du batera deitcen didala , ta ez besteetara,  
ori artu beardet , ez besteric. Baldin cem-  
bat gueiago , Jaincoaren escuetan berac nai  
duen eraco , jartcen naizan : cembat , eta  
gueiago Ama Virginiari, ta nere devocioco  
Santu bitartecoai biotz gucitic escatcen die-  
dan , orduan arguiroago ezagutcen badet.  
Jaincoac Estadu orretara , ta ez bestera , nere  
biotza daramala, ta icusten badet, nere salva-  
cioraco, bide ori naiduela nic artcea, ta conve-  
nizadala, ori vorondate guciaz artu beardet,

Onela Jaincoac deitcendizu , ta dei amo-  
roso onetan zure biotceco confianza andi se-  
guru bat iduqui bear dezu. Onela , bere glo-  
ria , ta atseguin andiraco , ta zure animaren  
dicha , ta zori oneraco , cer naien duen Jau-

nac aguertcen , ta eracustendu : Onela Jaincoaren vozac , ta zure bariengo deiac ots egingo dizu , estutuco zaitu , ta golpez , ta deiez efango dizu , len baño len , ta beingoan munduco cateac urraditzatzula.

Orduan munduac contrara deadar eguingodu , bere interes , gusto , atseguin , ta cariñoaz , oriec ez largatceco. Baña ezta anfi : ta zuc eranzun bear diozu araco Jesu Cristoren sententia eraguille arequin : *Quid prodest , &c.* Cer , cer baliatuco det , irabaztea mundu au , galtcen banaiz ni nerau ?

Esaiozu bada cere buruari : onetan , anima nerea , ezdijoa guchiago , zu betico galtcea , edo irabaztea , salvatcea , edo conde-  
natcea baño. Beguira mundu au naizun : ondafun , ta atseguinac etqueñtcen dizquitzu ; baña milla beartzunez , naigabez , ta sustoz beteac daude. Beguira nai dezun , ez mundu gucia ( ori Erregueric andienac ere eztu ) ezpada orren parte chit chiqui bat , acienda pusca bat , aimbeste quezcarequin gordetcedana : fortuna labor bat , aimbeste urte , ta neque alcanzatcea costaco zatzuna , ta burlatu , ta escuen artetic joango zatzuna.

Beguira , lureco ondafun , guero enean utzi bearrac , beste ascoc lenago utzicituenac , nai dituzun. Beguira , orrelaco ecet

ezqueria bategatic Jaincoaren vorondatea utci, ta zure anima condenatceco zorian ipintcea, ondo deritzatzun. Ay! ta cer da au? Cein guchi zure burua estimatcen dezun, ceruco gloria baño ecer ez lurreco bat gueiago estimatcen dezunean! Emen urte, edo egun guchiren barrenean utcicodezu gucia.

*IRUGARREN PUNTU, TA CONSIDERACIOA.*

**C**Ontu eguizu, eriotzaco orduan zaudela, ta eternidadearen ateetan cere burua icusi, ta bici modua artceco puntu onez acordatcen cerala. Galde cere buruari: orduan cer eguin izan naico cenduque? Nere araguiac orain naiduena? Orduan naico ote nuque, orain nere andi nai, interes, edo munduco eroqueriac aguintcen didatena? Ez orrelacoric, ta ez guchiagoric. Cer bada? Orain Jaincoaren dei, ta mandatuac nere biotcean efaten didatena: nai, ta nai ez Jaunaren vozac nere biorcean ematen dizquidan golpeac sentitcen, ta adicten ditut orain.

Ta noiz nago eguia efateco, ta nere buruaren consejari izateco era obean? Candela triste eriotzaren artan, dan bezala, eguia icustean, edo munduco ecerez utfac engañatu.

ñaturic naucanean ? O nere Jaun eguiazco  
 Consejaria : zure gracia , ta indarra indazu  
 eguiteco orain , orduan seguru naicodedana,  
 ta ecin eguingo dedana ! Orain zure voron-  
 date , ta deiari eranzun , ta jarraituaz ordu-  
 an atseguin artucodet , ceren ori nere zori  
 oneraco dagoquidan. Orain , bada , eguin  
 dezaque danean , bide ceruraco au ardeza-  
 dan , nere illtceco zorian atseguin andia bai,  
 ta damuric izan ezdezadan.

*LAUGARREN PUNTU, TA CONSIDERACIOA.*

**O**Rrez gañera, contu eguizu , Jesu Cris-  
 toren Tribunalean arquitcen cerala.  
 Bere Evangelioan dio:,, an bacoitzaren obrac  
 ,, nola diran , ala amangodiola. Bicitzaco  
 obra on , edo gaiztoac Estaduaren eleccio,  
 edo auquera onetan gueienean daude , edo  
 asitcendiria. Icus-tean , bada , cere burua aca-  
 ballaco Tribunal gucz estu , ta justu onetan,  
 zure lengo bicia nola zucendu izan naico  
 dezu , zure gurarien, ala Jaincoaren voron-  
 datearen erara ? Ta orain ematen dizun,  
 ta biotcean sentitcen dezun vocacio orren  
 gañean , cer carguac eguingo dizquitzu ?

Ay ! Ta nola esango dizun : Etzera acor-  
 datcen , Cristau esquer gaiztocola , nola one-  
 laco

laco dembora , tá lecutan , onelaco , ta alaco  
 defengaño , ta bulcadaquin , golperic asco  
 zure biotzari emanion , ta otseguin , salva-  
 cin-dezen , niri jarraitceco : ta zu gortu , ta  
 sortu ciñan , ez nere deia aditceco , aitz-  
 quiac billatuaz , zure barrengo avifoac , ta  
 ecin burutic quenducinduen nere manda-  
 tuac , orrela aztu erazotceco ? O desdicha-  
 dua ! Uste cenduen nic zure bearra nuela ?  
 Etzan besteric , nizaz aztu , ta pensatcea ,  
 zuc naizenduen bidetic , ta ez nic nai nuene-  
 tic salvatuco cindudala ?

O zori gaiztocoa ! Beguira , besteac nere  
 vorondatea eguin , ta irabaci duten gloria:  
 beguira zuc zurea eguin , ta betico galdude-  
 zuna. bacenequien nere efana : „ Deitu ni-  
 „ zuten , ta otseguin , ta zuec ez jaramon:  
 „ nere conseju guciac aztu , ta utci. Bada  
 „ orain zuen betico calteaz farra , burla , ta  
 „ ifeca eguingodet. *Vocavi , & renuistis. Des-*  
*pexistis omne consilium meum... Ego quoque in in-*  
*teritu vestro ridebo , & subsanabo.*

Ay nere Jesus maitea , ta orduan Juez  
 aserrea ! Indazu , arren , Jauna zure ontasu-  
 nagatic , orain beardedan valore gucia zure  
 dei amorosoari eranzun , ta jarraitceco : ez  
 arren ni utci , zure ceruco alea nere bio-  
 tcean ito ez dedin , ezpada zure bendicioz  
 beti-



betico frutua nere animan emandezala , ta  
orain eguin , beti naico dedana. Amen.

*BOSTGARREN PUNTU , TA CONSIDERACIOA.*

**P**Enfaezazu , zure adisquide andibat , ce-  
re burua bezala amatcen dezuna , ce-  
ñen salvacioac chit asco defeatcendezun ; zu  
zauden dudan arquitcen dala , ta zu beza-  
laco arrazoiakin beteric , eta besteric , zure  
ofasuna , indar , ta gauza gucietan zure an-  
tcecoa , ta zu cerori bezalacoa. Contu egui-  
zu , conseju escatcen dizula , cer eguingo  
duen.

Cer conseju emango ciñioque , zure con-  
ciencian , ta eguiazco adisquidetasun , ta  
caridadearen leguearequin ondo cumplitce-  
co ? Ta orain ondo pisaezazu , iñori besteri  
eztiozula zor aimbeste adisquidetasun , nola  
cere buruari , ta ortic atera , cein zoroa , ta  
nere animaren etfai izango nintzaquean , bes-  
teri neronec emango nioquean consejua ne-  
rezat artcen ezpadet.

*SEIGARREN PUNTU , TA CONSIDERACIOA.*

**B**Eguira ondo , ta contu eguizu , esaten-  
dizutela , nola ondafun , edo errenta  
T andi

andi batzuec zuri datorquizun , ta beste inter-  
 refatu batzuec zure justicia , ta derechoa naf-  
 tu , ta quendu naidizuten. Zure aleguin gu-  
 ciac bereala etzindunque eguingo ? Edo bein  
 asi , ta utcico ote zenduque gueroco , ain-  
 beste importatcen dizuna aztuaz , ta Juez  
 orain favorecitu naizaituztenac , zure nagui-  
 tasunaz aferratu , ta zure contra biurtu ar-  
 teraño ?

Bada sinistaezazu , Jaincoaren deiac zure  
 salvacioco camio seguruenetic deitcean , ce-  
 rucico zure Aita onac ango gloriaren mayo-  
 razgo , ta ondasunen emandizun derechoa,  
 bici modu fantu onetatic , aguertu zazula.  
 Nor bada ain zoro izango da , bertatic dere-  
 cho ori aseguratatu naico eztuena ? Nola ain  
 itfu izango cera, demonio, mundu, ta aragui-  
 ari sinistu , ta zure betico dicha ori galtceco ?

Efango dizute, bai : bicitza onetaco onda-  
 funac ez ditzatzula utci , edo galdu : zure ai-  
 de , ta adisquideaz acorda zaiteala ; baña zu  
 zure fedez acordazaite , beste gazteari Jesu  
 Cristoc cer efancion : onec Cristori jarraitu  
 naicion; baña lenago bere Aita iltzana enter-  
 ratu naizuen : *Sinite mortuos sepelire mortuos suos.*  
 Larga , efancion , larga, munduan : illen gui-  
 fa bici diranac , illen contu ardezatela : zuri  
 bacarric tocatcen zatzu, nere deiari eranzun,  
 ta zure bici beticoa seguratcea. Efancion

Efango dizute , bai : edolaric pisca bat echedeteco , era ona guero ere izango dala. Baña zuc enzun bear dezu, zure Salvadoreac diona : *Ambulate dum lucem habetis , ne tenebre vos comprehendant.* Egu arguia dan artean, Jaincoac bidea aguertcen duen artean , obe da orain jarraitu : gueroco utci , ta biotza illundu diteque , ta bidea utleguin , ta ecin arquite.

Cristoren voza aditu , ta Apostoloac bereala jarraitu cioten : ta Zebedeoren semeac : *Relictis retibus , & patre , sequuti sunt Dominum :* arrantzaco Sareac , ta beren Aita utci , ta bere bereala jarraitu cioten. Ta jarraitu ezpaliote bereala , norc daqui , sare orietan nastu , ta guero jarraituco cioten ? Norc daqui , itafoan oriec botatcean , orien ondoren ondatuco ote ciran ?

O! Ta cembat icusten dira, lastercaco erio-tza zori gaiztoco batequin acabatcen , Jaunaren vocacioa gueroco utciagatic ! O ! Ta cembat galdu dira seculaco , Jaungoico deitcen cienari gortuaz ! Ustezuren beti otiez egongo citzaiela ; baña Jaincoaren aurrean munduco guciac auts pisca , ecer ez bat dira , ta inoren bearric eztu : orrelacoai deiez egon , ta canfatu , ta utcieguiten die , abere gogorrai bezala , beren deseoen ondoren di-

joazela. Ta zuc nere anima , cer diozu : *si aliquando , cur non modo ?* Guero animatuco ceralabadiozu ; cergatic ez bertatic ? Norc daqui gueroric zuretzat izangodan ? Norc daqui guero eraric izango dan ? Munduco ondafunac utcicocinduque gueroco ? O zoraqueria ! Ta zure salvacioa peligro oietan naitzu utci ? Ah ! Orain eguiten ezpadezu, bearbada seculan iñoiz eguingo eztezu. *Si non modo , fortasse nunquam.*

*Coloquioa.*

O nere Jesus maite, eguiazco adisquide bacarra ! Zu bacarric cera Bidea , Eguia , ta Bicitza , niri ceruco Bidea eracusteco , ta Bici eguiazcoa emateco illiciñana. Zure amorio guztiagatic , zure Pasio , ta eriotzagatic , indazu arren , Jauna , zure Eguia , ta vorondatea ondo ezagutu , ta animo eraguille batequin, ta nere biotceco gogo guciarequin jarraitceco zure vorondate ni salvatceco dezunari , zure onra , ta gloriaraco , ta nere animaren oneraco. Amen.

*Ama Virgiñari Coloquioa.*

Nere Ama Virgiña gucziz Santa , ta peccatari penitente gucien Ama gozoa. Zu artizar , edo Norteco Izar eder arguia cera, munduco itfaso illun onetan galtceco, ta ondaceco zorjan dabiltzan animena. Ezta seculan

lan aditu zugana biotz onez datorrenic galdu dala. Arren bada alcantza zadadu zure Seme, nere Jaunagandic orain beardedan arguia, ta gracia, aren vorondate fantua bacarric billatceco, ta arquitceco, ta berac naiduen bidetic zure amparoan, biotz ofotje jarraitceco, beraren, ta zure gloriaraco. Amen.



## ESAMEN CONCIENCIAREN EGERCICIOA.

**A** Ita S. Ignacioc lendabico astean bere reala Examen modu bi ematenditu, Egercicio oiec eguitendituenac bere animaco loi, edo pecatuen manchac ondo billatu, beguiratu, ta garbitceco. Batari Esamen particulara, ta generala besteari deitcendio.

Esamen particulara da bicio bacoitzaren contra banaca peleetceco modua: ta au Jaincoac A. S. Ignaciori, besteri ez bezala, eracuticion: ta bacoitzari obeto bere Aita espiritualac eracatsicodio. Orain beste Esamen pecatu guciena, edo generala esangodegu.

*Esamen generala bere bost puntuquin.*

Esamen au, A. S. Ignacioc emanzen bezala, dio Maisu andi Aita Luis Puente vene-

ragarriac , nicicufidedan gauzaric provecho-  
soena da , ta Cristau fuerte gucienzat, oracio  
eguiteco moduric onena.

Egercicioetaco Santuaren textoac dio one-  
la : Eñamen generala eguiteco modua : ditu  
boft puntu.

1. puntua da , Jaincoac eguindizquizun  
beneficioen esquerrac , edo gracia berari  
ematea.

2. da , eguindituzun culpa , edo pecatuac  
ezagutu, ta quentceco, gracia berari escatcea.

3. jaiquiciñan ordutic onaraño zure ani-  
mari contu artcea: ordutic ordura, edo dem-  
bora batetic bestera , lenengo pensamentu-  
en , guero itcen , guero obren gañean.

4. Jaincoari zure falta , edo culpen bar-  
cacioa escatcea.

5. Beraren graciaz emendatceco proposi-  
tua artcea. *Pater noster.*

*Confesio generala, edo particulara ondo eguiteco, Inf-  
truccio, edo Iracasdea.*

**M**Odu bitan da Confesioa. Baldin az-  
queneco confesiotic onara eguinda-  
co culpac confesatu nai , edo bearbadituzu,  
deritza *Confesio particulara*. Baldin bici guztico  
culpac , edo urte , ta dembora ascotacoac  
confesatcen badituzu , deritza *Confesio genera-*

*la,*

1a, edo culpa guciena. Au eguiteco, edo ondo prestatceco, beste obra onetan bezala, emen iru gauza beardituzu.

1. Jaunaren gracia. 2. dembora. 3. diligencia.

1. **J**Aungoicoaren gracia beti prest dago, ta peccatutic beregana gu biurtcea, ta salbatcea naidu. Arguia, ta gracia berari escatcea costaco-zatzu, esangodan bezala.

2. Dembora. Confesatcera baño len, cembat dembora bacoitzac bearduen, ecin guciai batean esangozaie. Nola dan bacoitzaren conciencia, bici modu, ta beste orrelacoac ondo icusi, ta cer dembora beardezun, zure Aita Espiritual jaquinuac obeto esangodizu.

3. Diligencia, edo zure equin naia. Ecin dan, edo imposibleric gure Jaungoicoac aguintceneztu: gure partetic aleguiña eguitea, bai, ta ez besteric, edo gueiago. Nola munduco eguiteco, edo contu andi batean bere aleguiña bacoitzac bere aldetic ipintcenduen, ondo eguiteco: ori bera, ta ez gueiago, Jaunac zuri escatcendizu. Badaquizu, ceñ importancia andico gauza dan zure animaren salvacioa, ta cer aleguiñac escatcendituen. Baña au ezta gucienzat berdin, edo era batean; ezpada, nola dan bacoitzaren buru, edo

capa-

capacidadea , ta gaia , bere partetic ondo prestatceco.

Penitenciaco Sacramentua ondo arteco, ta culpa gucien confesio general on bat eguiteco , Egercicioetan , edo bestela , lecu on bat billatu beardezu : erretiro , edo bacartafunac asco laguntcendu. Emen, Jaincoaren arguiatz baliatcencerala , zure memoriaz , adimentu, ta vorondateaz jardun beardezu. Memoriaz zure pecatuaz acordatceco, adimentuaz, orie ezagutu , ta ondo pisatceco , ta vorondateaz orien damu, ta gorroto aldezun andiena, propositu chit bici , eraguille , sendoenaz zure biotcean artceco.

Badaquizu , pecatu gucien confesio andi au ascoren zat dala gauza chit bearra. Len confesio gaistoac , daquitela , eguindituzten guciac , salvatuco badira , confesio generala eguitera daude obligatuac. Confesioac gaizqui eguitendira 1. ceren culpa graveren bat, edo asco bildurrez , lotsaz, edo bestela berariaz , jaquiñaren gañean confesatu gabe uzte diran , edo guezurra orietan elatendan. 2. ceren baten culpaz , edo naguitasunez, beardan esamen concienciacoa eguiten ezdan. 3. ceren beardan dolore , ta propositua eramaten ezdan.

Propositu au gueienean faltazaie , besterequin



quin pecatuan , edo orren bide , ta ocafioan fartu , ta daudela , confefatcendiranai , edo gorrotoetan gaizqui bici diranai , befteren acienda , edo onra galdu , edo quendua biurtu bear , ta dezaquetela , biurtu nai ezdutenai , ta onela befteai. Oiec , bada , falvatuco badira , lenengo gaizqui confefatu ciranetic onara , eguin beardute pecatu gucien confefio generala.

Beste ascorenizat ezta añ bearra , ta ez premiazcoa. Baña len confefio generala eguin eztuenarentzat , da confeju chit provechu andicoa , ta Jaincoaren aurrean irabazi andia dacarrena ; ceren lotfa , damu , ta propositu gueiagorequin culpa guciac era batera confefatcen diran. Da frutu , ta confuelo andico gauza , bicitza berri on bat , ta eriotza paquezco bat eguiteco. Ascoc urtean beñ urteco errevista bat aguincendute. Beste ascoc illoro erretiroco egun bat artu , ta illoroco confefio generala , frutu andiaz eguin oidute. Aita efpiritualaren efana zuc eguizu.

*Efamen au eguiteco modua.*

**L**Ecu on batean bacarric fartu , ta are gueiago bacoitza bere biotceco bac artafunean , bearduen dembora artu , ta bereala Jaincoari erregutu , ta bere gracia Efamen

au

au ondo eguîteco efcatu beardio, era onetan.

*Oracioa.*

O nere Jaungoico guztiz ona, ta misericordiaz betea ! Ona, Jauna, ni pecatari galdu bat, guero ere erremedioaren billa zugana biurtcen naizana. Zure ontasunac naidu, ta aguintcendit, nere biotz gucitic zugana biurtunadilla. Biurtu naidet, bada, nere Jabebacarra. Baña nic nerez, edo zu gabe, ori ere ecindet. Zure biotz amorosoac nacar, ta zure graciac aurea artcendit.

Betor, bada, Jauna, zure arguia : indazu zure efcua, aguintcen didazuna ondo eguîteco. Ay ! Ta ceñ gaizqui joanzadan, munduaren ondoren ibilli naizanea ! Ay cer biaje luce, ta urrutia ! Ay ! ta Zugandic joan ezquero, cer calte gorriac nere animac icusidituen ! Alere guztia zure graciaz erremediatu naiditut.

Aita Eternoa : ez arren beguiratu nere pe-catuai : beguira zure Seme Jesu Cristoren arpegui ederrari : ori icusi, ta zure justiciaren aserrea gozatu, ta zurequin nere artean paqueac eguinditzagun. Jesus zure Seme maite zuc bialdua da Artzai ona, nere animaren billa ibillizana : ona bada, Jauna, ni ardi galdua bere Artzai amorosoaren deia aditu, ta zugana biurtcendana. Zure piedade guztiaz,

ai-

arren eguiazco penitenciara biurnazazu Jesu Cristo zure Seme, ta gure Jauna gatic. Amē.

Virgiña Ama miragarria, Jesus onaren, ta argana convertitcendiran peccatarien Ama gozoa. S. Josef, nere bitarteco maitea: zuen Jesus aur gozoa galdu, ta aren billa, Jerusalem en arquite artean ibilli ciñateneco, zuen biotcetaco dolore andi argatic, eta ura arquite, ta zuen animac artuzuten pozagatic: arren lagunzadazute, nere biotz guztiaz Jaincoa billatcen, ta nere animan diran culpa guciac, ondo confesatceco, biribillatcen, ta nere Jaunaren eguiazco paque, ta amorioa betico arquitecen. Amen.

Aita Eternoa : Zure Espiritu Santuaren gracia nere sentiduac, eta biotza, Esamen, ta confesio onetan arguiditzala, zure Seme Jesu Cristo gure Jaunagatic. Amen.

Onela Jaincoari, ta Santuai deituaz prefatu beardezu, Esamen concienciarena asitceco. Baña puntu onetan ascoren defalai, edo bildur gueieguiac quentceco, ta Esamen onetan peccatuac errazago arquiteco erre-gla jaquin seguru batzuec arritzatzu.

*Esamen au ondo eguiteco Erreglac.*

**I** Rregla. Bere dembora artuetan, lecu onean jarri, ta aldizca Mandamentuen ispillu garbia beguien aurrean iduqui bear-

beardu , ta or bere animari ondo beguiratu,  
Jaincoari escatuaz , bere pecatuac burura  
ecarri dizaizcala , diranac diran bezala. Ta  
onela Mandamentu bacoitcean bere contuac  
atera bearditu , certan, cembat bider , ta no-  
la orien contra utseguinduen , obraz , itzez,  
ta pensamentu , edo deseoz.

2a : Bici guztico confesioa eguin naidue-  
nac , bere culpac errazago gogora eracartce-  
co , bere bicitzaco pausoai jarraitu beardie:  
zazpi urte cituenetic aſi , ta amabi , edo ama-  
laurano : emendic oguei urterano : oguei-  
etatic oguei ta amar erano , edo ezcondu , edo  
beste estaduric artu arterano : eta orrela orain  
dituen urteetaraño. Ta beguirada au eguin-  
beardu , len bicituzan erriaz , ibillizan bideaz,  
iduquicituen oficio , edo bicimoduaz , ta orie-  
tan izancituen lagun , ta adisquideaz , ta idu-  
quidituen bicio , ta grina gaisstoaz.

3a: Mandamentu bacoitza onela igaro  
beardu : ta bere aleguina eguin ezquero , pe-  
catu gueiago arquitcen ezpadu , sofeguz gue-  
ratu beardu , ta ez gueiegui bildurtu. Jain-  
coac paquea naidu : badaqui gure memoria  
ren argaltasuna: batec nai eztuela , peaturei  
batzuec aztu badira , oriec ere barcatcendi-  
ra : ta guero , acordatcen bada , oriec confe-  
satceco obligacioa orduan du.

4a. Esamen onetan nastutcen diranac, ala beren pecatudia andiagatic, nola cembatezco, edo numeroagatic, ecin seguratu diranac, eñan bezate cembat demboran bici modu, edo culpen oitura gaistoetan egon, edo ibilli ciran, ta orrela beren contua atera bezate, **GUCHI GORA BERA**, egunoro, asteoro, illoro, edo asteca bata bestearequin: edo confesio bacoitcean bata besteaz: ta Confesoreac lagundu, ta chit ondo confesatucodira.

5a. Cristau fede, ta vorondate onezcoenzat, consuelo andico erregla au jaquizu. Memoriaren faltaz confesio gaistoric ezta eguiten, ta ez alde onetatic inor condenatcen, ez bada bacarric vorondatearen faltaz, edo culpaz. Penitenciaren Sacramentu, edo Confesioac inor obligatcen ezta, ez bada bacoitzac conciencian sentiduen, ta sentiduen moduan, efatera: ori eguin, ta guero utfeguiten badu, edo, berac nai eztuela, aztutcen bazaio orregatic Confesio ona da.

6a. Pecatuac eñan beardira, ciertoac ciertotzat, dudacoac dudan. Baldin duda badu, eguincituen, edo ez, consentitu, edo lecu emancien, duda orretan ipiñi bearditu. Gauzaren bat pecatu etzalaco eguin badezu, ta guero iracurri, edo enzunaz jaquin, pecatudala;

dala; orregatic len peccaturic etzenduen eguin, non, ta berariaz, zure culpaz ez jaquite orizan etzan. Contrara: gauza bat, peccatutzat ceneucala, edo dudan, peccatu otezan, eguin bacenduen, zuc peccatu eguincenduen, berez peccatu ezbazan ere: ta ala confesatu beardezu. Baña berez peccaturic ezta ecertan, vorondateac nai artean. Burura etorriaren gauza itsufiac, edo Fedearen, ta Mandamentuen contra, vorondateac nai ezpadu, ezta peccaturic.

7a. Gogoratcendira peccatuac mundu onetan, bigarren Mandamentuan, egemplotzat: onelaco dembora, ta lecutan zortzi guezurrezco juramentu: alaco bicimodutan amabi: bestean amar. Baña confesioan eztira orrelabanaca confesatu bear; ezpada alcarren antceco guciac alcarri erantsi, ta batean esan beardira: guezurraren gañean oguei, ta amar juramentu: ta erregla au berau beste peccatuetan.

8a: Esamen onetan guero datorren Instructio, ta Galde, edo preguntetan dauden gauza asco noiz, ta nola peccatu diran, mortal, edo venialac, Confesore jaquinsu oitu, edo practicoac bearbezala esangodizu: ta Esamen au ondo eguitē erraz berac lagunducodizu. Carga au asco arintcenda bacoitzari dagoz-

dagozquion galdeaquin : ta Confesoreac ba-  
coitzari elangodio cembat egun , edo dem-  
bora egunoro bearduen , ta nola Esamenau,  
bear bezala , eguindezaquean.

9a. Pecatu venial , edo ariñen preguntac  
emen eguiten eztira, ceren oriec gauza bear,  
edo confesioraco premiazco materia , edo  
gaia eztiran , ezpada batec , nai badu , bere  
vorondatez confelatceco.

10. a : beren devocioz confesio generala,  
obligacio gabe eguin naidutenac , beren es-  
cuan daucate , utcitcea , confesatu , edo esan  
gabe , utci nai dituzten pecatuac , diran itsu-  
fien , ta andienac izan arren ere , ceren  
len ondo confesatuac dauden.

*Damu , edo dolorearen gañean.*

**D**Amu onec biotcecoa izan beardu : ta  
dolore au eztago negarrac eguitean,  
ta ez biguntafuna sentitcean : alcotan , ta ar-  
razoi andiarequin biotceco doloreac negar-  
rac culpac gatic eraguitenditu : ta ori gauza  
ona da. Baña pecatuen dolore au animan  
barrengo gauza da , ta berez animan dago,  
eta da beti biotcetic damutcea Jaincoa ofen-  
dituaz , ceren bera añ ona dan , ta Ontafun  
guztia , ta fin gabea , gure amorio gucia me-  
reciduenan , ta amorioric andienaren diña.

Ta

Ta Jaincoaren amorio fantu au da , ta de-  
ritza ACTU CONTRICIOZCOA.

Edo ta dago pecatuaz bati damutcean, ce-  
ren oriez infernucio penac merecitudituen,  
edo oriez ceruco gloria , ta Jaincoaren arpe-  
guia icustea galduduen : edo fedezaz pecatua-  
ren itzutasuna ezagutu , ta gauza añ nazca-  
garria ceren icustenduen: ta ACTO ATRI-  
CIOZCOA da au , ta propositu firmeaz ba-  
tean , confesio on bat eguiteco alcoda au.

Orregatic ere , arrazoi andia da , ta alde  
gucietatic seguruago Jaincoaren amoriga  
biotza esportzatcea , ta amorigoico damua  
iduquitcea. Eriotzaren orduan aleguina  
eguinbearda , amorio fantu au iduquitceco,  
ta gure Jaungoicoa gauza gucien gañean ama-  
tceco , ta guztia baño gueiago , ta dirana  
lenago galdu , Jainco guciz ona , ta maitea  
ofenditu baño: ceren gauza guciai baño Jain-  
coari gueiago naidiogun. Amorigoico da-  
mu , edo egercicio onetan, Contriciozco ac-  
tu alcotequin oituzaita bicitzan, errazago ori  
eguiteco eriotzan.

*Propositu eguiazcoaren gañean.*

**P**Untu onetan deabruac bere guezurra-  
quin calte andiac animai ecarri oidiezte.  
Ara nola. Penitenciaren Sacramentutic, edo  
alcotan , ta ondo confesatcetic atceraerazo-

tceco



tceco ofasunan , ta eriotzaco orduan , guztia albadu , galerazotceco , buruan sartcendie , chit gaitz dala , ta ecin izangodan gauza bezala , eguiazco propositu au iduquitcea , ta bicitza emendatceco beardan gogea.

Eguia da , bat , bere buruari , edo argaltasunari bacarric beguiratu , ta Jaunaren gracia lagundu gabe , deabruaren tentacioetan erraz eroricodala. Baña gure proposituac bere firmetasuna eztu gure izate , edo naturalezan ; ezpada Jaincoaren graciazco indarrean. Gracia au beti prest dago , guc naidegun gucian guri laguntceco. Ta orra nola deabruaren guezur , ta engañua aguertcendan. Zuc eguitendezu zure bicitza emendatceco propositu firmea? Bada orduan bertan zuc ezagutuagatic , argala bezala , eroricocerala , edo gaizqui oitu , ta deabruaren tentacioai lecu emangodiezula ; orregatic ere zure propositua izanditeque firmea , ceren pecatu naiezdezun.

Propositu au dago , bada , zure biotza orañ firme , ta sendo , Jaincoa ez gueiago ofenditceco , egotean , ta ez pecatuaren bide , edo ocasioan zu sartceco , ta orrelacobide , peligro , edo tentacioetan arquitcen bacera , zure Jaungoicoari , beraren gracia-requin leial izateco : ez zugaran , ezbada be-

ragan confianza daucazula. Ta au da , zuc  
beardezun propositua. Onetan zu firme zau-  
de , ta Jaincoaren grazia gordecozaitu beti.

*Dolore , ta propositura biotza mugitceco , berari-  
co Consideracio laburac.*

1. **C**onsideratcea Jaungoicoaren Onta-  
sun gueiegua , ta neurri gabea : no-  
la dan gure Aita , gu beretzat eguinguindue-  
na: gure Salvadorea , bere tormentu , pasio,  
ta eriotzarequin gu erredimitu , edo erosi-  
guinduena : bere gracia emanciguna , ta be-  
re gloria eman naidiguna , ta bere Biotceco  
amorio guztiarequin. Ta ontasun onen , ta  
ondasun oien paguan cer biurtudiozu zuc?  
O pensamentu tristea ! Jaun ori bera Guru-  
tcean berriro josi , ta illdezu beste aimbeste  
bider , nola pecatua zuc eguindezun. Seme  
batec bere Aita guçiz Santu , onguille amo-  
riozco, beti on eguiten cegoquiona , ill balu:  
bere gan biurtu , ta cer pena , cer damua ar-  
tucolique, bere Aita illaz? Bada ori bera zuc.

2. Consideratcea , edoceñ pecatu mortal,  
zuc añ erraz eguiñaren pisutasun andia ; ba-  
da ceruco gloria galdu , ta infernucos penac  
mereciditu. Beguira atseguin itsusi baten la-  
burtasuna , edoceñ culparen torpeza : ceñ  
frutu guchi , ta cembat gaitz icarragarri da-

car-

cartcien. Beguira , ceñ nazcagarria zure anima , len añ ederra , utciduen , biciric infernuan baceunde bezala : ta an orañ baño , len egongociñan , eriotzac orrela artubacindu , alco , zu baño urte , ta pecatu guchiagorequin , gaur infernuan dauden bezala. O ! ta cer zordiozu Jaincoari ontasun , ta piedade onegatic ?

3. Consideratcea gure Jesus maitearen misericordia , ta esanal baño andiagoa : eta nola onen amorio , ta meritucac , fin gabe gueiago , ta andiago diran gure pecatu , ta desdicha guciac baño : nola bere eriotzarequin nere culpac pagatucituen chit ugariro : nola orien barcacioa nic escatcea baño ere , berac niri barcatcea naiagoduen , nola ni salvatcea berac naiagoduen , ta orretaraco berac niri aurea artcendidan , arguia , ta escua salvatceco socorru guciaquin emanaz : nola , ta ceñ erremedio erraza Penitencia-co Sacramentu onetan emandidan , baño sagradu batean bezala fartceco , ta berari Confesore baten oñetan nere culpac esan , ta orien manchac garbitceco , ta ceruco nere Aita gozoarequin seculaco paqueac eguiteco. O dicha paregabea ! Cerequin misericordia , ta amorio au pagatucodiozu ?

Zoaz bada bereala beregana , ta Evange.

lioco Seme galdua bezala , zure Aita onaren aurrean etcinzaite , zure lotia , ta aregueiago , zure amoriozco damu , ta propositua eracusteco , ta esaiozu biotcetic:

Nere Jesu Cristo Jauna , Jainco , ta Guizon eguiazcoa : Nere Criadore , ta Redentorea : Zu ceranagatic , ta ceren amatcenzaitudan gauza gucien gañean : damudet, Jauna , damudet biotz guztitic , zu ofenditu izanaz , propositu firmearequin ez gueiago peaturic eguiteco , zu ofenditceco bide , ta ocafio guztietatic aparratceco , confesatceco , ta ematenzadan penitencia cumplitceco. Esqueñtcendizut nere bicitza , obrac , ta nequeac nere pecatuen satisfacioan. Ta nola escatcendizudan , ala confiatcendet zure ontasun , ta misericordia infinitoan , zure odol precioso , pasio , ta eriotzaren meritoacgatic barcatudizquidazula , ta gracia emangodidazula emendatceco , ta zu servitcen eriotzaco orduraño perseveratceco. Amen.

Oracio oni ACTU CONTRICIOCOA deritza , ta chiquitatic guztiac icastendutena. Biotcetic , ta ondo pensaturic eguiten bada, Oracio mentalaldatequean ederrena da, Jaincoaren gloria andicoa , ta animaren provechu guztizcoa. Cristavac ala bician, nola eriotzan bearren dituen virtuteric nobleenac be-

regan encerratcenditu : nola diran Fede , Esperanza , Caridadea , edo Jaincoaren gauza gucien gañeco amorioa : propositu , humildade , confianza , escaria , on gucien deseoa . Oracio guciz bearra , ondo confesatececo , ta Jaunaren gracion bici , ta ilceco .

Eguizu bada aldezun gucian , goizean , ta arratsean , Eleizara zoacenean , ta zure desdichaz , pecauren bat eguindezula ezagutcean . Baña contu : eguizu beti biotz guztitic , Jaunaren aurrean asco mereci nai badezu . Contricioa , edo amoriozco damu au berez dago itz , edo afecto onetan : „ Nere Jaungoicoa : „ ceren Zu añ ona ceran , ta ceren gauza gucien gañean amatecenzaitudan , damudet , „ Jauna zu ofenditiaz propositu firmeare , „ quin ez gueiago zu ofenditceco . Vorondate onetan dago , ta au da amoriozco dolore , edo Contricio eguiatzcoa , pecatu guztien barcacioa mereciduena .

Orañ Mandamentuen galde , edo preguntac .

*Lenengo Mandamentuan .*

**E**Scola dutenac , Libru ascotan daucate Esamen au eguiteco modua . Iracurten ezdaquiten Euscaldunai , daquien batec iracurri , ta ori errazago eguiteco bidea nic eman naidet .

Man-

Mandamentuetan , cierto ezdaquienac cembat bider pecatu eguinduen , bere modura esan beardu : ONEMBESTE BIDER GUCHI GORA BERA : ta g. g. b. letra oiec ori esan naidute.

Bici guztico pecatuac billatu naidituenac, ufo arrazoiezcotic asi beardu pregunta ba-coitcean.

Esamen onetan galde cere buruari , Jaincoaren Leguea , ta Doctrina , edo jaquin bearciran gauzac , bere demboran icaficinduen , edo ez : ta zure ume , edo contucoai eracatficiñiozcan , edo ez.

Fede , Esperanza , ta Caridadearen actoac eguindituzun.

Fedeco gauzen contra ecer finistudezun, ezaguturic Fedearen contra zala : oartu ezquero orrelaco pensamentu , edo dudari lecuric emandiozun. Baña tentacioac nai eztezula , burura etortcea , ezta duda , ta ez pecatu quentceco aleguiña zuc eguiten badezu.

Ametsetaco gaucetan, forguinqueria, edo orrelacotan finistudezun , edo orrelacoric eguin , edo eraguin.

Jaincoaren misericordiaz desesperatudezñ.  
Jaingoicoaren , Ama Virgiñaren , edo Santuen contra aferratu , edo blasfemiariac esandezun.

Ma-

Madaricaturic , edo escomunicaturic egon-  
ceran.

Confesio , edo Comunio gaistoric eguin-  
dezun , pecatuac berariaz , edo lotsaz ; edo  
bestela utciaz , dolore , edo proposituaren  
faltaz , ta cembat confesio gaisto urtean  
izandiran.

Penitenciac cumplitul gabe utcidituzun , ta  
cembat bider g. g. b.

Urteoroco Confesioa , edo Pasquetaco  
Comunioa utcidezun. Ta Confesio gaisto, ta  
Comunio sacrilegoaz , edo gaizqui eguiñaz  
Eleizarequin cumplitcen ezta,

Sacramenturic , nola dan Ezcontza , edo  
besteric, pecatu mortalean zaudela, artudezū.

Voto , edo Promesa Jaincoari , edo San-  
tuai eguiñic cumplitu gabe zure culpaz ut-  
cidezun.

Besteen devocioaz, virtutezco obra, eger-  
cicio , edo obra onaz , edo orietan dabiltzan-  
naz burlaric eguindezun.

*Bigarren Mandamentuan.*

Juramentu falsoric , edo guezurraren ga-  
ñean eguindezun : cembat g. g. b. Ecerezen  
gañean , edo ecer importa ezagatic , Jura-  
mentua guezurrarequin dan gucian , beti  
da pecatu mortala.

Dudan , edo ala zan , edo ez gauza jaquin  
gabe,

gabe, dudaren gañean ciertotzat juramenturic eguindezun.

Erreparo gabe, naiz guezurra, naiz eguia dala, juramentuac eguiteco oitura, edo costumbreriz izandezun.

Gaitz andiren bat iñori eguiteco, ta cumpliteco intencioaz juramentu eguindezun. Gaitz eguiteco intencioric ezbazan ere, beti da pecatu mortala, ceren guezurrarequin dan. Gaitz andi, edo pitua da bofetada bat ematea, ta beste gaitz andiangoac,

Pecaturen bat ez eguiteco, edo obra onen bat eguiteco juramentu eguin, ta autsi dezun: cembat bider g.g.b. Gauza chiquien gañean juramentua ausitcea, pecatu veniala da.

Pecatu mortalen bat eguinduela, bere burua alabatcea, edo eguingoduela efatea, naiz eguia, naiz guezurra dala, beti da pecatu mortal, orren gañean juramentu eguitea: ta cumpliteca guero da beste pecatu mortala.

Justiciaren aurrean juramentu falsoric eguindezun, edo besteri eraguindiozun: ta iñoren caltean zan.

Juramentuac berez nola diran, ta cer itz modu juramentu diran, edo ezdiran, Confesore jaquinuac bacoitzari ondoena esāgodio.

Juramentutzat itcen batzuec artu, edo iduqui badituzu, ta guezurraz efan, edo dudan,

orre-



Orrela confesatu beardituzu:ta geroco jaquin ondo, juramentu noiz diran.

*Irugarren Mandamentuan.*

Bearric , premia gabe , Igande , edo Jaiea tan eguin , edo eraguindezun. Festetan , necesidade gabe , bear eguitea , beti da peccatu. Noiz dan veniala , edo mortala , Confesoreac esangodizu.

Jai egunetan zure culpaz Meza utcidezun, edo besteri enzutea eragotzidiozun. Batec uste bazuen Meza izangozala , ta aleguina eguin , ezta culpa , ez arquitcea.

Meza galtceco peligroan zure culpaz, egonceran.

Bidezcoai , aur chiquidunai , ta Eriaquin daudenai cer eguin bearduten , Confesoreac esangodie.

Mezaren parte andian itzquetan , batera beftera beguira egonceran , edo orrela besteri eraguindiozun.

Garizuman arraulza , edo esne gauzaric, Bulda artu gabe , jandezun : ta artceco in-tencioa ezta asco.

Oguei ta bat urte cumplitu ezquero , Elizaco barau egunac gordedituzun.

Primicia , ta Amarrenac , bear bezala, pagatudituzun.

*Laugarren Mandamentuan.*

Onetan umeac Gurafoai zordiozcate *Amor-  
vicia*, *Errespetoa*, ta *Obediencia*. Beguirezazu  
bada, ondo, oien contra gauza pihu, edo  
anditan faltatudezun: beguira ondo zure  
demboraco obretan, itcetan, ta beste mo-  
duetan nola, certan, ta cembat bider g. g.  
b. utleguindezun Jaincoaren Legue onen  
contra.

Gurafoen icenean emen aditcendira Gu-  
rafoen ordeco guciac, ta Nagusi, Eche-  
coandreac.

Orrelacoen Testamentu, ta Mandac, zu-  
re contura daudela, cumplitu gabe utci-  
dituzun.

Emen Gurafoac, orien ordeco, ta Na-  
gusi, Echecoandreac beguiratu beardute be-  
ren obligacio andiai nola eranzuadien: ume-  
ac, edo beren contucoac nola azidituzten,  
ala dotrinan, nola oitura, edo costumbres  
onetan, ta Jaunaren bildurrean. Edo gaitze-  
raco bideric egemplo gaizto, edo escandalo-  
ric emandien. Edo beren demboran estadia  
emandien, edo ori ondo, ta pecatu gabe, ar-  
tceco bidean lagundudien.

Jocoan, tabernan, edo vicioetan echera-  
co bearzana galduten, edo echean bici gais-  
foa emanduten.

*Bostgarren Mandamentuan.*

Bere buruari , edo besteri eriotza , edo gaitz andiric defeatudion : edo iñor illduen, eritu , maquilladaric eman , edo beste gaitzic eguin , edo defeatu , cembat b. g. g. b.

Iñor itcez bere arpeguian gaizqui tratatuden.

Aferre aldi , edo ocafioric billatuduen, edo orrelacotan arquitudan ; edo peccatu mortalean dagoela eriotzaco peligrotan, edo ocafioan fartudan.

Iñoren gaitz andiaz bere biotcean atseguin artuduen , edo iñoren onaz damuric izanduen.

Diosala , salva , edo itza aferrez iñori ucatudion.

Gorrotoric biotcean iñoren contra iduquidezun.

Madaricacio , edo maldicioric iñori botadiozun. Jan , edanean gueiegui zure ofafun , edo buruaren caltean , ezaguturic sartuceran : ta gucian , cembat b. g. g. b.

Aurric galtceco, edo abortoren batean culpatic izandezun.

*Seigarren, ta bederatzigarren Mandamentuan.*

Emen beguiratu beardezu , cer peccatu eguindituzun , pensamentuz , itcez , elcuca, ibilleraz , ta obraz ; ta cer personaquin , edo

cer

cer estadutacoquin , ta cembat b. g. g. b.

Efan bear diran estaduac dira : 1. Libreac ciran. 2. Ezconduac , edo catibu ceudenac. 3. Jaincoari confagratuac. 4. Zure aideac, laugarren graduraño : edo bestearren , ceñarequin pecatu eguindezun , bigarren graduraño. Ta ezcondua bacera, zure guizon, edo andrearen aide zan , ta au laugarren graduraño. Besterequin pecatu eguin ezquero, oiec dira efan beardiran estaduac.

Pecatu gucietan zure estadua efan beardizu : libre ciñala cembat , ezcondu ezquero cembat : voto ; edo juramentu , onetan pecatu ez eguiteco , ezquero cembat.

Lecu sagraduan onelaco peccaturic eguindezun.

Pensamentu loietan atseguin artudezun, edo ezagutu ezquero , zure artean atseguin atracen egonceran.

Gogoz, edo deseoz orretan consentitudezun : ,, Nic onelaco gauza , edo gusto eguin,, gonuque urliarequin. Ta efan bearda estadua , ta cembat b. g. g. b.

Pecaturaco iñor billatu , edo tentatudezun , ifsill mandatu , erregalo , billete , edo beste baliatu ta.

Orrelaco bide, edo pausoetan iñori lagundudiozun , edo peccatuen estalqui , edo infernucoco mandatarari izanceran. Itz

Itz defonestoric esandezun , atseguin artcen , edo befteri arrerazotcendiozula : ta ambat da , conturic contatu , canta , edo danza , edo carta torperic eguitea : Coplaric escribitu , bialdu , artu , edo iracurridezun , &c.

Pecatu eguiñaz iñoren aurrean cere burua alabatudezun , edo orrela bere pecatuaz alabatceco iñori bideric emandiozun.

Pecaturic asmatu , edo eguin bacindu bezala contatudituzun.

Pecatu ez eguiñaz , damutuzatzun : gucian cembat b. g. g. b.

Obrazco pecatu , ta orien ocasioaz campora , beguirada torpe , escuca , musuca , edo ibillera orrelacoric izandezun : personen estadua , ta cembat b. g. g. b.

Cere buruarequin pecatu itsusiric , anima , ta gorputza loituaz eguindezun ( bearduenac aditcendu , ta gueiago ezta esan bear ) : ta onelaco torpezetan zure gogoan iñor ceneucan , edo cer estaducoac : cembat bider , edo cembat demboran oitura ori , edo costumbrea iduquidezun.

Ametsetan orrelacoric iduquitcea defeatudezun , edo ametsetan orrela iduquiaz , guero atseguin artudezun. Baña bestela amets gaisoetan berez pecaturic ezta.

Beste bitartecoz , iñor pecatura eracartce-

co baliatuceran , edo iñoren adisquidetafuna aurrera eramateco.

Pecatuetan aurric ez izateco ecer eguinduen : edo aurren bat , berea duela jaquina , ta ucatu , ta gaitcen utciduen.

Ezcontceco itz guezurrezcoaz, edo bestela peccaturaco iñor engañatudezun , edo nai , ta nai ez , peccaturic eraguin , edo doncellaric orrela galdudezun.

Ezconduac Ezcontzaren zor fantua, causa gabe , edo gaitcez alcarri ucatu dioten : edo bestela Matrimonioco Sacramentuaren contra eguinduten.

Bestela , mutillac mutillaquin , edo icusi , edo eraguiñaz, edo guizonac alcarrequin; nefcach , edo andreac andreaquin , Sodomaco peccatari galduen guifa , eguitendituzten nazcagarrizco gauza ; ta are gueiago , aberequin orrela eguiñac , ezdira aztuco : berac lanic , quezcaric , ta arantzaric asco bacoi tzari biotcean, ondo confesatu artean eman godiote.

Onelaco peccatari gasioac ceruco Aitac bezala , Conf. foreac lastimaz , ta amorioz bereric artu bearditu , ta íofeguz , ta pacien ciaz aditu. Ta guero efan , ta adierazo beardie aleguiñaz , gaitz , ta desdicha oriec Jesu Cristoren oñetan beñ ondo efan ezquero, betico libre daudela. Emen

Emen aviso , ta erregla consuelo andicobat. Cristau bildurti , ta lotfatia : jaquizu ceruco dotrina au. Seigarrenaren contraco peccaturic , diranac dirala , diran itsufien , ta icaragarrienac badira ere : naiz zure aideric urcoenaquin , nola diran Aita , edo Ama , Seme , edo Alaba : naiz abere , edo animali ascorequin eguin badituzu ere ; zure peccatu oriec berez eztirala heregiaco peccatuac. Jaquizu , oriec guciac zuri barcatceco , Erromara joanquizunic ezdezula. Contolazaite tristea : orche , zure errian , Bulda dezula , edoceñ Confesore aprobatuc pocic , eta erraz , ondo confelatu , ta absolvitucozaitu.

Jaquizu azquenic , Confesorea eztala arrituco orrelaco zure peccatuaquin : badira oriec baño quezca gueiago ematendiguten peccatuac : zure oriec erraz quentcendira , ta seculaco aztutcendira. Ta ala Confesoreac , erreco balute ere , edo chiquitu , ta illeo balute ere , zuc ari confesioan esanicaco peccaturic , ez Inquisicioari , ez beste munduan dani seculan ecin esangodio. Ay Confesore Jaunac ! Eguia oiec gucien biotcetan ondo josiric betico baleude ! Denbruaeren guezurrac sinistu , ta aimbeste anima ala galduco ezliraque !

Baldin peccatuen estadu , edo locardan sar-

tu, ta luzaro urte ascoan amancebatu, ta jar-  
riric bezala, cere buruarequin, edo beste  
ascorequin egon bacera nastu, ta oitura gais-  
toan ondaturic; orduan zure Elamen, ta  
contuac eguiten chit erraz da: cembat dem-  
bora iraunzuen pecatuco bide, edo ocafio-  
ac, ta illean, edo astean cembat ciran ba-  
taz beste: egunoro, edo beti ciran, edo nola.

Zuc zure animaren calteac, bici modu  
charra, ta pecatuen peligroac ondo ezagu-  
tu, ta vorondate osoaz, ta eguiazco gorro-  
toaz, bide orietatic igues eguiteco proposi-  
tu eraguillea badacartzu: pecatu guciac, ta  
orien aranzac ondo, ta suitraietic ateracodi-  
ra, zuc Confeloreari esan, edo onec zuri  
galdetu. ta lagunduaz: ta onela zure anima,  
confesio oso batequin beñ betico Jaunaren  
paque gozo, ta amorio fantuan gueldituco-  
da: ta aurrera lengo pecatu, edo gauzaric  
ez gueiago nastu, ta erabilli.

*Zazpigarren, ta amargarren Mandamentuan.*

Inñori ecer ostu, edo quendudiozun: cem-  
bat, edo cer, ta cembat aldiz: gauza sagra-  
duric, edo lecu sagraduan.

Inñori bere aciendan calte andiric eguin-  
diozun.

Ecer ostutcen, edo calte eguiten inñori la-  
gun-



gundudiozun : ecer estali , edo orrelacoric  
aguindudezun : nola , ta cembat b. g. g. b.

Bide gaistoetatic , edo fin gaistoraco iño-  
ren ondafunic defeatudezun : fin onetaraco,  
ta modu onean ondafunac defeatcea ezta  
pecatu mortala.

Tramparic jocoetan , tratu , artu emane-  
tan , neurri , edo pisuetan eguindezun : cer  
calte , ta nola eguindezun , edo gaizqui era-  
mana , eta cembat bider g. g. b.

Daquizula , iñori berea quendu , edo zor-  
diazula , biurtu , edo errestitucioa eguin ga-  
be , egonceran , edo Confesoreac aguindu,  
ta efan , nola asi pulcaca , eta eguin bearde-  
zun , ta naguitafunez cumplitu gabe , alde-  
zula , egonceran. Orobat beste zorrac , pa-  
gatu gabe orrela utcidituzun.

Artcecodun justuac , languilleac , mirabe,  
edo servitzariac berena cobratceco , pagatu  
nai ezic , aldezula , gaizqui erabillidituzun,  
ta cer calte onetan eguindiezun.

Seme , ta alaba , edo umeac beren gura-  
soai , ta lagunaren ume , edo criaduac beren  
nagusiai ecer ostudien , ascotan , pulcaca,  
edo nola , ta cembat b. g. g. b.

Religioan fartcea iñori eragotcidiozun,  
edo conseju gaistoquin atceratu , edo orre-  
la , embarazatudiozun.

*Zortcigarren Mandamentuan.*

Testimonio falsoric , edo guezurrez iñoari alchatudiozun , edo iñoren calte andian guezurric esandezun , ta nola.

Gauza jaquin , edo publicoa eztala , iñoren pecaturic aguertudezun , edo gauza piuetan murmuratu.

Bacoitzari bere fama , edo creditua , gaizqui quendu , edo galduerazodiozun : ta bearbezala biurtudiozun , ala ez.

Secretoco gauzaric errebelatu , edo carta bear etzanic , idiquidezun.

Juicio gaistoric , eceri ezdagoquiola , iñorentzat eguindezun.

Azquenic bacoitzac bere estadu , ta bicomoduco obligacioac jaquin ondo , ta beguiratu , edo esaminatu bearditu : certan utfeguinduē jaquiteco , ta ob eto erremediatceco

Beste culpa asco , emen ezdaudenac , jaquiñac dira , edo guchitan oidiranac , ta bearriaz utciditut : alde onetatic peligroric ezta. Erreglaric seguruenada , duda dezun gucian , pecatutic libratceco , Confesore oitu , jaquinsu bati beti galdetcea , au , edo ori pecatu dan , ta cer eguin beardan.

Onela Esamen zure concienciarena , aleguiñez , igaro , ta bereala Jaincoagana biurzaitez : eguindizun piedadeaz esquerrac emana-

izca-

izcatzu, ta zure pecatu, ta beraren ofensa gu-  
cien barcacioa escatu efanaz biotcetic ur-  
rengo.

*Efamenaren ondoren Oracioa.*

O nere Jaungoico, argui gucien Aita, ta,  
doai on gucien emallea. Ezagutcendet, zure  
gracia dala, nic eguinaldezaquedan on gucia.  
Zuc nere anima salvatceco deseio au eman-  
didazu: Zuc nere pecatuac billatceco ar-  
guia, ta arquiteco gracia. Zuri, bada,  
Jauna bacarric gloria guztia: Zuri nere bio-  
tceco esquer fin, ta cabu gabeac. Amen.

Santu, ta Aingueru guciac, ta are milla bi-  
der obeto Ama Virgñac, ta Jesus, aren, ta  
Zure Semeac alabazaitzatela orañ, ta beti, ni-  
ri eguindidazun misericordia andi onegatic.  
Amen.

*Barcacioa escatceco Oracioa.*

Ay, nere Jainco guztiz ona, ta justua! Ne-  
re pecatuen arteaa sartunaiz, ta arritu, ta  
guelditunaiz. Ezdaquit nondic asi, ta ez cer  
efan. Zure Justicia aferreari beguiratcen ba-  
diot, ta contuetan nerequin sartcenbada; gal-  
dua naiz, Jauna; ceren nere culpac, ta zure  
contraco ofensac, contu, ta numeroric ez-  
duten. Buruco illeac baño, ta itfasoco ondar  
aleac baño gueiago dira, ta orien carga pi-  
fuac seculaco ondatcen nau.

Cer eguin aldezaquet, bada, estu onetan? Lotfaren, ta icararen pasioz, nere ecerezera ondaturic, zure Justiciatic zure Misericordia-ra biurtcen naiz, ta oni nere favore deitcendiot. Badaquit, Jauna, zure Misericordiac caburic eztuela, ta nere miseria guciac baño andiago dala. Bearra det, Jauna, bearra det: ta au obeto arquitceco, Santu, ta peccari penitente gucien damua, ta orien eguiazco dolore, ta propositua orañ iduqui nainuque.

O Jaun guciz fantua, peccuari gorroto gabe ecin beguiratucodiozuna! Nere Jesus, zure Semeac, peccatuen contra iduquizen, eta Zuc, eta arc orien contra beti dezuten, ecin efan alaco gorrotoa bera, zure Justicia-ri esqueñtcendiot: eta ori da zure Ontafunari dagoquion pagu osoa. Arrezazu, bada, Jauna, ofrenda andi au: ta ez ni gatic, ezpada zure Seme Jesu Cristo gure Jaunagatic, ceñen icenean escatcendizut.

Ez, arren, Jauna, nere culpa andiai beguiratu; baicican aren meritu andiagoai, aren Gurutceco negar, pena, ta amorio guztiari. An nigatic, ta niri barcatceco, negarrez, ta deadarrez erregutucizun: ta Zuc bere reverencia gatic Jesus ona aditucenduen. Indazu, bada, ondo confesatceco beardedan gracia. Amen.

Emen

Emen quezca , ta bildur gucietatic libra-  
tceco , Actu contricioco alco , Confelorea-  
ren oñetara baño len, eguin beardituzu, mo-  
du onetan, edo urrengo.

*Actu Contriciocoac.*

Jauna: Zu cera nere Jaungoico gucziz Ona:  
ta orregatic damudet biotcetic zu ofendituaz,  
ez gueiago ofenditceco propositu firmea-  
requin.

Jauna : Zu cera nere Aita gucziz maitea : ta  
orregatic damudet biotcetic zu ofendituaz,  
propositu , &c.

Jauna : Zu cera nere Jabe gucziz santu , ta  
justua : ta orregatic damudet zu ofendituaz,  
propositu , &c.

Jauna : Zu cera nere Onguille gucziz amo-  
roso , ta doai gucien Emalle gucziz ugaria : ta  
orregatic biotz guztitic det damu , nere pe-  
catuaquin zu ofenditu izanaz , ez gueiago-  
ren guiago zu ofenditceco propositu fineaz.

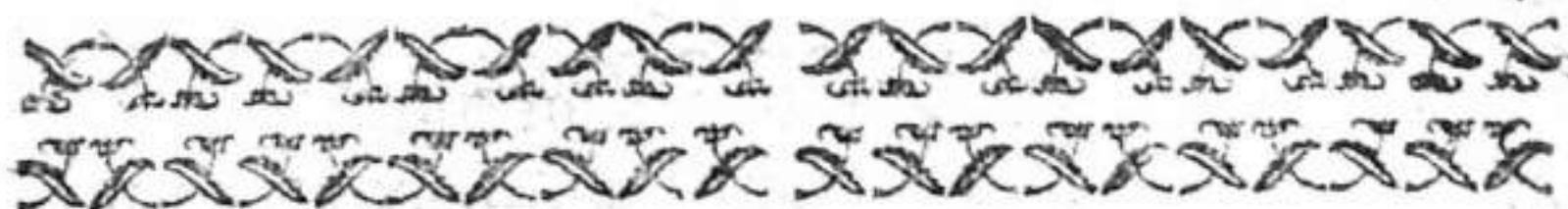
O Jauna ! Zu cera nere Salvadorea , ta  
eman naididazu ceruco gloria ! Orregatic,  
bada , ta ceren guztia Ona ceran , damudet,  
Jauna , nere pecatuaz , propositu , &c.

Ay nere pecatu zori gaistocoac ! Ay secu-  
lan eguin ezbanitu ! Ay cer dicha , milla  
bider ill baninz, nere Jaungoico maitea ofen-  
ditu baño lenago !

Jauna : ez gueiago zure ofensaric : ill be-  
di pecatua , bicibedi nere Jaungoicoa. Jauna,  
naiagodet ill , zu ofenditu baño.

Beti ondo , damu , propositu , ta fru-  
tuaz confesatceco, iru consideracio jaquiñac.  
1. Edoceñ Confesore gana joatean , contu  
eguizu , Calvarioco mendian Gurutce pean,  
Jesuf-en oñetan jartcencerala. Ama Virgña-  
ren ondoan an arquitu baciña , cer eguin,  
edo esango zenduen? 2. Fede bici batez finis-  
tu : orañ Jesu Cristorequin , ta ez guizona-  
requin confesatcen naiz. Bada Cristoc gucia  
daqui , ta nere pecatu guztiaç: lotsaz ez utci  
ecer. 3. Confesio onetan Jaincoac, edo Ain-  
gueruac esango balizu : au zure atceneco  
confesioa da: Nola confesatuco ciñaque? Ba-  
da illceco bezala beti confesazaite : esan zu-  
re culpac garbiro , ta ez besterenac. Gue-  
ro Confesoreac cer esatendizun , cer conse-  
juac , cer penitencia ondo aditu : damuaz  
absolucioa artu , ta jaiqui , Jaincoari esquer-  
rac ematera , ta comulgatceco ondo pres-  
tatcera.

Au berai beste bere lecu batean , ondo  
confesatceco , ta ondo comulgatceco ora-  
cioaquin , arquitucodezu.



COMUNIO SAGRADUARACO EGER-  
cicioa. Comulgatu baño lenagocoa.

*Qui manducat meam carnem , & bibit meum san-  
guinem , habet vitam aeternam. Ioan. 6. Ne-  
re aragua jatenduenac, ta nere odola eda-  
tenduenac , dauca betico bicitza. Comul-  
gatcendanagatic au Jesu Cristoc esatendu.  
Ta Jesus-en ceruco bicitza berri ori da  
Comunioaren fin , eta frutua.*

ORACIORACO LECU, EDO COM-  
posicioa.

**F**Ederic aldezun bicienarequin, Jesu Cris-  
to G. Jaunari beguirazaiozu Aldareco  
Sacramentu , edo Ostia Santan , bere glo-  
ria , arguitasun , ta edertasun , ceruan Aita  
Eternoaren aldean duen guciatz : ta nola  
Oguiaren accidente pean estaliric , ta lurre-  
co oguia dirudien artan eguiazco Ogui ce-  
rucoa guretzat gorderic dagoen , ta nola  
Aingueruac biribillan icusten , ta adoratcen-  
duten.

*Peticio , edo Escaria.*

Au da Jaincoari escatcea , nere animaren  
guf.

gusto , ta aozapaia bere graciaz garbidezala,  
 Jaincozco ogui , ta ceruco janari onen go-  
 zotafun , ta suavidadea artu , ta gueiago za-  
 letudedin , gofe lantuz , ta gogotic jande-  
 zan ; eta orrequin nere animac , berari jar-  
 raitceco , bearduen indarra ardezan , bera-  
 ren vorondatea gauza gucietan eguiteco , ta  
 bera bacarric servitceco gogo sendo bat.

*LENDABICICO PUNTUA.*

**C**onsideratu ondo , Comunioco Sacra-  
 mentu , edo Ostia Santan nigana nor  
 datorren. Dator Jesu Cristo G. J. Jaungoi-  
 co , ta Guizon eguiazcoa , Aita Eternoare-  
 quin glorian dagoena , ber bera , ceruaren,  
 ta lurraren Jabea, ecer ecetic beretzat eguin,  
 ta peccatutic libratu ninduena , bera servitce-  
 co bicia ematendidana, ta juzgatuco nauena.

Beguirra ondo Jaun onen Magestade , Po-  
 dore , Jaquintafun , ta Ontafun cabu gabea.  
 Emendic ateraezazu , ta bicierazo zure ani-  
 maco aldezun erreverencia, ta amorioric an-  
 diena : bada Jaun onec zuri dizun amorioa-  
 ren predaric andiena ematendizu , ta guero  
 eman naidizun gloriaren gogoa eracustendi-  
 zu. Ay nere anima ! Jaun au zure beguiz  
 icusten bacendu ! Cer erreverencia, cer amo-  
 rioa iduquicociñioque ? Bada beguiz baño  
 cier-



tiertoago zaude fedez, zure aurrean ori dau-  
cazula Sacramentu onetan. Ondazaite, ta  
acufatu zure fede argala; bada orren epel,  
edo otza zaude, ta ez, bear bezala, Jaun  
ori biotcean artceco prestaturic.

*BIGARREN PUNTUA.*

**C**Onsideratu, Jaun andi ori norgana da-  
torren. Nigana. Ta nor, edo cer naiz  
ni? Pecatari billau, galdu bat: argal, ittu def-  
dichaz, maliciaz, culpaz alde gucietatic be-  
tea: orañdaño eguiñaz gañera, egunoro  
Jaincoaren gracia, ta misericordiac guchia-  
go ezagutu, ta gaizquiago pagatcendiozca-  
dana. Milla infernu merecinituena.

Emendic nere miseriac, ta esquer gaisioac  
pisatu bearditut, Jaunaren aurrean: ta bal-  
din Centurion Evangeliocoa, Jesus aren  
echean sartceco diña ezbazan: ta S Pedroc  
Cristoren aurrean egoteco diña bere buruari  
ezbaceritzan efancionean: „ Aparzaite, Jau-  
„ na nigandic, ceren guizon pecatari bat  
„ naiz ni: ta S. Jaun Bautistac Cristoren zapa-  
taco locarria ascatceco dinatzat bere burua  
ezbaceucan: ta ceruco Aingueruac aren be-  
guietan garbiac arquitecen ezpadira. Ay! ta  
cer izango da nizaz? Cembat guchiago naiz  
ni, ta ez diña Jaun ori bera nere biotcean  
artceco?

Cer

Cer esangocenduque , Erregue bat berbera icuficobacendu elqueco pobre bat icufitera, ta orren echeco, edo balterchoan orrequin egotera, sartcendala ? Artitucociñaque, ta mirari anditzat contatucocenduque. Bada cembat andiago da , Zugan zuc icustendezuna ? Jaincoaren Magestade guztia, Guizon eguiñic , ta ceruco bocadu orretan , ez zu zure echean icuftera bacarric , sartcea , ezpada janari eguiñic zure biotcean egoteco, ta bere bicitza zuri emateco ? Ah ! Cer dira munduco Erregueac Jaun onen aldean ? Ecer ez utfa. O mirari gucien andiena !

IRUGARREN PUNTUA.

**C**ONsideratu , Jaun au nere anima , edo biotcera certara datorren. Erregue andi batec jornadaric eguiten eztu gauza andiren bategatic ezpada. Cergatic , bada , Jaincoaren Semeac cerutic lurrera onelaco jornada eguitendu ? Ez ala fede, bere, ezpada nere interefagatic. Nere onac , beste gabe , dacas nigana : Nere gaitz guciac , Medicuac bezala sendatcera : nere bearrac erremediatcera : nere animari graciazco bicia ematera : bere adisquide , ta berequin bat eguitera : ni beregan besteratu , edo transformatu , ta Jaincoaren guisan jaincotu , edo endiosatcera. O gure

gure anima , añ guchi guc estimatcen-degurenaren balioa , ta estimacioa ! O Jesus ceruco Erregue bacar , gure animaz , guifa onetan , ta jaincozco modu miragarrian onela enamoratu , ta biotz-uquitua !

Beguita ondo , bere Evangelioan Jesus-en Biotceco amorioac diona: Bocadu onetan , berequin batean bere bicitza , ta bere antz eguin eguiña eman naidigula. Ecin gueiago esangodu , ta ecin gueiago eguingodu Jaincoaren Biotz eztizco , ta amoriozco guciac. Guizona-gatic Guizõ eguitera , cerutic lurrera , ta Viigiña Amaren sabelera , Jaincoaren Semea etortcea arrazoi andiaz deritzagu , gauza miragarria : ta ala jornada , ta etorrera onec arritu cituen ceruac , eta lurra : ta gure animac cembat estimatcencituen orduan icufizan : bada gugatic Jaungoico guztia Doncella baten Sabelean milagro , ecer ezbat bezala eguin , ta aurcho chiqui ; ta ichi , edo encerraturic egontzan. O Jaincoaren amorio paregabearen indarra.

Ta emendic cer atera beardezu ? Amoriori bera zurequico ezagutu , ta arrazoi andia-goaz chit arritu. Jaincoac aimbeste amatcen , ta estimatcendu zure anima , non da pocic Aita Eternoaren aldetic zugana jachierazotcendu , ta janari , edo bocadu chiqui bat eguiñic

ñic dator ceruco bicia zuri ematera. O ceruac,  
 ô lurra! arrizaitezte nerequin batean! Ta amo-  
 rio ecin gueiago alaco au icusi, ta lagunzada-  
 zute, nic obeto ezagutu, ta estimadezadan,  
 ta nere anima Jaun au, bear bezala, artceco  
 ondo garbitu, ta humildadez, amorioz, ta  
 beste virtuteaz aleguiñaz apaindudezadan.

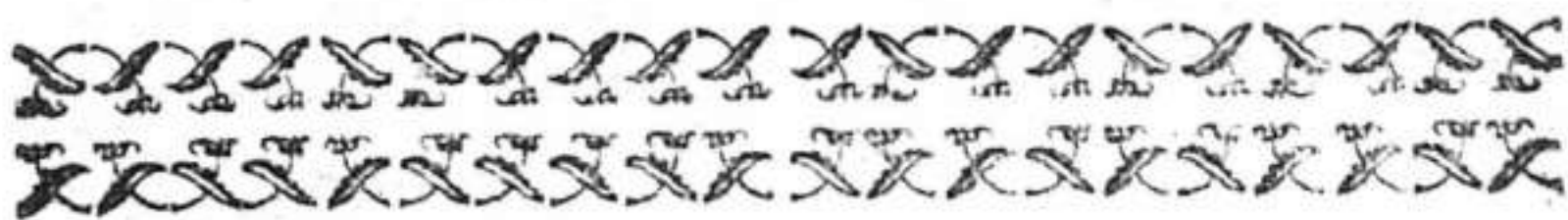
*Coloquio, edo atcereco izqueta.*

**A**U izangoda Jesus maiteari bere beguien  
 aurrean ipintcea, berari ondo dago-  
 quion bezala, zure biotzean bera artceco  
 beardezun modu, ta prestaera onena. Ay,  
 Jesus ona! esaiozu: Lurreco Jaun, edo Er-  
 regue batec bere biajean erri chiqui batean  
 sartu, ta guelditu bearduenean, lenago bere  
 gendeac bialtcenditu, beardan guciarequin,  
 edo errecamara, Jaun ari dagoquion bezala  
 ofatua prestatceco.

Ta bada, Zue Erregue gucien Erregue ce-  
 rucoac, jornada onetan nere animaco ofatu,  
 edo baster pobre onetara etorri beardezu: Be-  
 tor bada, Jauna, aurrera bialezazu zure presta-  
 tatzallea. Au da zure Espiritu Santua bere  
 zazpi doaiaquin, ofatu, edo anima au, zuri  
 dagoquizun bezala ondo prestatu, ta eder-  
 qui apaindudezan.

Betoq

Betor Espiritu ori bere bildurtasun santua-  
ren doaiatz nere anima betercera, fede bci  
batez nere peccatuac ezagutu, damuz, ta hu-  
mildadez diranac quendu, ta erreverenciaz  
garbitu, ta betenazan: esperanza firmeaz sen-  
dotunazan: nere salvacioaren, ta zuc aguin-  
dudidazun gloriaren prenda, ta señaile segu-  
rua zure Sacramentuan artudezadan: Amo-  
rio irazaqui bat, beste zuc naiendituzun virtu-  
tequin, Zu nere biotcean artceco prestana-  
din. Amen.



## COMUNIO EZQUEROCO EGER- cicioa.

*Qui manducat meam carnem, & bibit meum sangui-  
nem; in me manet, & Ego in illo.* Ioan. 6. Ne-  
re Gorputza jatenduena, ta nere Odola  
edatenduena, dago nigan, ta Ni argan. Au-  
comulgatcendanagatic dio Jesu Cristoc: ta  
ondo comulgatcendanaren frutua au da.

LECU EGVITEA, EDO COMPOSICIOA.

**Z**Ure biotzari, Jaincozco Sagrario bati  
bezala, beguirazaiozu, Aingueruz ti-  
ri-

ribillan betea, ta oiec beren Jauna adoracendaudela, zure biotceco ofstatuan dacustela: ta nola erleac beren abarasca, edo Panal eztizcora! ala oiec beren gozo guztira, ceña zure biotceco corchuan daucaten, datoze-la.

*Peticio, edo Escaria.*

Au izangoda, Jesu Cristo G. J.ri. gracia efcatcea, beraren Gorpuz chit precioloa, nere biotcean daucadan dembora onetan (au da Ostia Santa defeguin artean, edo Elpecie Sacramentalac estomagoan dirauten bitartean) nere animaren beguiac beragandic apartaez-ditezen, ta nere biotceco defeo, ta afecto guciac beraganonz izanditean: eta ongui etorri añ ona nic eguindiozadala, non da bere bendicio, ta doai bearren dedana, berac obeto daquien, ta naien duen bezala, emandizadan, berequin bat eguin, ta beraren vorondatea beti daguidan.

*LENDABICICO PUNTUA.*

**F**Ede bici batequin consideratu, nola Jaun andi ura bera zure barrenean daucazun, ceña Ama Virgiñac bere Sabel garbian berderatzi illabetean iduqui, ta Belengo Portalean jaio, ta abereen Pesebre, edo majaderan ezarrizuen, estatenciola: „ Ongui etorria ce-  
„ rala

„Tala , nere Jainco , ta Jaun , ta nere Seme  
 „maitea , ta mundu galduaren erremedioa!  
 An Aur chiqui , ta Jainco andi au bere biot-  
 zeco amorio guztiaz adoratzuen. Zuc ere,  
 bada , ori bera eguizu , ta zure biotcean dau-  
 cazun Jesus maitea adonatu, ta amaezazu.

2a. Consideratu nola zurequin daucazun,  
 Simeon agure Santuac bere besoetan artu, ta  
 chit gozotero iduquizen Jesus munduaren  
 Salvadorea : beguira ceñ fede biciaz adora-  
 tuzuen , ta esperanza , ta amorioz beteric  
 nola efancion : Ea , alcoda Jauna : Zu icus-  
 tea baicen nai eznuen : Munduaren Argui  
 ederra , icusizaitut ; orañ illnaldet : paquean  
 arrezazu nere anima.

Pensezazu ondo , cer afecto miragarriac  
 Ama Virginiari bere biotcean eraguingociaz-  
 can : ta orobat Simeon Santuari. Ori bera Je-  
 sus aurcho gozoac Artzai dichosoetan , Iru  
 Erregue , ta beste bera icusi, ta adoratzuen-  
 en biotcetean eguinzuen. Cer fede , cer erre-  
 verencia , cer amorio irazaquia oriema ! Cer  
 bendicio , cer doaiac , cer mesedeac eguin,  
 ta emangociesten !

Oriec gucioc zuri eman , ta eguin naidiz-  
 quizu. Baña ay ! Nola ondo prestatcen etce-  
 ran : Nola aiec bezalaco onguietorria zure  
 Jabe bacar , Jesus onari eguitenezdion : be-

rarequin guchi tratatu , ta gaizqui jardunaz :  
 ta aimbeste bider , ta añ erraz edoceñ gauza-  
 gatic zure Jaun ori utci , ta aztuaz : orrega-  
 tic ceruco doai , añ ugari Jaun onec eman  
 naidizquitzunac , artcen ezdituzu. Ea , ba-  
 da : eguin gaurco egunetic propositu firme  
 alco , zure bicitza emendatceco : emendic  
 aurrera gueiagotan , ta obeto comulgatceco :  
 Jaun andi amoroso au zure biotcean artuaz ,  
 trocatu zaitean Cristau berri , justu , ta San-  
 tu batean.

BIGARREN PUNTUA , COLOQUIOA-  
*ren guisan.*

**C**Onsideratu , nere Animac , eri triste ba-  
 ten guisa dagoela , Jaincozco erreme-  
 dio bat , ceruco bocadu onetan artcenduela :  
 ta Medicu amoroso Jesu Cristo , bere podore ,  
 jaquintafun , ta ontafun guciaz , Anima  
 gaitz gucietatic libratu , ta eguiazco ofafuna ,  
 ta ceruco bicitza ematera datorquiola.

Ay nere Jesus ona ! Zuc daquizu , nic ba-  
 ño ere obeto , nere gaitz , ta miseria gucien  
 berri. Ona , icusiezazu nere barren gucia , ta  
 cer calteac pecatuen pozoiac eguindizquidan :  
 nola galdu , ta eriotzara , ta infernura onela-  
 co bicioc , ta alaco pasio charrac naraman :  
 Ona nere sobervia , ta orren lagun , ta ondo-  
 ren-



rengoac , nere itsutafuna , otz , edo epeltafuna , ta obra on guciraco argaltafuna.

Zu cera bocadu onetan gucien erremedio , ta virtutea. Indazu , bada Jauna , etor-tera onetan zure gracia nere pecatu gucien gorroto , damu , ta proposituarequin. Indazu arguia ondo icusteco , ta zure biotceco sua , diranac or erre , ta acabatceco. Zu , gracia , ta bicitzaren ibaia cera : busti , ta irriga-biaezazu nere animaco lur lebr , ta gogor au , ceruco frutuac aurrera emanditzan.

Zu , nere Jaungoicoa , munduaren Jabe bacarra cera: izanzaite ordu onean: ona Gaztelu onen guiltzac , orra nere vorondate , ta biotceco afecto guciac. Zu cera Maisua eracalzadazu ceruco bidea , ta cure ondoren beti ibiltcen. Zu cera Arcume chit mansoa: arren lotuitzatzu nere sobervia , ira , aferre , ta bicitafunac. Zu cera Leoi indarfua : indazu , bada , Jauna , zure virtute , ta fendotafuna , demonio , mundu , ta araguiaren contra peleatceco.

Zu cera Artzai ona : zure dei gozoa aditu , ta zugana eracarrinazazu , ceruco lurtean zure ondoren nabillen. Zu cera anima garbrea. Esposo maitea : culpa gucien manchac nere animatic quendu , ta zure paquezco , ta amoriozco laziana , ta zure Espirituaren gozo lan-

tua indazu. Zu cera nere Aita , ta Guraso guztien onena : ona , bada , Aita Amoroso, eguiazco Aitaric onena , ona non zugana biurtcen naizan. Ay Jauna ! Seme , edo alaba galdu bat orañdaño izan banaiz: emendic aurrera zure ume fiel, humilla , ta garbia naidet izan : zure echean , zure paque, amorio, ta gracion arnazazu betico. Amen.

IRUGARREN PUNTUA.

SANTA ISABEL-EN VISITACIOAREN  
gañean.

**C**Onsideratu, nola Santa Isabel-en echean sartuzanean Jesu Cristo G. J. bere Ama Virgiña chit Santaren sabelean encerraturic bacegoen ere , echea , ta ehecoac ceruco bendicioz betecituen. S. Juan Amaren entrañetan cegoen aurchoa , pecatutic libratu, ta Jaincoaren graciaz betezuen : ta aurra, ta bere Ama espirituco gozo andi batez, ta Profeciazco doaiez jancicituen : ta Santa Isabel humillac orduan esanzuen : „ Nondic one- „ laco dicha niri , nere Jaunaren Ama niga- „ na etortcea?

Fede bici batez beguirezazu, nola Jesu Cristo G. J. berbera eguiaz, bere Personan zugana  
orañ

orañ. etorri , ta Offia Santan artudezun. Nola orduan, ta beti beceñ poderosoa dan orañ zure animan ontci garbia bezala prest balego, bere doai , ta graciac ifurtceco, ta zu betececo. Ah ! Ori naidu , ta ez besteric Jaun onec! Escazaiozu , bada zure culpen mancha ori eragoztendutenac berac quendu , ta zure biotceco ontcia garbi garbi utcidezala, emendic aurrera ceruco ur graciazcoa bere iturri onetan obeto artceco , ta Jaun onen vorondate fantua zure obra , ta afnase gucietan eguiteco.

Beste aldetic Santa Isabel-ec bezala , ta ar-ritu, ta fede humill batez esaiozu: Nondic onelaco dicha niri , nere Jaungoicoa bera nigana etortcea ? Nigana , peccatari galdu billau bat ni izanic ? Nigana , añ legue , ta esquer gaitocoa ni izanic ? Nigana Jaun andi , ta Magestade guzticoa ? Nondic onelaco favorean niri ? Nere merecimentuac gatic oteda ? Ez eguiequi ; ezpada bere Ontafun andiagatic. O bedeicatua izandedilla Jaun onen caridadea ; bada ni icustera , ta visita onequin erregalatcera etorri nai izandu ! Nola pagatucodiot onra , ta mesede esan al baño andiagot au ? Nola ? Ondo , ta ascotan comulgatu , ta oranche becala foseguz , ta devocioz-graciac , edo elquerrac emanaz , ta aurrera-

co berac naiendituen mesede, ta favorec bi-  
curo escatuaz.

*LAUGARREN PUNTUA.*

**JACOB SANTUAREN BENDICIOA-**  
ren, ta beste orrelacoen gañean.

**C**Onsideratu, Jacob Patriarca Santuac gau-  
gucian bere oracioā Jaunaren Aingue-  
ruarequin, edo ascoc dionez, Jaincoaren fe-  
mearequin, lucha, edo pelea igaro, ta nola  
elancion: ,, Ez Jauna, joaten utcico ezdizut,  
,, zure bendicioa lenago ematen ezbadidazu.  
Onela, bada, nic ere, comulgatcen naizan  
gucian eguin beardet: Jesus maitearen oñe-  
tan nere burua bota, ta humildade, reveren-  
cia, ta amorio guciaz, eldu, ta itsequi, ta  
estu estu artu beardet: ez, Jauna, nere bio-  
tctic joan bear eztu, bere bendicio gucia  
niri emangabe. Ea, Jauna: badaqui cer bear-  
ren dedan: betor eguiazco, bere antceco, ta  
biotceco humildadea: betor trabajuetan pa-  
ciencia, caridadea, &c.

Modu onetan, Esposa santaren confian-  
za, ta amorioaz baliatu, ta esangodiot: Ea,  
nere Jaun, ta Jabe maitea: ona non dedan,  
nic bearnuen, ta nainuen gucia. Zu cera, Je-  
sus

his ona, nere guztia : emen eldu, ta nere egain, ta zaucatzit, ta ezditut utcico, nere anima zure virtutez, ta doaiez beteartean. Indazu, bada, zuc naidezun, ta aguintcendidazũ guztia, ta aguinduzadazu naidezun gucia.

Edo ta Cristoren Discipuloaquin Emausco bidean esandiozaquet : Guerazaite, Jauna, gurequin, ceren ya berandu da. Jauna, ez nigandic joan : emen zaude, zure graciaz ni beti animatcen : ez ni beñere utci, zu gabe galdu eznadin. Bearrago zaitut, orañ Jauna, ceren nere biciaren eguna acabatcenda, ta nere eriotza ya dator. Orañ, ta beti zu beartzaitut, ta zu bacarric naizaitut, ceren zu nere Zorion gucia ceran.

#### BOSTGARREN PUNTUA.

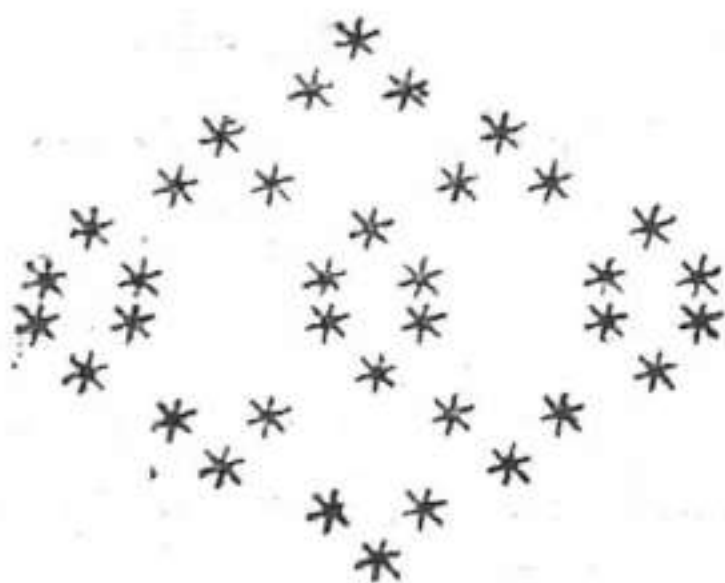
LAPUR ONAREN GURUTCECO ERreguaren gañean.

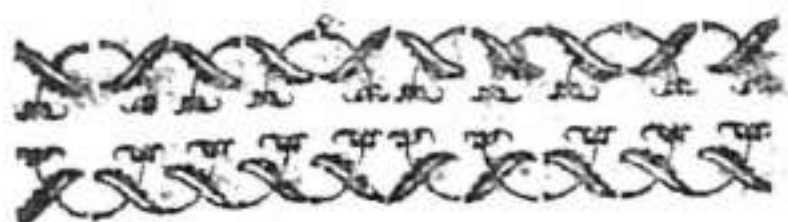
**G**Ogora ecartzu, Lapur dichofo Gurutcean Jesus ona ezagutu, ta beragana biurtuzanac nola esancion : „ Zure ceruco „ Erreinoan, acordazaite, Jauna, nizaz. Beguira ondo, comulgatu, ta orañ zure animan daucazun Jaun ori bera, ceruan dagoen Jaincoaren Semea dala : ta an, orañ or zure bar-

barrenean bezala , Aingueru guciac beti adoratcen, ta alabatcendutela. Beguira, cer Bitarteco , cer Abogadu andia ceruan Aita Eternoari erregutceco daucazun: ta nola bere ceruco Erreino , ta gloria bici artara eramanaizaituen. Au Jaun oni nola pagatucodiotzu ? Ara nola : Jaincoaren legue , ta vorondatean firme egonaz , ta onen efanac eguiñaz : bidezcoa, ta ceruracoa bezala ondo biciaz. Escatu bada, ondo bici , ta ondo iltceco beardezun gucia.

Comunioa ezqueroco beste Oracioac , ta Jaunari graciac emateco , ta escatceco berriazco modua, beste bere lecuan , Egercicioetan arqutucodituzu.

¶ Azquenean , emen efandiran Egercicio , ta eguia oien gañeco copla , edo defengañuac datoz , gucia zure biotcean obeto, ta betico jositceco.





GURE AZQUENECO  
 fiñ-aren gañean.

Endechac , edo  
 Adiac.

**P**Ensa ezazu ondo  
 Cein dan zure fiña,  
 bicitzari emateco  
 asiera ombat.

Eztira zure fiña  
 munduso atseguñac,  
 fin bat altuagoa  
 eman cizun Jaunac.

Servitcea orain berà,  
 guero gozatcea,  
 auxen da gauza hura  
 bacax , ta bearra.

Memoria , entendimentu,  
 ta vorondatea,  
 cein izan da Orainoco  
 zuen Jarduera ?

Ah ! Ceruaz azturis  
 biciz an guera,  
 munduari jarraizen  
 guc guere atseguña !

Eguz quia dijoa  
 aurrera bidean,  
 ceña eman iz ancion  
 bere eguilleac.

Oro bat Illarguia  
 ceru eder orretan,  
 beti aci , ta beratun  
 ilberri , ilberetan.

Goiz , ta arrats inguruan  
 oy dabilltz ceruac  
 atsedem artu gabe  
 Creaciotican.

Lan au , ta ez besteric  
 da eman cien lana,  
 lan au , ta ez besteric  
 da eguiten dutena.

Guizona , eguin ezazu  
 zure cer eguina,  
 bestela utfac dira  
 zure aleguñac.

Mundua , ta ondasunac  
 zue irabazteac  
 cer balioco dizu  
 galduric anima ?

Cerua beardezu  
 billatu Cristava :  
 hura galdu ez quero  
 guztia galdu da.

Peca-

Pecatu mortala. Launa-  
coac.

**N**Orre quendu cien ichura  
Aingueru eder asiori,  
cein ta eguiñic illiti  
jaitsi ciran infernura.

Pensamentu batequin  
Luciferren soberviac,  
ta lagunen goiteriac  
aldanza au zuen eguiñ.

Adan, zuc essadazu,  
nola paradisuan  
sagar bocadu bat jan,  
ta eguindezu becatu?

Cer irabazten dezu  
gusto ori artuarequin?  
Bocadu Samiñ orrequiñ  
gucia galdu dezu.

Galdu dituzu Semeac,  
eta cere buruà,  
galdu dezu ceruà,  
eta irabaci nequeac.

Becatu onen jatorriac  
dira eriotza desterruà,  
otz, bero, guerra, ta suà,  
munduco gose, egarriac.

Essadazu cergatic  
Noeren ontci artan

gurtiz solv. nu etz iram  
zorzi persona b. i. i. i. ?

Calte oec guciac  
aimbeste, ta aiñ andi,  
mundu onetan dacazqui  
Adanen becatuac.

Nola farra, nola lò  
guizonac eguiten dù,  
eta atseguin artcen dù  
becatuan badago?

Esna zaitte lo orretatic  
arnasa baicic ez guera,  
gaur bear bada illico cèra,  
eta infernura bertatic.

Infernuan daude ascò  
becatu bategatic,  
eta ambat zuc eguiñic,  
etzera bildurtuco?

Eriotzari. Soñu mol  
dea.

**J**esus ona,  
ceure eriotzagatic  
eriotza ombat indazu;  
baña eriotza ona izateco  
bitza naidet mudacu.

Gau, ta egun  
dacardan beti gogoan



nerre azqueneco eguna,  
 izan eztedin guero negarra  
 betico nere laguna.

Nola Arrofa  
 uda berrico goicean  
 bazaude ere ederric, (roa,  
 bazeradezq bay gazte zo-  
 arratseraco igarturic.

Eriotza  
 etorrigo da issillic  
 noiz eztaquida ordua (naiz;  
 lota arquite banau galdu-  
 iratzarriric nagoan.

Iguityac  
 nola belarrac celayan,  
 eriotzaren codeñac  
 chiqui, ta andi ebaten ditu  
 aberats, ta pobreac.

Erregueric  
 izan diran andienac  
 etziraden guelditu emen,  
 lurra besteric etziran, eta  
 autsetan biurtu ciraden.

Juicio Particularari. Euf-  
 quera.

Azquengo arnase emā, ta  
 urreneco instantean

Juzgatua izango cere  
 Jaungoicoaren aurrean.

Tribunala ipinico da  
 venturaz oe orretan,  
 ceñean lotan zeundela  
 illic gueldituzinan.

Oe orretan, non bear bada  
 bein baño gueiogotan  
 erori izandu cerade  
 pecatu ichusi ascotan.

Jesu Cristo etorrigo da  
 zuri contu artcera;  
 cer eguin aldezaquezu  
 gazqui bici batcera?

Jaungoicoa cere contra,  
 cere contra Ainguerua,  
 conciencia ere contra,  
 cere contra deabrua.

Nor gana biurtuco cere  
 ordu artan, Cristava?  
 arren orain ar ezazu  
 beste bici modu bat.

Gorputz illari. Lenen-  
 decoan.

A Ribatec

seculaco estaltcendis  
 icenic dan andiena,

mundu

mundu eroac emen aimbeste  
estimatu oy duena.

Aberatsa.

ceure diruac non dira?

Cer daramazu mundutic?

Estalqui zar bat, eta ez  
gueiago.

nere ondasunac utziric.

Guero eguiñ

izan nai cenduqueana

berreala eguiñ ezazazu,

erre ill ezqueroco negarrac  
ecer balioco eztizu.

Cerzaco da

orain eguitea guero

damutu bearco zatzuna.

eztaquizula, artceco damu  
emango zaitzun dembora.

Bagunen bat

ondo zenduque, Guizona,

eternidaderaco bidean;

bada obra onac eguiñ itzazu  
bici ciraden artean.

O betico

bici bearren lucea

glorian, edo penetan!

Bay: ta suerte bioc daudela  
instante baten mendean.

Infernua. Amarnia  
coac.

Nai ezpadezu ill ezquero,  
infernura zuc jaitsi,

jaitsi zaitte bertati,

bici ceradela guero

eche eztu, illun, ta bero,

carzela betico artan,

sartu ciñan lecuian

beti egon bearco dezur

orduan essango dezu,

belu damuturican.

Jaungoicoaren leguea

nola ez nuen nic gorde,

ta artunuen aren orde.

pecaturaco bidea?

O nere doacabea!

diozu zuc negarrez:

cer dago emen? onic ez,

on guztiaz an ceruan,

arquitcen naiz infernuan

su bician dolorez.

O madarica dedilla

jaio ninzan eguna,

ta artunuen laguna

ibiltceco gusto bitla!

biciric nago, ta illa

secular ez iltceco,

illie

illie banengo, obeto  
nengoque; baña inoiz ere  
ezta cumplituco nere  
naya atsecabera.

O seculaco sua!  
O! O eternidadea!  
Jaunac beti lutzacea  
bere beso, ta escua!  
O cein gauza pisua  
istante baten gozatu  
beti, ta beti penatu,  
ta erremedio gabe!  
Nola bici guerade?  
Emeti aurrera contu.

Azquen Juicioa. Euf-  
quera.

**EZ** icusteagatic.

Juicioco eguna,  
Justuena balegoque  
infernuan sartua.

Geronimo batec beti  
belarrian ceducan  
juicioco Trompetaren  
ots icaragarri hura.

Illac illac viztu zaita,  
eta goazen conura;

edo cerura betico,  
edo ezpada infernura.

Izan diradenac, guerana,  
eta izango diranac,  
guztioc batuco guerra  
Josafatco ibarrean.

Ceruco Santu, ta Santa,  
Aingueru on, ta gaiztoac,  
Adanetic arano co  
Guizon, ta emacumeac.

Biotzaren barreneco  
pensamentu estaliac  
an salatuco dirade  
guztioc danzugula.

Baita Justu obra on,  
penitencia, baravac,  
disciplina, ciltio  
ezcutuan eguiñac:

O! oiec cer poz andia  
O! aiec cer damua!  
Aiec cerua betico,  
oiec betico sua.

Cer sententia nai dezu  
egun artan Cristava?  
guero naicenduqueana,  
daucazu orain escuan.

LIBRU ONETAN DAUDEN GAUCEN ASIERAC  
*arquiteco bidea, edo Lista.*

<b>E</b> Grecicioac ceri derizten, edo cer diran.	10
<b>E</b> Egercicioen Librua norc eguin, edo emázuẽ.	14
Egercicioen provechua, ta oien estimacioa.	17
Egercicioac norc, ta nola eguinditzaquean.	23
Egercicioac ondo eguiteco Erreglac.	30
Egercicioen Afiera, edo Fundamentua.	35
Zure azquen fiñaren gañean Egercicioa.	64
Pecatuen gañeco Egercicioa.	78
Eriotzaren gañeco Egercicioa.	124
Justu baten, ta peccariaren Eriotza.	157
Eriotzaren, edo gorputz illaren Egercicioa.	172
Juicio particulararen Egercicioa.	188
Infernuc <sup>o</sup> tormentuen gañean Egercicioa.	215
Azquen Juicioaren gañean Egercicioa.	241
Estadua, edo bicimodua artceco Egercicioa.	273
Esamen concienziacoaren Egercicioa.	293
Esamen au eguiteco modua, Erreglac, ta Orac.	299
Damu, ta Proposituraco Consideracioac.	306
Mandamentuetan esaminatceco modua.	309
Esamen orren ondorengo Oracioac.	323
Comunio Sagraduraco Egercicioa.	327
Comunio ezqueroco Egercicioa.	333
Egercicio oien gañeco sentenciac, edo coplac.	343